മോചനം

അഥവാ

ചിരുതക്കുണ്ടിലെ പോത്തോട്ടം

ഗ്രന്ഥകർത്താവ്:

എ. നാരായണപുത്തുവാൾ

T62
P98

POT & PRINTING WORKS
DRUM & TRICHUR.

H. Blackings

മോചനം.

അഥവാ

ചിരുതക്കുണ്ടിലെ പോത്തോട്ടം

DEFINITORY REG. C.D. CANCELLED LIBRARY

ഗ്രന്ഥകർത്താവു്

എ. നാരായണപുത്തുവാൾ

T. 62 P 98

2-ാം പതിപ്പ് കോപ്പി 1000

1112.

DHARMARAM COLLEGE LIBRARY BANGALORE. 3905

CANCELLED

Printed and Published by
B. V. Book Depot and Printing Works
Trivandrum, Trichur.

ചരിത്രാംശസംക്ഷേപം.

സാമൂതിരിപ്പാട്ടും കൊച്ചിത്തമ്പുരാനും തമ്മിൽ പണ്ടേക്കുപണ്ടേ വിരോധികളായിരുന്നു. സാമൂതിരിപ്പാട്ട് തരം വരുമ്പോഴെല്ലാം കൊച്ചിരാജ്യത്തിന്റെ വടക്കെ അതിർത്തിയിലുള്ള പ്രദേശങ്ങളം കൈകേറി ഒതുക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നു. വിട്ടുപോയ നാടുകളം വീണ്ടെടുക്കുവാൻ ശത്രുവിനോടേറ്റു ജയിച്ചും തോറ്റും നിന്നതല്ലാതെ സാമൂതിരിപ്പാട്ടിലെ കൈയേറ്റം നിശ്ശേഷം നശിപ്പിക്കുവാൻ കൊച്ചിത്തമ്പുരാനു സാധിച്ചില്ല. കൊച്ചിക്കുറുകാരായിരുന്ന പല സ്വരൂപികളും പ്രഭുക്കന്മാരും തമ്പുരാനെ മറന്നു് ശത്രുപക്ഷത്തിൽ ചേർന്നു വില്ലും വേലയും ഏറ്റു. ഇവരുടെസഹായത്തോടുകൂടി മാനവിക്രമന്മാർശിവപുരം കൈകേറി അതിനെ കൊച്ചിരാജ്യത്തിൽ തങ്കളം പിടിച്ചടക്കിയ നാടുകളുടെ തലസ്ഥാനമാക്കി 932 മുതൽ 946 വരെ തുടച്ചയായി ഭരണം നടത്തിപ്പോന്നു. ഈ കാലത്താണു കഥ നടന്നിട്ടുള്ളതു്.

മാനവിക്രമന്മാർ ശിവപുരം വാണിരുന്ന കാലത്തു ക്രൂരമാരിച്ചേന്നവക്കു സ്വന്തം വൈരികളെ അമർത്തി പടവിയും പ്രതാപവും വർദ്ധിപ്പിക്കുവാൻ നല്ല അവസരം ലഭിച്ചു. വിരോധികളെ തൊട്ടു ന്യായം പറഞ്ഞു തോല്പിച്ചു ക്രൂരകാരെ സഹായിക്കുവാൻ മാനവിക്രമന്മാരുടെ ന്യായാധിപതിമാർ സന്നദ്ധരായിരുന്നു. കൊച്ചിരാജ്യത്തിന്റെ വടക്കെ അതിർത്തിയിൽ ഈവിധം കഴപ്പുങ്ങളം ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുമ്പോളം മാർത്താണ്ഡവർമ്മ മ

ഹാരാജാവും എളമയും കായംകുളം, ചെമ്പകശ്ശേരി, അ
ലങ്ങാട്ട്, പറവൂർ മുതലായ രാജ്യങ്ങളം പിടിച്ചടക്കി കി
ഴക്കോട്ട കടന്നു പെരുമ്പടപ്പിലെ രാജധാനിയായ തൃപ്പു
ണിത്തുറക്കുത്തെത്തി പടനിലയുറപ്പിച്ചു.

ഇങ്ങിനെ രണ്ടു പുറത്തുനിന്നും ശത്രുബാധ വർദ്ധിച്ചു
വരികയും കീഴിലുള്ള നാടുവാഴികളും സചിവപികളും ശ
ത്രുപക്ഷത്തിൽ ചേർന്ന് എതിർക്കുകയും ചെയ്തപ്പോൾ, ത
മ്പുരാൻ സഹായത്തിന്നു കരുതിയിരുന്നതു ലന്തക്കമ്പിനി
യെയായിരുന്നു. എന്നാൽ ലന്തക്കാർ സ്വാർത്ഥം കൊ
തിച്ചുള്ള ചില ഉടമ്പടിമൂലം തമ്പുരാനെ സഹായിച്ചില്ല.
ഈ പതനത്തിലാണു കൊച്ചിയും തിരുവിതാംകൂറും ത
മ്മിൽ സന്ധിയാക്കാൻ പാലിയത്തു കോമിഅച്ചൻ ശ്രമം
തുടങ്ങിയതു്. അമ്പലപ്പുഴ രാജാവിനെ സഹായിപ്പാൻ
പോയവരിൽ തടവുകാരാക്കിപ്പിടിച്ച കൊച്ചിപ്പടനായ
കന്മാരിൽ വെട്ടിക്കൊന്നതും വിട്ടയച്ചതും കഴിച്ചു് കോ
മിഅച്ചൻ മാത്രം ഒരു തടവുപുള്ളിയുടെ നിലയ്ക്കു തിരു
വനന്തപുരത്തു താമസിക്കുകയായിരുന്നു. അച്ചന്റെ ബു
ദ്ധിശക്തിയും ദീർഘദൃഷ്ടിയും കുലശേഖരപ്പെരുമാളെ സ
ന്തോഷിപ്പിച്ചു. അച്ചനു മോചനം കിട്ടിയെങ്കിലും സ്വ
രാജ്യത്തേക്കു പോകുവാൻ അനുവാദം ഉണ്ടായിരുന്നില്ല.

അന്നു മലയാളരാജ്യം ഒന്നിച്ചു വിഴുങ്ങുവാൻ തരം
നോക്കിക്കൊണ്ടിരുന്ന ബലവാനായ ഒരു ശത്രുവായിരു
ന്നു മൈസൂരിലെ ഹൈദരാലിഖാൻ. കൊച്ചിയും തിരു
വിതാംകൂറുംകൂടി സന്ധിച്ചാൽ സാമൂതിരിപ്പാട്ടിലെ തോ
പ്പിച്ചു് സ്വരാജ്യം വീണ്ടെടുക്കുകയും ഹൈദരാലിയുടെ അ
ക്രമത്തെ തടുക്കുവാൻ വേണ്ട സൈന്യബലം ശേഖരിക്കു

കയും ചെയ്യാമെന്നു കോമിഅച്ചന്റെ ദീർഘാലോചനയിൽപെട്ടു. കാര്യകാരണസഹിതം വിവരം തിരുമനസ്സറിയിച്ചു് അനുവാദം വാങ്ങി സന്ധിക്കു പ്രയത്നം തുടങ്ങി. 937 ധനുമാസം 12-നു സന്ധിയുടമ്പടിയും എഴുതിമാറി. ഏതുകാലം മുതല്ക്കെന്നു് അറിവാൻ തരമില്ലാത്തവിധത്തിൽ നെടിയിരിപ്പുസ്വരൂപവും പെരുമ്പടപ്പുസ്വരൂപവും തമ്മിൽ തുടച്ചയായി നടന്നുപോന്ന യുദ്ധം "ഇങ്ങിനിവരാതവണ്ണം" ഇല്ലാതാവുകയുംചെയ്തു. ഇതാണു കഥയിലെ ചരിത്രാംശസംക്ഷേപം.

ചിരുതപുരം ദേശവാഴിയും മംഗലത്തു മേനോനും ആറുനാട്ടിൽ പ്രഭുക്കന്മാരിൽ പെട്ടവരല്ല. ആ പ്രഭുക്കന്മാരിൽ രാജഭക്തിയുള്ളവരും രാജദ്രോഹം ചെയ്തവരും ഇന്നിന്നവരാണെന്നു തികച്ചുപറയുന്നതായാൽ, രാജദ്രോഹംചെയ്ത കുലത്തിൽ പിറന്നവരാണല്ലൊ എന്നുള്ള മൌഢ്യം രാജഭക്തന്മാരായ ഇന്നുള്ള പ്രഭുക്കന്മാക്കു് ഉണ്ടായെങ്കിലൊ എന്നു ഭയപ്പെട്ട യഥാർത്ഥമായ പേരുകളെ കഥയിൽ സൂക്ഷ്മമാക്കീട്ടില്ല.

കഥാപാത്രങ്ങൾ.

1. വീരകേരളവർമ്മ—കൊച്ചി വലിയതമ്പുരാൻ.
2. പാലിയത്തു കോമിഅച്ചൻ—കൊച്ചിത്തമ്പുരാന്റെ സേനാപതി.
3. പാറോല ഇട്ടണ്ണാൻ മൂത്തകയ്മം—ഒരു നാട്ടുവാഴി വലിയവെടികപ്പിത്താൻ.
4. ഇട്ട്ണ്ണീരി എന്ന അനുജൻ കയ്മം—ടിയാന്റെ മരുമകൻ, നായകൻ.
5. ചിരുതപുരം ദേശവാഴി—സാമൂതിരി ക്രൂരകാരൻ, പാറോലയുടെ വിരോധി.
6. മംഗലത്തു മേനോൻ—ഏനാമാക്കൽ കോട്ടയിലെ പ്രമാണി, ചിരുതക്കുട്ടിയുടെ കാമുകൻ.
7. ചൂതാടി നായർ—ചിരുതപുരം ദേശവാഴിയുടെ സേവൻ.
8. കേളമ്മാൻ—പാറോലയുടെ കായ്സ്ഥൻ.
9. ചീരാമൻ—ചിരുതപുരം ദേശവാഴിയുടെ മകൻ.
10. കൃഷ്ണപട്ടർ—കൊച്ചിത്തമ്പുരാന്റെ സ്വാധി കായ്ക്കാർ.
11. കാരയ്ക്കാട്ട നായർ
12. പാറക്കളങ്ങര പണിക്കർ } കൊച്ചിക്രൂരകാരായ ദേശവാഴികൾ.
13. അയ്യപ്പൻ വീരമാത്താണ്ഡൻപിള്ള ഭടവ—കുല ശേഖരപ്പെരുമാളുടെ പടനായകൻ.
14. തലയ്ക്കുന്നവർ—സാമൂതിരിപ്പാട്ടിലെ മന്ത്രി.
15. ഗ്രാമാധ്യക്ഷൻ നമ്പൂതിരി—സാമൂതിരി ക്രൂരകാരൻ.

16. സാമൂതിരിയുടെ ന്യായാധിപതി.
17. ദേശത്തു പ്രമാണി.
18. വടക്കുന്നാഥൻ ക്ഷേത്രത്തിലെ പാട്ടമാളി.
19. നാലകത്തധികാരി—തലശ്ശേന്നവരുടെ അകം കാവൽ.
20. ചിരുതക്കുട്ടി—ചിരുതപുരംദേശവാഴിയുടെ മകൾ, നായിക.
21. ചേറോണ നേശ്യാർ—ചിരുതക്കുട്ടിയുടെ അമ്മ.
22. ഇഞ്ഞുഞ്ഞി കുഞ്ഞമ്മ—തലശ്ശേന്നവരുടെ ഭാര്യ.
23. കാളിയമ്മ—പാറോല ബന്ധു.
24. കുഞ്ഞണ്ണ—കാളിയമ്മയുടെ ശിഷ്യത്തി.

വേടൻ, പാറാവുകാർ, വേലന്മാർ, തുമ്പക്കാർ, കവച്ചക്കാരൻ, ലോകർ മുതലായവർ.

മോചനം

അഥവാ

ചിരുതക്കുണ്ടിലെ പോത്തോട്ടം.

രംഗം. ൧.

വടക്കുന്നാഥൻ ക്ഷേത്രത്തിന്റെ പടിഞ്ഞാറുഭാഗം. ചിരുതപുരം ദേശവാഴിയുടെ സേവകൻ മൂതാടിനായർ അണിയറയിൽനിന്ന്

"ഇട്ടണ്ണാൻ കലമ്പുക്കാം,
ഇടങ്ങീരം കലമ്പുക്കാം,
വീട്ടീന്നും പുറത്താക്കാം
പട്ടിണിക്കാം പടിനടത്താം"

എന്ന് നടപ്പാണ്ടി കൊട്ടുന്ന താളത്തിൽ ചൊല്ലിക്കൊണ്ടു പ്രവേശിക്കുന്നു.

മൂതാടി—(ചുറ്റിനടന്ന്) കിട്ടേണ്ടതു കിട്ടി. ഇനി കൊടുക്കേണ്ടതു കൊടുക്കാം. പാറോല ഏമാന്മാരെ പട്ടിണി കിടത്താൻ ഉള്ള ശീട്ടും വാങ്ങി. ഞാനങ്ങേത്തേണ്ട താമസമേ ഉള്ളൂ. പാറോലമൂപ്പിലെ അവതാളത്തിലാക്കിയ ചിരുതപുരത്തിന്റെ താളം പിഴക്കാതിരുന്നാൽ ഇതു് ഒരു നല്ല മേളക്കൊഴുപ്പിൽ ചെന്നവസാനിക്കും. ഞാനും താളം വിടുന്നില്ല.

"ഇട്ടണ്ണാൻ കലമ്പുക്കാം etc.
(എന്ന് വീണ്ടുംചൊല്ലി ചുറ്റിനടക്കുന്നു)

(മംഗലത്തുമേനോൻ തൊഴാൻപോകുന്ന വേഷത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്നു)

മംഗലത്തു മേനോൻ—ഏ! ഹേ! നില്ലു. നില്ലു. ഈ കലം പെറുക്കിക്കൊണ്ടു് എങ്ങോട്ടാ യാത്ര?.

പൂതാടി—കലംപെറുക്കേണ്ടതു് ഞാനല്ല, പട്ടണിക്കു ശീട്ടവാങ്ങിയവർ.

മേനോൻ—അവർ ആരാണെന്നു പറയൂ.

പൂതാടി—ഞാൻ പാടിയതു കേട്ടില്ലെങ്കിൽ കേട്ടോളൂ.

"ഇട്ടണ്ണാൻ കലമ്പുക്കാം etc. (വീണ്ടും പാടുന്നു)

മേനോൻ—മനോരാജ്യം വിചാരിക്കുന്നതുക്കുടി മറുചിലരെ പെട്ടത്തുവാനാണല്ലൊ. കഷ്ടം! നല്ലൊരു ദിവസം. വടക്കുന്നാഥനെ ഒന്നു കളിച്ചുതൊഴതാൽ എത്ര നന്നു.

പൂതാടി—മനോരാജ്യം, മറുചിലർ, വടക്കുന്നാഥൻ—അല്ലേ? കേട്ടോളൂ. ഞാൻ വിചാരിച്ചതു മനോരാജ്യമാണെങ്കിൽ എന്റെ ചിരുതപുരത്തെജമാനനു കിട്ടിയത് അദ്ധ്രാജ്യം. പാറോല കയ്യും മറുചിലരല്ല. മാറാരാണ്. ഇന്നത്തെ വടക്കുന്നാഥൻ "ഗർഭഗൃഹ"ത്തിലെ നെയ്യുന്നല്ല. സമ്പ്രദായത്തിൽ നടക്കുന്ന കുന്നലയ്ക്കു നാഥനാണ്. ഞാൻ അദ്ദേഹത്തെ കളിക്കാതെ തൊഴതു; പ്രസാദിപ്പിച്ചു. പ്രസാദവും കിട്ടി.

മേനോൻ—(ആത്മഗതം) ചിരുതപുരം ദേശവാഴി മാടത്തിൽ കുടിവിട്ട മാനവിക്രമന്മാരെ ആശ്രയിച്ചുതുടങ്ങിയതു മുതൽ എനിക്കു പറ്റിയതുപോലെതന്നെ പാറോ

ല നാട്ടുവാഴിക്കും അധഃപതനമാണ്. നായർ ഇന്നും എന്തോ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

ചൂതാടി—ഇപ്പോൾ മംഗലത്തു മേനോനാണ് മനോരാജ്യത്തിൽ ഉഴലുന്നത്, ചൂതാടിയല്ല.

മേനോൻ—ശരിയാണ്. നിങ്ങൾ കാര്യം നേരെ ചൊവ്വേ പറയാത്തതുകൊണ്ട് ആലോചിക്കുകയായിരുന്നു. ഒന്നും മനസ്സിലായില്ല.

ചൂതാടി—ബുദ്ധിയും ബോധവുമുള്ള വക്കീ യുക്തിയും ഒരു ശക്തിയാണ്.

മേനോൻ—സമ്മതിച്ചു യോഗ്യാ! സമ്മതിച്ചു. വളവും ചിരിവുമുള്ള യുക്തി തോന്നുമ്പോലെ എന്നുക്കുടി തൊഴുമ്പോൾ പ്രാർത്ഥിച്ചുകൊള്ളാം. ഞാൻ തൊഴാൻ പോട്ടെ.

ചൂതാടി—തൊഴാൻ പോകുമ്പോൾ മംഗലത്തേമാൻ പേടുന്നതുസ്സേക്കുറി, തൊഴുതുവരുന്ന ചൂതാടി പേടുന്നതുസ്സേമാക്കാനുള്ള കാലക്കുറി. ഇതാ നോക്കു. (മടിയിൽ നിന്നു മുറ്റവെച്ച കാലക്കുറിമാനം എടുത്തുകാണിക്കുന്നു)

മേനോൻ—(മുറ്റനോക്കീട്ട്) ഇതു് സാമൂതിരിപ്പാട്ടിലെ മുദ്രയാണല്ലൊ. എന്താ കാര്യം?

ചൂതാടി—മാനവിക്രമന്മാർ കല്പിച്ചതന്നുകുറി. പാറോല മൂപ്പിലെ തലകറുങ്ങുന്നുകുറി. ചിരുതപുരത്തിന്റെ ചിറി എച്ചിലാക്കുന്നുകുറി. മാറാന്റെ ഗൃഹനിലമാറി എഴുതിയ മന്ത്രക്കുറി.

മേനോൻ—ചൂതാടിയുടെ ഉത്സാഹം കണ്ടപ്പോൾതന്നെ ഏതോ കാര്യം നേടിയിട്ടുണ്ടെന്നു തോന്നി. പാറോലക്കാരും ചിരുതപുരത്തുകാരും തമ്മിലുള്ള തക്കം ഇതുവേ

ഗം തീരുമാനിക്കുമെന്നു വിചാരിച്ചില്ല. എവിടെവെച്ചായിരുന്നു കായ്യം കേട്ടതു്? തിപ്പു്?

പൂതാടി—'പട്ടണിപ്പുരയിൽ' പരാതി കേട്ടാൽ പാറോലക്കാക്കു പട്ടണിക്കു ശീട്ടു്. അല്ലാതെ മറെന്തു തീപ്പു്? മാനവിക്രമന്മാർ കേറിവാഴുന്ന നാടുകളിൽ ഇനി ഇമ്മിക്കുമാത്രം സ്വന്തമോ സ്വന്തോ പാറോല നാടുവാഴിക്കില്ലവേ ഇല്ല.

മേനോൻ—കൊച്ചിരാജ്യം മുഴുവൻ സാമൂതിരി ഒതുക്കിക്കഴിഞ്ഞിട്ടില്ലല്ലൊ. പാറോലക്കാക്കു പഴംകൊട്ടാരത്തിലേക്കു പോകരുതേ?

പൂതാടി—ആരുപോകും? എങ്ങിനെ പോകും? ചിരുതപുരത്തേക്കു ചെല്ലേണ്ടും പണം മുഴുവൻ ഇനിയും ചെന്നിട്ടില്ല. "വീട്ടുവിറവു വീടാക്കടം വിടുപണിചെയ്തു വീട്ടട്ടെ" എന്നുകൂടി തീട്ടൂരത്തിൽ കല്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

മേനോൻ— അതുവോ? തന്റെ എജമാനൻ കൊരട്ടത്തു വെച്ചുകൊണ്ടിരുന്നതെല്ലാം മറയ്ക്കാപ്പിച്ചു.

പൂതാടി— ഇങ്ങനെയാണു മാനവിക്രമന്മാരുടെ ക്രുപിടിച്ചാൽ അവർ ക്രൂരുകാരെ മാനിക്കുന്നതു്. മാടംതാങ്ങിനിന്നാൽ കാറടിക്കുമ്പോൾ പൂഴങ്ങിവീഴും. കുന്നു കുലുങ്ങുകയില്ല. അല കാറത്തു കളിതിരളുകയേ ഉള്ളു.

മേനോൻ—പാറോല മൂപ്പിലെക്കൊണ്ടു വിടുപണി ചെയ്യിക്കുന്ന കായ്യം എന്തോ! രണ്ടാമൻ അനുജൻകയ്യം ലന്തപ്പട പഠിച്ചുവന്നിട്ടുണ്ടു്. മുഹൂർത്തം പന്തിയായില്ലെന്നു തോന്നുന്നു.

മൂതാടി—പടപഠിച്ചുവന്നാലെന്താ? അതു പടയുടെ ഇട യിൽ ഒരു കുട! തല്ലിപ്പൊളിച്ചു കളയും, അത്രതന്നെ!

മേനോൻ—തല്ലിപ്പൊളിക്കാൻ തെല്ലൊക്കെഴങ്ങേണ്ടിവ രും. നല്ല വാരിമുഴപ്പും കെട്ടുമുറുക്കവുമുള്ള കുടയാണതു്.

മൂതാടി—വെങ്കൊറക്കുടയുടെ തണല് ഓലക്കുടക്കുണ്ടാ യില്ല. പാറോലമൂപ്പിലേക്കു പനിയാണെന്നു കേട്ടു. ക യ്യോട്ടക്രുടി കായ്ം നടത്താൻ അതാണു് വൈഷമ്യം.

മേനോൻ—ആധിയോ വ്യാധിയോ ആവോ!

മൂതാടി—പനി പനിച്ചു് വസൂരി വന്നില്ലെങ്കിൽ പറോ ല മൂത്തേമാനൻ ദേശവാഴിയുടെ മുറത്തെ പുല്ലുചെ ത്തുന്നതു് മേനോൻ കാണാൻ വന്നേച്ചാൽ മതി.

മേനോൻ—വസൂരിയോ! ശിവ! ശിവ! (കിഴക്കോട്ടു തിരി ഞ്ഞുനിന്നു്) എന്റെ പാറമേക്കാവിലമ്മേ! വലപ്പിക്ക ല്ലേ! (തൊഴുന്നു)

മൂതാടി—തൊഴാൻ പോന്നവൻ വഴിയിൽ തങ്ങി പ്രാ ത്ഥിച്ചുതുടങ്ങി. പാറമേക്കാവിലമ്മ വലപ്പിച്ചില്ലെങ്കി ലും മൂവേഴവട്ടം പ്രദക്ഷിണംവെച്ചു കുമ്പിട്ടിട്ടും പ്രസാദി ക്കാത്ത ചിരുതക്കുട്ടി കുഞ്ഞമ്മ ആരേയോ വലപ്പിക്ക ന്നുണ്ടു്. ആ വലച്ചിൽ തീരുവാനല്ലേ മേനോൻ ഇരു പത്തിനാല് വലിയതോക്കു നിരത്തിവെച്ചിരുന്ന ഏ നാമാക്കൽ കോട്ട മരുന്നു ചൂരടിക്കാതെ സാമൂതിരി ക്കൊഴിഞ്ഞുകൊടുത്തതു്?

മേനോൻ—(നീരസം നടിക്കുന്നു) ഗൌരവമുള്ള കായ്ം കേട്ടനിന്നു് നേരംപോയതറിഞ്ഞില്ല. നായർ പതു ക്കെ നടക്കു. ഞാൻ വേഗം തൊഴുതു വരാം.

ചൂതാടി—ഏമാൻ പൂളിക്കണ്ട. ഈ ചൂതാടിയെ കലവറ ക്കുടാതെ വിശ്വസിച്ചാൽ ഈയുള്ളവന്റെ ചൂതിൽ ആ കുഞ്ഞമ്മയും അടുത്തു. പിന്നെന്തിനാ അമ്പലത്തിൽ തൊഴാൻ പോകുന്നത്? ആ പണി വടക്കുന്നാഥനെക്കൊണ്ടാവില്ല. കാമനെ കരിച്ചവനൊ കാമിനിയെ വശത്താക്കിത്തരുന്നതു?

മേനോൻ—പോട്ടാ, വായാടി! ഞാൻ പോണു. ഇതാ വന്നു കഴിഞ്ഞു. (പോകുന്നു)

ചൂതാടി—മംഗലത്തു മേനോൻ നല്ല മനുഷ്യൻ! മഹാസാധു! കുറച്ചു കൊതിയുള്ളതു് പൊന്നിലല്ല, പെണ്ണിലായിപ്പോയി. ചിരുതപുരം നേശ്യാരെ മനസ്സിലാക്കീട്ടില്ല. അവർ കായ്യം കാണുവാൻ മേനോനെ ഒന്നു പുകഴ്ത്തി പൊന്തിച്ചുനോക്കി. മേനോൻ പൊങ്ങി. ചിരുതക്കുട്ടി കുഞ്ഞമ്മയെ ലാക്കാക്കി ഒന്നുകൂടി പൊക്കി. മേനോൻ പൊങ്ങിപൊങ്ങി തുഞ്ചത്തെത്തി. ഒട്ടക്കംകാലത്തു് പിടിവീണു! ഇപ്പോൾ മാടക്കുറുമല്ലുമൂരിക്കുറുമല്ലാത്ത എടക്കുറിൽ കിടന്നു തിങ്ങുന്നു. ചിരുതക്കുട്ടി കണ്ടാൽ ഘനപ്പിക്കുകയും ചെയ്യും. (ചെവിയോർത്തുകൊണ്ടു് നില്ക്കുന്നു) (അണിയറയിൽ)

ശ്ലോകം 1.

"ശ്രീമൂലസ്ഥാനവൃഷ്ണിശ്വരവൃഷഭിഹ്രജാൻ-
കിഞ്ചസിംഹോദരന്തം
കാശിശം ശംഭുകുംഭം കനകവരസഭാ
നായകം സേതുനാഥം;

ചൂതാടി—(കണക്കു പിടിച്ചുകൊണ്ടു്) ഒമ്പതോ പത്തോ കഴിഞ്ഞതു്? ഒന്നു കൂട്ടൽകുറവായാൽ അസ്സൽ.

(അണിയറയിൽ ശ്ലോകം തുടച്ച്)

ശ്രീഭദ്രാം സംഗമേശം വലയപുരിശിവാം
കുംഭപങ്ക്തിം മുനീന്ദ്രം
ഭ്രത്തേശം ശംഖചക്രേഫണിവരശയനം
നൃത്തനാഥംച വന്ദേ.

ചൂതാടി—വന്ദനം ഒന്നുക്ക് എണ്ണം പതിനെട്ട്. എണ്ണം തെറ്റിയാൽ തെറ്റട്ടെ.

(അണിയറയിൽ ശ്ലോകം 2.)

ചൂതാടി – (കണക്ക പിടിക്കുന്നു)

ശംഭും ഗൌരീംഗണേശം പുരമുരമഥനം
മാധവം മല്ല്യനാഥം:
വിഘ്നേശം ശൈലകന്യാം ഹരഹരതനയൌ
മല്ല്യനാഥാംബുജാക്ഷൌ
ഭ്രത്യോഹം പാർവ്വതീമാധവമപി ച ഹരിം
രാവണാനാംഗശത്രും
ഹേരംബം താം ഭവാനീം വൃഷഗിരിനിലയം
ശങ്കരം തം ച വന്ദേ.

താടി—(ചിരിച്ചു തലയാട്ടിക്കൊണ്ട്) ഏമാന്റെ തൊഴൽ ബഹു: എളുപ്പത്തിൽ കഴിഞ്ഞു. രണ്ടു സ്രുശ്ലോകത്തിൽ മുപ്പത്തെട്ടു ദേവന്മാരെ കെട്ടിയിട്ട് രണ്ടു വന്ദനം! ധ്യാനംമറ്റൊരു മൂത്തിയേയും. ഇപ്പൊ മടങ്ങിയെത്തും. ഇനിയത്തെ ക്രുട്ടകെട്ടിന് പണം കിട്ടണം. വരുംമുമ്പ് പൊയ്ക്കളയാം. കാമന്റെ കൈകായ്യും കേമംതന്നെ.

വക്ത്രാംഭോജാൽ കദാചിന്നഭുകമലധിയാ
മച്യുതേ ഭാരതീസാ,

വക്ഷഃപീഠേനധത്തേ ചഹിമധുമഥനഃ
കന്യകാമംബുരാശേഃ
വേഃകന്ദപ്പുവൈരീ ശിവ! ശിവ! ശിവയാ
സംവിഭക്തോദ്ഗാത്രഃ
സുത്രാമ്ണേസ്ഥിവാചാ ജഗതിവിജയതേ
മാന്മഥോയം വിലാസഃ
(എന്നു ചൊല്ലി തൊഴുതു പോകുന്നു)
(കർട്ടൻ)

രംഗം. ൨.

(പാറോല നാട്ടുവാഴിയുടെ ഗൃഹം. ഇട്ടണ്ണാൻ മൂത്തകയ്മൾ സാൽവകൊണ്ടു മൂടിപ്പുതച്ചു കുത്തുകട്ടിലിന്മേൽ ആലോചനയിൽ പെട്ടിരിക്കുന്നു. രണ്ടാമൻ ഇട്ടണ്ണീരി എന്ന അനുജൻകയ്മൾ അടുത്തുതന്നെ വണങ്ങിനില്ക്കുന്നു.)

മൂത്തകയ്മൾ—(മനോരാജ്യംവിട്ട് അനുജനെനോക്കി) ചിരുതപുരത്തിന്റെ തൊട്ടുന്യായം നമ്മുടെ സത്യത്തെ മറച്ചു. കാലം!

അനുജൻ—അമ്മാമൻ വ്യസനിക്കരുതു്. നമ്മുടെ കുലം അറുതിവന്നു കുടി ഒഴിയുന്നതല്ലാതെ അമ്മാമനെക്കൊണ്ടു വിട്ടുപണി ചെയ്യിക്കുവാൻ ദേശവാഴിക്കു സാധിക്കുകയില്ല. ഞാൻ ചിൻബലം കരുതിയിട്ടുണ്ടു്.

മൂത്തകയ്മൾ—പണ്ടക്കുപണ്ടേ നമ്മുടെ പൊന്നുതിരുമേനി

DEFINITORY O.C.D. (No 1.2.5.) LIBRARY

ക്കുവേണ്ടി മാറുകാട്ടി പേരുകേട്ട നമ്മുടെ സ്വരൂപത്തെ ചിരുതപുരത്തോടെതിർത്തു നശിപ്പിച്ചുകളയണമെന്നോ നീ വിചാരിക്കുന്നത്? തമ്പുരാന്റെ തിരുവുള്ളം അറിയാതെ സാഹസപ്രവൃത്തിക്കൊരുങ്ങരുത്. മറുതട്ടകത്തുള്ള വേട്ടമാടം നമുക്കു പൊറുതിക്കിടമാക്കാം.

അനുജൻ—ആ പഴം കൊട്ടാരത്തിൽ പാർത്തു മനഃക്ലേശം അനുഭവിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതിൽ ഭേദം ചിരുതപുരത്തിന്റെ ചതിക്കു ചാവേർ മരിക്കുകയല്ലേ നല്ലത്?

മൂത്തകയ്മൾ—ചിരുതപുരം മാത്രമല്ല നമ്മുടെ ശത്രു. ആ സ്ഥാനം മുടിച്ചാലും ശത്രുബാധ നീങ്ങുകയില്ല മാനവിക്രമന്മാരെ ശിവപുരം വിട്ടകറ്റാനുള്ള ഓജസ്സ് എന്റെ മരുമകനുണ്ടാകണമെന്നാണു ഞാൻ പ്രാർത്ഥിക്കുന്നത്.

അനുജൻ—അമ്മാമനെ കുടിയിറക്കി വീടുപണിചെയ്യിക്കുവാൻ കൊണ്ടുപോകുന്നതു ഞാൻ കണ്ടുകൊണ്ട്— (കണ്ണുതുടക്കുന്നു.)

മൂത്തകയ്മൾ—ആ കാഴ്ചകാണ്മാൻ ഉടയതമ്പുരാൻ സംഗതിവരുത്തില്ലെന്നു വിശ്വസിച്ചുകൊൾക! വേട്ടമാടത്തിലെ അറകുറ്റം തീർക്കാൻ കേളുമ്മാനെ അയച്ചിട്ടുണ്ട്. അനുജനും അങ്ങോട്ടുചെല്ലുക. അപ്പനാൽ വഴിക്കു പോയാൽമതി. ഓജസ്സൊതുങ്ങി കായ്യും കാണേണ്ട കാലമാണെന്നോർമ്മവേണം.

അനുജൻ—അമ്മാമന്റെ ശരീരസുഖമില്ലാത്ത സ്ഥിതിക്കു തനിച്ചാക്കിപ്പോകുവാൻ മനസ്സുവരുന്നില്ല.

മൂത്തകയ്മൾ—പനി സാരമില്ല. വേട്ടമാടത്തിൽ ചെന്നി

ട്ട കേളുമ്മാനെ ഇങ്ങോട്ടയച്ചാൽമതി. കേളുമ്മാന്റെ പിശുക്കു വേലക്കാരെ മുഷിപ്പിച്ചേക്കും. വേട്ടമാടം വാസയോഗ്യമാക്കിതീർക്കുവാൻ അനുജനാണു നല്ലതു്. ഉള്ളതു പറയാമല്ലൊ. അനുജനെ ഇവിടെ താമസിപ്പിക്കുവാൻ എനിക്കു മനസ്സമാധാനം വരുന്നില്ല.

അനുജൻ—ദേവാഴി കല്പിച്ചുകൂട്ടി നമ്മെ അവമാനിക്കുവാൻ കാത്തിരിക്കയാണു്. ഒഴിഞ്ഞുമാറുവാനാണു് അഭിപ്രായമെങ്കിൽ ഒന്നിച്ചുപോകയല്ലെ നല്ലതു്? പഴം കൊട്ടാരത്തിൽ ചെന്നിരുന്നു സ്ഥലം വൃത്തിയാക്കുകയും ചെയ്യാം.

മൃത്തകസ്ഥം—എന്റെ ഇപ്പോഴത്തെ സ്ഥിതിക്കു് ഒന്നിച്ചു പോരുന്നതു ഭംഗിയല്ല ഭയപ്പെട്ടോടി എന്നു അപഖ്യാതിയുണ്ടാവും.

അനുജൻ—കേളുമ്മാനെ ആളയച്ചുവരുത്തി ഇവിടെ താമസിപ്പിച്ചിട്ടു ഞാൻ പൊയ്ക്കൊളാം.

മൃത്തകസ്ഥം—അനുജന്റെചെറുപ്പം, അഭ്യാസത്തികവു, ചിരുതപുരത്തിന്റെ ചതി, പക്ഷപാതികളുടെ അനീതിയായ നടവടി, സാഹസികളുടെ സഹായം—ഇവയൊന്നും സാമത്തിൽ പുലരുന്ന സംഗതികളല്ല. വേട്ടമാടത്തെ ആശ്രയിച്ചുകിടക്കുന്നവർ കേളുമ്മാന്റെ പാരവശ്യംകണ്ടു് ഇളകി പുറപ്പെട്ടുന്നതിന്നുമുമ്പു് അവരെ സമാധാനപ്പെടുത്തുവാനാണു് അനുജൻ ഇപ്പോഴേതന്നെ പോകണമെന്നു പറഞ്ഞതു്. തോറ്റപുറത്തു പടയില്ലെന്നു ചിരുതപുരം കരുതിക്കൊള്ളട്ടെ. മല്ലിടാൻ തെല്ലിട ക്ഷമിക്കു. അനുജനും ചിരുതപുരവും തമ്മി

ല്ലാമൊൻ ഇടയാകാത്തവിധം വഴിമാറിപ്പോയാൽക്കു ടി വിരോധമില്ല.

അനുജൻ—അമ്മാമൻ കല്പിക്കുന്നതുപോലെ നടന്നുകൊള്ളാം. (വന്ദിച്ചുപോകുന്നു).

മൂത്ത കയ്യൻ—(എണീറ്റ് കല്പിച്ചുകൊടുത്ത വാളും കയിലെടുത്തു് ചുറ്റിനടന്നു്) അനുജനെ ഒതുക്കി നിത്തുവാനാണു് ഒക്കേതിലും വിഷമം. ഒരുവിധം സമാധാനിച്ചിട്ടുണ്ടു്. വേട്ടമാടത്തിൽ ചെന്നാൽ പിന്നെ കേളുമ്മാനും ഉണ്ടല്ലൊ. വിട്ടയക്കില്ല.

(ആരുടേയോ വരവു കാക്കുന്നതുപോലെ അങ്ങുമിങ്ങും നോക്കുന്നു). ഇന്നു തമ്മിൽ കണ്ടുകൊള്ളാമെന്നാണു് എഴുതീട്ടുള്ളതു്. ഇതുവരെ വന്നെത്തിയതുമില്ല. പറഞ്ഞ സമയവും കഴിഞ്ഞു. "തടവുപുള്ളിയാണു്, വെളിപ്പെട്ടത്തരുതു്" എന്നു് എഴുതീട്ടുള്ള സ്ഥിതിക്കു് അനുജൻ അകത്തുണ്ടായിരുന്നതുകൊണ്ടു് മറഞ്ഞുനില്ക്കുകയായിരിക്കുമോ? അനേഷിക്കുകതന്നെ. (പോകുന്നു).

(അണിയറയിൽനിന്നു്)

ജയറാം റാംറാം ജയറാം റാംറാം
ലക്ഷ്മീവല്ലഭ! ജയറാംറാം
ധൃതകിടിമൂർത്തേ! ജയറാംറാം
ഹൃതജഗദാർത്തേ! ജയറാംറാം
ധൃതകിടിമൂർത്തേ! ഹൃതജഗദാർത്തേ!
ശുഭജനകീർത്തേ! ജയറാംറാം
പാവനകീർത്തേ! ജയറാംറാം
ശോഭനമൂർത്തേ! ജയറാംറാം

പാവനകീർത്തേ! ശോഭനമൂർത്തേ!
മോഹനമൂർത്തേ! ജയരാംരാം.

എന്നു് പാടിക്കൊണ്ടു് ഒരു ഗോസായി പ്രവേശിച്ചു്; "ജയജയ! മഹാദേവ!" എന്നു പറഞ്ഞിരിക്കുന്നു).

മൂത്ത കയ്യർ—(പ്രവേശിച്ചു സൂക്ഷിച്ചു നോക്കുന്നു). ഗോസായി—വിജനം! വിജനം!

മൂത്ത കയ്യർ—(പുഞ്ചിരിക്കൊണ്ടു്) അതെ! വിജനംതന്നെ. കണ്ടിട്ടു് അദ്ദേഹം മനസ്സിലായില്ല. ആകെ തീരെ മാറിപ്പോയി. പാലിയത്തു കോമി അച്ഛൻ പേരുകേട്ട പടനായകനാണെന്നേ ധരിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ. വേഷം മാറുന്നതിലും പ്രമാണിയാണെന്നു കണ്ടപ്പോഴാണു് മനസ്സിലായതു്.

കോമി അച്ഛൻ—(എഴുന്നേറ്റു വന്ദിച്ചു) മൂപ്പിനു ഇരിക്കു. പുറമെ ആരും ഇല്ലല്ലൊ.

മൂത്ത കയ്യർ—വയസ്സുകൊണ്ടു് വാല്സ്യം എനിക്കേറും. വിദ്യകൊണ്ടപ്പുറത്തും. നമുക്കു രണ്ടുപേർക്കും ഇരിക്കുക. (ഇരിക്കുന്നു). ഇവിടെ അന്യജൻകൂടി ഇല്ല.

കോമി അച്ഛൻ—മൂപ്പിലെ സ്വത്തു മാത്രമല്ല ദേഹവും സാമൂതിരി ആ വഞ്ചകനു് അധീനപ്പെടുത്തി കൊടുത്തിട്ടുണ്ടെന്നു കേട്ടു. വാസ്തവമാണോ?

മൂത്ത കയ്യർ—അതെ! പക്ഷെ എന്നെക്കൊണ്ടു് വേല എടുപ്പിക്കുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. മറെറന്തോ കള്ളപ്പോരുകരുതീട്ടാവണം ആ വിധം തീട്ടിൽ പെടുത്തീട്ടുള്ളതു്. അന്യജൻ വന്നിട്ടുള്ള സ്ഥിതിക്കു ലഹളകൂടാതെ കഴിപ്പാനുള്ള കള്ളപ്പോരായിരിക്കാം. ദേശവാഴി

ക്കു് പണത്തിന്നും പദവിക്കും ആണു് മോഹം. ഉപ
ദ്രവിച്ചാൽ ഇനി പണം കിട്ടാൻ മാർഗ്ഗമില്ലെന്നു് അറി
യരുതേ?

കോമി അച്ഛൻ—ദേശവാഴി ഉടനടി അതിന്നുകൂടി തു
നിയുകയാണെങ്കിൽ നമുക്കു വേറെ ചിലതുകൂടി ആ
ലോചിക്കുവാനുണ്ടു്.

മൂത്ത കയ്യാം—ഉടനടി അതുണ്ടാവില്ല. ഒരുങ്ങി വന്നാൽ
അതു ഫലിക്കാതിരിപ്പാൻ അവിട്ടത്തെ യുക്തി പറ
ാതെ വരികയുമില്ല.

കോമി അച്ഛൻ—അനുജനെ എങ്ങോട്ടയച്ചു?

മൂത്ത കയ്യാം—വേട്ടമാടത്തിലേക്കു് അയച്ചിട്ടുണ്ടു്. മേൽ
വേണ്ടതൊക്കെ കേളുമ്മാൻ നടത്തിക്കൊള്ളും. ആ
പഴം കാരണവരെപ്പറ്റി ലേശം സംശയിക്കണ്ട.

കോമി അച്ഛൻ—അത്തരത്തിലൊരു വിശ്വസ്ഥമിത്രം
ഈ പതനത്തിൽ നമുക്കു് അത്യാവശ്യമാണു്.

മൂത്ത കയ്യാം—തമ്പുരാൻ തിരുമനസ്സിലെ കണ്ടിട്ടല്ലേ വ
രുന്നതു്?

കോമി അച്ഛൻ—അതെ. ലന്തക്കുമ്പിനി നിഷ്പക്ഷപാ
തിയുടെ നിലക്കാണെന്നു് എഴുത്തു വന്നതു ഞാൻ തി
രുമുമ്പാകെ ചെന്നതിന്നുശേഷമാണു്. അതുകൊണ്ടു്
സന്ധിയുടെ കായ്ത്തിൽ എനിക്കധികമൊന്നും തിരു
മനസ്സറിയിക്കാതെ കഴിഞ്ഞു. തുപ്പാപ്പിസായുപവു
മായി സഖ്യം ചെയ്യുന്നതിന്നു മുക്കാലും സമ്മതിച്ചിട്ട
ണ്ടു്. ബാക്കി മൂപ്പിന്നതന്നെ വേണം തിരുമനസ്സിലെ
സമ്മതിപ്പിക്കാൻ.

മൂത്ത കയ്യാം—കുലശേഖരപെരുമാളുടെ തിരുവുള്ളം അ

നക്കുലമാണോ? മനു് അലസിപിരിയുകയാണുണ്ടാ
യിട്ടുള്ളതു്.

കോമി അച്ഛൻ—അവിടെ മൂളിക്കാതെ ഞാൻ പുറപ്പെട്ട
മോ? തെക്കു് കണ്ണാടകം, വടക്കു് മൈസൂർ രണ്ടു ശല്യം
തീരാൻ ഈ സന്ധി ആവശ്യമാണെന്നു് അവിടെക്കറി
യാം. മൂപ്പിനക്കുടി തിരുവനന്തപുരത്തുവന്നു തമ്പുരാ
നെ കാണേണമെന്നു് നമ്മുടെ തിരുമേനി കല്പിച്ചി
ട്ടുണ്ടു്.

മൂത്ത കയ്മൾ—ഞാൻ തിരുമനസ്സിലെ ആവശ്യത്തിന്നുവേ
ണ്ടിയാണു് എന്റെ കുട്ടിൽ ജീവനെ വെച്ചുകൊണ്ടി
രിക്കുന്നതു്. കഷ്ടം! ഇടിക്കേളമേനോനെ ആ പാ
പികരം—

കോമി—വേണ്ട മൂപ്പിന്നേ, അവിടം മറക്കു. അദ്ദേഹം
വീരധർമ്മം അനുഷ്ഠിച്ചു. ഈ നിസ്സാരനു് അതിനുകൂടി
ശക്തിയുണ്ടായില്ല.

മൂത്തകയ്മൾ—ശക്തിമതിയാവാഞ്ഞിട്ടല്ല. അവിടത്തെ ബു
ദ്ധിശക്തി മറ്റൊരു മഹത്തായ കാര്യത്തിൽ ഉപയോ
ഗപ്പെടുത്തണമെന്നായിരിക്കും ഈശ്വരേച്ഛ.

കോമി—ദൈവഹിതം നമുക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. കഴിയുന്നതും
ആലോചിച്ചു പ്രവർത്തിക്കുക മാത്രമെ നമുക്കു ചുമതല
യുള്ളൂ.

മൂത്തകയ്മൾ—നെടിയിരിപ്പും തുപ്പാപ്പും തമ്മിൽ സഖ്യ
ത്തിന്റെ ആലോചനയുണ്ടെന്നു കേട്ടതു—?

കോമി—ശുദ്ധമേ പൊളി. മറ്റു ചില കാര്യങ്ങൾക്കു

ഞാൻ തടവുപുള്ളിയാണെങ്കിലും നമ്മുടെ തമ്പുരാന്റെ ദൂതന്റെ നിലക്കു സ്വതന്ത്രനാണ്.

മൂത്തകയ്യൻ—അല്ലെങ്കിൽ ഇങ്ങോട്ട വരാനും ഈ മാതിരി ആലോചനക്കും ഇടയാവുകയില്ലല്ലൊ. സാമൂതിരിയുടെ ശത്രുവിധത്തിലും തീക്കേണ്ടതു് അത്യാവശ്യമാണ്. രാജധർമ്മവും യുദ്ധധർമ്മവും മറന്നു പ്രവർത്തിക്കുന്നവരെയാണു് ശിവപുരത്തിന്റെ രക്ഷാധികാരികളായി കല്പിച്ചിട്ടുള്ളതു്.

കോമി—ഇനി അതു് അധികകാലം നിലനില്ക്കില്ല. കഴിയുമെങ്കിൽ അനുജനെക്കൂടി ഞാൻ കാണും. ഏതുവഴിക്കാണെന്നും എങ്ങിനെയാണെന്നും ഞാൻ ഇപ്പോൾ പറയുന്നില്ല. തിരുവിതാംകൂർ കൊച്ചിരാജാവിന്റെ ശാശ്വതമിത്രമായിരിക്കുവാൻ വേണ്ടതൊക്കെ ഞാൻ ചെയ്യും. അതു് മൂപ്പിന്നു സമ്മതിക്കണം. തമ്പുരാനെ പറഞ്ഞു സമ്മതിപ്പിക്കുകയും വേണം.

മൂത്തകയ്യൻ—അച്ഛന്റെ ചെറുപ്പത്തിൽ കവിഞ്ഞ ബുദ്ധിശക്തി അസ്ഥാനത്തിൽ പ്രവർത്തിക്കുകയില്ലെന്നു തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു പലകുറി അരുളിച്ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്. കാലതാമസം കൂടാതെ മന്ത്രിപദം വാഴുവാൻ വടക്കുന്നാഥൻ സംഗതിവരുത്തട്ടെ.

കോമി—എനിക്കു് ഇപ്പോൾതന്നെ പോണം. ആകപ്പെരുമാറ്റം കുറയുന്നതുവരെ ഞാൻ ചുറ്റിപ്പറ്റി നടക്കും. തല്ക്കാലം പിരിയുക. (പോകുന്നു)

(കർട്ടൻ)

രംഗം ൩.

(പാറോല കയ്യളുടെ വേട്ടമാടം, അല്ലെങ്കിൽ പഴംകൊട്ടാരം)

(കേളമ്മാൻ കന്തം കൈയിൽപിടിച്ചു ചുറ്റിനടന്നു നോക്കുന്നു.)

കേള—ശ്രീവാണിരുന്ന മാടമേ! നിന്നെ ഇങ്ങിനെ ചേട്ടബാധിച്ചുവല്ലൊ. കാലാകാലങ്ങളിൽ ഒന്ന് പൊതിഞ്ഞിടാൻക്രൂടി ആളില്ലാതെ നനഞ്ഞുകുതന്നു കിടക്കേണ്ടിവന്നു! "അമൃതാഴി" എന്ന് പേരുകേട്ട കളവും ഇതാ മലഞ്ചോല ചാടി തുന്നികിടക്കുന്നു. എന്റെ കല്പകവൃക്ഷങ്ങളേ! നിങ്ങടം ആ കളത്തിലേക്കു ചാഞ്ഞുനോക്കുന്നതു വെള്ളം കുടിക്കാൻ ഭാഹിച്ചിട്ടാണോ? കേള്ളതരാം. ഈ കന്തംപോലെ പൊങ്ങിനില്ക്കുന്ന അടക്കാമരക്കുമ്പുകടം വെള്ളംകിട്ടാൻ മാനത്തേക്കു നോക്കിപകച്ചുനില്ക്കുന്നു! കഷ്ടമേ കഷ്ടം! കാപൊറും ചെടികളും പൂപൊറും ലതകളും ദാഹംകൊണ്ടു ക്ഷീണിച്ചു വാടിത്തളർന്നുകിടക്കുന്നു! പടിപ്പുരയും ഒന്നിച്ച് അടിയിരുത്തിക്കഴിഞ്ഞു. പാടത്തുപണിക്കാരുടെ പേടിക്കിരിപ്പിടമായിരുന്ന ആ സ്ഥാനം. തേങ്ങവീഴുന്ന ശബ്ദംകേട്ടവാലുതറവ് ഓടിപ്പോയിരുന്ന കുറുക്കന്മാർ അതാ! കോലാപ്പുറത്താണ് മടമാന്തി കുടിയിരിക്കുന്നത്. കഴുക്കോൽതാടികളിൽ തുങ്ങുന്ന ക്രൂരിയാറ്റക്കുട്ടികടം ചേട്ടാഭഗവതിയുടെ വരവിനു വിളക്കുത്തുക്കിയതുപോലെ തോന്നുന്നു! പുരപ്പുറത്തുനിന്നു പാറിപ്പുറന്നുവീഴുന്ന വൈ

ക്കോൽതുരുമ്പുകഠം ചേട്ടയ്ക്കു പുഷ്പാഞ്ജലിയും ചെയ്യുന്നുണ്ട്. ചെറുകിളികളെക്കൂടിപ്പെട്ടുത്തുവാൻ കരുത്തുള്ള ചിലന്നിവലകഠം കേളുവിനെ പുറത്തളത്തിലേക്കു കടക്കുവാൻ സമ്മതിക്കുന്നില്ല. അയ്യോ! കഷ്ടം! പണ്ടു കേളുവന്നാൽ എതിരേല്ക്കാൻ വരുന്നതു് വിചാരിപ്പും മാസപ്പടിയുമായിരുന്നു. ഇതാ കടന്നിലും നരച്ചീരുകളുമാണു് വരുന്നതു്! (നനമുണ്ടുകൊണ്ടു വീശി മാറ്റുന്നു) പോ! പോ! ഒക്കേനേം കൊല്ലും കേളു. (ചെവിയോത്തിട്ടു്) നിലവറയിൽ വേലക്കാർ പണിയെടുക്കാതെ ലഹളകൂട്ടുകയാണോ?

(അണിയറയിൽ—അതാ! കോക്കാൻ ചാടിവരുന്നു.

കേളുമ്മാൻ—വിടരുതവനെ!)

കേളു—(കുന്തംകൊണ്ടു കുത്തുന്നു. കുന്തം ചുമരിൽ തറഞ്ഞു. വലിച്ചെടുത്തപ്പോൾ തുടയിൽ തട്ടുന്നു. തുടതലോടിക്കൊണ്ടു ഘനപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു)

(രണ്ടു വേലക്കാർ പ്രവേശിച്ചു്)

ഒന്നാമൻ—കഷ്ടം! കേളുമ്മാൻ! അവനെ വിട്ടയച്ചുവല്ലൊ.

കേളുമ്മാൻ—(ദ്വേഷ്യത്തോടെ) പിന്നെ! നിന്റെ മാറോലപിടിച്ചു മുകറുംകൊണ്ടു വരുന്നതുവരെ കോക്കാൻ കാത്തിരിക്കുമോ?

രണ്ടാമൻ—ഏമാന്റെ കുന്തത്തിന്റെ മുമ്പിൽക്കൂടി അല്ലെ അവൻ കടന്നുപോയതു്? ഒന്നു് താങ്ങിക്കൊട്ടത്തിരുന്നുവെങ്കിൽ; അയ്യ!

ഒന്നാമൻ—കേളുമ്മാൻ കുന്തം താങ്ങാത്ത കുറ്റമില്ല. കുന്തത്തിന്റെ തുമ്പത്തു ചോരകാണുന്നുണ്ടു്.

കേളുമ്മാൻ—കുത്തു കണക്കിൽ കൊണ്ടിരുന്നെങ്കിൽ ഞാൻ ഇങ്ങനെ ഇരിക്കുമോ? കുന്തത്തിന്റെ മൂച്ച് എനിക്കറിയാം.

രണ്ടാമൻ—കുത്തു വഴതീട്ടില്ല. ഏമാന്റെ തുണിയിലും ചോര തെറിച്ചിട്ടുണ്ട്.

കേളുമ്മാൻ—വഴതിയിരുന്നില്ലെങ്കിൽ ഞാനാണ് ചാകേണ്ടിയിരുന്നതു്. തുടയിൽകൊണ്ടതെന്റെ ഭാഗ്യം.

ഒന്നാമൻ—കേളുമ്മാൻ കുന്തം കടതലമാറിപ്പിടിച്ച ഇല്ലേ? കുന്തം വലിച്ചൊടുത്തപ്പോൾ തുടയിൽ കൊണ്ടു. അതാണ് തുണിയിൽ ചോര കണ്ടതു്.

രണ്ടാമൻ—കുന്തം ഏമാന്റെ വയററിൽ കേറാഞ്ഞതു കുരുത്തം! ഏമാൻ പണ്ടു നായാട്ടുകാരനായിരുന്നുവല്ലൊ!

കേളുമ്മാൻ—ഈ ചിലന്നിവല നിറഞ്ഞ മുറിയിൽ ഇരുട്ടത്തു കണ്ണുകാണാൻ ഞാൻ മരപ്പട്ടിയല്ല. ഛെ! (തുട തലോടുന്നു)

(വേലക്കാർ വാപൊത്തിച്ചിരിക്കുന്നു)

കേളുമ്മാൻ—ഇന്നു പണിതതുമതി. ബാക്കിസ്ഥലം നേരെയാക്കാൻ നേരമില്ല. നാളെ വരിൻ.

വേലക്കാർ—എന്നാൽ ഞങ്ങൾ പോട്ടെ. അത്താഴത്തിന്നു വല്ലതും തരണം. (കൈകൊട്ടുന്നു)

കേളുമ്മാൻ—സ്ഥാനത്തേക്കു കുടിപ്പണം തീരേണ്ട വകയിൽ വകകഴിച്ചോളിൻ. മൂപ്പിലേക്കൊണ്ടു മുറിതരീക്കാം. പോവിൻ.

വേലക്കാർ—എന്റെ ഏമാന്നെ! അങ്ങനെ പറയരുതു്.

കേളു—പോവിൻ! പോവിൻ! കേളുവിന്നു വേറെ പണിയുണ്ടു്.

(വേലക്കാർ പിറുപിറുത്തുകൊണ്ടു പോയി)

കേളു—ഇനി വളപ്പിൽ പണിയുന്നവരും ക്ലാലിചോദിക്കാൻ വരും. പുറത്തളത്തിന്റെ വാതിലടച്ചു തഴതിട്ടേക്കാം. (അങ്ങിനെ ചെയ്തു തന്നത്താൻ ചൂലെടുത്തടിക്കുന്നു) കേളു മുവ്വന്തിവരെ നട്ടുമറിഞ്ഞു വേല എടുത്തോളാം. എന്നാലും സ്ഥാനത്തേക്ക് ഇടിവാണല്ലൊ കാണുന്നതു്. കാലം തെളിയുമ്പോൾ എല്ലാം തെളിയും. മുല്ലത്തറക്കൽ അന്തിത്തിരി വെക്കേണ്ട സമയമായി. (ചൂല് മൂലയിൽവെച്ചു് കോലുവിളക്കെടുത്തു കൊളുത്തി മുല്ലത്തറക്കൽ തിരിവെച്ചു് തൊഴുതുകൊണ്ടു്)

(ശ്ലോകം)

ചൂടായ്കിൽ തുളസീദളം യമഭടേ-
ത്തല്ലിങ്കു ചൂടായ്കയും

എന്റെ മുല്ലക്കത്തേവരേ! കാലകിങ്കരന്മാരുടെ ചുട്ടടി കേളുവിനെ കൊള്ളിക്കല്ലെ! തുളസിക്കു ചൂടുപിടിച്ചതു കേളു നനച്ചു തണുപ്പിച്ചുകൊള്ളാം. (പൂപറിച്ചു ചൂടുന്നു)

(ശ്ലോകം തുടച്ചു)

പാടായ്കിൽ തിരുനാമമന്തകഭടേ-
ന്മാരിങ്കു പാടായ്കയും

പരദേവതേ! അന്തകന്മാരുടെ പാട്ടു കേളുവിനു കേൾക്കുവാൻ ഇടവരുത്തരുതേ! കേളു പാടിക്കോളാം.

(ശ്ലോകം തുടച്ചു)

വീടായ്കിൽ കടമേവനും നരകമാം
നാടിങ്കു വീടായ്കയും

വീടുള്ളവക്കൊക്കെ കടമുണ്ടാവും. മൂപ്പീന്നും കടപ്പെട്ടു. എന്നാലും: ഈ നരകക്കുണ്ടിൽ താമസിപ്പിക്കാതി

രിക്കണേ! കൊച്ചേമാനനേം കടപ്പെട്ടത്തല്ലെ. എ
ന്റെ മുല്ലക്കലമ്മേ!

(ശ്ലോകം തുടച്ച്)

ക്രൂരായ്കിൽ സുകൃതങ്ങളം ചെയ്വതിനഹോ
പാപങ്ങളം ക്രൂരായ്വരും.

സുകൃതങ്ങളം ക്രൂരക്രൂരായിവരണേ! സുകൃതംതന്നെ പ
ണം. ചിരുതപുരത്തിന്ന് പാപം ക്രൂരക്രൂരായിവരണേ!
തട്ടിപ്പറിച്ച മുതലൊക്കെ തിരികെ തരീക്കണേ! എ
ന്റെ മുല്ലക്കൽ തേവരേ! (എന്നു് പ്രാർത്ഥിക്കുന്നു)

(അണിയറയിൽ—കേളുമ്മാൻ! ഈ വാതിൽ ഒന്നു തുറ
ക്കണേ! പുറത്തളത്തിലെ വാതിൽ! കേട്ടുവോ?)

കേളു—ആരാതു്? ക്രൂലിക്കാരൊക്കെ നാളെ വരിൻ. കൊ
ടിയാഴ്ച അന്തിക്കു് അറതുറന്നു നെല്ലെടുത്തുക്രൂട.

(അണിയറയിൽ—ക്രൂലിക്കാരല്ല, വാതിൽ തുറക്കു)

കേളു—കാഴ്ച കൊണ്ടുവന്നിരിക്കയാണോ? അവിടെ നി
ല്ലീൻ. കേളു നാമം ജപിക്കാൻ ഇരിക്കയാണു്. അ
ല്ലെങ്കിൽ നാളെ കൊണ്ടുവരിൻ.

(അണിയറയിൽ—നാളെക്കിതു് പഴഞ്ചോറാവും.)

കേളു—(ബദ്ധപ്പെട്ട നടന്നു്) എന്റെ കൊച്ചുനജാ! കേ
ളു അറിഞ്ഞില്ല.

(വാതിൽതുറന്നു് ആദരവോടുക്രൂടി ചൂട്ടു കാണിച്ചു
കൊടുത്തു് പകച്ചുപ്പാത്രം ഒരു മുറിക്കുള്ളിൽ വെപ്പി
ക്കുന്നു)

കേളു—പകച്ചു കൊച്ചുനിയൻതന്നെ കൊണ്ടുവന്നതു
കൊണ്ടാണ് നാമം ജപിക്കുന്നതിനിടക്കു് എണീറ്റു
വന്നതു്. ഇരുട്ടാവുംമുമ്പു് പൊയ്ക്കോളും.

പകച്ച്ക്കാരൻ—നാളെകാലത്തു കഞ്ഞിക്കുള്ള അരിയെടുത്താണ് വെച്ചുകൊണ്ടുവന്നതു്. രണ്ടുപറ നെല്ല് തന്നയക്കാൻ അമ്മ പറഞ്ഞു.

കേളു—ഇരുട്ടായാൽപിന്നെ കണക്കെഴുതാൻ കേളുനു് കണ്ണു പറ്റില്ല. കൊച്ചുമാനൻ വരട്ടെ. (ചുമരിൽ പറ്റിയിരിക്കുന്ന ഉപദ്രവജീവികളെ വിളക്കിന്റെ നാളത്തിൽ കരിച്ചുകൊണ്ടു് നടക്കുന്നു)

കേളു—കൊച്ചുമാൻ ഇവറ്റകളുടെ ഇടയിൽ എങ്ങിനെ രാക്കഴിക്കും? മൂളിമൂളി കൺപോള ചിമ്മാൻ സമ്മതിക്കില്ല. (കരിക്കുന്നു)

പകച്ച്ക്കാരൻ—ഇപ്പോൾ കരിച്ചതു് കൊതുവല്ല.

കേളു—എനം മാറിക്കരിച്ചുവോ? കഞ്ഞേ! ശിവ! ശിവ! രാമ രാമ! കേളുവിനു കണ്ണു് പറ്റുന്നില്ല. കൊച്ചുമാനൻ ഇന്നു് സ്ഥാനത്തുനിന്നു പുറപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടാവണം.

പകച്ച്—അല്ലാ കൊച്ചുമാനൻ ഇവിടെ നീങ്ങീട്ടില്ലേ?

കേളു—ഇല്ലല്ലോ. വരവു് കാത്തിരിക്കുകയാണു്. ഒരു സമയം നാളെയാവാനും മതി.

പകച്ച്—അപ്പോൾ എനിക്കു നെല്ലുകിട്ടാൻ എന്താ വഴി?

കേളു—അതാണു് കേളു ആലോചിക്കുന്നതു്. എന്റെ കൊച്ചുൻ ഒരു കായ്യം ചെയ്യ. സ്ഥാനത്തേക്കു തീരേണ്ടതായ പാട്ടകുടിശ്ശികയിൽ വക കഴിച്ചാൽ പോരെ എന്നു് അമ്മയോടു ചെന്നു ചോദിക്കു. ഇരുട്ടുംമുമ്പു് പൊയ്ക്കോളു. വരൂ (വിളക്കു പൊക്കികാട്ടി നില്ക്കുന്നു. പകച്ച്ക്കാരൻ പോകുന്നു. കേളുമാൻ പകച്ചുപാത്രം വീണ്ടും നോക്കി സന്തോഷത്തോടെ തല കുനുക്കി

ക്കൊണ്ട്) നാലുപേക്കു ധാരാളം. ഇനി കൊച്ചേമാനൻ എത്തുംമുമ്പു് കേളപോയി ഒന്നു മുങ്ങിവരാം.

(കട്ടൻ)

രംഗം ൪.

(ചിരുതപുരം ദേശവാഴിയുടെ കായ്വിചാരശാല. പരവധാനി വിരിച്ച കട്ടിലിൽ തെണ്ടു തലയിണയിന്മേൽ ദേശവാഴി ചാരിയിരിക്കുന്നു. ഇടതുകൈ മറെറാരു തലയിണയിൽ കേറിവെച്ചു് മറുകൈമുട്ടു് മറെറാന്നിന്മേൽ ഉന്നി വിരലുകൾക്കിടയിൽപെട്ട തീട്ടൂരം തള്ളവിരൽകൊണ്ടു് തട്ടിയിളക്കി ഒററപുരികം മേല്പോട്ടുകയററി ആലോചിച്ചു കിടക്കുന്നു. ചൂതാടി വാക്കയ്യു് പൊത്തി അരികെ നില്ക്കുന്നു.)

ദേശവാഴി—പാറോല രണ്ടാമൻ എടുപ്പും ഇല്ലാത്തവനാണു്. മുറാളന്മാരിൽ മൂത്ത മുറിയൻ. അവരെ കുടിയിറക്കി അയച്ചാൽ പോരേ? വിടുപണി ചെയ്യിക്കണോ?

ചൂതാടി—നാം അവരെ കല്പിച്ചുകൂട്ടി അപമാനിക്കുക—

ദേശവാഴി—(ഇടയിൽ തടഞ്ഞു) അല്ലല്ലോ. സാമൂതിരിപ്പാടിൻെറ ശാസനം അല്ലെ?

ചൂതാടി—അവരെ കുടിയിറക്കി അയക്കേണ്ടതായും വരുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. താനേ ഒഴിഞ്ഞുപോകുമാനാണു് ഭാവമെന്നു കേട്ടു. അനുജൻകയ്യും ഇറങ്ങിക്കഴിഞ്ഞു.

ദേശ—അതുവോ? എന്നാൽ പടിക്കൽ കാവൽ ഒന്നുകൂടി ഉറപ്പിക്കണം. ആ ചെക്കനെ ഞാൻ ഇപ്പോഴും കു

ണ്ടാൽക്കൂടി വേണ്ടുംവണ്ണം അറിയുമോ ആവോ! പട പഠിച്ചു വന്നവനാണെന്ന് വിടുവായന്മാർ മേനി കേറീട്ടുണ്ട്. വല്ല സാഹസവും കരുതീട്ടുണ്ടായിരിക്കും.

ചൂതാടി—പേടിക്കാൻ ഒന്നും ഇല്ല. നമുക്ക് തീട്ടുകിട്ടിയിട്ടുണ്ടെന്നു അറിഞ്ഞപ്പോഴേ തന്നെ മുഷ്ക് ശമിച്ചിട്ടുണ്ട്. വെളിച്ചത്തും സമക്ഷത്തും വരാതെയാണ് നടവടി.

ദേശ—ആ പെക്കനെ നമുക്ക് പേടിയോ? കാവലിടാൻ പറഞ്ഞതു് അവരുടെ പഴംകൊട്ടാരത്തിലേക്ക് സാമാനങ്ങൾ കടത്താതെ സൂക്ഷിക്കുവാനാണ്. പാറോലസ്ഥാനം മാത്രം ഒഴിഞ്ഞുകിട്ടിയതുകൊണ്ടായില്ല.

ചൂതാടി—ഇന്നതന്നെ പത്തു് കാവൽ ചങ്ങാതത്തെ അയക്കാൻ ഏർപ്പാടു ചെയ്യാം. പാറോലപടിക്കൽ പാറാവു കിടക്കട്ടെ.

ദേശ—അതുവേണോ? സാമാനം കടത്തുമ്പോൾ പോരെ? എതിർക്കാനാണ് ഭാവമെങ്കിൽ രാജദ്രോഹമായി പിടിക്കാം. കാരാഗൃഹത്തിലേക്ക് അയക്കാൻ എളുപ്പം സാധിക്കും. കരുതൽ എല്ലാറ്റിനും നന്ന്.

ചൂതാടി—തല്ക്കാലം വിടുപണി ചെയ്യിക്കാതിരുന്നാൽ അതും അവരുടെ അമർഷത്തിന് ഒരു ആയുധമായി കരുതാം.

ദേശ—അതു ശരിയാണ്. ചൂതാടിയുടെ ആലോചന തരക്കേടില്ല.

ചൂതാടി—കുടിയിറക്കേണ്ട കാര്യത്തിൽ തൽക്കാലം ഒന്നും ചെയ്യേണ്ട എന്നല്ലെ വെച്ചതു്?

ദേശ—അതല്ല. നാം രണ്ടും ചെയ്യുവാൻ ഒരുമ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെ

ന്നു് അവരെ പേടിപ്പെടുത്തണം. എന്നാൽ സൊല്ല വേഗം ഒഴിഞ്ഞുപോകും. അപമാനിക്കും എന്നതന്നെ അവക്കു വിചാരമുണ്ടാക്കണം. കാട്ടിലേക്കോടിക്കാൻ നല്ല വഴിയാണതു്.

ചൂതാടി—അവർ താനേ ഒഴിഞ്ഞുപോകയാണെങ്കിൽ പിന്നെ—?

ദേശ—നാം കടന്നു പ്രവർത്തിച്ചു എന്നു വരുത്താതിരിക്കുന്നതു ജനബോദ്ധ്യത്തിനു നന്നു്. രണ്ടുദിവസംകൂടി കാക്കുക. രണ്ടായാലും വിലപിടിച്ച സാധനങ്ങളും കൊണ്ടുപോകുവാൻ അനുവദിച്ചുകൂടാ. രണ്ടാമൻ പുറത്തെക്കിറങ്ങിയതു വേട്ടമാടത്തിലേക്കു പോകാൻ തന്നെയല്ലെ? അന്വേഷിക്കണം.

ചൂതാടി—അനുജൻകയ്യും പിടിച്ചുകഴിഞ്ഞു വന്നതോ അത്യാവശ്യത്തിലേക്കു വരുത്തിയതോ എന്നു തീച്ചു് അറിഞ്ഞുകൂടാ.

ദേശ—വരുത്തിയതാണെങ്കിൽ പിൻബലം കരുതിയിണ്ടാവും. വേട്ടമാടംതൊട്ടു പിടിച്ച കുറെ ആൾക്കാരും അവക്കു സ്വാധീനമുണ്ടു്.

ചൂതാടി—നമുക്കും കുറെ ആളെ കരുതിയാൽ വൈഷമ്യമില്ല. മംഗലത്തു മേനോനും ആ പക്ഷക്കാരനാണു്.

ദേശ—(ആവേശംകൊണ്ടെഴുന്നേറിരുന്നു) മംഗലം അങ്ങോട്ടു ചാടിയോ? ഒരു ഉറപ്പില്ലാത്ത വിദ്വാൻ. ചിരുതക്കുട്ടിയുടെ പുടമുറി മുമ്പുതന്നെ കഴിക്കേണ്ടതായിരുന്നു. ചെറോണയാണു് ഇട്ടുപിടിച്ചതു്. അയാൾ പാറോല രണ്ടാമന്റെ പക്ഷം ചേർന്നുവോ?

ചൂതാടി—മേനോൻ ശത്രുപക്ഷത്തിൽ ചേർന്നുവെന്നല്ല ഞാൻ പറഞ്ഞതു്. ആളെ ശേഖരിക്കുന്ന കാര്യത്തിൽ മേനോനും പക്ഷക്കാരനാണു്.

ദേശ—ഛി! വെറുതെ എന്നെ പരിഭ്രമിപ്പിച്ചു. അതിനു ആ പക്ഷം എന്നല്ല പറയേണ്ടതു്, ഈ പക്ഷമെന്നാണു്.

ചൂതാടി—ചിരുതക്കുട്ടിയെ സംബന്ധിച്ച കാര്യവും ഉടനെ നടത്തുകയാണു് നല്ലതു്.

ദേശ—അതെ, അതെ. ചെറോണ വന്നാൽ ഉടനെ കഴിക്കാമെന്നു മേനോനെ മനസ്സിലാക്കു.

ചൂതാടി—അതു ഞാൻ ധരിപ്പിച്ചുകഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. അതുകൊണ്ടാണു് വിട്ടുപിരിയാത്തതു്. വലിയ സഹായമല്ലെ അദ്ദേഹം നമുക്കു ചെയ്തിട്ടുള്ളതു്!

ദേശ—സംശയമില്ല. മംഗലത്തു മേനോന്റെ സഹായമില്ലെങ്കിൽ സാമൂതിരി ഇന്നു ശിവപുരം വാഴുകയില്ല. ഇരുപത്തിനാലു വലിയ തോക്കു നിരത്തിവെച്ചിരുന്ന ഏഴു നാമാക്കൽ കോട്ടയിൽനിന്നു് ഒരൊറ്റ വെടി പൊട്ടാതെയാണു് സാമൂതിരിക്കു കോട്ട കൈവശം കിട്ടിയതു്.

ചൂതാടി—ഇവിടെക്കു സ്ഥാനമാനസമ്പത്തുകൾ വർദ്ധിക്കുവാനും പാറോലക്കു പാരവശ്യം പറവാനും അതു തന്നെയാണല്ലൊ കാരണം.

ദേശ—അതൊക്കെ ശരി. ചൂതാടിയെ ഞാൻ രണ്ടുകയ്യും ഏല്പിച്ചിരിക്കുന്നു. പാറോല രണ്ടാമന്റെ നടവടിയിൽ ദുഷിയുണ്ടായിരിക്കണം. മേനോനെ സമാധാനിപ്പിക്കുകയും വേണം. ആകംശേഖരം ചെയ്യാൻ വരട്ടെ.

ചിരുതക്കുട്ടിയുടെ ഹിതം.ഞാൻ ഇന്നുതന്നെ അറിഞ്ഞു വെക്കാം.

ചൂതാടി—അങ്ങിനെ ആയിക്കോളാം.

ദേശ—എന്നാൽ ആട്ടെ. ഇതുക്കുടി ഇരിക്കട്ടെ ഓമ്മക്കു മാത്രം. (പണം കൊടുക്കുന്നു) മറ്റതൊക്കെ വഴിയെ.

ചൂതാടി—(കൈനീട്ടി വാങ്ങി തൊഴുതുകൊണ്ടു പോയി).

ദേശ—ചിരുതക്കുട്ടിയുടെ കാര്യത്തിൽ ചെറോണ ഉറപ്പു കൊടുത്തിട്ടാണ് മേനോൻ എതിക്കാതെ ഒഴിഞ്ഞതു്. വലിയ വെടിക്കാരും ആഢംക്കാരും മുഴുവനും ഇപ്പോഴും സ്വാധീനമായി കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. ഈ പതനത്തിൽ മംഗലത്തു മേനോനെ കൈവിട്ടുകൂടാ. (ചെവിയോർത്തു) പാട്ടു കേൾക്കുന്നു. ഒരു പുതിയ മട്ടു്. ചിരുതക്കുട്ടിയായിരിക്കുമോ? അതേ! അങ്ങോട്ടു പോകാം. ശാരീരഗുണമുള്ള വാസനക്കാരുടെ പാട്ടു കേൾക്കുന്നവരുടെ മനസ്സിൽ ആളറിയാതെ തന്നെ ആനന്ദപ്രതീതി ഉണ്ടാക്കാതിരിക്കില്ല. പിന്നെ പാടുന്നവൾ മകളാണെങ്കിൽ പറയേണ്ടതുണ്ടോ? (പോകുന്നു.)

(കട്ടൻ.)

രംഗം 3.

(ചിരുതപുരം. പ്രധാനഗൃഹത്തിലെ അന്തഃപുരം.)

(ചിരുതക്കുട്ടി ഇരുന്നു പാടുന്നു.)

ഗാനം. "കല്യാണീ, കളവാണീ" മട്ടു്.

നോക്കൊല്ലേകമനിയ ഗാത്രത്തിൻ കാന്തിയെന്നീ
നില്ക്കൊല്ലെ ക്രൂരവിട്ടു യുപർപൊരുമ്പോൾ

വാക്കുനീ പുരുക്കേണം ശ്രോതുകാമന്മാർ കേൾക്കെ
നില്പൊല്ലേ ചാടുവാക്യം ശ്രുവിക്കുന്നേരം
വെയ്പ്പൊല്ലെ ചുടപൊന്നിലാഞ്ഞലി, മധുരസം
നക്കൊല്ലെ പാത്രത്തിന്റെ പൊലിമകണ്ട്
വെക്കേണം ശുദ്ധമാക്കി ചിത്തവും കണ്ണംകൈയും
നോക്കെന്നാൽ സുഖവാസം ലഭ്യമുതിയും.

(ദേശവാഴി ചിരിച്ചുകൊണ്ട് പ്രവേശിക്കുന്നു.)

ദേശ—മകളേ! നീ ലോകത്തെ അറിയുംമുമ്പെതന്നെ അതിനെ നിരസിക്കാനോ മോഹിക്കുന്നതു്? അതോ ധീരശൂരന്മാരായ സുന്ദരതരുണന്മാരുടെ ആവലാധിപ്രബന്ധം പാരായണംചെയ്യ കേൾക്കുന്നതുവരെ തരുണിമാർ പറഞ്ഞുവരുന്ന പാഴ്വാക്കോ നീ പാടിയതു്?

(മകൾ അച്ഛന്റെ പിന്നിൽ നാണംകുണുങ്ങി ഒളിയുന്നു.)

ചിരുത—ഞാനതൊന്നും വിചാരിച്ചു പാടിയതല്ല. വലിയമ്മ പറഞ്ഞുതന്ന പാട്ടു മറന്നുപോയോ എന്നു നോക്കിയതാണു്.

ദേശ—ആ കാട്ടമ്മയെപറ്റി കേട്ടുതുടങ്ങീട്ടു കുറേനാളായി. ആഭിചാരിണിയെന്നോ അദ്വൈതി എന്നോ കല്ലടിക്കോട്ട നീലിയുടെ രണ്ടാംപിറപ്പെന്നോ ജനങ്ങൾ പറയുന്നുണ്ടു്. എനിക്കു നിന്റെ വലിയമ്മയെ ഒന്നു കാണണം?

ചിരുത—ആരെന്തെങ്കിലും പറഞ്ഞുകൊള്ളട്ടെ. അച്ഛൻ വലിയമ്മയെ കണ്ടാൽ പുച്ഛിക്കില്ല, നിശ്ചയം. അച്ഛന്റെ കാട്ടമ്മയെപോലെ സ്വഭാവഗുണമുള്ള ഒരു നാട്ടമ്മയെ തറകളിൽ ഒന്നിലും ഞാൻ കണ്ടിട്ടില്ല.

ദേശ—തറകളിലുള്ള വലിയമ്മമാരെ എല്ലാം നീ അറിഞ്ഞുകഴിഞ്ഞുവോ? മകനെ നാടോടി നടക്കുന്നു എന്നു കേട്ടാൽ അമ്മ ചന്ദ്രഹാസം എടുക്കും.

ചിരുത—ഞാൻ ചീത്തയായാൽ അച്ഛനു പോരായ്മയില്ലേ? അച്ഛന്റെ അനുവാദംകൂടാതെ ഞാൻ പുറത്തിറങ്ങാറുമില്ല. അമ്മക്കു വിരോധമാണെങ്കിൽ ഞാൻ ഇനി എങ്ങും പോകുന്നില്ല.

ദേശ—എന്നുവെച്ചേക്കണ്ട തറക്കാരികളുടെയിടയിൽ പ്രമാണിത്തം സമ്പാദിക്കേണ്ടതു് ആവശ്യമാണു്.

ചിരുത—അതിനല്ല ഞാൻ പോകുന്നതു്. ആ പാവങ്ങൾക്കു വല്ലതും കൊടുത്താൽ അവർ ജാംബവാന്റെ കാലംമുതൽക്കുള്ള കഥ പറഞ്ഞുതുടങ്ങും. അതു കേൾക്കാനുള്ള മോഹംകൊണ്ടാണു് ഞാൻ പോകുന്നതു്.

ദേശ—മകനു തറക്കുട്ടത്തിൽ പ്രമാണം കിട്ടുന്നതു് അമ്മക്കു സന്തോഷമായിരിക്കും. പരീക്ഷയിൽ പ്രമാണിയാവാൻ നിന്റെ അമ്മ ചിലവഴിച്ച പണം എന്റെ കണക്കിൽ ചാണയെ വിഴുങ്ങിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അതൊക്കെ പോട്ടെ, കാളിയമ്മയുടെ കൂടിയിരിപ്പു് എത്രകണ്ടു ദൂരത്താണു്?

ചിരുത—ചിരുതക്കുണ്ടിന്റെ അപ്പുറത്തുള്ള കണ്ണാമറിഞ്ഞാൽ ആയി.

ദേശ—എന്നാൽ നമുക്കു് ഒന്നിച്ചുപോകാം. നിന്നെ ഈ പാട്ടുപഠിപ്പിച്ചതിനു വലിയമ്മക്കു ഗുരുദക്ഷിണയും കഴിക്കാം.

ചിരുത—വലിയമ്മക്കു പണംകൊടുക്കാൻ മോഹിക്കണ്ട ഒരു കവിടിപോലും ആരോടും വാങ്ങില്ല.

ദേശ—മകളുടെ സൌജന്യം വാങ്ങുന്നവക്ക് അച്ഛനോട് ഗുരുദക്ഷിണ വാങ്ങിക്കുടെ?

ചിരുത—വലിയമ്മക്ക ഞാൻ സൌജന്യം കൊടുത്തു എന്നു പറഞ്ഞില്ല. അച്ഛൻ കൊടുത്താൽ വാങ്ങുമോ എന്തോ.

ദേശ—പണം എന്നു കേട്ടാൽ പിണവും വാപൊളിക്കും മകളെ! നിനക്ക് അതിന്റെ വില അറിയാറായിട്ടില്ല. നിന്റെ വലിയമ്മയെ കുറിച്ചു വഴിക്കു ചോദിച്ചു കൊള്ളാം. നമുക്കു പുറപ്പെടാൻ നോക്കുക. (മുറി നടക്കുന്നു.)

(ഒരു വേട്ടക്കാരൻ വില്ലും ശരവും കത്തിയും കവണയും ധരിച്ചു ചങ്ങലക്കിട്ട നായാട്ടുനായയോടുകൂടി പ്രവേശിക്കുന്നു.)

ചിരുത—(അച്ഛന്റെ കൈപിടിച്ചു പിന്നാക്കം വലിഞ്ഞുനിന്ന്) ആ നായയുടെ ഭയങ്കരഭാവംകണ്ടു പേടിയാകുന്നു. അതു നമ്മെ ഉപദ്രവിക്കുമോ?

ദേശ—ഭീരു! എന്തൊരു പേടിയാണിത്! ഈ വേട്ടക്കാരനിപ്പോൾ നമ്മുടെ കൂടിയാനാണ്. വേട്ടനായ അവന്റെ വരുതിവിട്ടു ചോട്ടടി വെക്കില്ല.

(വേട്ടക്കാരൻ ദേശവാഴിയെ കുമ്പിട്ടുതൊഴുന്നു.)

ദേശ—വേട്ടക്കാരാ നീ ഞങ്ങൾക്കു കാഴ്ചതെണ്ടാൻ പോകയാണോ?

വേട്ട—പടികാണാൻ വരുമ്പോൾ നല്ലതു വല്ലതും ഒക്കുമോ എന്നു നോക്കാൻ വിടകൊണ്ടതാണ്. അടുത്ത കാട്ടിലോളം ഓടിയിരുത്തിയാൽ ഈ ചങ്ങലക്കള്ള

ന്റെ കളിയും കാണാം. അടിയന്റെ അമ്പോ ഇവ ന്റെ പല്ലോ മാങ്കുഴത്തിൽ മുമ്പിട്ടുകേറുക എന്ന തക്ക മുണ്ട്". ഉടമയുടെ മുമ്പിൽവെച്ച് ഇന്ന നിന്റെ ഉങ്കു പോക്കും, നോക്കിക്കോ.

(നായയുടെ കഴുത്തിൽ തട്ടിക്കൊട്ടുക്കുന്നു.)

ദേശ—അതിനിപ്പോൾ സമയമില്ല. പിന്നെയാവാം. (മ കളെ നോക്കുന്നു.) (വേട്ടക്കാരൻ നീരസം നടിക്കുന്നു.)

ചിരുത—(അപവായ്) വേടന്റെ സല്ക്കാരം അമ്മൻ സ്വീകരിക്കുമോ എന്ന ഞാൻ ഭയപ്പെട്ട.

വേടൻ—തമ്പ്രാന്മാർ അടുത്ത കാലങ്ങളിൽ കാട്ടിൽ കേ റാറായി. കൊച്ചുതമ്പ്രാൻ വന്നാലെ അടിയങ്ങൾക്കു ഇണമുള്ളു.

ദേശ—ഏയ് കൊച്ചുതമ്പ്രാൻ. എന്റെ മകനോ?

വേടൻ—ചീരാമൻ കൊച്ചുതമ്പ്രാനല്ല, പാറോല കൊ ച്ചുതമ്പ്രാൻതന്നെ വലിയ കേമൻ. കാട്ടിൽ കേറിയാ ൽ പതിനെട്ടടിയൻവരിയനും പ്രാണൻ പിടിക്കും. ന ല്ല മൂഗം വീണാൽ തെല്ലൊന്നോ തമ്പ്രാന്റെ സമ്മാ നം? കൈയിലുള്ള തെല്ലാം വലിച്ചെറിഞ്ഞു തരും.

ദേശ—കാട്ടിൽകേറി കളിക്കുന്നതിനേക്കാൾ വലിയ കാ ര്യം നാട്ടിൽ നടത്താൻ ഉള്ളതുകൊണ്ടാണ് ഒന്നിച്ചു പോരുവാൻ ഒക്കില്ലെന്നു പറഞ്ഞതു്.

വേട്ട—കണ്ടാകണ്ണനു കലശംവെച്ചിട്ടാണ് കാട്ടുകേറുന്ന തു്. കൊണ്ടു പോരു.

ദേശ—പാറോല രണ്ടാമൻ അത്രക്കുമാത്രം ധീരനും അ ഭ്യാസിയുമാണെന്നെന്താ നിശ്ചയം?

വേടൻ—ചങ്കുറപ്പോ? എന്റെ തമ്പ്രാനേ! വേണ്ടുണ്ട്. കണ്ടാകണ്ണന്റെ കരളും അതോടൊക്കില്ല. നോട്ടമെത്തുന്ന ദിക്കിൽ ഒറപ്പുതാൻ കുറിപതിച്ചാൽ അമ്പിന്റെ തുമ്പത്തു തിട്ടം വിരലുകൊക്കിടയിൽ തങ്കപ്പത്താക്കു പിടിച്ചുകൊണ്ട് "ഉണ്ണകൊള്ളിച്ചവൻ കൊണ്ടുപൊയ്ക്കോ" എന്നു കല്പിച്ച അടിയന്ന് ഉറച്ചില്ല. "എന്നാൽ പിടിച്ചോ. വിരലിൽ തട്ടിയാൽ കൈയും തോക്കും പത്തായ്ക്കും തന്നേക്കാം" എന്നു വാദിച്ചു. അടിയൻകുറി പിടിച്ചു. ഉണ്ണകൊണ്ടു പത്തായ്ക്കിന്റെ നടുക്ക്. ഇനി തോക്കിന്റെ കായ്യം ചോദിക്കണോ?

ദേശ—രണ്ടാമന്റെ വാഗ്പ്രയോഗം നീ കണ്ടിട്ടുണ്ടോ?

വേടൻ—കൊച്ചുതമ്പ്രാന്റെ വാഗ്പണിയോ? മേലോട്ടെറിഞ്ഞ പഴംതുണി നിലത്തു വീഴുംമുമ്പു വെട്ടിക്കുണ്ടിച്ചവനു പിന്നെ വാളിന്റെ കോളറിയാനുണ്ടോ? കണ്ണും കൈയും കരളും ഉറച്ച തമ്പ്രാൻ കൊച്ചുതമ്പ്രാൻതന്നെ. അടിയങ്ങൾക്കു പാടാനുള്ള തമ്പ്രാൻ!

ചിരുത—(ആത്മഗതം) വേട്ടക്കാരൻ കുറിക്കുന്ന ചിത്രം മനസ്സിൽ പതിയുന്നു. ആ പാട്ടക്രുടി കേൾക്കാൻ മോഹം തോന്നുന്നുണ്ട്.

ദേശ—നിന്റെ കൊച്ചുതമ്പ്രാന്റെ കേമത്തം പാട്ടോട്ടക്രുടി കഴിയുമെങ്കിൽ ആയുക്രുടി കേൾക്കട്ടെ.

വേടൻ— (മഞ്ജരി)

"പാറോല കൊച്ചുമ്പ്രാൻ വീരായുവെച്ചെന്നാൽ
പോരാത്തോനാക്കല്ലെ പൊന്നുടേതെ!
കണ്ണും കൈയും കാലുമുന്നിയുറപ്പിച്ചാൽ
ഉന്നംപിഴക്കൊല്ലെ പൊന്നുടേതെ!

കൊച്ചുതമ്പ്രാന്റെ ജീവനു നീളം വെക്കാൻ ഞങ്ങടെ കണ്ടാകർണ്ണന്റെ മുമ്പിൽ പാട്ടുന്ന പാട്ടാണിതു്. ഇനിയുംഉണ്ടു്.

ചിരുത—(അന്യഗതം) നേരെ വാ. നേരെ പോ എന്നേ ഇവനു് അറിഞ്ഞുകൂടാ. മുഖം നോക്കി സംസാരിക്കാൻ ശീലിച്ചിട്ടില്ല. അച്ഛനു് ഇവൻ പറഞ്ഞതൊട്ടും രസിച്ചിട്ടുണ്ടാവില്ല.

ദേശ—നിന്നെ നേരിട്ടു കണ്ടു സംസാരിച്ചതിൽ നല്ല അഭിപ്രായമാണു് നമുക്കുണ്ടായതു്. ഇന്നാ! സമ്മാനം വാങ്ങിച്ചോ. (അരയിൽനിന്നു മടിശ്ശീല അഴിച്ചു പണം സമ്മാനിക്കുന്നു.)

വേടൻ—(രണ്ടു കൈയും നീട്ടി വാങ്ങി തൊഴുതു്) വേലക്കു മുമ്പുതന്നെ അടിയനു കൂലികിട്ടി.

ദേശ—വേലക്കു മുമ്പു കൂലി കൊടുക്കുന്നവർ കള്ളപ്പണി എടുക്കുന്നതു കണ്ടാൽ അതു തിരികെ വാങ്ങിക്കാനും കെൽപ്പുള്ളവരാണു്.

വേടൻ—കള്ളപ്പണി അടിയങ്ങൾക്കറിഞ്ഞുകൂടാ.

ദേശ—എന്നാൽ ആട്ടെ. പോയിവാ. കൂടെക്കൂടെ വടി കാണാൻ വരണം.

വേടൻ—ഇന്നു് അന്തിക്കുമുമ്പുതന്നെ വന്നുകണ്ടുകൊള്ളാമെ. (തൊഴുതുകൊണ്ടു പോകുന്നു.)

ദേശ—മകളേ! കുതിര കേറി മുയലിനെ നായാടി ഉപദ്രവം നടിക്കുന്ന ആ ചെറുക്കനെ പുകഴ്ത്തുന്നതു കേട്ടു നിനക്കു മുഷിപ്പു തോന്നിയിരിക്കും അല്ലേ? കാളിയമ്മയുടെ വീട്ടു് അടുത്തുവോ?

ചിരുത—ആ കാണുന്ന മരക്കൂടിലിന്നുള്ളിലാണു്.

ദേശ—എന്നാൽ വേഗംവരൂ, നേരം പോയി. (പോകുന്നു)

(കട്ടൻ.)

രംഗം ൩.

(മരക്കൂടിലിൽ കാളിയമ്മയുടെ വാസസ്ഥലം. ചിരുതക്കുട്ടി മുമ്പിട്ടു പ്രവേശിച്ചു്)

കൊട്ടവൻപടി ഞാൻ പിടിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അച്ഛൻ അകത്തേക്കു കടന്നോളൂ. (സൈഡ്കട്ടൻ ഒതുക്കി പിടിക്കുന്നു.)

ദേശവാഴി—(പ്രവേശിച്ചു ദൂരത്തേക്കു നോക്കിക്കൊണ്ടു്) ആ കരിമ്പാറയുടെ വങ്കോട്ടയോജിപ്പിച്ചു മുളന്തെതൽ നിറഞ്ഞ ഭിത്തിയോടും പുല്ലുമേഞ്ഞ മേപ്പുരയോടും കൂടിയ ആ കാണുന്ന കൂടിലാണോ വലിയമ്മയുടെ പാപ്പിടം?

ചിരുത—അതെ! വലിയമ്മക്കു കണ്ണു കണ്ടുകൂടാ. കാലൊച്ച കേട്ടാൽ ആളെ പറയും.

(രണ്ടുപേരും അടുത്തു ചെല്ലുന്നു.)

കാളിയമ്മ—(മറുപുറത്തുനിന്നു പ്രവേശിച്ചു്) മോളെ! പതിവില്ലാത്ത നേരത്തു പോന്നതെന്തേ. പല ജോലികളും തീരുവാനുള്ള നേരമാണല്ലൊ ഇതു്. കൂടെ പോന്നിട്ടുള്ളതു ചെറുപ്പക്കാരൻ അല്ലാത്തതുകൊണ്ടു ഞാൻ നിന്നെ ശാസിക്കുന്നില്ല. കാലം പിഴച്ചിരിക്കുന്നു. സൂക്ഷിക്കണം.

ചിരുത—ഞാൻ അച്ഛനൊന്നിച്ചാണു വന്നിരിക്കുന്നത്.
കാളി—നന്നായി. ഞാൻ വല്ലതും ഇരിക്കാൻ കൊണ്ടു വരാം.

ദേശ—വേണ്ട. ചാഞ്ഞുകിടക്കുന്ന ഈ അത്തിമരത്തിന്മേൽ ഇരുന്നുകഴിഞ്ഞു.

കാളി—ചിരുതപ്പരത്തെജമാനൻ ഈ അഗതിയുടെ കുടിലിലേക്കു നീങ്ങിയതു വിശേഷിച്ചാന്നുമല്ലല്ലൊ.

ദേശ—വളരെ നാളായി വലിയമ്മയെ കാണണമെന്നു വിചാരിച്ചുതുടങ്ങിയിട്ട്. കണ്ടേടംകൊണ്ടു ചില വിശേഷം ഉണ്ടാവുകയും ചെയ്തു. കണ്ണു കാണാത്ത വലിയമ്മ മകളുടെ തുണ പുരുഷനാണെന്നും ചെറുപ്പക്കാരനല്ലെണം അറിഞ്ഞതെങ്ങിനെയാണു? കാലൊച്ചയുടെ പരിചയംകൊണ്ടു ചിരുതക്കുട്ടിയെ അറിഞ്ഞിരിക്കാം. മറ്റതോ?

കാളി—പഞ്ചകരണങ്ങളും തമ്മിൽ ഭിന്നിപ്പില്ല. ഒന്നിനു ക്ഷയം പറ്റുമ്പോൾ അതിനെ മുച്ചൂടും നശിപ്പിക്കുവാനല്ല അയൽവക്കം യത്നിക്കുക. ക്ഷീണിച്ചതിന്റെ സഹായിക്കുകയാണു് മറ്റുള്ളവയുടെ ധർമ്മം. കാലൊച്ച കേട്ട് ആണോ പെണ്ണോ എന്നറിവാൻ എന്റെ ചെവികൾക്കു ശക്തിയുണ്ടെങ്കിൽ പ്രായം തീച്ചയാക്കുവാനുള്ള ജ്ഞാനവും അതിനു് ഈശ്വരൻ നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ധൃതിയും സ്ഥൈര്യവും ഉള്ള കാലൊച്ചയല്ല ഞാൻ കേട്ടതു്. സൂക്ഷിച്ചും സംശയിച്ചും കാലടിവെക്കുന്നതു് യൌവനത്തിന്റെ ലക്ഷണമല്ല. പ്രൌഢന്മാരിൽ ഒന്നു പോയതുകൊണ്ടു തമ്പുരാന്റെ രക്ഷക്കു ഹാനിവരുന്നതല്ല.

ദേശ—വലിയമ്മയുടെ ശാരീരസംസ്ഥാനം രക്ഷിച്ചുപോരുന്നതു് സ്വന്തം ചതുരംഗസേനയെക്കൊണ്ടു മാത്രമാണോ?

കാളി—അല്ല, വിശ്വസിക്കാവുന്ന ഒരു മന്ത്രിക്കൂടി ഉണ്ടു്. അവരം അതിഥിപൂജക്കു് ഒരുക്കുകയായിരിക്കും. കുഞ്ഞണ്ണേ! (വിളിക്കുന്നു)

കുഞ്ഞണ്ണ (പ്രവേശിച്ചു് ഫലമൂലങ്ങളും തേനാടയും ദൃശനിലയിൽവെച്ചുകൊണ്ടു ദേശവാഴിയുടെ മുമ്പിൽവെച്ചു ചിരുതക്കുട്ടിയുടെ അടുക്കലേക്കു് ഒതുങ്ങിനില്ക്കുന്നു)

ദേശ—വലിയമ്മയുടെ പൊതിക്കിരിപ്പിടം നന്നാക്കിത്തരുന്നതു നമുക്കു സന്തോഷമാണു്.

ചിരുത—വലിയമ്മ നല്ലനിലയിൽ കഴിഞ്ഞിട്ടുള്ള അമ്മയാണു അച്ഛാ!

കാളി—മോളേ! അച്ഛനെ ബുദ്ധിമുട്ടിക്കരുതു്. എന്റെ കാലത്തോളം ഇതു് നിലനില്ക്കും.

ദേശ—വലിയമ്മയെ ക്രമമാറാൻ ഉപായം ചിന്തിക്കുകയാണെന്നു ശങ്കിക്കരുതു്. കൂടിയിരിപ്പിന്റെ ദൈന്യാവസ്ഥ കണ്ടതുകൊണ്ടു പറഞ്ഞതാണു്.

കാളി—എന്റെ പഴങ്കോലം സൂക്ഷിക്കുവാനുള്ള ഉറപ്പു് ഈ കൂടിലിരുണ്ടു്. ഏനാമാക്കൽകോട്ട സാമൂതിരിപ്പാട്ടിലേക്കു അധീനമായതു് അതിന്റെ ബലഹീനതകൊണ്ടാണോ? ആത്മവിശ്വാസമില്ലാത്തവരെ കോട്ടകെട്ടി പാപ്പിച്ചാലും വിട്ടുപോകയേ ഉള്ളു. (കുഞ്ഞണ്ണയോടു്) മക്കളേ! ഇന്നു പൌർണ്ണമിയല്ലേ? ചിരുതക്കുണ്ടു വലംവെക്കുന്നതു ശ്രീക്കു വിശേഷമാണു്, പോയ്വരിൻ.

(ചിരുതക്കുട്ടി അച്ഛന്റെ നേരെ അഭിപ്രായത്തോടെ കൂടി നോക്കുന്നു)

ദേശ—വലിയമ്മയുടെ വാക്കിൽ നിന്നേയും ഉൾപ്പെട്ടതായിട്ടുണ്ട്. ഒന്നിച്ചുപോകാൻ വിരോധമില്ല.

(തോഴിമാർ രണ്ടുപേരും സന്തോഷത്തോടെ പോകുന്നു)

കാളി—കുട്ടികൾ പോയല്ലൊ. ഇനി വിട്ടസംസാരിക്കാം. ആയിരം പൂർണ്ണചന്ദ്രന്മാർ എന്റെ തലക്കുമീതെ പൊയ്പ്പോഴിഞ്ഞു. നിങ്ങൾ ഇരിക്കുന്ന അത്തിമരം നിലചാഞ്ഞിട്ടും മറിഞ്ഞുവീഴാതതു കടയുടെ ഉറപ്പുകൊണ്ടാണെന്നു നിങ്ങൾ അറിയുന്നില്ലേ? അതിനാൽ അവിടക്കു സിദ്ധിച്ച താല്ക്കാലികമേലവകാശംകൊണ്ടു കടപുഴക്കാമെന്നു വിചാരിക്കരുതു'.

ദേശ—വലിയമ്മ പാറോല ക്രൂരകാരിയായതുകൊണ്ടു് ഇനി നാം വിരോധംചെയ്യുമെന്നു വിചാരിക്കണ്ട. നാം തമ്മിൽ ഒരു പുതുമൈത്രി ഉണ്ടാകണമെന്നുദ്ദേശിച്ചിട്ടാണ് പോന്നതു്.

കാളി—ഈ പുരാണമൂത്തിയിൽ ഇനി പുതുമൈത്രി സാദ്ധ്യമല്ല. അവിടുത്തെ ഔദാര്യം പാത്രമറിഞ്ഞു ദാനമാക്കുക.

ദേശ—വലിയമ്മയോടു നമുക്കു വരേണ്ടതായ പുരപ്പണം കൂടിശ്ശികയോടുകൂടി വിട്ടതരുന്നതു പാത്രമറിഞ്ഞ ഭിക്ഷയാണെന്നു ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു.

കാളി—ഈ ഭിക്ഷ എന്റെ പ്രേവിനോടു വളരെകാലം മുമ്പുതന്നെ ഞാൻ വാങ്ങിവെച്ചിട്ടുണ്ടു്. പാറോലസ്ഥാനിയോടു് അവിടക്കു കിട്ടിയ അറകരണത്തിൽ ഈ സംഗതി വിളിച്ചുപറഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. നിസ്സാരകാര്യമായ

തുകൊണ്ട് ഓമ്മ വിട്ടുപോയതായിരിക്കും. അങ്ങയുടെ ഔദാര്യബുദ്ധി ആപത്തിൽനിന്നു രക്ഷപ്പെട്ടവാൻ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുക.

ദേശ—കൃസ്തിക്കുട്ടത്തിന്റെ ഉരാലോചനകർത്താവലിയമ്മക്കറിയാമെങ്കിൽ വിവരമായി പറയൂ. ആ വഴ്ക്കാർ ഇവിടെ പെരുമാറുന്നുണ്ടെന്നു ഞാൻ അറിഞ്ഞില്ല.

കാളി—ഈ കരുട്ടകിഴവിയെ കൃസ്തിക്കാർ കൈക്കൊള്ളുകയില്ല. ഞാൻ അറിഞ്ഞിട്ടുള്ളതു ഗോപ്യവുമല്ല. ആ വിടുത്തെ നൈരാശ്യം അതിരുകവിഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

ദേശ—ഇതോ പറഞ്ഞുകൊണ്ടുവരുന്നതു്? സാമൂതിരിപ്പാട്ടിലെ ന്യായാധിപതിമാർ തീരുമാനിച്ച കാര്യം എന്റെ സ്വയംകൃതമല്ല.

കാളി—നിലവിട്ട നിയമത്തിനു നിവാരണമാർഗ്ഗമില്ലെന്നു വരില്ല. പാറോല രണ്ടാമനെ അങ്ങുന്നു് നല്ലവണ്ണം അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടതാണു്.

ദേശ—ആ ചെക്കൻ എന്നെ കല്പിച്ചുകൂട്ടി ചതിക്കാൻ ഒരുങ്ങുകയാണെങ്കിൽ പഴംകൊട്ടാരത്തിൽനിന്നു പെരുന്തുരുത്തിലേക്കായിരിക്കും സ്ഥലംമാറ്റം.

കാളി—അനുജനു ചതിയറിഞ്ഞുകൂടാ, സിദ്ധാന്തം ആ ഗംഭീരചിത്തത്തെ തീണ്ടുകയില്ല. വലിയതമ്പുരാൻ പാറോലക്കാക്കു കല്പിച്ചുകൊടുത്ത കൈത്തോക്കിന്റെ ചരിത്രം അവരുടെ സദാചാരത്തിനു ദൃഷ്ടാന്തമല്ലെ?

ദേശ—എന്റെ വലിയമ്മാമനെ വെടിവെച്ചുകൊന്ന പാറോലകയ്യളെക്കുറിച്ചല്ലേ വലിയമ്മ പറയുന്നതു്. ആ പെങ്കൊതിയന്റെ സദാചാരനിഷ്ഠ കേമംതന്നെ! അമ്മാമൻ മുറികൊടുക്കാൻവെച്ചിരുന്ന സ്ത്രീയെ അവി

ടൻ കലഭൂഷണംചെയ്തു. തന്നെത്താൻ വെടിവെച്ചു മരിച്ചു. ആ പെണ്ണിനെ പിന്നെ ആരും കണ്ടിട്ടുമില്ല. കയ്യും സ്ത്രീഹത്യകൂടി ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നാണ് കേൾവി.

കാളി—താൻ ഗാന്ധർവ്വമായി വിവാഹംചെയ്യപ്പെട്ടവളാണെന്ന അവകാശം അങ്കയുടെ അമ്മാമനോടു പറയാത്ത കുറവില്ല. എന്നിട്ടും ദുരാചാരത്തിൽ പ്രവേശിക്കുവാൻ അങ്കയുടെ അമ്മാമൻ ഒരുമ്പെട്ടപ്പോൾ സ്ത്രീകളുടെ കുലീനതയെ പുലർത്തുവാൻവേണ്ടി അദ്ദേഹം രണ്ടു ജീവനെ ബലികഴിച്ചു. ആ പെണ്ണ് ഇന്നും ജീവിച്ചിരിപ്പുണ്ട്. അദ്ദേഹം ധർമ്മം പുലർത്തുവാൻ തന്റെ കർമ്മം അവസാനിപ്പിക്കുന്നതിനുമുമ്പു സത്യാവസ്ഥ തിരുമനസ്സറിയിച്ചിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. അതുകൊണ്ടു കാളിക്കുട്ടിക്കു കുലീനയായിത്തന്നെ വിജനത്തിൽ താമസിക്കുവാനും വീരപ്രസൂവാകാനും സംഗതിവന്നു. തമ്പുരാനെചൊല്ലി പ്രാണൻവെടിഞ്ഞ ഇടിക്കേളനെ അങ്ങയേപ്പോലുള്ളവർ അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടതാണല്ലൊ. പാറോല രണ്ടാമന്റെ അച്ഛന്റെ അമ്മയെക്കൂടി ഇപ്പോൾ അങ്ങക്കു പരിചയപ്പെടുവാൻ ഇടവന്ന സ്ഥിതിക്കു് എന്റെ പൌത്രൻ അനുജനെക്കുറിച്ചു് ഈ കാളിക്കു പറവാനുള്ളതു പാറോലക്കാർ ധർമ്മം പരിപാലിപ്പാൻ വേണ്ടി പ്രാണനെ ഉപേക്ഷിക്കും എന്നു മാത്രമാണു്.

ദേശ—അക്രമികളെ അമർത്താൻ സാമൂതിരിപ്പാട്ടിലെ വാഴ്ചകാലത്തു് ആളുണ്ടാവുമെന്നു് ആ പൌത്രനു് അറിവാൻ ഇടവരാതിരുന്നാൽ നന്നു. ഞാൻ പോണു.

(പോകുന്നു)

(കർട്ടൻ.)

രംഗം ൭.

(ചിരുതക്കുണ്ടിലെ വിജനപ്രദേശം. ചിരുതക്കുട്ടിയും കുഞ്ഞണ്ണയും സംസാരിച്ചുകൊണ്ടു പ്രവേശിക്കുന്നു.)

ചിരുത—കുഞ്ഞണ്ണ അമ്മ്ലനെ കണ്ടപ്പോൾ എന്തൊക്കെയാണ് ഗോഷ്ടി കാണിച്ചതു്? ചണ്ണക്കാലൊ കോക്കണ്ണാ ഏതാണ്ടൊക്കെ ഉണ്ടായി.

കുഞ്ഞണ്ണ—കുഞ്ഞമ്മയുടെ അമ്മ്ലനെ ഞാൻ നടാടെ കാണുകയല്ലെ? നല്ല വലിയ ആളു്. ഞാൻ പരിഭ്രമിച്ചു.

ചിരുത—നമ്മളൊക്കെ സാമൂതിരിപ്പാട്ടിലെ അഹംക്കാരാണെന്നു് അമ്മ്ലൻ പറഞ്ഞു.

കുഞ്ഞണ്ണ—അതു പറഞ്ഞാൽ ഞാൻ സമ്മതിക്കില്ല. ഞാൻ വലിയമ്മയുടെ ആളാണു്.

ചിരുത—അതാ ഒരു പോത്തു പകച്ചുനോക്കുന്നു! വേഗം വരൂ. നമുക്കു് ആൽത്തറ കേറി നിക്കാം.

കുഞ്ഞണ്ണ—അയ്യോ! ഓടിക്കോളൂ. പോത്തുനേരിട്ടുവരുന്നു.

(പോത്തിന്റെ മുഖത്തു പുടവ വീശിക്കൊണ്ടു പിന്നാക്കം നടക്കുന്നു. പരിഭ്രമിച്ചു് ആൽത്തറ കേറുമ്പോൾ മറിഞ്ഞുവീഴുന്നു. ചിരുതക്കുട്ടി നാലടി ഓടി പോത്തിന്റെ മുമ്പിൽ വീഴുന്നു. മൂളിപ്പാഞ്ഞുവന്ന കല്ലേറു മമ്മത്തിൽകൊണ്ടു പോത്തു വീഴുന്നു. കുഞ്ഞണ്ണ എഴുനേറ്റുനിന്നു നാലുപാടും നോക്കുന്നു. നെഞ്ഞത്തടിച്ചുകൊണ്ടു വീണുകിടക്കുന്ന ചിരുതക്കുട്ടിയുടെ അടുത്തു ചെന്നു്)

എന്റെ കുഞ്ഞമ്മേ! എന്നെ ചതിക്കല്ലെ. (ഇരുന്നു തലതാങ്ങി മടിയിൽ വെച്ചു്) കൺമിഴിക്കു്! അയ്യോ! കുഞ്ഞമ്മേ! കണ്ണു മിഴിക്കു്! വലിയമ്മയോടു ഞാൻ എന്തു പ

റയും? (ചിരുതക്കുട്ടിയെ വാരി എടുക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നു. കു ഴഞ്ഞ ദേഹം വഴങ്ങുന്നില്ല) അയ്യോ ഞാൻ എന്തു ചെ യ്യേണ്ടു! ആരേയും കാണുന്നതുമില്ലല്ലൊ! കുഞ്ഞമ്മയുടെ അച്ഛനോട് ഞാൻ എന്തു പറയും! എന്നെ വിശ്വസിച്ചി ട്ടാണല്ലൊ അയച്ചതു്. ദൈവമെ! ഈ അഗതിയെ രക്ഷി ക്കണേ! (നാലുപുറവും നോക്കീട്ട്) അതാ! ആ കാലൻ പോത്തും വീണുകിടക്കുന്നു! എന്റെറമ്മേ! ഞങ്ങളെ രക്ഷി ക്കണെ! (അനുജൻ പ്രവേശിച്ചു) വ്യസനിക്കരുതു്, എ ന്തുപറ്റി? പോത്തിന്റെ വെട്ടു തട്ടിയോ?

കുഞ്ഞണ്ണ—വെട്ടേറ്റില്ല. പേടിച്ചു മോഹാലസ്യപ്പെട്ടു വീണതായിരിക്കും.

അനുജൻ—എന്നാൽ സാരമില്ല. മുഖത്തു വെള്ളം തളി ച്ചാൽ ബോധം വീഴും. നിങ്ങൾക്കൊന്നും പറ്റിയി ല്ലല്ലൊ.

കുഞ്ഞണ്ണ—വെള്ളം കൈക്കലില്ലല്ലൊ. നേരവും വൈ കി. ഞങ്ങളെ ഈ നിലക്കിട്ടേച്ചുപോകരുതേ.

അനുജൻ—നിങ്ങൾ ഈ നാട്ടുകാരല്ലെന്നുണ്ടോ? സ്ത്രീകൾ ക്കു പ്രത്യേകതയുള്ള ചിരുതക്കുണ്ടാണ് ആ കാണു ന്നതു്.

കുഞ്ഞണ്ണ—അതിന്റെ തീരത്തിലേക്കു കുഞ്ഞമ്മയെ എ ടുത്തുകൊണ്ടു പോകുവാൻ എനിക്കു ശക്തിയില്ല. പോ ത്തിനെ കൊന്നതു ഞങ്ങളെ രക്ഷിക്കാനാണല്ലൊ. ഇ വരെക്കൂടി ജീവിപ്പിച്ചുതരു. അതാ നോക്കു. മുഖം കു രിവാളിച്ചുതുടങ്ങിയല്ലൊ. വേഗം വേണം.

(അനുജൻ സംശയിച്ചുനിൽക്കുന്നു.)

കുഞ്ഞണ്ണ—(ചിരുതക്കുട്ടിയുടെ കണ്ണുമിഴിപ്പിച്ചുനോക്കീട്ട്) വേഗം വേണം, കൃഷ്ണമണി ഉറച്ചുതുടങ്ങി.

അനുജൻ—എന്നാൽ കാൽ താങ്ങിക്കോളൂ.

(ചിരുതക്കുട്ടിയെ എടുത്തുകൊണ്ടുപോകുന്നു.)

കുഞ്ഞണ്ണ—ഇവിടെ കിടത്തൂ. ഞാൻ ഇപ്പോഴം വരാം. ഒരോട്ടത്തിനു പോയിവരാം. വലിയമ്മയുടെ വീട്ടിൽ അടുത്താണു്. ഇവരുടെ അച്ഛനും അവിടെയുണ്ടു്. ഞങ്ങളം ചെല്ലാൻ താമസിച്ചാൽ അവർ വ്യസനിക്കും. ഒന്നു പോയി പറയട്ടെ.

അനുജൻ—എന്തിനാണതു്? ഈ നിലയിൽ അവരെ അറിയിക്കണമെന്നുണ്ടോ? തനേറടംഉണ്ടാവാൻ താമസം വേണ്ടിവരില്ല.

കുഞ്ഞണ്ണ—ഈ കുട്ടിയുടെ അച്ഛനെ അറിയാഞ്ഞിട്ടാണു് ഇങ്ങിനെ പറയുന്നതു്.

അനുജൻ—അച്ഛൻ ആരായാലും വേണ്ടില്ല. തരക്കേടൊന്നും വരില്ല.

കുഞ്ഞണ്ണ—ഇങ്ങിനെ ഒരാൾ ഈ സമയത്തു വന്നില്ലെങ്കിൽ—അയ്യോ! എനിക്കു വിചാരിക്കവയ്യ! ഞാൻ വരുംമുമ്പു കുഞ്ഞമ്മ എന്നെ അന്വേഷിച്ചാലോ?

അനുജൻ—അതുകൊണ്ടു് തരക്കേടില്ല. പോകുന്ന കാര്യം എനിക്കറിയാമല്ലൊ.

കുഞ്ഞണ്ണ— എന്നാൽ ഞാൻ വേഗം വരാം

(പോകുന്നു.)

(അനുജൻ മുണ്ടു് വെള്ളത്തിൽ മുക്കി ചിരുതക്കുട്ടിയുടെ മുഖംതുടച്ചു രണ്ടുകൈ വെള്ളംമുക്കി മുഖത്തെറിയുന്നു. അസഹ്യപ്പെട്ടതുപോലെ ചിരുതക്കുട്ടി മുഖം ചുളിക്കുന്നു. വീണ്ടും മുഖം കഴുകുന്നു. ചിരുതക്കുട്ടി കൺമിഴിക്കു

ന്നു. വെള്ളത്തോടുക്കൂടി മുഖത്തു പറ്റിപ്പിടിച്ച തലനാരുകളെ യഥാസ്ഥാനത്തു ആക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നു.)

ചിരുത—കുഞ്ഞണ്ണേ, മതി (തടയുന്നു. അനുജന്റെ മുഖത്തു സൂക്ഷിച്ചു നോക്കുന്നു.) എന്റെ കുഞ്ഞണ്ണയെവിടെ? അയ്യോ! അവളെ പോത്തു് വെട്ടിക്കൊന്നുവോ?

അനുജൻ—ലേശംപരിഭ്രമിക്കണ്ട. അവരെ പോത്തു തൊട്ടിട്ടില്ല. അല്പം വിശ്രമിക്കു.

ചിരുത—എന്നെ പിന്നിലേക്കു മാറ്റി പോത്തിന്റെ മുമ്പിൽനിന്നവർക്കു ഒന്നും പറഞ്ഞിട്ടില്ലെങ്കിൽ അവർ എവിടെ? എനിക്കു കാണണം.

അനുജൻ—അവരെ മാത്രമല്ല, അച്ഛനേയും ഒന്നിച്ചുകാണാം. ക്ഷീണം മാറുന്നതുവരെ ക്ഷമിക്കു.

ചിരുത—എന്നെ ഇവിടെ കൊണ്ടുവന്നിരുത്തീട്ടു അവർ എങ്ങോട്ടുപോയി?

അനുജൻ—ഇവിടെ എത്തിച്ചതു് ഞാനാണു്.

ചിരുത—എന്നാൽ കുഞ്ഞണ്ണയെ എങ്ങോട്ടാണു് കൊണ്ടുപോയതു്? ഉള്ളതു പറയൂ. എന്നെ കൊണ്ടുപോരുമ്പോൾ അവളെ കണ്ടുവോ?

അനുജൻ—അവരെആരും എവിടെക്കും കൊണ്ടുപോയിട്ടില്ല. തന്നത്താൻ പോയതാണു്. അവരുടെ മടിയിൽ നിന്നാണു് ഈ ശരീരത്തെ എടുത്തുകൊണ്ടുവന്നതു്. വീട്ടിൽ വിവരം അറിയിക്കാൻ പോയിരിക്കയാണു്.

ചിരുത—ആ പോത്തെങ്ങോട്ടുപോയി?

അനുജൻ—അതു് അവിടെ എവിടെയോ ഉണ്ടു്.

ചിരുത—ഇനിയും ഇങ്ങോട്ടെങ്ങാനും വരുമോ?

അനുജൻ—ഭയപ്പെടണ്ട. അതിന് ഇനി ഇളകുന്നതിന്നു പോലും എന്റെ സഹായംവേണം.

ചിരുത—അയ്യോ! അതു ചത്തുപോകുമോ?

അനുജൻ—ഏയ്! അതൊന്നുമില്ല. അഥവാ, വകതിരിവില്ലാത്ത ആ ജന്തു ചത്തുപോയാൽതന്നെ എന്താണ്?

ചിരുത—വകതിരിവുകേട്ടുകൊണ്ടുള്ള വൈഷമ്യംക്രൂടാതെ കഴിപ്പാൻ കഴിവുള്ളവരുള്ളപ്പോൾ വകതിരിവില്ലാത്ത ജന്തുക്കളും ജീവിച്ചുകൊള്ളട്ടെയെന്നു വെക്കുകയല്ലേ വേണ്ടതു്?

അനുജൽ—ഈ വാദം മുഴുവനും അതു സമ്മതിക്കത്തക്കതല്ല. ഏതായാലും ആ പോത്തു് ചാവില്ല. ഉപകാരംചെയ്തവരെ ആരെങ്കിലും കൊല്ലുമോ?

ചിരുത—സാധുരക്ഷകൊണ്ടുള്ള പുണ്യത്തിന്നു മാർഗ്ഗമുണ്ടാക്കി. അതല്ലേ അതു ചെയ്ത ഉപകാരം?

അനുജൻ—വിചാരിച്ചിരിക്കാത്ത ഒരു പരിചയത്തിന്നും മറവും എന്നാണു് ഞാൻ ഉദ്ദേശിച്ചതു്.

ചിരുത—(മുഖം താഴ്ത്തി) കുഞ്ഞുണ്ണ വന്നില്ലല്ലൊ.

അനുജൻ—ദാഹമോ മറേറാ ഉണ്ടോ? ഉണ്ടെങ്കിൽ വെള്ളം അടുത്തുണ്ടു്. പറയേണ്ട താമസം. ശുശ്രൂഷകൾക്കെല്ലാം ഞാൻ ചുമതലപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടു്.

ചിരുത—പ്രവൃത്തി സാധുരക്ഷയാകുമ്പോൾ വാക്കും അതനുസരിച്ചായിരിക്കുമല്ലൊ. എന്റെ പ്രാണനെ രക്ഷിച്ച ആൾ ആരാണെന്നു് എനിക്കു മനസ്സിലായില്ല.

അനുജൻ—ഈശ്വരൻതന്നെ സംശയമില്ല.

ചിരുത—എന്റെ മുമ്പിൽ പ്രത്യക്ഷനായിരിക്കുന്ന ആ ഈശ്വരനെ കുറിച്ചാണു് ഞാൻ ചോദിച്ചതു്.

അനുജൻ—ഈ ചോദ്യം ആദ്യമായി ഞാൻ അങ്ങോട്ടാണു് ചോദിക്കേണ്ടതു്.

ചിരുത—മുമ്പും കൈയും പുരുഷന്മാക്കാണല്ലോ, അല്ലേ?

അനുജൻ—അതുകൊണ്ടല്ല, ആണെന്നു സമ്മതിച്ചാലും വേറെ ചിലതിലും അവക്കു കൂടുതൽ അവകാശം അനുവദിച്ചുകിട്ടുമെന്നുള്ളതു് ആശ്വാസമാണു്. ഓ! ആരോ വരുന്നുണ്ടല്ലൊ.

ചിരുത—അച്ഛനും കുഞ്ഞണ്ണയും ആണു് വരുന്നതു്.

(ദേശവാഴി ബദ്ധപ്പെട്ട പ്രവേശിച്ചു്) എന്റെ മോളെ! കുഞ്ഞണ്ണ പറഞ്ഞതു കേട്ടപ്പോൾ, എന്റെ കുട്ടീ നിന്നെ ജീവനോടെ കാണുമെന്നു വിചാരിച്ചില്ല; ഇപ്പോൾ സുഖക്കേടൊന്നുമില്ലല്ലൊ.

ചിരുത—ഇല്ല അച്ഛ! എന്റെ സുഖക്കേടൊക്കെ മാറി. ഭയംകൊണ്ടു് മോഹാലസ്യപ്പെട്ടതാണു്.

(കുഞ്ഞണ്ണ പ്രവേശിച്ചു ചിരുതക്കുട്ടിയെ കെട്ടിപ്പിടിച്ചു കരയുന്നു.)

ദേശ—നിനക്കു പുനർജന്മം തന്ന പുണ്യപുരുഷൻ ആരാണു്?

ചിരുത—ഞങ്ങളെ രണ്ടുപേരേയും രക്ഷിച്ചതു് ഇദ്ദേഹമാണു്.

ദേശ—(അനുജനെനോക്കി) ഇവനൊ? ഇതാണോ പയറ്റിവന്നതു്? പോത്തിനെ വിരട്ടി സ്ത്രീകളെ ഭയപ്പെടുത്തി അപമാനിക്കാനുള്ള വിദ്യയാണൊ പഠിക്കാൻ പോയതു്?

അനുജൻ—ആപത്തിൽ പെട്ടവരെ രക്ഷിച്ചതു് ഇപ്പോഴാണു് എനിക്കപമാനമായി തോന്നിയതു്. ഈ പുണ്യ

സ്ഥലത്തുവെച്ച് ഇതിലധികമൊന്നും വേണ്ട. (പോകുന്നു. പോകുംവഴിക്കു പോത്തിനെ മരപുറംതട്ടി എഴുനേല്പിക്കുന്നു.)

ദേശ--ഇനി ഇതിനു പകരംചോദിച്ചിട്ട്. (വാരംപിടിയിൽ കൈവെച്ചു മൂന്നുനാലടി മുന്നോട്ടു നടക്കുന്നു.)

ചിരുത--(അച്ഛനെ തടയുന്നു.)

ദേശ--(കുതറി വീണ്ടും മുന്നോട്ടു നടക്കുന്നു.)

ചിരുത--(വീണ്ടും ബലമായി പിടിച്ചു കണ്ണീരോടുകൂടി) അച്ഛാ!

ദേശ--(നിലകൊണ്ടു ചിരുതക്കുട്ടിയെ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കി) എന്താമകളേ!

ചിരുത--നമുക്കു വീട്ടിലേക്കു പോകുക.

(ദേശവാഴി തിരിഞ്ഞുനോക്കിക്കൊണ്ടു പ്രയാസപ്പെട്ടുപോകുന്നു. ചിരുതക്കുട്ടിയും കുത്തണ്ണയും പിന്നാലെ പോകുന്നു.)

രംഗം വ.

(പഴംകൊട്ടാരത്തിലേക്കു പോകുന്ന കാട്ടുവഴി.)

അനുജൻ (പ്രവേശിച്ചു) ചുറ്റിനടക്കുന്നു. (അണിയറയിൽ) "ഹേ! ഹേ നില്ലു അവിടെ" (എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ടു കോമി അച്ചൻ പ്രവേശിക്കുന്നു.)

കോമി--ഭീരുവിനെപ്പോലെ ഓടി പോകുന്നുവല്ലൊ. അണാണെങ്കിൽ തിരിഞ്ഞുനിന്നു സമാധാനം പറയൂ.

അനുജൻ--(തിരിഞ്ഞുനിന്നു) നിങ്ങൾ വിളിച്ചതും പറഞ്ഞതും എന്നെ ഉദ്ദേശിച്ചാണോ?

കോമി--ഞാൻ പഞ്ചഭ്രതങ്ങളോടു സംസാരിക്കാറില്ല.

അനുജൻ—ആ ഭ്രാതൃങ്ങളുടെ അംശം എന്നിലുമുണ്ട്. നിങ്ങൾക്കു് എന്നോടു സംസാരിക്കേണ്ട ആവശ്യമില്ല.

കോമി—പോത്തിനെ വിരട്ടി, സ്ത്രീകളെ ഭയപ്പെടുത്തി അപമാനിച്ചതിനു ദേശവാഴിയോടു മാപ്പുചോദിക്കാൻ ഒരുക്കമുണ്ടോ?

അനുജൻ—സത്യം മറച്ചുവെച്ചു സംസാരിക്കരുതു്. സംഭവം ഈ തരത്തിലാണുണ്ടായതെന്നു അവർ പറഞ്ഞുവോ?

കോമി—ചോദിച്ചതിനു സമാധാനം പറയുക. മാപ്പു ചോദിക്കാൻ ഭാവമുണ്ടോ?

അനുജൻ—അസത്യത്തിൽ പങ്കുകൊള്ളുവാൻ ഞാൻ ഒരുക്കമില്ല. (പോകുവാൻ ഭാവിക്കുന്നു.)

കോമി—കായ്യം തീരുമാനിക്കാതെ ഇനി കാലടി മുന്നോട്ടു വെച്ചാൽ ഈ ആയുധത്തിന്നിരയാകും (വാൾ ഊരുന്നു)

അനുജൻ—ആയുധംകണ്ടു ഭയപ്പെടുന്നവനല്ല. ഒന്നു എന്റെ പക്കലുമുണ്ടു്.

കോമി—എന്നാൽ വാൾ ഊരാം.

അനുജൻ—വിരോധമില്ല. എങ്കിലും അനാവശ്യമാണു്.

കോമി—അത്യാവശ്യമാണു്; ക്രൂടിയേകഴിയൂ.

അനുജൻ—സ്ഥലം?

കോമി—ഇവിടെതന്നെ.

അനുജൻ—ആയുധം?

കോമി—വാളുമാത്രം.

അനുജൻ—സ്ഥാനം?

കോമി—മുട്ടിനുതാഴെ.

അനുജൻ—മദ്ധ്യസ്ഥൻ?

കോമി—ലോകംനിറഞ്ഞ സത്യം.

(രണ്ടുപേരും പൊരുതുന്നു. അനുജൻ നിലത്തോടമ ന്നുപൊങ്ങി ചാടി കോമി അച്ചന്റെ കൈമുട്ടിൽ തട്ടുന്നു. വാൾ ദൂരെതെറിക്കുന്നു. കോമി അച്ചൻ ചോട്ടതെറ്റി പിന്നോക്കം മറിഞ്ഞു മലന്നുവീഴുന്നു.)

അനുജൻ—(അട്ടത്തുചെന്നു)സ്നേഹിതാ! എഴുനേല്ക്കു. വെ റുതെ കാലുകളയണ്ട. നമ്മളം ഒരു പ്രായക്കാരാണ്. ശ ത്രുതയില്ലാത്ത പോരിൽ ഞാൻ എതിർക്കുക പതിവില്ല.

കോമി—പോരിൽ തോറ്റതുകൊണ്ട് എനിക്കു കണ്ടിത മില്ല. നിങ്ങളുടെ അഭ്യാസത്തണം അനുഭവപ്പെട്ടുവാൻ സാധിച്ചുവല്ലൊ.

അനുജൻ—ആ കൃതാർത്ഥത എനിക്കും ഉണ്ടായി. ആരാ ണെന്നറിവാൻ താല്പര്യമുണ്ട്.

കോമി—ഞാൻ ഒരു തടവുപുള്ളിയാണ്. കൊച്ചി ക്രൂര കാരണം. ചിരുതപുരത്തിന്റെ ശത്രുതപവുമുണ്ട്. പേരി നുമാത്രം പ്രഭുവും. കോമി എന്നാണു പേര്.

അനുജൻ—(തൊഴുതുകൊണ്ട്) എന്നാൽ ഈ പരീക്ഷ യൊന്നും വേണ്ടിയിരുന്നില്ല.

കോമി—പയറിന്റെ ഫലം കാണിക്കാനുള്ള കാലം അ ടുത്തിരിക്കയല്ലേ? അതുകൊണ്ടൊന്നു പരീക്ഷിച്ചു. പാ റോല രണ്ടാമൻ എന്നു ഞാൻ കേട്ടിട്ടുണ്ട്. അനേഷി ച്ചു കണ്ടെത്തിയതു ചിരുതക്കുട്ടിയുടെ പരിചാരകനാ യിട്ടാണ്. സംഭവം ഞാൻ കണ്ടുനിന്നിരുന്നു.

അനുജൻ—ആളറിയാതെ പറഞ്ഞുപോയി എന്നല്ലാതെ മ റെറാന്നും പറവാനില്ല.

കോമി—ആപത്തിൽ സഹായിക്കുന്നതു് ആളെ നോക്കീട്ട ല്ലല്ലൊ. വരൂ വേട്ടമാടത്തിലേക്കല്ലേ യാത്ര?

അനുജൻ—അതെ, അധികം ദൂരത്തല്ല. അതാ നോക്കൂ! കിഴക്കേ അറ്റത്തു കാണുന്ന വെളിച്ചം വേട്ടമാടത്തിൽനിന്നാണു്.

കോമി—ചങ്ങാതി! എന്നെ പാതാളത്തിലേക്കാണോ കൊണ്ടുപോകുന്നതു്?

അനുജൻ—പാതാളത്തിലേക്കല്ലെങ്കിലും ഒരുതരം നരകത്തിലേക്കുതന്നെയാണു്.

കോമി—ഏതു നരകത്തിലേക്കുമെങ്കിലുമാകട്ടെ. അത്താഴം തെറ്റാതിരുന്നാൽ മതിയായിരുന്നു.

അനുജൻ—കേളുമ്മാൻ നമ്മുടെ വരവു് അറിഞ്ഞിട്ടുണ്ടാവില്ല. അത്താഴത്തിനു വല്ല കായോ പഴമോ ആവാനാണെളുപ്പം.

കോമി—കാട്ടുകേറിയാൽ കുരങ്ങനാകേണമെന്നുണ്ടോ? വയറു സമ്മതിക്കില്ല.

അനുജൻ—നാളെ പുലിയോ കരടിയോ ആവാം. മാംസം ധാരാളം തിന്നാം. ഇന്നു കുരങ്ങിന്റെ തിറതന്നെ വേണ്ടിവരും.

(അനുജൻ വേട്ടമാടത്തിന്റെ വാതിൽ തള്ളി കേളുമ്മാൻ എന്നു വിളിക്കുന്നു. വെളിച്ചം അകത്തേക്കു വലിയുന്നു.)

കോമി—കേളുമ്മാൻ! കേളുമ്മാൻ! വാതിൽ തുറക്കു. കംഭകർണ്ണൻ ഉണരുന്ന ശബ്ദം പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടും ഫലം കാണുന്നില്ല. കിഴവൻ ചത്തു കിടക്കുകയാണോ?

(കേളുമ്മാൻ വിളക്കുകൊണ്ടു വാതിൽപ്പുറം വരുന്നു.)

കേളു—ഓരികൾ പിന്നേയുംവന്നു് ഓളിയിട്ടതുടങ്ങിയോ? കേളുവിന്റെ കൈയിൽ കുന്തമുണ്ടു്.

അനുജൻ—കേളുമ്മാൻ! വാതിൽതുറക്കു. വല്ലാത്തമഞ്ഞു്

കേളു—പാറോല ഏമാന്റെ ഒച്ചപോലെ കേൾക്കുന്നു.

അനുജൻ—അതെ, കേളുമ്മാൻ! വാതിൽ തുറക്കു.

കേളു—നാട്ടുനീക്കിയ പാറോല ഏമാന്മാക്കു പഴംകൊ ട്ടാരം പ്രാണനാണു്. കേളുവിനെ വലിയ കാര്യവുമാ ണു്. സ്വർഗ്ഗത്തിലേക്കു കൊണ്ടുപോകുവാൻ വന്ന വി ളിക്കുകയല്ലല്ലൊ. ഒടുക്കംപോയ ഏമാന്റെ ഒച്ചപോ ലെ തോന്നുന്നു.

കോമി—എന്റെ ഭീരുമ്മാൻ! അവരാരുമല്ല. അനുജനാ ണു്. വാതിൽ തുറന്നാൽ കാണരുതേ?

കേളു—പാറോല കൊച്ചുമാൻ പാതിരാപ്പുറത്തു പഴം കൊട്ടാരത്തിൽ—കേളുവിനു വിശ്വസിക്കാൻ വയ്യ. കണ്ണും മൂക്കും കൈയുമുള്ള എന്റെ കൊച്ചുമാൻത ന്നെയല്ലെ?

കോമി—കതകുതുറന്നിട്ടാണു് ഈ സംശയം ചോദിച്ചു തെങ്കിൽ കൈയുള്ളവനോ എന്നു് ക്ഷണത്തിൽ അറി വിച്ചതരാമായിരുന്നു. വിളിച്ചുവിളിച്ചു ചങ്കു പൊട്ടി.

അനുജൻ—ശ്രുണ്ടികൊണ്ടു കാര്യമില്ല. കതകിന്റെ തഴ തു് അകത്താണു്. കേളുമ്മാനു പലവഴിക്കും പേടിക്കു കാരണമുണ്ടു്. സാമം ആണു് നല്ലതു്.

കേളു—പട്ടിപ്പുലിയുടെ ചീറ്റലും മുരളലും കേളു ശ്രീ കേ ട്ടിട്ടുണ്ടു്. കൊച്ചുമാൻ പേടിക്കണ്ട.

അനുജൻ—ഇപ്പോഴും ആളെ അറിഞ്ഞില്ലേ? ഇനി മഞ്ഞ തു നിറുത്തി മരവിപ്പിക്കരുതു്.

കേളു—ആളെ അറിയാതെ പഴംകൊട്ടാരത്തിന്റെ ഉടമ യെ പച്ചപ്പാതിരക്കു പുറത്തുനിറുത്തിയതു കേളുവി ന്റെ പോഴത്തം. ഈ വരവു് ആരറിഞ്ഞു, പൊനോ?

അനുജൻ—നേരം അത്രയൊന്നും ആയിട്ടില്ല. കതകു തുറക്കു.

(കേളുമ്മാൻ വാതിൽ തുറന്നു വലംകൈകൊണ്ടു വാളുക്കിന്റെ നാളം മറച്ചു് തല ഇടത്തോട്ടു ചരിച്ചുപിടിച്ചു് ഏടങ്കണ്ണൊക്കി വന്നവരെ നോക്കിക്കൊണ്ടുവാതിൽക്കൽ നില്ക്കുന്നു)

കേളു—ഇതെന്റെ കൊച്ചേമാൻതന്നെ. പിന്നെ, വിശേഷകാരണം. (വിളക്കു പിടിച്ചു മുമ്പിൽ നടക്കുന്നു. രണ്ടുപേരും തെക്കിനിത്തറയിൽ ചെന്നിരിക്കുന്നു)

കേളു—കൊച്ചപ്പാ! കൊച്ചേമാൻ നീങ്ങീട്ടുണ്ടു്. ചങ്ങലവട്ട കൊണ്ടുവാ. ചാത്തരേ! പിടിമോന്തയും മെതിയടിയും. വേഗമാട്ടെ. ചത്തശവംപോലെ മൂവന്തിക്കുതന്നെ കിടന്നു വലിച്ചുതുടങ്ങിയോ?

കോമി—കേളുമ്മാനു നേരംനീക്കാൻ ഒരു പ്രയാസവുമില്ല. അല്പംമുമ്പു പാതിരാപ്പുറമായിരുന്നു. ഇപ്പോഴം മൂവ്വന്തിയായി.

കേളുമ്മാൻ—(കേട്ടഭാവം നടിക്കാതെ) ഏമാനു കാലുതിരുമ്മാൻ ആളില്ലെന്നായോ? എന്തൊരെണ്ണ! ഇന്നു് കാച്ചി അരിച്ചില്ലേ? ആ എണ്ണ.

കോമി—ഉൽഗ്രഹതിക്കുകം ആയിരിക്കും അല്ലേ.

(അനുജൻ ചിരിക്കുന്നു)

കേളുമ്മാൻ—കലവറയിലെ നിരപ്പലകയിൽ മൂന്നാമത്തെ ഭരണി. നേരെ താഴത്തെ ഭരണിയിൽ കുഴമ്പും കാണും. വെള്ളിവാൽകിണ്ണം ഉടച്ചിട്ടുവേണം എടുക്കാൻ. നെന്മേനിവാകയും മൈലോമ്പി താളിയും.

അനുജൻ—കേളുമ്മാന്റെ ശിഷ്യന്മാരെക്കൊണ്ടു് ഞങ്ങളുടെ തല്ക്കാലാവശ്യം നടത്താനൊക്കുമെന്നു തോന്നുന്നി

ല്ല. കാലുകഴുകുവാൻ വെള്ളം വേണമെങ്കിൽ കേളുമാൻതന്നെ പോണം.

കേളു—ഉള്ളതാണ്. സ്ഥാനത്തു പേടിക്കാനാളില്ലെങ്കിൽ ഒന്നിനേയും വേണ്ടപ്പോ കാണില്ല.

(കോലുവിളക്കു താഴെവെച്ചു മടപ്പള്ളിയിലേക്കു പോകുന്നു)

അനുജൻ—വിളക്കു കൈയിൽതന്നെ ഇരിക്കട്ടെ. പഴമുറയിൽ ഇഴജാതികളെ സൂക്ഷിക്കണം. ഞങ്ങൾക്കു നിലാവെളിച്ചം മതി.

കേളു—മടപ്പള്ളിയിലെ കെടാവിളക്കു കത്തുന്നുണ്ട് (നടന്നുകൊണ്ടു പറയുന്നു)

അനുജൻ—അടുക്കളവിളക്കിനു കേളുമാന് എണ്ണയും തിരിയും അന്വേഷിക്കേണ്ട ഭാരമില്ല. പുരമേയുന്നതുവരെ മാനത്തെ വിളക്കു മടപ്പള്ളിയിൽ പ്രകാശിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കും. ഇല്ലേ, കേളുമാൻ. (കോമി ചിരിക്കുന്നു)

കേളു—(മുകളിലേക്കു വീർപ്പിച്ചു തിരിഞ്ഞുനിന്ന്) വിരുത്തിക്കാരുടെ അമാന്തം പൊറുത്തുകൂടാതായി. അവരുടെ അനുഭവം നിറുത്തിയാൽക്കൂടി വേണ്ടില്ലെന്നു തോന്നുന്നുണ്ട്. ഏമാൻ നീങ്ങീട്ടുണ്ടെന്നു കേട്ടാൽ അവറ്റങ്ങൾക്കു ചൂടുപിടിക്കും. നാളെ വന്നു മേച്ചിൽ കഴിക്കാതിരിക്കില്ല. (അപവായ്ച്ച) കൊച്ചേമാൻ ഇങ്ങോട്ടൊന്നു നീങ്ങിയാൽകൊള്ളാം. കേളുവിനു പേടിയായിട്ടല്ല. (അനുജൻ അടുത്തുചെല്ലുന്നു) എന്റെ തങ്കക്കുടമല്ലേ! സ്ഥാനത്തെ മാനംകെടുത്തുന്ന വാക്കു തരക്കാര് കേൾക്കെ പറയരുതു്. ഉള്ളകള്ളി അന്യൻ അറിയുന്നതു കേളുവിനു് വലിയ വേദനയാണു്. നാളെ കാലത്തു വിരുന്നു

കാരനെ വിട്ടയക്കണം. ഇന്നത്തെ അത്താഴം ഭംഗിയാക്കാൻ കേളുവിനെക്കൊണ്ടാവും.

(അനുജൻ ചിരിച്ചുകൊണ്ട് തിരിച്ചുപോകുന്നു.)

(കേളുമ്മാൻ പോയി ഓട്ടുകൂടത്തിൽ വെള്ളവും കൊണ്ടു ചെല്ലുന്നു.)

കോമി—കേളുമ്മാൻ വഴിതടഞ്ഞുപിച്ചുകൊണ്ടാണല്ലൊ തിരിച്ചുവരുന്നതു്.

കേളു—കൂടം മാറിപ്പോയി. കണ്ണു പറ്റാത്ത കുറ്റം. മുല്ലക്കു വെള്ളമൊഴിച്ചു മയക്കിയ ചെമ്പുകൂടമാണെന്നു വിചാരിച്ചു.

അനുജൻ—അതുകൊണ്ടു തരക്കേടില്ല. കാലു കഴുകുവാൻ ഉള്ള വെള്ളം അതിൽ കാണും.

കോമി—കാലു കഴുകിയാൽപിന്നെ നാമം ജപിച്ചു കിടക്കാം. അതോ അത്താഴത്തിനു വല്ല പഴുതും കണ്ടിട്ടുണ്ടോ, കേളുമ്മാൻ?

കേളു—അത്താഴത്തിനു പഴുതോ? ഈ സംശയത്തിനു കാരണം കേളു കണ്ടില്ല. പാറോല ഏമാന്റെ വിരുന്നുകാരൻ അത്താഴപ്പട്ടിണിയോ? ആയി, ആയി കേളുനു് ഈ പേച്ചു് പുത്തിരി.

അനുജൻ—ഉള്ളതു പറയൂ കേളുമ്മാൻ! വല്ലതും ഇരിപ്പുണ്ടോ?

കേളു—നായാട്ടുകാർ രണ്ടു കൊറ്റനെത്തെ കാഴ്ചകൊണ്ടുവന്നു. വേട്ടക്കു കൂടെ തന്നതാരെന്നു കേളു ചോദിച്ചു. കള്ളവേട്ടയാണെന്നു കണ്ടപ്പോൾ പിഴയൊടുക്കുടിയല്ലാതെ അവകാശം വാങ്ങില്ലെന്നുപറഞ്ഞു മടക്കി അയച്ചു.

കോമി—കേളുമ്മാന്റെ ഇറച്ചിക്കറി ഇല്ലാപ്പാട്ടിലാണ് കലാശിച്ചതു്.

കേളു—അന്തിക്കുമുമ്പല്ലാതെ മുക്കുടംപാലിയെ കറക്കാൻ ആരുക്രുട്ടിയാലും ക്രുടില്ല. ഏമാന്റെ പതിവിൻപടി അത്താഴപായസം ഇന്നുണ്ടാവില്ല.

അനുജൻ—കേളുമ്മാൻ! ഇവിടെ വരൂ! പറയട്ടെ. അത്താഴത്തിന്റെ കായ്ത്തിൽ കേറിക്കേറ്റ് ഇത്രയൊന്നും പരിഭ്രമിക്കണ്ട. നമ്മെക്കാൾ ഒട്ടും ഉയർന്നിലയിലല്ല നമ്മുടെ വിരുന്നുകാരൻ. പോരെങ്കിൽ ഒളിച്ചുനടക്കുന്ന കള്ളപ്പുള്ളിയാണെന്നും പറയുന്നു. ഞങ്ങൾക്കു് ഉള്ളതു വല്ലതും കഴിച്ചു കിടന്നാൽ മതിയെന്നേ മോഹമുള്ളൂ.

കേളു—(ദീർഘശ്വാസംവിട്ടു) സ്ഥാനത്തെ പതിവിൻപടി നാലുക്രുട്ടം കറിക്കു് ഇന്നും തെറ്റില്ല. ചൊക്കച്ചി! ആ പകച്ചു് ഇങ്ങോട്ടെടുത്തുകൊണ്ടുവാ.

അനുജൻ—വേണ്ട കേളുമ്മാൻ! ഞങ്ങൾ അങ്ങോട്ടുവരാം.

കോമി—അത്താഴത്തിന്നുമുമ്പു വേട്ടക്കാക്കു വേണ്ടതുക്രുടി കേളുമ്മാന്റെ ഈടുവയ്പിൽ കാണും. ഞാൻ അതരക്കാരനാണു്.

കേളു—(ആളെ അറിഞ്ഞതായി നടിച്ചു് തലയാട്ടിക്കൊണ്ടു്) "ഉണ്ടെന്നുപറവാനൊട്ടില്ലതാനും ഇല്ലെന്നുപറവാനൊട്ടല്ലതാനും" എന്ന മട്ടിൽ വല്ലതും കണ്ടേക്കുമേ. (ചിരിച്ചുകൊണ്ടു് പോകുന്നു.)

കോമി—എനിക്കു് ആവശ്യമുണ്ടായിട്ടല്ല. ആ ശ്രുദ്ധൻ സ്ഥാനത്തെ മാനംദീക്ഷിക്കുന്ന സമ്പ്രദായം കാണാനുള്ള രസംകൊണ്ടു് പറഞ്ഞതാണു്.

അനുജൻ—ഒട്ടുമില്ലെങ്കിൽ കേളുമ്മാൻ ഒഴികഴിവു പറഞ്ഞതെ. വല്ലതും കൊണ്ടുവരാതിരിക്കില്ല.

കോമി—എന്നാൽ ഞാൻ സ്വാദുനോക്കുകയും ചെയ്യും. (കേളുമ്മാൻ പഴയഭരണികകം ഉറിവാറി ഒരു പാത്രത്തിലാക്കിക്കൊണ്ടു തിരിച്ചുവന്നു.)

കേളു—ഒരു ഭരണി പൊളിക്കാതെ ഇരിപ്പുണ്ടെന്നു കേളു ഓർത്തില്ല. (പാത്രം മുമ്പിൽ വെക്കുന്നു.)

കോമി—(ചിരിച്ചുകൊണ്ട് സ്വാദുനോക്കി പല ഗോഷ്ടികളും കാട്ടുന്നു.) തുപ്പിയായി. കുറേ നല്ല വെള്ളം തന്നാൽ മതി. അസാദ്ധ്യം.

കേളു—പിന്നെ അല്ലാതെ? പഴയതിനു വീര്യം കാണും. കേളു വെള്ളം തൊടീച്ചിട്ടില്ല.

കോമി—മതി കാരണവരേ! മതി. പഴമ കളയണ്ട. സൂക്ഷിച്ചു വെച്ചോക്കു. ഇതാ പാത്രം. ഇനി ഒരുരുള ചോറു ചെന്നില്ലെങ്കിൽ കുട്ടിക്കാലത്തു കുടിച്ച മുലപ്പാൽക്രൂടി പുറത്തേക്കെട്ടുക്കും.

കേളുമ്മാൻ—എന്നാൽ ഏമാന്മാർക്ക് മടുപ്പുള്ളിയിലേക്കു നീങ്ങാം.

(മൂന്നുപേരും പോകുന്നു.)

(കട്ടൻ)

രംഗം ൻ.

(പഴം കൊട്ടാരത്തിന്റെ അന്തർഭാഗം)

(അനുജനും കോമിയും കിടക്കുന്നു. കേളുമ്മാൻ കോ

ലുവിളക്കും കൊണ്ടു പ്രവേശിച്ചു ചുറ്റിനടന്നു) അത്താഴം കണക്കിലായി. കറി നാലും നാല് കറിതന്നെ. (ഏമ്പക്കം ഇട്ടുന്നു) ക്രൂരമ്മ കുടിയാരാണ് ആ വീട്ടുകാർ. കായക്കഞ്ഞിക്കുള്ള അരിയാണെന്നു പറഞ്ഞാൽ കേളു എന്തു ചെയ്യും? പാവങ്ങൾ! എന്നാലും മിച്ചവാരം തീരണ്ടേ? കൊച്ചുമാൻ ഉറങ്ങിയോ എന്തോ! (അടുത്തുചെന്നു വിളക്കുകാട്ടി നോക്കുന്നു.)

അനുജൻ—ഞാൻ ഉറങ്ങീട്ടില്ല. മറ്റെ ആളെ ഉണർത്തുകയും വേണ്ട. നമുക്കു പുറത്തളത്തിൽ ചെന്നിരിക്കാം. (എണീറ്റു മാറി ഇരിക്കുന്നു.) ഇരിക്കൂ! കേളുമ്മാൻ (പിടിച്ചിരുത്തുന്നു.)

കേളു—(പിടഞ്ഞെണീറ്റു) നാളത്തെ കായ്യം ഓർക്കുമ്പോൾ കേളുവിന്ന് ഒരു വേവലു്.

അനു—കേളുമ്മാനെ വേവിക്കുന്നില്ല. കുട്ടകാരൻ നേത്തെ പൊയ്ക്കോളും.

കേളു—ആ കായ്യംകൊണ്ടല്ല. മൂപ്പിലെ സുഖക്കേട് ഓർത്തിട്ടാണു്.

അനു—പനി സാരമില്ലെന്നു അമ്മാമൻതന്നെ പറഞ്ഞിട്ടാണ് എന്നെ ഇങ്ങോട്ടയച്ചതു്. കേളുമ്മാൻ ചുലച്ചു്കുതന്നെ പോകയും വേണം.

കേളു—മൂപ്പിലെ മുഖം ചുമന്നിരിക്കുന്നില്ലേ? കുറച്ചൊരു തടിപ്പും ഉണ്ടു്. കൊച്ചുമാൻ കണ്ടു പേടിച്ചില്ലല്ലോ. ധൃതിപിടിച്ചയച്ചതാകുമെന്നു പാതിരായ്ക്കു വന്നപ്പോൾതന്നെ കായ്യം തിരിഞ്ഞു.

അനു—ഞാൻ അമ്മാമനെ കണ്ടു പേടിക്കുകയൊ. അമ്മാ

മൻ കേളമ്മാന്റെ പിശുക്കിനെ പേടിച്ചിട്ടാണ് എന്നെ ഇങ്ങോട്ടയച്ചത്.

കേള—കേള പിശുക്കിടം സ്ഥാനത്തേക്കു നശിപ്പാണല്ലോ കാണുന്നത്. ചൊവ്വാപിഴയും കടന്നുക്രൂടി. മൂപ്പിലെ മുഖത്തു പൊട്ടുതൊട്ട മാച്ചുതുപോലെ ചില പുള്ളികളും കണ്ടില്ലേ? ദേശം മാറി താമസിക്കാനാണു കൊച്ചേമാന്നെ ഇങ്ങോട്ടയച്ചത്.

അന—എന്ത്? അമ്മാമനു ചൊവ്വാപിഴയോ? ഞാൻ ലേശം അറിഞ്ഞില്ലല്ലൊ. പനി സാരമില്ലെന്നു പറഞ്ഞതുകൊണ്ടു ഞാൻ അതു നോക്കിയതുമില്ല. പുലച്ചു ഞാനം ഒരുമിച്ചു പോരാം. അമ്മദീനമാണെങ്കിൽ അമ്മാമനെ എനിക്കു ഒന്നുക്രൂടി കാണണം.

കേള—അതു വയ്യല്ലൊ! മാറിപ്പാത്താൽ പിന്നെ കേറി താമസിക്കാൻ കൂളികഴിഞ്ഞു കുരുതിവെച്ചിട്ടു വേണം. കേള ഇപ്പോഴംതന്നെ പോകാനും മതി. തെല്ലൊന്നു നടു ചായ്ക്കാനും മതി. കൊച്ചേമാൻ വ്യസനിക്കേണ്ട. ദീനത്തിന്റെ പുറപ്പാടു തരക്കേടില്ല. കേള വന്നപ്പോൾ ശകുനം വന്നതു ഒരു ഗോസ്സായി.

അന—ശകുനത്തിന്റെ ഗുണദോഷം ഇറങ്ങിപ്പോന്നേടത്തെക്കല്ല. ശകുനം നന്നായാലും ഇല്ലെങ്കിലും ശരി: ദീനം ശുശ്രൂഷിക്കാൻ പരിചയമുള്ളവരെ ആക്കണം. എന്തെങ്കിലും ചിലവു വന്നുകൊള്ളട്ടെ. ഇക്കാര്യത്തിൽ പിശുക്കു പിടിക്കരുതു്.

കേള—അമ്മദീനം നോക്കുവാൻ കേളവിന്നറിയാം. കേളവിന്നു വന്നതു കുരുമുളകും മുതിരയുമാണു്. കൊച്ചേ

മാന്നെ! കണ്ടവരെ അകത്തുകേറാണ്ട കാലമല്ലി പ്പോം. കാളിയമ്മയെ അറിയിച്ചിട്ടേ കേളു പോകൂന്നുള്ളു.

അനുജൻ—അമ്മദീനം നോക്കാൻ കേളുമ്മാൻ തിരഞ്ഞു പിടിച്ച ആളം നന്നായി. കണ്ണു കാണാത്ത ആ കിഴവിയേക്കൊണ്ടെന്തു എട്ടുക്കാനാ?

കേളു—കാളിയമ്മയ്ക്കു ആയിരം കണ്ണുകത്തുണ്ട്. പണ്ടാര പ്പിശാചിനെ രണ്ടാക്കി കീറാനുള്ള കൊടുവാളും ഉള്ളിൽ ഒളിപ്പിച്ചിരിക്കുന്ന കൊടുംകാളിയാണു് ആ കാളി. അവരെ ദീനം നോക്കാൻ അങ്ങോട്ടു കൊണ്ടു പോകണ്ട. ഇരുന്നേടത്തിരുന്നു മന്ത്രം ചൊല്ലി ദീനം പറപറത്തും. ചിരുതപുരം ചാരം തുളിച്ചേ കാളി ചാകയുള്ളു എന്നു പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്.

അനു—എന്നാലും ദീനം നോക്കാൻ വേറെ ആളെ കരുതണം. അമ്മദീനത്തിനു മന്ത്രത്തേക്കാളും തന്ത്രമാണു് ആവശ്യം.

കേളു—(ഗൌരവഭാവത്തിൽ) എന്റെ ഏമാന്നെ, അതൊക്കില്ല. എന്തു കൊടുത്താലും, മൂപ്പിലേക്കാണു ദീനം വന്നിട്ടുള്ളതെന്നു പറഞ്ഞാലും തന്ത്രിമാർ അമ്മദീനം നോക്കാൻ വരില്ല.

അനു—ശ്രുശ്രൂഷക്കു വശതയുള്ള ആളുക്കാർ വേണമെന്നാണു ഞാൻ പറഞ്ഞതു്. തന്ത്രിമാരും ആഢ്യന്മാരും വേണമെന്നല്ല.

കേളു—മൂപ്പിലെ ദീനം പൊറുക്കുന്നതുവരെ കേളു കണ്ണടക്കില്ല. വേണ്ടപ്പെട്ടവരെ കണ്ടുവെച്ചിട്ടുണ്ടു്. ദീനസ്ഥിതി ഒന്നരാടൻ അറിയിക്കാൻ ഇവിടെ ആളുവരും.

കൊച്ചേമാൻ പോയി കിടക്കു. വേവലാതി കൊള്ളരുത്.

അൻ—അത്യാവശ്യം വല്ലതും വേണ്ടതായി വന്നാൽ അമ്മാമനോട്ട ചോദിക്കരുത്. ഞാൻ തരാം.

കേള്ള—മൂപ്പിലെ മുതല മുപ്പാരിലുണ്ടെന്നു പേരുകേട്ട നാടുവാഴിക്കു മുട്ടുവരില്ല. മിച്ചവാരകുടിശ്ശികയും ആറടിയന്തരകാഴ്ചയും കൂറേശ്ശെയായി വാങ്ങുന്നതു കടികാരുക്കു ഗുണമല്ലെ? പൊളിച്ചെഴുത്തുകാലത്തു പള്ള കത്താതെ കഴിയും.

അന—(ദീർഘശ്വാസം വിട്ടുന്നു) അമ്മാമന്റെ ദീനം മാറുന്നതുവരെ കേള്ളമ്മാൻ ആരോടും ഒന്നും ചോദിക്കണ്ട. തല്ക്കാലം ഇതു കൈയിലിരിക്കട്ടെ; (ഒരു കിഴി കേള്ളമ്മാന്റെ മുമ്പിൽ വെക്കുന്നു.)

കേള്ള—ഇതു തിരുവനന്തപുരം മടിശ്ശീലയാണല്ലൊ. (അഴിച്ചുനോക്കീട്ട്, പാതി വാപിളർന്ന്) ഒത്തതിനു നാഴി കാണും. ഈ പുത്തൻ എങ്ങിനെ വന്നു പൊന്നേ? സ്ഥാനത്തെ മാനംകെടുത്താൻ വന്നതല്ലല്ലൊ.

അന—അല്ല, കേള്ളമ്മാൻ, സ്ഥാനത്തേക്കു മാനംനേടി വന്നതാണു്. കൊണ്ടുപോകാൻ വിരോധമില്ല. കേട്ടോള്ള. ഞാനും ക്രൂട്ടുകാരനുംക്രൂടി പരിചയപ്പെടുന്നതിനു മുമ്പു് വഴിക്കുവെച്ചു് വാശം എടുക്കേണ്ടിവന്നു. ഞാൻ പുതുച്ചോട്ടുവെച്ചു് എതിരാളിയെ വീഴ്ത്തി. അപയറു് അദ്ദേഹത്തെ പഠിപ്പിച്ച കൊടുത്തതിനു ഗുരുദക്ഷിണചെയ്തതാണു് ഈ കിഴി.

കേള്ള—ആളെ അറിയിക്കാത്ത പുത്തൻ കേള്ളവിനു കൊണ്ടുപൊയ്ക്കൂടാ. ഉറക്കഭ്രാന്തിലോ മദ്യത്തിന്റെ മദി

പ്പുകൊണ്ടോ തന്നതായിരിക്കും. അതാനോക്ക! ഉറക്കത്തിലും ഓത്തോത്തു തുപ്പുന്നു. തന്റേടത്തോട്ടക്രുടി തന്നതാണെന്നു കാലത്തു സമ്മതിച്ചാൽ .ഏമാന്റെ കൈയിൽത്തന്നെ ഇരിക്കട്ടെ. വേട്ടമാടത്തിൽ താമസിക്കുമ്പോഠം പടവി പുലത്താൻ പണംവേണ്ടേ?

അന്ന—നമ്മുടെ ഇന്നത്തെ പടവിക്കു ഇത്രയൊന്നും വേണ്ട. ഞാൻ വേണ്ടമാതിരി അതിനെ പുലത്തിക്കൊള്ളാം. കുറെയെങ്കിലും കേളുമ്മാൻ കൊണ്ടുപോകണം.

കേള—ക്രുട്ടകാരനെ ഇവിടെ താമസിപ്പിച്ചാൽ ഏമാന്നു വേട്ടക്കു ക്രുട്ടായി. ആളാരാണെന്നറിഞ്ഞുവോ?

അന്ന—പോരുമ്പോഠം കണ്ട പരിചയമേ ഉള്ളു. ആഠം പോന്നവനാണെന്നും നമ്മുടെ ക്രുറുകാരാണെന്നും മനസ്സിലായി. പേരുംപറഞ്ഞു. തടവുപുള്ളിയാണെന്നു സമ്മതിച്ചസ്ഥിതിക്കു അധികവിവരം ചോദിക്കുന്നതു ഭംഗിയല്ലല്ലൊ.

കേള—അതു തോന്നൽതന്നെയാണു കേളുവിന്നും. അമ്മദീനം കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ സഹായത്തിന്നു നല്ല ആളായി.

അന്ന—ഈ വക ഉപായങ്ങളൊന്നും ചിന്തിക്കണ്ട. അമ്മാമന്നു ചെറുപ്പമല്ല. ആധിയും വ്യാധിയും വന്നുചേന്നു. ചിരുതപുരം നമ്മെ ചതിക്കാൻ തരംനോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കയാണു്. ഞാൻ ഒന്നിച്ചു പോരുന്നതു് അമ്മാമന്നു ഹിതമാവില്ല. അതുകൊണ്ടു ചിരുതപുരത്തിന്റെ ചതിപ്രയോഗവും അമ്മാമന്റെ ദീനവും രണ്ടുകായ്യം കേളുമ്മാൻ പ്രത്യേകം മനസ്സിരുത്തണം. പണത്തിൽ പാതിയെങ്കിലും കൊണ്ടുപോകു. ബുദ്ധിമുട്ടരുതു്.

കേളു—ഈ പൊല്ല കേളൂനോടോ? ചിരുതപുരത്തിന്റെ ചതി ഫലിക്കില്ല. ആനയും പണ്ടാരവും വീണേടത്തു. നാട്ടനടപ്പുവിട്ട കാട്ടാൻ തുടങ്ങിയാൽ കേളു നാട്ടുകൂട്ടം വിളിച്ചുകൂട്ടും. പണം കേളൂനുവേണ്ട. നേരംപോയി. ഏമാൻപോയി കിടക്കു. കേളു ഇപ്പോഴുതന്നെ പൊയ്ക്കൊള്ളാം. വാതിൽ സാക്ഷനീക്കണെ (പോകുന്നു)

(കട്ടൻ.)

രംഗം ൫൦.

(പാറോലസ്ഥാനത്തേക്കു പോകുന്നനാട്ടുവഴി.)

(ചൂതാടി നായരും മംഗലത്തു മേനോനും പ്രവേശിക്കുന്നു)

ചൂതാടി—പാറോല മൂപ്പിലേക്കു് അമ്മദീനമാണെന്നു കേട്ടതുടങ്ങീട്ടു ദിവസം നാലഞ്ചു കഴിഞ്ഞു. ഞാൻ സ്ഥലത്തുണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽ ഇതിന്നുമുമ്പുതന്നെ മറുതട്ടകത്തേക്കു സ്ഥലം മാറ്റം ചെയ്യുമായിരുന്നു. സ്ഥാനം കൈവശമാക്കുകയും ചെയ്യും.

മേനോൻ—അമ്മദീനമാണെന്നു തീച്ചയായിട്ടുവേണ്ടേ സ്ഥലം മാറുവാൻ? കേളുമ്മാൻ പടിക്കൽ പാടിരിക്കും. ദീനംകാണാൻ ഇതുവരെ ആരേയും അനുവദിച്ചിട്ടില്ല.

ചൂതാടി—നമ്മുടെ സ്ഥലത്തുചെന്നുകേറാൻ, ഇനി കേളുവും മാളുവും തടഞ്ഞാൽ നിക്കില്ല.

മേനോൻ—നാട്ടാചാരംവിട്ടു നടക്കരുതെന്നു തന്റെ എജമാനൻതന്നെ പ്രത്യേകം പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്.

ചൂതാടി—ഒട്ടാചാരവും ഒട്ടോചാരവും. അതുതന്നെയാണ് ഈ കെട്ടവള്ളി അഴിയാത്തത്. ഇതുവരെ ദീനസ്ഥിതി അറിവാൻ സാധിച്ചില്ലെന്നോ?

മേനോൻ—ഞാൻ പലരേയും അയച്ചുനോക്കി. പാരോലക്കാക്കു പ്രത്യേകതയുള്ളവർക്കുടി മൂപ്പിലെ കാണാതെ മടങ്ങിപ്പോരികയാണു് ചെയ്തിട്ടുള്ളതു്.

ചൂതാടി—കാട്ടകൊട്ടാരത്തിലേക്കു സാമാനം കടത്താൻ വേണ്ടി സമയം നീട്ടിക്കൊണ്ടുപോകാനുള്ള കള്ളപ്പണിയാണിതു്. ആ കിളവൻ എന്താ തടസ്ഥം പറയുന്നതു്?

മേനോൻ—കാലത്തു ദീനംകാണാൻ ചെന്നാൽ ദേഹശുദ്ധിയെപ്പറ്റി തക്കിച്ചു മടക്കിഅയക്കും. ഉച്ചക്കു പോയാൽ ദേഹത്തിൽ ശൃംഗാരമുണ്ടെന്നു വ്യാച്ച്യാനിക്കും. അന്തിക്കാണെങ്കിൽ ആഴ്ചക്കുറവു പറവാൻ തരമില്ലെന്നു കണ്ടാൽ അഷ്ടമരാശിക്കുറവുണ്ടെന്നു സാധിക്കും. മറവു സമയങ്ങളിൽ മേലു് മെഴുക്കുള്ളതുകൊണ്ടു് അകത്തു കയറിക്കുടെന്നു് അഭിപ്രായപ്പെട്ടും. ഇന്നുവരെ ഈ തരത്തിൽ കഴിഞ്ഞു. ഇനി ചൂതാടിയുടെ ചൂതു ഫലിക്കുമോ എന്നു് നോക്കാം.

ചൂതാടി—ഇനി നോക്കീട്ടെന്താഫലം? ചിരുതക്കുട്ടിക്കും മംഗലത്തുമേനോനും കിടക്കുന്നമിന്നു ഞാൻ കണ്ടുവെച്ചിട്ടുള്ള കുട്ടിൽക്കുടി ഇപ്പോഴം കാട്ടകൊട്ടാരം കണ്ടിരിക്കും. ഞാൻ വരുമ്പോഴം രണ്ടുമൂന്നുപേർ ആ വഴിക്കു പോകുന്നതു കണ്ടു. അവർ ചുമട്ടുകാരായിരിക്കണം.

മേനോൻ—വൻതരം സാമാനങ്ങളം ഒന്നും കടത്തിക്കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. ഒളികാവൽ ജാഗ്രതയായി നില്ക്കുന്നുണ്ടു്.

ചൂതാടി—ഇനി ഒളിവും ചുളിവും ഒന്നും വേണ്ട. നേരിട്ട ചെന്നനോക്കുമ്പോണ് ഭേദം. ഒന്നിച്ചുപോരുവാനുറപ്പുണ്ടോ!

മേനോൻ—ചൂതാടിക്ക് ദീനമുണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്നു കണ്ടാൽ തോന്നില്ല. എനിക്കുണ്ടായിട്ടുണ്ടെന്ന് അമ്മ പറഞ്ഞു കേട്ട അറിവേ ഉള്ളൂ.

ചൂതാടി—എന്നിട്ടാണോ ഈ പിന്നാക്കംവെപ്പ്? പടിക്കൽ ചെല്ലുമ്പോഴേക്കും മാരിയമ്മ എന്നെ ചാടിപ്പിടിക്കില്ല. ഈ ധീരകൃത്യത്തിന്റെ ഫലം അപ്പുറത്തേക്ക് വിട്ടുതരികയും ചെയ്യാം. പുറപ്പെടുക.

(പുറത്തു നടക്കുന്നു)

(അണിയറയിൽ തിണ്ട്ലോ, തീണ്ട്ലോ എന്നൊച്ചപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് ഒരു വേലൻ പ്രവേശിക്കുന്നു)

ചൂതാടി—ആരെടാ അത്? എവിടെ പോണു?

വേലൻ—അടിയൻ വേലക്കാത്തൻ. വെട്ടുരിവാൾ എടുക്കാൻ പോകയാണേ.

ചൂതാടി—ആക്കെടാ രാത്രി തെണ്ടുകേറുന്നത്?

വേലൻ—പാറോലപടിക്കലേക്ക് എരിതേങ്ങക്ക്.

ചൂതാടി—ഞാൻ അപ്പോഴേതന്നെ പറഞ്ഞില്ലേ മുച്ചൂടും കടത്തിക്കഴിഞ്ഞു എന്നു? ഇപ്പോൾ തെങ്ങിലുള്ള മന്നിങ്ങക്കൂടി ഇറക്കിക്കൊണ്ടുപോകാനാണ് വട്ടംകൂട്ടുന്നത്.

മേനോൻ—എരിതേങ്ങ മന്നിങ്ങയല്ല. കത്തുപിടിപ്പിച്ച ഒണക്കത്തേങ്ങയാണ്. കുമ്മം കഴിക്കാനുള്ള ഉപകരണങ്ങളിലൊന്നാണ് എരിതേങ്ങ.

(കേളുമ്മാൻ പ്രവേശിച്ചു)

കേളു—തേങ്ങക്ക് പോന്നവൻ ഇവിടെ മിഴിച്ചുനില്ക്കുക

യാണോ? വേഗം കൊണ്ടുവാ. നേരംപോയി. കമ്മം ലോപിച്ചുക്കൂടാ. (തിരിച്ചുപോകുന്നു.)

മേനോൻ—അതാ കേളുമ്മാൻ. ചോദിച്ചോളു, കണ്ടോളു.

ചൂതാടി—ആശാൻ എങ്ങോട്ടാണ് ബലപ്പെട്ട പോകുന്നതു്? നില്ലു. ചോദിക്കട്ടെ.

കേളു—(തിരിഞ്ഞുനിന്നു്) മീശക്കു തീപിടിക്കുമ്പോഴാണു് കൊച്ചെജമാനന്മാക്കു പപ്പടം ചുടാനുള്ള സമയം (പോകാൻ തുടങ്ങുന്നു)

ചൂതാടി—എന്തിനാ രാത്രി തെങ്ങുകേറുന്നതു്?

കേളു—(തിരിഞ്ഞുനിന്നു്) താളിവലിക്കാനല്ല മക്കളെ. തേങ്ങയിടാൻ തന്നെ.

മേനോൻ—മറെറല്ലാം കടത്തിക്കഴിഞ്ഞുവോ?

കേളു—ഒരുമാതിരി ഒക്കെ കടത്തികഴിഞ്ഞു. രണ്ടു് എരി തേങ്ങ കയറ്റാൻ മറന്നുപോയി.

ചൂതാടി—എന്തിനാ എരിതേങ്ങ? ഇവിടെവെച്ചു ശത്രുസംഹാരത്തിനുവേണ്ടി വല്ല അഭിചാരവും ചെയ്യുന്നുണ്ടോ?

കേളു—നട്ടവഴിയിൽനിന്നുകൊണ്ടു വെട്ടിവാക്കു പറയരുതു്. വല്ലവരും കേൾക്കും. പടിക്കൽ കയറി ഇരിക്കിൻ കേളുവിനു നില്ക്കാൻ കാലുവയ്യാ.

(പടിക്കൽ ചെന്നിരിക്കുന്നു)

മേനോൻ—കേളുമ്മാൻ ദിനംനോക്കാൻ പടിക്കലിറങ്ങിയാൽ അകത്തു വേറെ ആളുണ്ടോ? അതോ രാത്രിക്കുടി വല്ലവരും വന്നാൽ മടക്കി അയക്കാനോ?

കേളു—അകത്തു മൂന്നുപേരുണ്ടു്. ഒരാൾ എരിതേങ്ങയും കൊണ്ടു് ഇപ്പോൾ മടങ്ങിവരും!

ചൂതാടി—മൂപ്പിലേക്കമ്മദിനമാണെന്നു പൊളിപറഞ്ഞു

ണ്ടാക്കിയതു് അഭിചാരപ്രവൃത്തി ചെയ്യാനാണെന്നു ഞങ്ങടം അറിഞ്ഞില്ല.

കേളു—അഭിചാരമല്ല, ആചാരമാണു് ഇവിടെ ചെയ്യുന്നതു്. പണ്ടാരപ്പെട്ടി അടക്കാൻ എരിതേങ്ങ ക്രടാതെ പാടില്ലെന്നു വേലന്മാർ വാശിപിടിച്ചാൽ കേളു എന്തുചെയ്യും?

മേനോൻ—എന്തു്? പണ്ടാരപ്പെട്ടിയോ? ഏവിടെ? മൂപ്പിനു്—?

കേളു—അതാ പായക്കെട്ടിനുള്ളിൽ കിടക്കുന്നു. രണ്ടുകണ്ണും തുറിച്ചു് ഇങ്ങോട്ടു നോക്കുന്നതുപോലെ തോന്നുന്നു. അകത്തേക്കു നോക്കരുതു്. പേടിക്കും.

മേനോൻ—അയ്യോ! കേളുമ്മാൻ. ഈ വർത്തമാനം വഴിക്കുവെച്ചു പറഞ്ഞിരുന്നെങ്കിൽ ഞങ്ങടം ഇങ്ങോട്ടു കേറില്ലായിരുന്നു. എന്റെ പാറമേക്കാവിലമ്മേ! രക്ഷിക്കണേ!

മൂതാടി—വഴിക്കുവെച്ചതന്നെ വേലനോടു ചോദിച്ചറിഞ്ഞു പോകാമായിരുന്നു.

കേളു—കൊച്ചുനിയന്മാർ പേടിക്കരുതു്. ഭീനം കഴിഞ്ഞ വരായാലും ഉള്ളാന്തിയാൽ അകവാടം വീശ്രും. പിന്നെ വരുന്നതു രക്തമണമില്ലി. മൂപ്പിലെ പ്രേതം കേളുവിനെക്രടി പേടിപ്പിച്ചു. കേളു തുണവരായിരുന്നു. അതിനു പാങ്ങല്ലാത്ത സമയമായിപ്പോയി. കാളിവാക്യം തുടങ്ങുന്നതിനുമുമ്പു പേടിക്കാതെ പോവിൻ.

(നായരും മേനോനും പടിയിറങ്ങി തിരിഞ്ഞുനോക്കാതെ നടക്കുന്നു.)

കേളു—ഇന്നത്തെ പിള്ളരുടെ മുഞ്ഞാട്ടോം പിന്നാട്ടോം!

(വേലന്മാരിൽ മൂപ്പൻ പ്രവേശിച്ചു)

മൂപ്പൻ—രണ്ടുപേർ പണ്ടാരപ്പെട്ടി കെട്ടിപ്പൊതിയുവാൻ ഇവിടെ നില്ക്കട്ടെ, വിടോണ്ട്. എരിതേങ്ങക്ക പോയവൻ വന്നിട്ട കഴിതോണ്ടാൻ പോയാൽ മതി.

കേള—തോണ്ടലുംവരണ്ടലും ഇവിടെ ഒക്കില്ല. മമ്മട്ടി പുറത്തിരിപ്പുണ്ട്. കിഴക്കേവളപ്പിൽ തെക്കുവടക്ക കഴിതാത്തുവിൻ കഴുത്തിനൊപ്പംവെട്ടിതാത്തണം. പട്ടിയും കുറുക്കനും മാന്തിക്കൊണ്ടുപോകാനുള്ള പണ്ടമല്ല അതിൽ കൊണ്ടുവെക്കുന്നത്. നിങ്ങടം എത്രപേർ വന്നിട്ടുണ്ട്?

മൂപ്പൻ—നാലുപേരുണ്ട്, വിടോണ്ട്. എല്ലാം ഞൊടിയിടകൊണ്ട കഴിയും. പട്ടപ്പാതിര പതിനെട്ടാം നാഴികയ്ക്കല്ലേ, കോഴിവെട്ടി കുരുതിവെക്കേണ്ടത്? നേരം കിടക്കുന്ന വേണ്ടത്.

കേള—രണ്ടുപേർ മതിയായിരുന്ന. വേണ്ടാത്ത ചിലവ്.

മൂപ്പൻ—സ്ഥാനിയല്ലേ വിടകൊണ്ട്? ദേശാചാരം വിട്ട നടന്നാൽ അടിയങ്ങടംക്ക പിഴപറ്റും. കഴിതാത്താൻ പോകുന്നവക്ക നാക്ക നനക്കാൻ വല്ലതും—

കേള—ഇപ്പോടംതന്നെ മോന്തിത്തുടങ്ങിയാൽ ഒന്നുംനടക്കില്ല. യമനറിയാത്ത മരണമാണ് വന്നുകൂടിയത്. ഒന്നും കുരുതാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. എന്നാലും നിങ്ങളെ സന്തോഷിപ്പിച്ചയക്കാം. കായ്യം കഴിയട്ടെ.

മൂപ്പൻ—കഴിസ്ഥലത്ത കളംവെക്കണം, വിടോണ്ട്. കള്ളും കോഴിയും ഇങ്ങു തന്നേരെ.

കേള—ലഹളക്രൂട്ടലൊക്കെ ഏഴാംപൂജക്ക്. അന്ന് ഇതിനൊക്കെ പകരം പോക്കാം. ഇനി നേരം കളയരുത്.

മൂപ്പൻ—കഴിതാത്താനുംമറവും എരിപൊരിപന്തം ഇവിടെ എത്ര കരുതീട്ടുണ്ട്.

കേള—ഒരു പന്തവും ഇവിടെ കരുതീട്ടില്ല. ചൂട്ടുകെട്ടികിടപ്പുണ്ട്. രണ്ടെണ്ണം കത്തിച്ചുകൊണ്ടു പോവിൻ.

(കേള മ്മാന്റെ ചടങ്ങുകളൊന്നും മൂപ്പനു പിടിക്കുന്നില്ല. അവൻ പിറുപിറുത്തുകൊണ്ടു പോകുന്നു.)

(വേലൻ എരിതേങ്ങയുംകൊണ്ട് പ്രവേശിക്കുന്നു.)

കേള—തേങ്ങ അവിടെ കിടക്കട്ടെ. നീ ചെന്നു പടിതഴതിട്ടിട്ടു കഴിതാത്താൻ പോ. മറവർ പോയിട്ടുണ്ട്. (വേലൻ പോകുന്നു.)

കേള—(തേങ്ങയെടുത്തു നോക്കീട്ട്)നല്ല തേങ്ങ. ഇതു വെറുതെ കത്തിച്ചുകളഞ്ഞുക്കൂടാ. നായരും മേനോനും നടന്നെത്തിയോ വഴിക്കു വീണുവോ, എന്തോ?

(മൂപ്പൻ പ്രവേശിച്ചു)

മൂപ്പൻ—കാളിവാക്യം ചൊല്ലാറായി. പണ്ടാരപ്പെട്ടി കെട്ടിപ്പൊതിയാൻ കള്ളിറക്കാതെ പാടില്ല, ഉടയതേ.

കേള—അതു ക്രൂടാതെതന്നെ കെട്ടലും പൊതിയലും കഴിച്ചിട്ടിട്ടുണ്ട്. അതാ കിടക്കുന്നു, നോക്കിൻ. സ്ഥാനത്തെ പച്ചശവം നിങ്ങൾക്കു തൊടാൻ പാടില്ല.

(വേലന്മാർ മുഖത്തോടുമുഖം നോക്കുന്നു.)

മൂപ്പൻ—ഉടയതിന്നു് ഉണനിന്നതാരാ, വിടോണ്ടു്?

കേള—എന്നെ സഹായിച്ചതീശ്വരൻ.

മൂപ്പൻ—ആ ഈച്ചരൻകയ്മൾ എവിടെ, വിടോണ്ടു്? കള്ളും കോഴിയും വാങ്ങാൻ പോയിരിക്കയാണോ? ഒറക്കു പണ്ടാരശ്ശവം കെട്ടിക്കാത്തുകിടക്കാൻ പേടിയാവില്ലെന്നോ?

കേള—എന്നെ സഹായിച്ച ഈച്ചുരൻകയ്മളെ നിങ്ങളുടെ കണ്ണിൽ കാണില്ല. കായ്യം നോക്കിൻ

മൂപ്പൻ--അമ്പോ! ഉടയതിന്റെ ചങ്കുറപ്പ്. വല്ലതുംകഴിക്കാതെ പണ്ടാരപ്പെട്ടി ചുമക്കാൻ അടിയങ്ങൾക്കുറക്കില്ല.

കേള--നിങ്ങടം സ്ഥാനത്തെ കുടിയാന്മാരാണ്. ഓക്കാപ്പുറത്തു വന്നു ചേന്ന അപത്തുകാലത്തു് ഇങ്ങിനെയെന്നും വാശിപിടിക്കരുതു്. കൊച്ചുതമ്പുരാൻ കേട്ടാൽ നിങ്ങളെ വെച്ചേക്കില്ല.

മൂപ്പൻ--കൊച്ചുതമ്പുരാനെ ഓത്തിട്ടാണ് അടിയങ്ങടം ഒന്നും മിണ്ടാത്തതു്. എന്നാലും ക്രിയക്കുവേണ്ടതു് ക്രുടാതെ ഒക്കില്ല.

കേള--എന്നാൽ ക്രിയനടക്കട്ടെ. വേട്ടമാടത്തിലെ ഈഡപ്പിൽനിന്നു വയത്തിവെച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. അതാ മൂലക്കൽ ഇരിക്കുന്നു. വേണ്ടതുമാത്രം മതി.

മൂപ്പൻ--(പാത്രം എടുത്തു നിന്നനിലയിൽ ഒന്നു മോന്തി നീരസവും ചെടിപ്പും നടിച്ചുകൊണ്ടു കതാണ്ടു പിടിച്ചിറക്കുന്നു. മറവുള്ളവർ മടിക്കുന്നു. എങ്കിലും കുടിക്കുന്നു. കേളമ്മാൻ വേലന്മാരുടെ പ്രാകൃതഭാവംകണ്ടു പാതി വാ പൊളിഞ്ഞു നോക്കുന്നു.)

മൂപ്പൻ--പറഞ്ഞതോ പറഞ്ഞു. ഇനി അടിയങ്ങടംക്കു പറഞ്ഞില്ല. കൊച്ചുതമ്പുരാനെക്കൊണ്ടു വേണ്ടതുപോലെ ചെയ്യിക്കണം, വിടോണ്ടു്. കാളിവാക്യം ചൊല്ലാൻ വേറെ വല്ലതും ഉണ്ടോ?

കേള--കാളിവാക്യം കള്ളിറക്കാതെ തൊരത്തിക്കൂടാ എങ്കിൽ സങ്കല്പിച്ചാൽ മതി. വരിൻ.

(ചൂട്ടുകുളത്തി മുമ്പിട്ട നടക്കുന്നു. വേലന്മാർ പായ പ്പൊതിയെടുത്തു പിന്നാലെ പോകുന്നു.)

മൂപ്പൻ—(കുഴിക്കലേക്കു നോക്കീട്ട) നിക്കിൻ, നിക്കിൻ ഉടയതേ! കുഴിക്കലെന്തോ ഒരു നിഴലാട്ടം കാണുന്നുണ്ടല്ലൊ.

കേളു—പണ്ടാരപ്പെട്ടി തട്ടിപ്പറിക്കുവാൻ ചിരുതപുരത്തു കാർ വന്നു നില്ക്കുകയായിരിക്കും.

മൂപ്പൻ—ഉടയതേ, നിക്കു. അതു തരക്കാരനല്ല. അടിയങ്ങ ളേക്കു കാവു മുന്നോട്ടു വരുന്നില്ല.

കേളു—(ചൂട്ടു പൊക്കി വീശിനോക്കുന്നു.) ജടയും താടി യും ചോപ്പുടുപ്പും ശൂലവും വെളിച്ചത്തു വേർതിരിഞ്ഞു കാണുന്നുണ്ടു്. കേളുവിന്നു കണ്ണു പററായ്കയല്ലല്ലൊ.

മൂപ്പൻ—അല്ല ഉടയതേ. അടിയങ്ങൾ പല സ്ഥലങ്ങളി ലും അടക്കാൻ പോയിട്ടുണ്ടു്. ഈ മാതിരി കാഴ്ച കണ്ടി ട്ടില്ല. മരവിച്ചുപോയി ഉടയതേ. ഇനി എന്തുചെയ്യും?

കേളു—(വീണ്ടും ചൂട്ടു മിന്നി നോക്കുന്നു.)

(കുഴിക്കൽ കണ്ട സത്വം കാട്ടിനുള്ളിൽ മറയുന്നു.)

കേളു—(ആലോചിച്ചിട്ടു്) നിങ്ങൾ പേടിക്കേണ്ട. ആ പൽക്കാലങ്ങളിൽ അന്തരിച്ചുപോയ ഏമാന്മാരുടെ തേർവാഴ്ച ഇവിടെ കണ്ടിട്ടുണ്ടു്. നമ്മെ ഉപദ്രവിക്കാ ൻ വന്നതല്ല. കർമ്മം മുടക്കുന്നു, എന്നാൽ കേടു തട്ടും. പേടിക്കാതെ കൂടെ പോന്നോളിൻ.

(ധൈര്യത്തോടെ മുമ്പിട്ടുനടക്കുന്നു.)

മൂപ്പൻ—അടിയങ്ങൾക്കിട്ടേച്ചോടാനും ഉറപ്പില്ലാതായി. (രണ്ടടി നടന്നു് ഇറക്കിവെക്കുന്നു.) അടിയങ്ങളുടെ ക ണ്ണു വളപ്പു ചുറുന്നു. കൈമാത്രം പണിയെടുക്കുന്നു

ണ്ട്. കാൽ വിറകൊള്ളുന്നു. മനം പതറുന്നു. ഉടയതിന്റെ ഉറപ്പിന്മേലാണ് അടിയങ്ങൾ നിലകൊള്ളുന്നത്.

കേളു—അപ്പോൾ എരിപൊരിതേങ്ങയും കുരുതിയും വേണ്ടെ?

മൂപ്പൻ—ഒന്നും വേണ്ട ഉടയതേ. ഒക്കെ ഏഴാംപൂജക്കു മതി. കഴിയുന്നു. ചൂട്ട കെടുന്നതിനുമുമ്പു വേഗം പോവുക. (ബദ്ധപ്പെട്ട നടക്കുന്നു. പടിക്കൽ ചെന്നു തിരിഞ്ഞുനിന്നു) ഉടയതേ! പുരപൂട്ടിപ്പോരുമ്പോൾ അടുത്ത പടിക്കൽ കൊണ്ടുപോയി വിടാം. തിരിഞ്ഞുനോക്കരുതെ.

കേളു—ഇവിടെ കാവലിനാളില്ല. നിങ്ങൾ പൊയ്ക്കോളിൻ. (വേലന്മാർ പോകുന്നു.)

കേളു—(പടി തഴതിട്ട മടങ്ങിവരുമ്പോൾ കാട്ടിൽ കണ്ട സത്വം പ്രത്യക്ഷപ്പെടുന്നു.)

സത്വം—എന്താ കേളുമ്മാൻ! പരിഭ്രമിച്ചുവോ?

കേളു—ആദ്യം ഒന്നു സംശയിച്ചു. മൂത്തേമാന്റെ വാക്കോത്തപ്പോൾ കായ്മ തിരിഞ്ഞു. പടനായകൻ കോമിഅച്ചൻ എന്നു കേളു കേട്ടിട്ടേ ഉള്ളു. ഇങ്ങിനത്തെ ആളാണെന്നു വിചാരിച്ചില്ല.

കോമി—(ചിരിച്ചുകൊണ്ട്) എന്റെ സാക്ഷാൽ വേഷം ഇതല്ല. അനുജനൊന്നിച്ചു പഴംകൊട്ടാരത്തിൽ വന്നതാണ് സാക്ഷാൽ കോമിയുടെ വേഷം.

കേളു—പഴംകൊട്ടാരത്തിൽ വന്നപ്പോൾ കേളു തീരെ അറിഞ്ഞില്ല. കൊച്ചുമാൻ പറഞ്ഞതുമില്ല.

കോമി—മറവു ചെയ്യുന്ന കായ്ത്തിൽ ശത്രുക്കളുടെ അലട്ടുണ്ടാകുമോ എന്നറിവാൻ കാത്തുനിന്നതാണ്. ഇനി

അനുജനെ സമാധാനപ്പെടുത്തുക. ആളെ അറിയിക്കരുത്.

കേളു—കേളു ചത്താലും പൂള പാടില്ല.

കോമി—വരൂ, നമുക്ക് അകത്തേക്ക് പോകാം. ചില സംഗതികൾകൂടി പറഞ്ഞേല്പിക്കേണ്ടതുണ്ട്. (പോകുന്നു.)

(കട്ടൻ.)

രംഗം ൫൫.

(പാറോല സ്ഥാനം അനുജനും കേളുമ്മാനും പ്രവേശിക്കുന്നു. കേളുമ്മാൻ വയറു തലോടിക്കൊണ്ടു വ്യസനിച്ചുനില്ക്കുന്നു.)

അനുജൻ—അമ്മാമന്റെ മരണത്തെപ്പറ്റി വല്ലതും ചോദിച്ചാൽ കേളുമ്മാൻ വയറു തലോടി മിഴിച്ചുനോക്കി കണ്ണീരൊലിപ്പിക്കും. പാരവശ്യം കാണുമ്പോൾ അധികമൊന്നും ചോദിക്കാനും തോന്നുന്നില്ല.

കേളു—കൊച്ചുമാൻ! അല്ല വലിയേമാൻ ഇപ്പോൾ ഇങ്ങോട്ടു നീങ്ങണ്ടിയിരുന്നില്ല. ഏഴാംപൂജ കഴിഞ്ഞു കേളു അങ്ങോട്ടു വരാൻ പുറപ്പെട്ടിരിക്കയാണു്.

അനു—അമ്മാമന്റെ അടിയന്തരം ഇവിടെവെച്ചു നടത്തണമെന്നാണു തീച്ചയാക്കിയതു്. പിന്നീടു സ്ഥലം ആരെങ്കിലും കൊണ്ടുപൊയ്ക്കോട്ടെ.

കേളു—മൂപ്പീന്നു പോയതോടുകൂടി മുപ്പാരും പോയി, പൊന്നേമാന്നെ. ഇനി എന്തിനാ അവിടം ഓർത്തു മനംകെ

ട്ടത്തുന്നതു്. സ്ഥലശുദ്ധി ശരിയാവാതെ അടിയന്തരം കഴിച്ചുകൂടാ. അതിനു വിരോധികളുടെ മുടക്കുണ്ടാവും.

അനു—ആപത്തിക്കും ഭേദമില്ല. ചിരുതപുരത്തുകാർ ത്രത്തോളം ചെയ്യുമോ? എന്നാൽ അതും അറിയട്ടെ.

കേളു—അതൊന്നും അറിയാനില്ല. നമുക്കു വേട്ടമാടത്തിലേക്കു തിരിച്ചുപോവുക.

അനു—കേളുമ്മാൻ അങ്ങോട്ടു ചെല്ല. ഞാൻ ഇവിടെ താമസിക്കാം. അടിയന്തരം ഇവിടെവെച്ചുതന്നെ നടത്തണം.

കേളു—മൂത്തമാന്റെ അടിയന്തരം കഴിപ്പാൻ ചിരുതപുരത്തിന്റെ വരുതി വാങ്ങാനോ ഭാവം? ആയി, അതു മോശംതന്നെ! അടിയന്തരം വേട്ടമാടത്തിൽ വെച്ചു കഴിക്കാം. എന്നാൽ അതിന്റെ പാലുകാച്ചലും ഒരു ചിലവുകൊണ്ടു കഴിയും.

അനു—ചിരുതപുരത്തുകാരോടു് അപേക്ഷിച്ചിട്ടുവേണ്ട. സ്ഥലം കൈവിട്ടുകൊടുക്കുന്നതുവരെ പരാശ്രയം ആവശ്യമില്ല.

കേളു—എന്നാൽ കേളുവും ഇവിടെ താമസിക്കാം.

അനു—അതുവേണ്ട. കേളുമ്മാൻ ഇവിടെ താമസിച്ചാൽ പഴംകൊട്ടാരത്തിൽ കണ്ണുംനട്ടിരുന്നവരുടെ കാഴ്ച വാങ്ങാൻ ആരും വേണ്ടേ?

കേളു—ഈ കിഴവനെ കൊണ്ടുപോകാൻ കാലനും വരുന്നില്ലല്ലൊ! കഷ്ടം! (വയറു തലോടുന്നു)

അനു—പഴംകൊട്ടാരത്തിൽവന്നു് കേളുമ്മാനെ കൊണ്ടുപോകുവാൻ കാലനും പേടിയാവും. അത്രത്തോളം വലിയ സൈന്യബലം നമുക്കിവിടെ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടു്. അടി

യന്തരം കഴിയുന്നതുവരെ അവർ ഇളകി പുറപ്പെടരുത്. അതുകൊണ്ട് അവിടെചെന്നു താമസിക്കു. അതു വശ്യം വന്നാൽ ആളെ അയക്കാം.

കേളു—ഏമാൻ വരുംവഴിക്കു കാളിയമ്മയെ കണ്ടുവോ? ഇല്ലെങ്കിൽ കേളു പോംവഴി കണ്ടുകൊള്ളാം.

അനു—കേളുമ്മാനു കാളിയമ്മ വടക്കുന്നാഥൻ ക്ഷേത്രത്തിലെ നടുവിലപ്പനാണു്. പോകുമ്പോഴും വരുമ്പോഴും തൊഴാനുള്ള ആ മൂർത്തിയെ തൊഴുതിട്ടു പോയാൽ മതി.

കേളു—കണ്ണോക്കിനു വരാത്തവരെ വരുത്തി കാഴ്ചവാങ്ങിക്കാൻ കേളുതന്നെയാണു് നല്ലതു്.

അനു—അതു വിചാരിച്ചിട്ടാണു് കേളുമ്മാൻ ഇവിടെ താമസിക്കണ്ട എന്നു് ആദ്യംതന്നെ പറഞ്ഞതു്.

കേളു—എജമാനന്റെ പോരു് കേളുവിന്നറിയാമോ?

(ചിരിച്ചുകൊണ്ടു് "അമ്പടാ! ഞാൻ!" നടിച്ചുപോകുന്നു)

അനുജൻ—(പുറത്തിനടന്നു്) പിതൃകർമ്മം ഇന്നുതന്നെ തുടങ്ങണം. ചിതിയൻ വന്നിട്ടുണ്ടാവും. കുളത്തിലേക്കു പോകട്ടെ. (ശബ്ദംകേട്ടതായി നടിച്ചു ചെവിയോർത്തുകൊണ്ടു പോകുന്നു.)

(സാമൂതിരിയുടെ ന്യായാധിപതിയും ദേശത്തു പ്രമാണിയും പൂതാടിയും പ്രവേശിക്കുന്നു.)

പൂതാടി—നിലത്തോടൊപ്പം താനും. ഇനി കഴിച്ചുതാഴാൻ ഭാവമില്ലെന്നു് എജമാനൻ കല്പിച്ചു. സ്ഥാനംവിട്ടുപോയ രണ്ടാമൻ നമ്മുടെ അനുവാദംകൂടാതെ വീണ്ടും കേറിവന്നതു ധിക്കാരമാണു്. അനുജനെ ഇറക്കി അയച്ചു പാരോലസ്ഥാനം കൈവശപ്പെടുത്തിത്തരുവാനാണു് നിങ്ങളംകാളെ അയച്ചതു്.

ന്യായാധിപതി—കടത്തിലോ കുളത്തിലോ കുളിക്കാൻ പോയവൻ കുളികഴിഞ്ഞുവരുമ്പോൾ സ്ഥലം പരാധീനമാണെന്നു കണ്ടാൽ താനെ ഇറങ്ങിപ്പോയ്ക്കോളും.

മൂതാടി—അതുപോര. എജമാനൻ നാട്ടുവാഴിയായി വാഴാൻ വരുന്ന സ്ഥലമാണിത്. ശവം മറവുചെയ്തിട്ടുള്ളതു വല്ലവറയും മാന്തി പുറത്താക്കാത്തവിധത്തിലാണോ എന്നു പരിശോധിക്കണം. കഴിയുമെങ്കിൽ മാറിക്കളയണമെന്നുകൂടി കല്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ദേശപ്രമാണി—പണ്ടാരഭൂവം മറവുചെയ്തതു മറുസ്ഥലത്തേക്കു മാറുന്ന സന്ദർഭമായാൽ പണ്ടത്തെപണ്ടേ പതിവില്ല.

ന്യായാധി—പണ്ടത്തെ തോതുകൊണ്ടു് ഇന്നു് അളക്കാൻ ഒക്കില്ല. പതിവു പലതും മാറേണ്ടതുണ്ട്. രണ്ടു ബ്രാമ്മണർപോയി കുഴിമാന്തിനോക്കട്ടെ.

ദേശപ്ര—നാട്ടാചാരത്തെരാജാവിന്നും അതിക്രമിച്ചുകൂടാ.

ന്യായാധി—കൊച്ചിത്തമ്പുരാന്റെ തിരുനാളിനല്ല അമ്പലത്തിൽ തുലാഭാരം കഴിഞ്ഞതു്. സാമൂതിരിത്തമ്പുരാന്റെ തിരുനാളിനാണു്. പാതാക്കര നമ്പൂതിരിപ്പാട്ടിലെ യോഗാതിരിയായി അവരോധിക്കുന്നതു പെരുമ്പടപ്പല്ല, നെടിയിരുപ്പുസ്വരൂപമാണു്.

ദേശപ്ര—യോഗാതിരി അവരോധം രണ്ടു മഠത്തിൽ തിരുമുമ്പന്മാരും യോഗവും സമ്മതിക്കുകയില്ല.

ന്യായാധി—എന്റെ ഈ പ്രവൃത്തി നാട്ടുകാരും സമ്മതിക്കണമെന്നില്ല. അതിരവിടെ? തുമ്പക്കാർ പോയില്ലെ

(തുമ്പയുംകൊണ്ടു രണ്ടുപേർ പ്രവേശിക്കുന്നു)

ന്യായാധി—നിങ്ങളും പോയി ശവക്കുഴി മാന്തുവിൻ.

(പോകുന്നു.)

(ആഗംക്കാർ വന്നുചേരുന്നു. കൂട്ടത്തിൽ ഒരു ലാടനും ഉണ്ട്)

ജനങ്ങൾ—സ്ഥലം കൈകേറാൻ വിരോധമില്ല. ശവം മാന്താൻ പാടില്ല.

ലാടൻ—ഇതു എന്ന അന്യായം ഏശമാനരെ!

(അനുജൻ ഒരു കൈയിൽ കൈത്തോക്കും മറുകൈയിൽ വാളുമായി പ്രവേശിച്ചു) ശവച്ചൂരടിക്കുന്ന നീചരെ! മാറിനില്പിൻ. പാറോലസ്വരൂപത്തിൽ ഒരുത്തൻ ബാക്കിയുണ്ടെന്നോർത്തുകൊൾവിൻ.

(തുമ്പക്കാർ ഒഴിഞ്ഞുമാറുന്നു)

അനുജൻ—(ലോകരോട്) ആചാരത്തെ പരിപാലിക്കുന്ന മാലോകരെ! ധർമ്മരക്ഷക്കു തുണപ്പിൻ! ഈ സ്ഥാനത്തേക്കും പെരുമ്പടപ്പുസ്വരൂപത്തിലേക്കും ഭ്രഷ്ണമായതേതോ അതിനെ ഉപദേശിച്ചുതരുവിൻ. പിതൃപ്രീതിവരുത്തുവാൻ പോയവൻ പ്രതിക്രിയക്കൊരുങ്ങേണ്ടിവന്നതു വിരോധികളുടെ അനീതികൊണ്ടാണെന്നു നിങ്ങൾക്കറിയാമല്ലൊ.

ലോകർ—അറിയാം, അറിയാം. ഞങ്ങൾ സഹായിക്കാം.

ന്യായാധി—ഈ സ്ഥലത്തുവെച്ചു പാറോലവംശക്കാരാരും യാതൊരു കർമ്മവും ഇനിചെയ്യുപോകരുതെന്നു വിരോധിച്ചിരിക്കുന്നു. ഇതു് ശിവപുരം വാഴുന്ന സാമൂതിരി തിരുമനസ്സിലെ കല്പനയാണു്.

അനു—ആയുസ്സുപേക്ഷിച്ചവന്റെ ആയുധം എല്ലാൻ മോഹമില്ലാത്തവരാരും ശ്മശാനത്തോടടുക്കുകയോ എന്റെ കർമ്മം മുടക്കുകയോ ചെയ്യരുതു്.

ചൂതാടി—പാറോലക്കാരെ സ്ഥാനത്തുനിന്നു ഇറക്കി അ

യപ്പുനം സ്ഥാനം കൈകേറുന്നും സാമൂതിരിപ്പാട്ടതനു രാൻ തന്നിട്ടുള്ള തീട്ടൂരമാണിത്. (ഓലക്കുറി പൊക്കി കാണിക്കുന്നു.)

അനുജൻ—ശവംകുത്തി പുകപോക്കുന്ന നീചകർമ്മത്തെ ന്യായാധിപതിമാർ ചെയ്യരുത്. പെരുമ്പടപ്പുതമ്പുരാന്റെ തീട്ടൂരത്തേക്കാൾ മറ്റൊന്നിനെ പാറോലക്കാർ വിലവെക്കുന്നവരല്ല.

ലോകർ—ഈ വീരന്റെ കലികൊണ്ട നില്പും വിലകൊണ്ട വാക്കും കമ്മത്തിന്നു കൊട്ടം കോമരവുമാണെന്നു തോന്നിക്കുന്നു.

അനുജൻ—മാലോകരുടെ സഹായമുണ്ടെങ്കിൽ അമ്മാമന്റെ പിതൃകർമ്മം ഇവിടെവെച്ചു നടത്തും. ഇല്ലെങ്കിൽ എന്റെ കർമ്മവും ഇവിടെവെച്ചു കലാശിപ്പിക്കും.

(ലോകരുടെ ഇടയിൽ ആരവംമുഴങ്ങുന്നു. വാളൊളി വിലസുന്നു.)

ന്യായാധി—(ചൂതാടിയോട്) ഏതുക്രൂരനും എങ്ങുനിന്നു വന്നവരെന്നും സംഗതി മനസ്സിലാകുന്നില്ല.

ചൂതാടി—ഏറിയക്രൂരം പാറോല പക്ഷമെന്നു കാണുന്നതുകൊണ്ടു തല്ക്കാലം നമുക്കു പിന്നൊഴിയുക.

(ചൂതാടി, ന്യായാധിപതി പോകുന്നു)

ലോകർ—(അനുജനെനോക്കി) തീപ്പൊരി ചിതറുന്ന മിഴികളിൽനിന്നു നീരൊഴുകുന്നു.

ലാടൻ—അക്കിൽനിന്റ് അപ്പു പിറപ്പുതു ന്യായം.

അനുജൻ—പിതൃക്രിയ ആപൽശങ്കയോടുകൂടി ഞാൻ വീണ്ടും ആരംഭിക്കുന്നില്ല. സാധുരക്ഷണത്തിന്റെ ഫലം ആ പ്രവൃത്തിയിൽതന്നെ ഒളിഞ്ഞുകിടക്കുന്നുണ്ടെന്നല്ലേ

വേദിയർ ഘോഷിക്കുന്നു. ആ ഫലം കാലതാമസം കൂടാതെ നിങ്ങൾക്കു് അനുഭവിക്കുമാറാകട്ടെ! ഈ ഉടലും ഉയിരും ഒന്നിച്ചിരിക്കുന്നേടത്തോളം കാലം ഈ നാട്ടിനും നാട്ടാർക്കും നന്മചെയ്യാൻ ഞാൻ സന്നദ്ധനാണു്. മാലോകരെ! ഏതു ചണ്ഡാളനും പിതൃക്രിയക്കു സ്വാതന്ത്ര്യമനുവദിച്ചിട്ടുണ്ടു്. എന്റെ സ്ഥിതി അതിലും മോശമെന്നല്ലേ ശത്രുക്കൾ വിചാരിക്കുന്നതു്? കരുമനകരുതിവന്നവക്കു് കഴിവില്ലാതെ പോയതു നിങ്ങളുടെ സഹായം കൊണ്ടാണെന്നെനിക്കറിയാം. മറവുള്ളവർ കണ്ണീരൊലിച്ചു ചെയ്യുന്ന കർമ്മം എനിക്കു തീപ്പൊരി ചിതറിചെയ്യേണ്ടതായി വന്നിരിക്കുന്നു. ഭയഭക്തിവിശ്വാസങ്ങൾക്കു വിഷയമാകേണ്ടതായ മനസ്സു പ്രദ്വേഷപ്രതികാരങ്ങൾക്കു നിലയനമായിരിക്കുന്നു. എന്നെ ദ്വേഷിക്കുന്നവൻ ഏവനായാലും അവനു ശ്മശാനം വാഴുവാനുറപ്പിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ഇന്നു ചെയ്തതിനു പ്രതിക്രിയ ചെയ്യല്ലാതെ ഇനി ഞാൻ ഈ പടിക്കകത്തു ചവിട്ടുകയില്ല. ദൈവഹിതം മറിച്ചല്ലെങ്കിൽ ഈ സത്യം പരിപാലിക്കുവാൻ ലോകരുടെ സഹായം ഉണ്ടാകുമെന്നാണു് എന്റെ വിശ്വാസം.

ലോകർ—അങ്ങിനെതന്നെ.

ലാടൻ—അപ്പടി ഉണ്മയാക്കാൻ ചൊല്ലുകയും.

അനു—അമ്മാമന്റെ അടിയന്തിരത്തിനു കരുതിക്കൊണ്ടുവന്നമൂല്യം ഈ യോഗത്തിൽ കാണിക്കഇട്ടുകയല്ലാതെ ഇതിലും നല്ലതായ സന്ദർഭം എനിക്കുണ്ടാകുമെന്നതോന്നുന്നില്ല. എന്നെസഹായിച്ചവർ എന്റെ സംശ

വന സ്വീകരിച്ച് എന്നെ അനുഗ്രഹിക്കുവാൻ പ്രാ ത്ഥിക്കുന്നു. (കിഴി താഴെവെച്ച നമസ്കരിച്ചുകിടക്കുന്നു)

ലാടൻ—ഉതവി ചെയ്യുവർകളേ ഇന്ത ബഹളത്തിൽ വൈത്തു തെരുവിക്കുട്ടാതു്. തനം പെരുമ്പിനവർ കൾം വീട്ടിലെ ചെൻറു വാങ്കിക്കൊൾകവേണ്ടിയതു്.

(ഉച്ചത്തിൽ ഉച്ചരിക്കുന്നു. ജനത്തി ഒഴിയുന്നു.)

ലാടൻ—(അനുജൻെറ അടുത്തുചെന്നു്) ഒത്താശക്കു വന്തിരുന്തവരെല്ലാം ഒഴിഞ്ചുപോച്ചു്. എഴുന്തിരുങ്കോ. പോങ്കോ.

(അനുജൻ എഴുനേറു് പോകുന്നു.)

ലാടൻ—(പിന്നാലെചെന്നു പണക്കിഴി തിരിച്ചുകൊടുത്തു) ചിരുതപുരം വരകാണോം ഏഴൈകളെ മോശം ചെയ്യുകൂടാതു്. അവർകളുക്കു് ഉതവി ചെയ്യ ഉന്നാൽ മുടിയാതു്.

അനുജൻ (ലാടനെ സൂക്ഷിച്ചുനോക്കുന്നു.) പോങ്കോ പോങ്കോ. (ലാടൻ പോകുന്നു.)

അനുജൻ—(ആലോചിച്ചുനിന്നു്) കോമിഅച്ചനല്ലെ? ആവോ! അറിഞ്ഞുകൂടാ. (പോകുന്നു.)

(കട്ടൻ.)

രംഗം ൫൨.

(പാറോലസ്ഥാനത്തിൻെറ പൂമുഖത്തു ചൂതാടി അവസ്ഥനടിച്ചിരിക്കുന്നു. മംഗലത്തുമേനോൻ പ്രവേശിച്ചു)

മേനോൻ—ചൂതാടിയുടെ ഉദ്യമം ഫലിച്ചു, ഇല്ലേ? പിഴച്ചു എന്നാണു് ഞാൻ ആദ്യം കേട്ടതു്.

ചൂതാടി—ഒത്താൽ അകത്തു, ഒത്തില്ലെങ്കിൽ പുറത്തു. ഒന്നു പരീക്ഷിച്ചുനോക്കി. പാറോല പ്രയോഗം കൈവശപ്പെടുകയും ചെയ്തു. മേനോൻ എവിടെ ആയിരുന്നു?

മേനോൻ—അതു സഭാകാര്യം. അനുജൻ പഴംകൊട്ടാരത്തിലേക്കെത്തിയിട്ടില്ല.

ചൂതാടി—എന്നാൽ സഭാകാര്യത്തിൽ സഭാകാര്യമായ മറ്റൊരു സ്ഥലം എനിക്കറിയാം. അവിടെ തിരക്കിയാൻ അനുജനെ കാണും.

മേനോൻ—എവിടെയാണതു്. കാളിയമ്മയുടെ കുടിലിലോ?

ചൂതാടി—അല്ല. ആ കാട്ടമ്മയുടെ ശിഷ്യത്തിയുടെ മണിയറയിൽ. ചിരുതക്കുട്ടിയുടെ ശയ്യാഗൃഹത്തിൽ.

മേനോൻ—(നീരസം നടിച്ചു) തന്റെ ഗണിതത്തിൽ എനിക്കത്ര വിശ്വാസമില്ല. അമ്മദീനമല്ലെന്നു പറഞ്ഞു കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി, ശവംകണ്ടു മടങ്ങേണ്ടിവന്നു. അതുപോട്ടെ. ചിരുതക്കുട്ടിയുടെ ദീനസ്ഥിതി എങ്ങിനെ ഇരിക്കുന്നു? അപ്പം വാശിയല്ലേ?

ചൂതാടി—അല്പമൊ? ആ പോത്തിൻപനി അപ്പിടി വാശി. ഏഴാമേടം സംബന്ധിച്ചാണു് ദീനത്തിന്റെ തുടക്കം.

മേനോൻ—പാറോലസ്ഥാനത്തു പ്രമാണം കിട്ടിയപ്പോൾ മൂലം മറക്കാനോ ഭാവം? ഏഴ്യത്തംപറയാതിരിക്കു.

ചൂതാടി—സഭ്യത്തം സംബന്ധിപ്പിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ ഏഭ്യത്തംകൊണ്ടു് സാധിക്കാമോ എന്നല്ലെ നോക്കേണ്ടതു്?

പാറോലകാക്ക ചിരുതക്കുട്ടിയെ കൊത്തിക്കൊണ്ടുപോയി. ഹ്ലഷ്, കാക്ക! ഹ്ലഷ്!

മേനോൻ—ആ കാക്ക അതിനെ തൊടില്ല. കാക്കക്ക കാകോളമാണത്.

ചൂതാടി—ചിരുതക്കുണ്ടിൽവെച്ച് യാഗം നടത്തിയതാരാണെന്നറിയാമോ? യാഗത്തിന്റെ മന്ത്രംക്രൂടി ഞാൻ ധരിച്ചുകഴിഞ്ഞു.

മേനോൻ—കളി കളയൂ. കായ്യം പറയൂ. എന്തു യാഗം?

ചൂതാടി—എന്റെ എജമാനനെ! ഈ നല്ല കളി എങ്ങിനെ കളയും? അതിലാണ കായ്യം കിടക്കുന്നത്. യാഗത്തിന്റെ പേര് മഹിഷമേധം. എജമാനൻ പാറോല രണ്ടാമൻ ഇപ്പോൾ ഒന്നാമൻ. പത്തനാടി ചിരുതക്കുട്ടി.

മേനോൻ—ചൂതാടിക്കെപ്പോഴും കളി—

(ചൂതാടി ഇടയിൽ തടഞ്ഞു വിലക്കുന്നു.)

ചൂതാടി—അരുത്. യാഗത്തിന്നിരിക്കുമ്പോൾ വിഘ്നം ചെയ്യരുത്. മഹിഷസ്വാഹാ, മട്ടനസ്വാഹാ, അനജസ്വാഹാ, കുഞ്ഞമ്മസ്വാഹാ, അനജൻ കുഞ്ഞമ്മസ്വാഹാ, ഇദംപാദ്യം ഇദം ആചമനീയം സ്വധാ ഇദം പുനരാചമനീയം തൃപ്തിരസ്തു സ്വധാ. അവരുടെ യാഗം കഴിഞ്ഞു അവഭൃതസ്നാനവും കഴിച്ചു. ശുദ്ധിയുംവന്നു. കാകോളം യജിച്ചപ്പോൾ പീയൂഷമായി പരിണമിച്ചു.

മേനോൻ—(കോപിച്ച്) അധികപ്രസംഗി! ഇല്ലാത്ത അപരാധം വിളിച്ചുപറഞ്ഞു മര്യാദക്കാരെ അപമാനിക്കുന്നുവോ? ഇതാണോ ക്രൂ?

ചൂതാടി—നമ്മടം രണ്ടുപേരും ക്രൂരമാറി ചോരതിന്നുന്ന വരാണ്. കായ്യം പറയുന്നതു നന്ദികേടാവില്ല. ചിരുതക്കുണ്ടിൽവെച്ച് അവർ രണ്ടുപേരും കളികഴിഞ്ഞ് ഒന്നിച്ചുവരുന്നതു് ചിരുതക്കുട്ടിയുടെ അച്ഛൻ കണ്ണിൽകണ്ടു. കായ്യം പുറത്തുവിടാതെ മകളുടെ ചാരിത്രത്തെ മൂടിവെച്ചിരിക്കുന്നു.

മേനോൻ—എന്നാൽ പിന്നെ താനെങ്ങിനെ അറിഞ്ഞു? ചിരുതക്കുട്ടി പറഞ്ഞുവോ?

ചൂതാടി—ചിരുതക്കുട്ടി പറഞ്ഞില്ല. ചിരുതക്കുട്ടിയുടെ വരുതിക്കുട്ടി പറഞ്ഞു. കുഞ്ഞണ്ണ ദീനസ്ഥിതി അനേഷിപ്പാൻ കാട്ടമ്മ പറഞ്ഞയച്ചു. വന്നിരുന്നു. അവളെ അകത്തു കടത്തിവിട്ടതിനു് എനിക്കു കിട്ടിയ തരകിന്റെ ഓഹരിയാണു് അങ്ങുക്കു തന്നതു്.

മേനോൻ—ആണിനും പെണ്ണിനും രണ്ടിലും പെടാത്ത വന്നും സഹിച്ചുകൂടാത്ത പ്രവൃത്തി നേരിട്ടു കണ്ടിട്ടുകൂടി ഒന്നും മിണ്ടാതിരിക്കുന്ന ഗൃഹസ്ഥനെ ഏതു വഗ്ഗത്തിലാണു ദൈവം പെടുത്തിയിരിക്കുന്നതാവോ?

ചൂതാടി—അതു ഗൃഹനായികയുടെ സിദ്ധരൂപം നോക്കിയാൽ അറിയാം. ചിരുതപുരം നേശ്യാരുടെ നോട്ടത്തിൽ സ്ത്രീപുംനപുംസകം മാത്രമല്ല, പിന്നെ രണ്ടു ലിംഗങ്ങൾകൂടിയുണ്ടു്. അതിൽ ആണിൽ പെണ്ണിന്റെ സ്ഥാനത്താണു ചിരുതക്കുട്ടിയുടെ അച്ഛൻ. പെണ്ണിലാണു് നേശ്യാരു്. ആണിൽ ആണു് മകൻ ചീരാമൻ. പെണ്ണിൽ പെണ്ണു മകൾ. ഇനി അഞ്ചാമതൊരുത്തൻ ആ സചരൂപത്തോടു സംബന്ധിക്കാൻ ഇടവന്നാൽ കിട്ടുന്നതു് ആണും പെണ്ണുമല്ലാത്ത സ്ഥാനം ആ

യിരിക്കും. അതു മേനോനായാലും അനുജനായാലും ശരി.

മേനോൻ—വകതിരുവുള്ള നേശ്യാരെ കണ്ടു വിവരം പറഞ്ഞു ഞാൻ കാശിക്കുപോവാനാറച്ചു.

പൂതാടി—കാശിക്കുപോയാലും തുശിക്കരക്കാശ്ശ്. അതു പോക്കു സ്വാരമില്ല. വാശി വിടാതിരുന്നാൽ ഇനിയും വഴിയുണ്ട്. കായ്ത്തിന്നു കഴുതക്കാലും പിടിക്കേണ്ടി വരും.

മേനോൻ—ഞാൻ ഇനി ആ കഴുതയുടെ കാലുപിടിക്കാൻ കണ്ടിട്ടില്ല.

പൂതാടി—അങ്ങു ചിരുതക്കുട്ടിയുടെ കാലുപിടിക്കണമെന്നില്ല. അവളുടെ അമ്മ അങ്കുയുടെ കാലു പിടിച്ചാലോ?

മേനോൻ—ഞാൻ കഴുതയല്ല. ആവുകയുമില്ല.

പൂതാടി—ശ്ശൂരതയുള്ള കുതിരക്കുട്ടനാണെങ്കിൽ മെന്നേൽ തട്ടുന്ന മയ്യാദകേട്ട കേട്ടാൽ മീശമുറുക്കുകയാണു് ചെയ്യുക. ഒളിച്ചോടിപ്പോകാൻ നോക്കുകയല്ല.

മേനോൻ—പൂതാടി പറഞ്ഞതു സൂക്ഷ്മമല്ലെ?

പൂതാടി—നേരോ നുണയോ എന്നു ഞാനെങ്ങിനെ പറയും? ആ കുഞ്ഞണ്ണ പറഞ്ഞുകേട്ട പാതി ഞാൻ കേൾപ്പിക്കേണ്ടിടത്തു കേൾപ്പിച്ചു.

മേനോൻ—എന്നാൽ മറേറ പാതികൂടി പറയൂ. ഇനി എന്തിന്നു മറച്ചുവെക്കുന്നു?

പൂതാടി—ആഭാഗം കുഞ്ഞണ്ണക്കുമറിഞ്ഞുകൂടാ. അനുജൻ ചിരുതക്കുട്ടിയെ കൊണ്ടുപോയതിന്നുശേഷം ഏതാനും സമയം അവർ സ്ഥലത്തുണ്ടായിരുന്നില്ല. കാട്ട

മ്മയുടെ കൂടിലേക്ക് അവളെ തള്ളിക്കൊണ്ടുവിടാൻ പോയിരിക്കയായിരുന്നു. പോയതോ പോക്കിച്ചിതോ എന്തോ!

മേനോൻ—അച്ഛൻ ചെന്നതു മകൾക്കു നല്ലവിധത്തു കാണാനായിരിക്കും. ഇതോ ചിരുതപുരത്തിലെ ഏർപ്പാടുകൾ? കഷ്ടം! ഞാൻ എന്നെ ഇങ്ങിനെ ആക്കിയല്ലോ.

പൂതാടി—അതൊക്കെ ഓളം കേറാൻ വരട്ടെ. കുറച്ചുണ്ടെന്നു തെളിയുന്നതുവരെ എല്ലാവരും മര്യാദക്കാരാണ്. തെളിയിക്കേണ്ട ഭാരം നമുക്കില്ലല്ലോ.

മേനോൻ—"എന്നെ കണ്ടാൽ കിണ്ണം കട്ട എന്നു തോന്നുമോ?" എന്നാരും ഇങ്ങോട്ടു വന്നു ചോദിക്കാറില്ല.

പൂതാടി—എന്നാൽ "കണ്ടതായിത്തം" എന്നുവെച്ചു മിണ്ടാതിരുന്നാൽ മതി.

മേനോൻ—എന്തിനാണത്? അനുജൻ ചിരുതക്കുട്ടി ഒന്നിച്ചിരിക്കുന്നതു ഞാൻ കാണാനോ?

പൂതാടി—അല്ല. സ്വാഭിമാനത്തെ പുലർത്തുന്ന നേശ്യാരു തന്നിലിളയതു തനിക്കിരയാക്കുവാൻ മകളായാലും മടിക്കില്ല. ഈ വർത്തമാനം കേട്ടാൽ ചിരുതക്കുട്ടിയുടെ പുടമുറി ഉടനടി നടത്തും. വരൻ അനുജനാവില്ല. കായ്ത്തിന്റെ തല തട്ടിത്തിരിക്കാൻ പൂതാടി മതി. സംശയമുണ്ടെങ്കിൽ ഒന്നിച്ചുപോര്. ചിരുതക്കുട്ടി അനുജനു കനം; അങ്ങേക്കു സ്വന്തം.

മേനോൻ—നേശ്യാരെ കാണാനാണോ പൂതാടി പോകുന്നത്? അവരും മന്ത്രിയുടെ ഭാര്യയും പള്ളിത്തേവാരക്കെട്ടിൽ എത്തീട്ടുണ്ട്.

പൂതാടി—മകളുടെ ദീനസ്ഥിതിയെക്കുറിച്ചു അമ്മയെ ധ

[illegible] ഞാൻ പോ
കുന്നതു്.

മേനോൻ—(പച്ചച്ചിരി ചിരിച്ച്) എന്നാൽ [illegible]

പൂതാടി—(ആത്മഗതം) പൈൽക്കോതിയൻ! ചിറി എ
ച്ചിലാക്കുന്നു! (പ്രകാശം) പുടമുറി കഴിഞ്ഞാൽ പൂതാ
ടിക്കു ചടങ്ങു ദക്ഷിണ ധാരാളമായി ചെയ്യണം.

(രണ്ടുപേരും പോകുന്നു.)

(കർട്ടൻ)

രംഗം ഏഴു.

(തുറുവപ്പേരിൽ പുള്ളിക്കാവു ക്ഷേത്രക്കെട്ട്. ചെറോണ
നേശ്യാരും ഇത്തുത്തിക്കുഞ്ഞമ്മയും ഇരിക്കുന്നു.)

കുഞ്ഞമ്മ—നേശ്യാർ വലിയ ധീരതന്നെ. മകൻ യുദ്ധ
ത്തിനു പോയിരിക്കയാണെന്നുള്ള ഭാവംതന്നെയില്ല.

നേശ്യാർ—മനോവിചാരം മാനം സമ്പാദിക്കില്ല. നിങ്ങ
ളുടെ ഭർത്താവിന്റെ കണ്ണെത്തുന്നിടത്തു് എന്റെ മക
ന്റെ കൈയെത്തുന്നുണ്ടെന്നു കേൾക്കുവാനാണു് ഞാ
ൻ മോഹിക്കുന്നതു്.

കുഞ്ഞമ്മ—മകനെ എത്രപുകഴ്ത്തിയാലും അദ്ദേഹത്തിനു
മതിവരുന്നില്ല. സീമന്തപുത്രൻ ചെറുപ്പത്തിൽ പേ
രെടുത്ത കൊച്ചുമിടുക്കൻതന്നെ.

നേശ്യാർ—"മാനവിക്രമൻ കേരളാധീശ്വരൻ" എന്ന
പേർ കോപ്പു ചിട്ടേ വാഴുവെക്കാവൂ എന്നു ചീരാമൻ

പോകുമ്പോൾ ഉപദേശിച്ചിട്ടുണ്ട്. എന്റെ മകൻ ഒന്നും ക്രൂടാതെ വരണെ എന്ന് ഈ അമ്മ പ്രാത്ഥിക്കുകയില്ല.

കുഞ്ഞമ്മ—രാജാവിനും മന്ത്രിക്കുമില്ലാത്ത മോഹമാണു ബന്ധുക്കൾക്കുള്ളതു്. ഉരലിനു വെട്ടിയാൽ തുടിക്കുകിലും പാകമാകും. ശിവപുരം മുക്കാലേരക്കാലും സ്വാധീനമായി. ഇനി ആറുനാട്ടിൽ പ്രഭുക്കന്മാരിൽ ഒന്നോ രണ്ടോ ബാക്കിയുണ്ടു്.

നേശ്യാർ—ഏനാമാക്കൽ കോട്ട കൈവശപ്പെടുത്തിത്തന്ന കായ്യത്തിൽ ഞങ്ങളെ വിശ്വസിക്കാമെന്നു ബോദ്ധ്യപ്പെടുത്തി. എന്റെ മകന്റെ നെഞ്ഞുക്കും കൈമിടുക്കും നേരിട്ടുകാണാനിടയായിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ഞാൻ കൃതാത്ഥയായി.

കുഞ്ഞമ്മ—കോട്ട കൈവശപ്പെടുത്തിയ കായ്യത്തിൽ അച്ഛന്റെ കൂടെപ്പോരും കൊടകര നായരെ ഒതുക്കിയപ്പോഴും മകന്റെ നെഞ്ഞുക്കും പടവിരുതും പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തീട്ടുണ്ടു്.

നേശ്യാർ—വെടിമരുന്നിന്റെ ചൂരടിക്കാതെ പണിത പണി ഞാനാണ്. അതു അച്ഛനും മകനും അല്ല.

കുഞ്ഞമ്മ—അങ്ങിനെയാണോ? ആ വിവരം അവിടെ ധരിച്ചിട്ടില്ല. നേശ്യാരു എന്തു പണി പറഞ്ഞു?

നേശ്യാർ—(രസിച്ചു ചിരിച്ചു) പടയുടെ ഇടയിൽ ഒരു കൊട എന്നുവെച്ചാൽ പെങ്കൊട—ചിരുതക്കുട്ടിയുടെ അച്ഛൻ മംഗലത്തു മേനോനെ സല്ക്കരിച്ചു. കായ്യം കാണാൻ ഞാനും കൂടിക്കൊട്ടത്തു. പിന്നെ കോട്ടയിലെ പ്രമാണി അതു കോട്ട കണ്ടിട്ടില്ല. കായ്യം ഞാൻ ഇ

പ്പോൾ ഇട്ടുപിടിക്കുകയാണ്. ആളെ മനസ്സിലാക്കീട്ട വേണ്ടെ വേളി?

കുഞ്ഞമ്മ—ചിരുതക്കുട്ടിക്കു സമ്മതമാണോ? അച്ഛനു വിരോധമില്ലെങ്കിൽ—

നേശ്യാർ—ഇക്കാര്യത്തിൽ എന്റെ സമ്മതമാണു് അവർ നോക്കേണ്ടതു്. കുടുംബകാര്യം എനിക്കാണു്. വരാൻപോകുന്നവന്റെ ഗുണദോഷം ചിന്തിക്കേണ്ടതു് അമ്മയാണു്, മകളല്ല. പെങ്കിടാങ്ങൾക്കു് ആട്ടും തോന്നുന്ന സ്ഥായിയും വിരോധവും കണക്കാക്കിക്കൂടാ. ചിരുതക്കുട്ടിയുടെ അച്ഛനെ എനിക്കു് ആടിയിൽ കണ്ടുകൂടാ. ഇന്നത്തെ സ്ഥിതി നിങ്ങൾക്കറിഞ്ഞുകൂടെ? അമ്മക്കു സമ്മതമല്ലാത്തവൻ മകളുടെ ഉള്ളിൽ പതിഞ്ഞിട്ടുണ്ടെങ്കിൽകൂടി മറക്കണമെന്നാണു് എന്റെ സിദ്ധാന്തം.

കുഞ്ഞമ്മ—ഈ സിദ്ധാന്തം കഠിനംതന്നെ. മനസ്സിൽ പതിഞ്ഞതു മറക്കാൻ എന്നെക്കൊണ്ടാവില്ല.

നേശ്യാർ—ആ വിചാരം തെറ്റാണു്. മറക്കാൻ വയ്യാത്ത ധാരണ സ്ത്രീകൾക്കു പാടില്ല. വേണ്ടിവന്നാൽ എന്റെ മകളെകൂടി മറക്കാൻ എനിക്കു് ഒരു പ്രയാസവുമില്ല.

കുഞ്ഞമ്മ—മകൻ സേനാപതിയുടെ പദവിയോടുകൂടി ഇവിടെ എത്തുമ്പോൾ അമ്മ മറന്നുപോയോ എന്നറിയാമല്ലൊ.

നേശ്യാർ—കിഴക്കോട്ടുപോയവർ യോഗാതിരി അവരോധത്തിന്നുമുമ്പു് മടങ്ങി എത്തില്ലേ?

കുഞ്ഞമ്മ—ഉവ്വ്. അവരോധത്തിന്നു നമുക്കു് ഒന്നിച്ചു

തൊഴാൻപോണം. അന്ന് ചിരുതക്കുട്ടിയേയും കൊണ്ടു വരണം. എനിക്ക് ആ കുട്ടിയെ കാണാൻവെകി.

നേശ്യാർ—അതൊരു സാധിപ്പെണ്ണ്. വായിലിട്ട് വിരൽ കടിക്കാൻ മറെറാരാളം പറഞ്ഞുകൊടുത്തിട്ടുവേണം. അച്ഛൻ ലാളിച്ചു ലാളിച്ചു കൊള്ളരുതാതാക്കി. കാണാൻ കൊള്ളാം. കണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കട്ടെ.

കുഞ്ഞമ്മ—ആ ഇരിപ്പ് എത്രകാലം? അനുഭവിപ്പാൻ ഉള്ളവനെ നമുക്ക് ആലോചിച്ചു തീർച്ചപ്പെടുത്തണം.

നേശ്യാർ—അവർക്കു യോജിച്ച ആളെ ഞാൻ ഇപ്പോൾതന്നെ പറയാം. പണക്കാരനായിരിക്കണം. കുറച്ചു സ്ത്രീജിതനുംകൂടി ആയാൽ വളരെ നന്നായി. ചോദിച്ചുമേടിക്കാൻ അവർക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. ഹിതംനോക്കി കൊടുക്കാനുള്ള വകതിരിവുണ്ടായിരിക്കണം.

കുഞ്ഞമ്മ—ഇതൊക്കെയും സാധാരണ അമ്മമാർ ധ്യാനിക്കുന്ന മൂർത്തിയുടെ ഗുണങ്ങളാണ്. ഇതിൽ കവിഞ്ഞതു വല്ലതുമുണ്ടോ എന്നു സംശയിച്ചു.

നേശ്യാർ—നിലയറിഞ്ഞു നില്ക്കാനുള്ള തൻറേടം വേണ്ടേ? അതവർക്കില്ല. മംഗലത്തുമേനോനോ? ഓഹോ! മച്ചാട്ട് ഇക്കോരനോ? അതുവേണ്ട. ആളില്ലേ വേണ്ട. എന്നുള്ള തരത്തിലായാൽ ഞെരുക്കമല്ലെ? ഇങ്ങനെയുള്ള സ്ത്രീകളെകൊണ്ടല്ല എൻറെ കുലത്തിന്നു കുലീനതയുണ്ടായിട്ടുള്ളതു്.

കുഞ്ഞമ്മ—മകളുടെ മനസ്സറിവാൻ കഴിയാത്ത അമ്മാമൻ അവരെ തെറിദ്ധരിക്കാറുണ്ട്.

നേശ്യാർ—സ്ത്രീക്കു സ്ത്രീത്വമാണ് ശ്രീ എന്നിരുന്നാലും അതിൽ പൌരുഷം വ്യഞ്ജിക്കുന്നില്ലെങ്കിൽ പുകൾ ഉ

ണ്ടാവില്ല. ചിരുതപുരം എന്നൊരു പേരുണ്ടായതു് അ
ടുത്ത കാലത്തല്ലെ?

കുഞ്ഞമ്മ—അതെ. അതുണ്ടാക്കിയതു് ഈ അമ്മയുമാ
ണു്. എന്നാൽ മകനും ഈ പേരു് നിലനിത്തിക്കൊണ്ടു
പോകയോ അതിനു പൊലിമ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു വരിക
യോ ചെയ്യില്ലെന്നു വിചാരിച്ചുകൂടാ.

നേശ്യാർ—കാര്യത്തിന്റെ സ്ഥിതിഗതി മനസ്സിലാക്കി
അതിനു വേണ്ടവഴിക്കു തിരിച്ചുകൊണ്ടുപോകുവാൻ
പുരുഷന്മാരോടു് ഉപദേശിക്കുവാനുള്ള വകതിരിവു
സ്ത്രീകൾക്കാണുണ്ടാവേണ്ടതു്.

കുഞ്ഞമ്മ—പെരുരുഷംകൊണ്ടും അമാനുഷപ്രയത്നംകൊ
ണ്ടും ഭംഗംഭവിക്കാത്ത പ്രേമത്തെ പുലർത്തുന്ന പുണ്യവ
തികൾ പുറംപൂച്ചിൽ ഭ്രമിക്കുകയില്ല.

നേശ്യാർ—കുടത്തിനുള്ളിൽ വിളക്കുവെച്ചാൽ പുറത്തേക്കു
പ്രകാശിക്കുമോ? ഉള്ളാരുനോക്കും? വെള്ളപൂശുന്നതു
ചുമരിന്റെ പുറത്തല്ലേ?

കുഞ്ഞമ്മ—സ്ഫടികക്കുടത്തിലെ വിളക്കു് അകത്തും പു
റത്തും പ്രകാശിക്കും, നൈർമ്മല്യം ആണു് നമുക്കു് അ
വശ്യം.

നേശ്യാർ—എന്നൊക്കെ നമുക്കു പറഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കാം.
ഈ പാകത്തിലായാൽ ലോകത്തിൽ കഴിഞ്ഞുകൂട്ടുകയി
ല്ല. പുറോല കുറുകാർ ഇന്നു ഞങ്ങളെ കണ്ടാൽ പ
ഞ്ചപുച്ഛമടക്കി വഴിവഴങ്ങി പോകുന്നു. അല്ലോ? ക
ണ്ടാൽ കണ്ടില്ലെന്നു ഭാവിക്കും. അല്ലെങ്കിൽ നീണ്ടുനി
വർന്നുനിന്നു് ഉത്തരംപറയും.

കുഞ്ഞമ്മ—ചിരുതപുരം മൂപ്പിലേക്കു ശത്രുവിനെ അമ
ർത്താനും സ്വാധീനിക്കുവാനും സാമർത്ഥ്യമുണ്ടു്. ആ അ

ച്ചുനേറയും ഈ അമ്മയുടേയും മകനും മറക്കത്തക്ക സാധനമായിട്ടില്ലെന്നാണ് എന്റെ പക്ഷം.

(അണിയറയിൽ ചൂതാടി ചാമച്ചു ഞെരുക്കി അവളെ അറിവിക്കുന്നു.)

കുഞ്ഞമ്മ—(കേട്ടതായി നടിച്ചു)പുറത്താരോ വന്നിട്ടുണ്ട്. നേശ്യാരെ കാണാനായിരിക്കണം. ഞാൻ അകത്തു പോയിവരാം.

നേശ്യാർ—എന്നെ കാണാൻ വന്നവരെ അപ്പുറത്തു കണ്ടുകൂടാതാവില്ല. ആരാ പുറത്തു?

(അണിയറയിൽ—"ഞാൻ ചൂതാടി".)

കുഞ്ഞമ്മ—ആ ചാണകൃനെ ഞാനറിയും. കായ്യും നേരമ്പോക്കുമുണ്ട്.

നേശ്യാർ—(ചിരിച്ചുകൊണ്ട്)ചൂതാടിക്കു് അകത്തുവരാം.

(ചൂതാടി പ്രവേശിച്ചു് അടങ്ങി ഒതുങ്ങി വണങ്ങിനില്ക്കുന്നു. കുഞ്ഞമ്മയെ പ്രത്യേകട്ടഷ്ടികൊണ്ടു് അഭിവാദ്യം ചെയ്യുന്നു.)

നേശ്യാർ—എന്തേ പോന്നതു്? സ്ഥാനത്തെന്താവിശേഷം? ആരെയൊക്കെ കണ്ടിൽചാടിച്ചു? പറയൂ. ഞങ്ങടം കേട്ടരസിക്കാം. (ചൂതാടി രണ്ടുപേരേയും മാറിമാറി നോക്കുന്നു.)

കുഞ്ഞമ്മ—ചൂതാടിക്കു് ആളറിയാൻ വയ്യാത്ത വെള്ളെഴുത്തു തുടങ്ങിയോ?

ചൂതാടി—ആളെ രണ്ടാക്കി കാണാൻ നോക്കുകയാണു്. രണ്ടുംകൂടി ഒന്നായിട്ടാണു ചൂതാടി കാണുന്നതു്.

(മടിയിൽനിന്നു ഏഴുത്തെടുത്തു നേശ്യാരുടെ മുമ്പിൽ വെക്കുന്നു.)

നേശ്യാര്—(എഴുത്തു കൈയിൽ പിടിച്ചു) സാവധാനത്തിൽ വായിച്ചുകൊള്ളാം. വത്തമാനം കേൾക്കട്ടെ.

ചൂതാടി—(കൈതിരുമ്മി പരുങ്ങിക്കൊണ്ടു) ചിരുതക്കുട്ടി കുഞ്ഞമ്മ—പോത്തു.

നേശ്യാര്—ചിരുതക്കുട്ടി പോത്തോ? ചൂതാടിക്കു സഭനോക്കി സംസാരിക്കാനറിഞ്ഞുകൂടാ.

കുഞ്ഞമ്മ—മകൾം ശരീരം നന്നാവാൻ മരുന്നുസേവിക്കുന്നുണ്ടായിരിക്കും. അധികം സ്ഥൂലിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ അതു നിത്തിക്കളയട്ടെ.

നേശ്യാര്—(ചിരിച്ചുംകൊണ്ടു) എന്നാൽ പോത്തെന്നാണോ പറയേണ്ടതു്, എരുമ എന്നല്ലേ? ചൂതാടിക്കു് അതുമംപെണ്ണും അറിഞ്ഞുകൂടെ?

ചൂതാടി—(പാരവശ്യവും പരിഭ്രമവും നടിച്ചുകൊണ്ടു്)എജമാനൻ—പോത്തു്—അതിലെഴുതീട്ടുണ്ടു്.

കുഞ്ഞമ്മ—നിങ്ങൾക്കു പോത്തു് എന്നൊരു സ്ഥാനപ്പേരുണ്ടോ?

നേശ്യാര്—(ചിരിച്ചുകൊണ്ടു) ഏയ്! ഇല്ല. അച്ഛനോ മകൾക്കോ എന്തെങ്കിലും വിഡ്ഢിത്തം പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്. അതാണു ചൂതാടി പരുങ്ങുന്നതു്.

കുഞ്ഞമ്മ—അച്ഛൻ പോത്തിന്റെ ചിത്രംവരച്ചതു മകളെ കാട്ടിക്കഴിഞ്ഞിട്ടുണ്ടാവും. അമ്മയെ കാട്ടാനായിച്ചതായിരിക്കും. എഴുത്തു പൊളിച്ചുനോക്കു.

നേശ്യാര്—എഴുത്തു കടലാസ്സിലായതുകൊണ്ടല്ലേ ഈ സംശയത്തിനു കാരണമായതു? (എഴുത്തു പൊളിച്ചുനോക്കീട്ടു) ഇതിൽ പോത്തിന്റെ ചിത്രമല്ല. കുറെ കാക്കക്കാൽ വരച്ചിട്ടുണ്ടു്.

(ചൂതാടി മുക്കു മേല്പോട്ടു വലിച്ചുകേറുന്നു)

കുഞ്ഞമ്മ—(ആത്മഗതം) ചൂതാടി പരുങ്ങുന്നു. സ്വകാര്യമായിരിക്കും (പ്രകാശം) കുറെ ബഹുപ്പാട്ടുണ്ട്. വേഗം വരാം. (പോകുന്നു)

ചൂതാടി—ചിരുതക്കുട്ടി കുഞ്ഞമ്മ കണ്ടു. പേടിച്ചു. പാറോല രണ്ടാമൻ കൊന്നു.

നേശ്യാര്—അയ്യോ! എന്റെ മകളെ! എന്നെ ചതിച്ചുവോ? ആ ദ്രോഹിയുടെ കൈയോ നിന്നെ തീണ്ടിയതു്? കഷ്ടം! ഈശ്വരാ! ഇതോ എന്റെ ശിരസ്സിലെഴുത്തു്? ഇല്ല എന്റെ മകനും ചത്തിട്ടില്ല. ഇതാ എന്റെ മുമ്പിൽ നില്ക്കുന്നു. അയ്യോ! അതു മകളല്ല. ആ മഹാപാപിയെ ആണു ഞാൻ കാണുന്നതു് (വീഴുവാൻ ഭാവിക്കുന്നു.)

ചൂതാടി—ഓടിവരണേ! ഓടിവരണേ! നേശ്യാരമ്മ മോഹാലസ്യപ്പെട്ടു വീഴുന്നു. മറക്കു വലിയമ്മേ! മകളെ മറക്കു! എന്നാൽപിന്നെ വ്യസനം തോന്നില്ല.

(കുഞ്ഞമ്മ ബഹുപ്പെട്ടു പ്രവേശിച്ചു നേശ്യാരെ താങ്ങുന്നു)

കുഞ്ഞമ്മ—എന്താ! എന്താ! എന്തുപറ്റി?

ചൂതാടി—കുഞ്ഞമ്മേ! മകളെ മറക്കാൻ പറയൂ. ചിരുതക്കുട്ടികുഞ്ഞമ്മയേയും അനുജനേയും മറന്നാൽപിന്നെ വ്യസനിക്കണ്ട. പാറോല ദ്രോഹിയോടു പകരംചോദിക്കാൻ എണീക്കു. ചിരുതക്കുട്ടിയെ മറക്കു! ഇതാണ് മറക്കുവാനുള്ള അവസരം.

കുഞ്ഞമ്മ—പാറോല രണ്ടാമൻ ചിരുതക്കുട്ടിയെ കൊന്നുവോ?

ചൂതാടി—ഇല്ല കുഞ്ഞമ്മേ! അനുജൻ കൊന്നതു പോത്തി നേയാണ്. ചിരുതക്കുട്ടിയെ കൊണ്ടുപോയി.

കുഞ്ഞമ്മ—ചിരുതക്കുട്ടിക്കു തൊക്കേടൊന്നും പറ്റിയിട്ടില്ലല്ലൊ.

ചൂതാടി—ഉവ്വ്. പറ്റി. അതോക്കുമ്പോളാണ് എനിക്കു കലികൊള്ളുന്നതു്.

നേശ്യാര്—എന്റെ കുട്ടി! നിനക്കെന്തു പറ്റി. ഉള്ളതുപറയൂ, ചൂതാടി!

ചൂതാടി—പാറോലരണ്ടാമൻ,—ഇപ്പോൾഒന്നാമൻ—ചിരുതക്കുട്ടികുഞ്ഞമ്മയെ എടുത്തുകൊണ്ടുപോയി അവമാനിച്ചു

നേശ്യാര്—ആ നീചൻ! ദുരഹങ്കാരി! ദുർമ്മോഹി--

ചൂതാടി—അതേവലിയമ്മേ! ദുരാചാരൻ, ദുർബുദ്ധി, ദുഷ്ടപ്പുൻ.

നേശ്യാര്—ആ പട്ടുവിടൻ എന്റെ കുട്ടിയെ തൊട്ടുവോ?

ചൂതാടി—തൊട്ട വലിയമ്മേ! അനുജൻ കുട്ടികുഞ്ഞമ്മയെ എടുത്തുകൊണ്ടുപോയി തൊട്ട. ഇന്ന രണ്ടക്ഷരം നാക്കിൽ വരാത്തതുകൊണ്ടാണ് ഇതുയും കുഴപ്പമുണ്ടാവാൻ ഇടയായതു്.

കുഞ്ഞമ്മ—അനുജൻചെയ്തദുഷ്പ്രവൃത്തിആരുംകണ്ടില്ലേ?

ചൂതാടി—കണ്ടു കുഞ്ഞമ്മേ, കണ്ടു. അനുജനും കുട്ടികുഞ്ഞമ്മയുംകൂടി ഒന്നിച്ചു വരുന്നതു അപ്പുൻ കണ്ടുകൊണ്ടുചെന്നു.

നേശ്യാര്—എന്നിട്ടും ഒരാണിന്റെ ചൊയ കാണിച്ചില്ലെന്നോ?

ചൂതാടി—കാണിച്ചു വലിയമ്മേ കാണിച്ചു. എജമാനൻ

മകളെ സന്തോഷിപ്പിച്ചുവന്ന സമ്മാനം കൊടുക്കാൻ തിടുക്കപ്പെട്ട. ഒത്തില്ല. അപ്പോഴക്കും ആ വികൃതി പൊയ്കളഞ്ഞു.

നേശ്യാർ—ഈ വത്തമാനമാണോ എഴുത്തിൽ എഴുതീട്ടുള്ളത്? കുഞ്ഞമ്മതന്നെ വായിച്ചുനോക്കു. എനിക്കുസ്വസ്ഥാനം കിട്ടിക്കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. ചൂതാടി പുറത്തുപോയിരിക്കു. വിളിക്കാം.

ചൂതാടി—(ആത്മഗതം) ആയിരം ചെവിയിലെത്തിക്കഴിഞ്ഞു. ഇനിയാണത്തെ സ്വകാര്യം. (പോകുന്നു.)

കുഞ്ഞമ്മ—(എഴുത്തെടുത്തു നോക്കിക്കൊണ്ട്) എഴുത്തിൽ ഇതുയൊന്നും വിവരിച്ചിട്ടില്ല. കേട്ടോളു.

"ചിരുതക്കുട്ടി പോത്തിനെകണ്ടു പേടിച്ചു. അതിൽ പിന്നീട് നല്ല സുഖമില്ല. ഉഴിഞ്ഞുകളഞ്ഞു. ചരട്ടജപിച്ചു കെട്ടി. ഇനിയും തീരെ സുഖമായിട്ടില്ല. സമയംപോലെ വരുന്നത് എല്ലാംകൊണ്ടും നന്നായിരിക്കും."

നേശ്യാർ—എനിക്കു അവിടെ വന്നുകേറാനുള്ള സമയം എല്ലാംകൊണ്ടും നല്ലതുതന്നെ. എന്റെ മുഖത്തു തല പൊക്കിനോക്കാൻ നിങ്ങടംക്കെങ്ങിനെ ഉറയ്ക്കും? (കുഞ്ഞമ്മയോടു നേരിട്ട്) ഇനി എന്താ വേണ്ടത്?

കുഞ്ഞമ്മ—വേഗം പോണം. കായ്കും സൂക്ഷ്മമാണങ്കിൽ ലോകോപവാദത്തിന്ന് ഇടയാക്കരുത്. ചിരുതക്കുട്ടിയുടെ പ്രായംനോക്കി ഉടനെ വേണ്ടതു പ്രവൃത്തിക്കുക. ഞാൻ സാമൂതിരിപ്പാട്ടിലെ സറാപ്പിനെ ആനിരുന്നകണ്ടുവെച്ചിരുന്നത്. ചിരുതപുരം മൂപ്പിലെ പേരെന്തോ?

നേശ്യാർ—ഇതൊക്കെതന്നെയാണ് ഞാനും ആലോചിച്ചിരുന്നത്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പോക്ക് എനിക്കറി

യാം. അതു് ഞാൻ ജീവനോടുകൂടി ഇരിക്കുമ്പോൾ സമ്മതിക്കില്ല. അനുജനെ സ്വാധീനിക്കുകയോ? അപമാനം.

(അണിയറയിൽ ചൂതാടി ചുമക്കുന്നു)

നേശ്യാരു്—ചൂതാടീ, വരു! നമുക്കു ഇപ്പോൾതന്നെ പോണം.

ചൂതാടി—(പ്രവേശിച്ചു്) മംഗലത്തെജമാനൻ എത്തീട്ടുണ്ടു്. കാശിക്കു പോകയാണത്രെ. ഇവിടെ കണ്ടു് യാത്രപറവാൻ നില്ക്കുകയാണു്. ഇതൊന്നും അദ്ദേഹം അറിഞ്ഞിട്ടില്ല.

കുഞ്ഞമ്മ—ഇനി നിങ്ങൾമാത്രം മതി. ഞാൻ അകത്തുണ്ടാവും.

നേശ്യാരു്—ചൂതാടി, മേനോനെ ക്കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവരു.

മേനോൻ—(പ്രവേശിച്ചു്) മനസ്സിനു തീരെ സുഖമില്ല. ദുഷ്കാലം. ഗംഗാസ്നാനം കഴിച്ചുവരാം.

നേശ്യാരു്—ഇപ്പോൾതന്നെ പോകണമെന്നുണ്ടോ? ചിരുതക്കുട്ടിയുടെ കല്യാണംകഴിഞ്ഞിട്ടു പോയാൽപ്പോരെ?

ചൂതാടി—(അപവായ്യു) ശാസനപോയി അല്ലയാചനയിൽ എത്തി. എജമാനനേ! കായ്യം വിട്ടുകൊടുക്കരുതു്.

മേനോൻ—അതു അടിയന്തരം കാണാൻ ഇനി ഞാൻ താമസിക്കുന്നില്ല.

ചൂതാടി—(അപവായ്യു) ഭേഷു്! പ്രിയം പിടിച്ചോളൂ. വലുവു് ക്കൂട്ടിക്കോളൂ. വിടരുതു്.

നേശ്യാരു്—അടിയന്തരം കാണാനല്ല. അതു നടത്തിതരാനാണെങ്കിൽ താമസിക്കരുതേ?

മേനോൻ—ഗംഗാസ്നാനം കഴിഞ്ഞിട്ടു മതി. അഞ്ചാറുമാസം കഴിയട്ടെ. കുട്ടിയുടെ സുഖക്കേടും മാറട്ടെ.

നേശ്യാർ—(അപവായ്ച്ച) ഈ സംഗതി മേനോൻ അറിഞ്ഞിട്ടുണ്ടെന്നാണോ തോന്നുന്നതു്. അല്ലെങ്കിൽ അഞ്ചാറു മാസം എന്നു പറയില്ല.

ചൂതാടി—(അപവായ്ച്ച) ഏയ്! ഈ കായ്ച്ചം മൂപ്പീന്നു മൂടിവെച്ചിരിക്കുകയാണു്. പിന്നെ കുട്ടിക്കുഞ്ഞമ്മയാണോ മേനോട്ടു പറയുന്നതു്? ഒന്നും അറിയാത്ത ഞാൻ മറെറാരാളോടു പറയുമോ?

നേശ്യാർ—കാശിക്കു പോകാനുറച്ചെങ്കിൽ. ഗംഗാസ്നാനം ദമ്പതിമാർ ഒന്നിച്ചാണു് വേണ്ടതു്.

മേനോൻ—അതു തല്ക്കാലം സാദ്ധ്യമല്ലെന്നു കണ്ടതുകൊണ്ടാണു തനിച്ചു പോകുന്നതു്.

നേശ്യാർ—ഞാൻ സാധിപ്പിച്ചാൽ സമ്മതിക്കുമോ? തിരികെ പോവാനൊരുങ്ങിക്കോളൂ. ഞാൻ ഇതാ പുറപ്പെട്ടുകഴിഞ്ഞു.

മേനോൻ—നിങ്ങളം സിദ്ധാന്തിക്കുകയാണെങ്കിൽ മറിച്ചു പറവാൻ തോന്നുന്നില്ല.

(നേശ്യാർ അകത്തേക്കു പോകുന്നു.)

ചൂതാടി—(മേനോന്റെ കൈപിടിച്ചു) ബലേ! ഭേഷ്. മേനോന്റെ ദാമ്പത്യജീവിതം പാരാവാരസ്ഥാനത്തു്. ചൂതാടിയുടെ ചട്ടുകം ഭക്ഷിണ മറക്കുമോ. കഴിയുമെങ്കിൽ പലകപ്പുറത്തു ഒരു പരിഗ്രഹവും—അല്ല പ്രതിഗ്രഹവും.

(പോകുന്നു.)

(കട്ടൻ.)

———

രംഗം ഏഴ്.

(കാളി അമ്മയുടെ കുടിൽ)

കാളി—(ഇരിക്കുന്നു) (ചെവിയോർത്ത്) കുഞ്ഞണ്ണ വരുന്നുവോ? നേരംപോയതു് അറിഞ്ഞില്ല. (ആലോചിച്ചു്) കാലൊച്ച മാറികേൾക്കുന്നു. ഒരു ചെറുപ്പക്കാരൻ; ആരാണതു്.

അനുജൻ—(പ്രവേശിക്കുന്നു) ഞാനാണു വലിയമ്മെ!

കാളി—പാറോല സ്വരം കലർന്ന ശബ്ദം; ആര്!

അനുജൻ—വലിയമ്മയുടെ ചെവിടോർക്കു കുറവുവന്നിട്ടില്ല. പത്തുകൊല്ലം മുമ്പുകേട്ട ഒച്ചയാണു വലിയമ്മ ഓർമ്മിക്കുന്നതു്.

കാളി—ആരു് അനുജനോ മകനെ! വരുവതു്. ഇതു ഞാൻ വിചാരിക്കാത്ത വരവായിപോയി. അടുത്തുവരു. അന്നു അനുഭവിച്ച സ്വൽസുഖം ഈ കിഴവി ഇന്നും അനുഭവിക്കട്ടെ.

(അനുജൻ അടുത്തുചെല്ലുന്നു.)

കാളി—(അനുജന്റെ ശരീരം തടവിക്കൊണ്ടു്) അതേ, എന്റെ കുട്ടിതന്നെ. അന്നു കയ്പിടിച്ചു വെച്ചിരുന്നദേഹം ഇന്നു വാത്തേടുത്തു. അതെ ഭേദമുള്ളു. ആകൃതി മാറീട്ടില്ല. മനസ്സുമാറിപ്പോയതു് എന്തേ?

അനുജൻ—(ചിരിച്ചുകൊണ്ടു്) വലിയമ്മയുടെ വാൽക്കത്തിൽ മറുമനസ്സറിവാനുള്ള ശക്തിക്കുടി പ്രകാശിച്ചുവൊ? എന്നാൽ എന്നെ സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം തെറ്ററിപോയിട്ടുണ്ടു്. എന്റെ മനസ്സിനു മാറ്റമൊന്നും വന്നിട്ടില്ല.

കാളി—മകനെ! കേൾക്കു. നിന്റെ കാരണവന്മാർ ച ഞ്ചലിപ്പുക്കൂടാതെ കുലമഹിമയെ പുലർത്തിപ്പോന്നും. സ്നേഹം നടിച്ചുകൊണ്ട് അവർ ശത്രുവിനോട് പെരു മാറീട്ടില്ല. രാഗമൊ ദ്വേഷമൊ നിന്നെ ശത്രുസ്ഥാന ത്തിട്ട നട്ടംതിരിക്കുന്നത്? ചിരുതക്കുട്ടിയുടെ ചോട്ട നോക്കി ഇവിടേക്കു വന്നതുകൊണ്ടാണ് ഇതുയും പ റയേണ്ടിവന്നത്. അവൾ ഇവിടെയില്ല.

അന്ന--കാലടിനോക്കി ആളെ അറിയാൻ എനിക്കു സാ ധിക്കുമെങ്കിൽ ആ കുട്ടി ഇവിടെയില്ലെന്നു വന്നുകേറും മുമ്പുതന്നെ അറിയേണ്ടതല്ലേ? ഞാൻ വലിയമ്മെ ക ണ്ടു വന്ദിപ്പാൻ പോന്നതാണ്. ഇതുവരെ വരാതിരു ന്നതിനെപറ്റി പരിഭവിക്കരുത്. ഞാൻ രാഗിയും ദ്വേഷിയുമല്ല.

കാളി—മറുപടി സ്വരഭേദം കലർന്നു പുറപ്പെടുന്നതു തന്നെ ഉള്ളുമറച്ചു മൊഴിയുടെ ലക്ഷണമാണ്. ചിരുത പുരത്തുകാരോട്ട ചേച്ചിയോ നീ മോഹിക്കുന്ന ത്. അവരുടെ നടപ്പു് ഒന്നുവേറെ; പഠിപ്പൊന്നുവേ റെ; വിചാരം വിപരീതം. കേറിയിരുന്ന പന്തലിൽ ഇറങ്ങിയിരിക്കാൻ ഇടയാക്കരുത്.

അന്ന—ശത്രുവിനെ ദ്വേഷിപ്പാൻ വാശികേറുകയാണ് വലിയമ്മ ചെയ്യുന്നത്.

കാളി—ഒരിക്കലുമല്ല. രാഗദ്വേഷങ്ങൾക്കിരിപ്പിടമായ ശ ത്രുസ്ഥാനം വേഗത്തിൽ വിട്ടൊഴിഞ്ഞു പോകേണമെ ന്നാണ്. താഴെ വീണതു കൈക്കലാകേണമെങ്കിൽ ആരായാലും കുനിയേണ്ടിവരും.

അന്ന—വലിയമ്മ പറയുന്നതിൽ എന്തോ സംഗതി ഒളിപ്പിച്ചു പോരുന്നുണ്ട്. വിശദപ്പെട്ടഞ്ഞിതരു.

കാളി—(ആലോചിച്ച്) ഒളിപ്പിക്കുന്നില്ല; കേട്ടോളൂ. ചിരുതക്കുട്ടിക്കു നിന്നിൽ മോഹം ജനിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതു നന്നക്കൊ തിന്മക്കൊയെന്നു തികച്ചു പറവാൻ സാധിക്കുന്നില്ല.

അന്ന—ആ കുട്ടിയെ ഞാൻ ആപത്തിൽനിന്നു രക്ഷിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഉപകാരസ്മരണയുണ്ടായിരിക്കും. അതിൽ കവിഞ്ഞതൊന്നും ഉണ്ടാവാനിടയില്ല.

കാളി—കൃതജ്ഞതയിൽ കവിഞ്ഞ മനോവികാരംതന്നെ. പാരമ്പര്യം വിട്ടമോഹം അവളിൽ അങ്കുരിച്ചതു തെറ്റല്ല.

അന്ന—ശത്രുപക്ഷക്കാർ പഴയനടവടി പലതും മാറാൻ നോക്കുന്നവരാണ്. അമ്മാമന്റെ ശ്മശാനവൃത്താന്തം വലിയമ്മ കേട്ടില്ലെ?

കാളി—മൂപ്പിലെ ശ്മശാനമൊ? അദ്ദേഹം നാട്ടാക്കു നന്മ ചെയ്യാൻവേണ്ടി പോയിരിക്കയാണ്. അതിനേക്കുറിച്ചു വ്യസനിക്കേണ്ട.

അന്ന—എന്തിനെങ്കിലുമാകട്ടെ. അവർ ചെയ്തതു പുതുമതന്നെ. ആ കൂട്ടത്തിൽ ഒന്ന് എന്നുവെച്ചാൽ മതി.

കാളി—അതുമാത്രംപോര. കേട്ടും കണ്ടും പരിചയിച്ചും അവർക്കു വിശ്വാസം വന്നിട്ടുണ്ട്. ചിരുതക്കുണ്ടിൽ വെച്ച് അനുജൻ പറഞ്ഞവാക്കു വെറുംവാക്കായിട്ടല്ല അവർ കരുതീട്ടുള്ളതു്.

അന്ന—അഛ്ഛനയില്ലെന്നുകണ്ടാൽ പിൻവലിക്കാവുന്ന വാക്കെ ഞാൻ പറഞ്ഞിട്ടുള്ളൂ.

കാളി—പുരുഷപ്രതിജ്ഞ പിൻവലിച്ചുകൂടെ. പുത്തരിയുണ്ടവരം പൂത്തരിയുണ്ണാൻ മോഹിക്കുകയില്ല.

അന്ന—വലിയമ്മയുടെ പ്രധാന ശിഷ്യത്തിയോട്ട ഞാൻ അവിവേകമായി പെരുമാറീട്ടില്ല. മറുമനസ്സറിവാൻ കഴിവുള്ള വലിയമ്മ ഇനി ഞാൻ ചെയ്യേണ്ടതെന്തെന്നുകൂടി പറയൂ.

കാളി—കുസൃതിക്കാർ ദൈവശിക്ഷ അനുഭവിച്ചുകൊള്ളട്ടെ. ചിരുതക്കുട്ടി കണ്ണീരുംകയ്യുമായിട്ടാണ് ഇറങ്ങിപ്പോയതു്. സമാധാനിപ്പിച്ചയക്കാൻ എനിക്കു സാധിച്ചില്ല.

അന്ന—ഞാൻ അവിവേകം ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ ക്ഷമിക്കണം.

കാളി—പടപഠിച്ചു വന്നവനോട്ട പുടമുറിക്കു് ഒരുങ്ങുവാൻ ഉപദേശിച്ചുകൂടെ. സാമൂതിരിപ്പാട്ടിലെ വൻപടശിവപുരത്തോടടുത്തുവരുന്നു. എണ്ണയില്ലാത്ത ദീപം പട്ടതിരികത്തി കെട്ടുകൊള്ളും.

അന്ന—എണ്ണ ഒഴിക്കുന്നതു വലിയമ്മക്കുസമ്മതമാണോ?

കാളി—ശത്രുവിന്റെ മണ്ണിൽചവിട്ടിയ കാൽ പൊടിതട്ടി പൊയ്ക്കാംകെ. കാലം പുലർന്നു പൊങ്ങുന്നതുവരെ ആ വെളിച്ചം കെടാതിരിക്കട്ടെ. കുഞ്ഞുണ്ണ വരുന്നുണ്ടു്. ശത്രുബാധയൊഴിപ്പാൻ സംഗതിവരട്ടെ.

(കർട്ടൻ)

രംഗം ഏഴ്.

(ചിരുതക്കുണ്ടിന്റെ അരികിലുള്ള ലതകളുടെ മറവിൽ ചിരുതക്കുട്ടി മനോരാജ്യം വിചാരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു.)

ചിരുത—(പുറവും നോക്കി) കുഞ്ഞണ്ണയെ കണ്ടില്ലല്ലോ! ആ കള്ളി എന്നെ കബളിക്കുമോ? (പെട്ടെന്ന്) കാൽപെരുമാറ്റം കേൾപ്പാനുണ്ട്. കുഞ്ഞണ്ണയായിരിക്കും.

(അനുജൻ പ്രവേശിക്കുന്നു.)

അനുജൻ—ഈ പുണ്യപ്രദേശത്തു വന്നപ്പോൾ എന്റെ മനോഗതിക്കു മാറ്റം വരുന്നു. ഇതു ദൈവാധീനമുള്ള സ്ഥലംതന്നെ. പക്ഷെ അന്നു് ഈ ആരാമത്തിനുണ്ടായിരുന്ന നിറഞ്ഞ സൌന്ദര്യത്തിനു് ഇന്നെന്തോ കുറവുള്ളതുപോലെ തോന്നുന്നു. എങ്കിലും അന്നു് ഇതിനു സിദ്ധിച്ച മാഹാത്മ്യം ഇപ്പോഴും ഉണ്ടല്ലോ. അതു് ആരിച്ചാണു് ഞാൻ ഈ വഴിക്കു വന്നതു്.

ചിരുത—(കുണ്ടതായി നടിച്ചു) രൂപമില്ലാത്തതിനെ ആദരിക്കേണമെന്നു തോന്നിയതും ദൈവാധീനം തന്നെ. (എഴുനേറ്റു വന്ദിക്കുന്നു.)

അനുജൻ—രൂപമുള്ളവരം ഇവിടെ ഉണ്ടെന്നു ഞാൻ അറിഞ്ഞില്ല. ഇനി മറവിൽ നില്ക്കുണ്ട. വെളിയിൽ വരൂ.

ചിരുത—മറവിലായാലും മറക്കാത്ത മട്ടിൽ ആളെ മനസ്സിലാക്കികഴിഞ്ഞിട്ടുള്ളവർക്കു മറവും വെളിവും ഭേദമില്ല. ഈ ശത്രുപുത്രിയുടെ കുശലം സ്വീകരിക്കുമോ?

അനുജൻ—അതു സ്വീകരിച്ചതിനുള്ള പ്രതിഫലം അനു

ഭേപ്പിപ്പാൻ ഒരിങ്ങിക്കോളൂ. ആളറിയാതെ തമ്മിൽ അടുക്കുകയും അടുത്തതിന്നുശേഷം തമ്മിൽ അകലുകയും ഒരേ സങ്കേതത്തിൽവെച്ചുതന്നെ വേണമെന്നുള്ള ഈ ശപരാജ്ഞക്കു നമുക്കു രണ്ടുപേക്കും സ്വാഗതം പറയേണ്ടിവന്നു.

ചിരുത—തമ്മിൽ അകലുകയൊ? എന്തു കറമാണു് ഞാൻ ചെയ്തതു്? ഇതാണോ മനോഗതിക്കു വന്ന മാറ്റം? ഈ കഠിനക്രിയ ചെയ്യാനോ ഇങ്ങോട്ടു വന്നതു്? ഈ വാക്കു കേൾക്കാനോ വീണ്ടും കാണാനിടയാക്കിയതു്?

ആനന്ദൻ—തമ്മിൽ കാണാൻ ഇടയാക്കാതെ ശത്രുസ്ഥാനം വിട്ടു പോണമെന്നാണു് വലിയമ്മയുടെ ആജ്ഞ. പക്ഷെ വലിയമ്മയുടെ ആജ്ഞയേക്കാൾ ഈശപരേച്ഛക്കു ശക്തിക്കൂടും. അല്ലെങ്കിൽ ഞാൻ ഇവിടെ വരേണ്ട കാര്യമില്ല.

ചിരുത—വലിയമ്മയുടെ പ്രകൃതിക്കു വലുതായ മാറ്റം വന്നിട്ടുണ്ടു്. ശിഷ്യവാത്സല്യം മറന്നു് അച്ഛനോടുള്ള ദ്വേഷം വെളിപ്പെട്ടുത്തി. കഷ്ടം! എന്നെ ഉപേക്ഷിച്ചുപോകയാണോ? കാലതാമസം ഞാൻ സഹിക്കാം.

ആനന്ദൻ—വലിയമ്മ ദ്വേഷംകൊണ്ടു പറഞ്ഞതല്ല. നമ്മുടെ ശ്രേയസ്സിനെയാണു് അവർ മോഹിക്കുന്നതു്. കാലാവസ്ഥക്കു യോജിക്കാത്ത പ്രവൃത്തി ആപത്തുണ്ടാക്കുമെന്നു കണ്ടാൽ പുരുഷനല്ലേ അതിൽനിന്നു പിന്മാറേണ്ടതു്?

ചിരുത—മനോവിശ്വാസം കാലാവസ്ഥകളെ യോജിപ്പിക്കുമെന്നു വലിയമ്മതന്നെ ഉപദേശിച്ചിട്ടുണ്ടു്. ശത്രുകുലത്തിൽ പിറന്നതുകൊണ്ടു സ്നേഹം ഉണ്ടായിക്കൂടെ

ന്നില്ല. പരസ്പരവിശ്വാസംപുലരുമ്പോൾ കലഹദ്വേഷം മാഞ്ഞുപോകും.

അനുജൻ—മറക്കാൻവയ്യാത്തകഠിനപ്രവൃത്തി അടുത്തകാലത്തുനടന്നതു കലഹദ്വേഷം മാഞ്ഞുപോകാനുള്ള മട്ടിലല്ല. പാത്രദോഷംകൊണ്ടു സ്നേഹത്തിനു കിളുപ്പു പറയും. അനുഭവിക്കാവുന്ന വിധത്തിൽ അതിനെ സൽപാത്രത്തിൽ അപ്പിക്കുകയാണു നല്ലതു്.

ചിരുത—മറുപാത്രത്തിൽ പകരുവാൻ ഇനി എന്റെ പക്കൽ ബാക്കി ഇല്ല. അച്ഛൻ കീഴിൽചെയ്തതു തെറ്റാണെന്നറിഞ്ഞു് അവിടത്തെ ശ്രേയസ്സിനു പ്രവൃത്തിച്ചുവരുന്നുണ്ടു്. ഈ പതനത്തിൽ എന്നെ ഉപേക്ഷിച്ചുപോകുന്നതു മര്യാദയല്ല.

അനുജൻ—ഞാൻ സ്വശക്തിയിൽ വിശ്വസിക്കുന്നവനാണു്. അതുകൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന ഫലം അനുഭവിച്ചു തൃപ്തിപ്പെടുകയല്ലാതെ ശത്രുവിനെ സമ്പാദിച്ചു പേരും പെരുമയും പേറാൻ മോഹിക്കുന്നവനല്ല.

ചിരുത—അതിനു വിപരീതമാണു് എന്റെ പ്രാർത്ഥന. അതു വകതിരിവുകേടായിരിക്കാം. എന്നാൽ വകതിരിവില്ലാത്തവരെ വകതിരിവുള്ളവർ രക്ഷിക്കണമെന്നു് ആദ്യം തമ്മിൽ കണ്ടപ്പോൾതന്നെ ഞാൻ സൂചിപ്പിച്ചിരുന്നു.

അനുജൻ—അതു ഒരു പോത്തിനേക്കുറിച്ചായിരുന്നില്ലെ?

ചിരുത—ഇത്രത്തോളം ഉള്ളിൽ ഒളിച്ചുവെച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു് അറിഞ്ഞില്ല. എന്നേയും ആ കൂട്ടത്തിൽ ഗണിച്ചോളൂ.

അനുജൻ—ദേവൃത്തിയെടുത്തിട്ടുള്ളവർ സ്വതേ വകതിരി

വില്ലാത്തവരാണ്. എന്നാൽ അവക്കും ഈ പറഞ്ഞതു സാദ്ധ്യമല്ല.

ചിരുത—ഈ ഒഴികഴിവുകൾംകേൾക്കുമ്പോൾംഅന്നത്തെ പ്രകോപമാരനല്ലെന്നു തോന്നുന്നു. കഷ്ടം! എന്റെ യോഗം ഇങ്ങനെയായല്ലൊ! (കരയുന്നു.)

അനുജൻ—ആകൾക്കു മാറ്റമൊന്നും വന്നിട്ടില്ല.

ചിരുത—മനസ്സോ? കല്ലുണ്ണാടിയിൽ പകരുന്ന ചായക്കു തല്ക്കാലം മിഴിവുകൂട്ടും. വസ്തു മായുമ്പോൾം ചായയും മാഞ്ഞുപോകുന്നു.

അനുജൻ—എന്റെ മനസ്സ് ഉരുക്കും കല്ലുമല്ല. അരുക്കുരുക്കി പാകത്തിലാക്കി അടയാളപ്പെടുത്തീട്ടുള്ളതിനു തെളിമ കുറയുമെങ്കിലും അതു മാഞ്ഞുപോകുകയില്ല. എന്റെ ചിരുതക്കുട്ടീ! കരയരുതു്! കണ്ണീരിന്റെ വില ഞാനറിഞ്ഞു. (ചിരുതക്കുട്ടിയെ അരികിലേക്കണയ്ക്കുന്നു.)

ചിരുത—ഈ പേരു് ആ മുഖത്തുനിന്നു കേൾക്കാൻ ഇപ്പോഴെങ്കിലും സംഗതിവന്നുവല്ലൊ. എന്റെ ഏതാംശമെങ്കിലും വിലയുള്ളതാണെന്നു തോന്നുന്നുണ്ടെങ്കിൽ കണ്ണീരിനുള്ള കാരണവും നശിച്ചു.

അനുജൻ—കവിൾകണ്ണാടി നീരാവിതട്ടി മങ്ങിയിരിക്കുന്നു. മുഖമായ തെളിയുന്നില്ല. (കണ്ണീർ തുടയ്ക്കുന്നു.)

ചിരുത—(മുഖംതിരിച്ചു്) അരുതു്. ഈ കൈകൊണ്ടു് അന്നു വെള്ളം പകർന്നാണു അതിനു തെളിമയുണ്ടാക്കിയതു്. തുടച്ചുകളഞ്ഞാൽ മോഹാലസ്യപ്പെടും.

അനുജൻ—വൈദ്യൻ രോഗമറിഞ്ഞു ചികിത്സിക്കുന്നതു

ചിലപ്പോൾ രോഗിക്കു പത്ഥ്യമാവില്ല. (വീണ്ടും ഓടുന്നു.) എന്റെ കുട്ടീ! ഞാൻ ഭ്രതം മറന്നു. നമ്മൾ, വർത്തമാനത്തിൽ ലയിച്ചു. ഇനി മാതാപിതാക്കന്മാരാണു ഭാവിയെ ശുഭമാക്കേണ്ടതു്.

ചിരുത—അമ്മയെ അറിയിക്കുവാൻ വരട്ടെ. (തിരിഞ്ഞു നോക്കി) അയ്യോ! അതാ ചീരാമനോപ്പ വരുന്നു!

ചീരാമൻ—(ക്രോധോദ്വേഗത്തോടുകൂടി പ്രവേശിച്ചു വാളൂരിക്കൊണ്ടു്) എടാ! പട്ടവിടാ! ഇതോ നിന്റെ പ്രവൃത്തി? ഇനി വേണ്ടതു ഞാനാണു ചെയ്യുന്നതു്. (ചിരുതക്കുട്ടിയോടു) മാനം വിറ്റുതിന്നുന്ന ധൂർത്തേ! നിനക്കു ഞാൻ വെച്ചിട്ടുണ്ടു്. മാറിനിക്കു്. (അനുജനോടു നേരിട്ടു്) ഈ നീചപ്രവൃത്തി ചെയ്തതിനു ഇനി ഞാൻ നിന്നെ വെച്ചേക്കില്ല.

അനുജൻ—(ചെറുത്തുനില്ക്കുന്നു.)

ചീരാമൻ—(വാൾ ഓങ്ങുന്നു.)

ചിരുത—അയ്യോ! ചീരാപ്പേ! വെട്ടരുതു്. എന്നെ കൊന്നോളൂ. ഞാനാണു തെറ്റുചെയ്തതു. (ചീരാമനെ തടയുന്നു.)

ചീരാമൻ—(ചിരുതക്കുട്ടിയെ പിടിച്ചു മാറ്റി അനുജനോടു നേരിടുന്നു.)

അനുജൻ—(വാൾ ഓങ്ങിയ കൈപിടിച്ചു്) ആയുസ്സു് വിലയുള്ളതാണു്. ഇപ്പോൾ ഇതു മതി. (മർമ്മത്തിൽ കൈവെച്ചു് ചീരാമനെ വീഴ്ത്തുന്നു.)

(കർട്ടൻ.)

രംഗം ഏഴു.

(ചെറോണ നേശ്യാരുടെ സകായ്മുറി. നേശ്യാരിരിക്കുന്നു. ദേശവാഴി അസ്വസ്ഥനായി നടക്കുന്നു.)

ദേശവാഴി--കായ്യംപറവാൻ സമ്മതിക്കില്ല, പറഞ്ഞു ധരിക്കുംമുമ്പു പരിഭവിച്ചുതുടങ്ങിയാൽ പ്രയാസമാണു്.

നേശ്യാർ--ഇപ്പോഠം മിഴിച്ചുനോക്കുന്നുവല്ലൊ. അച്ഛന്റെ മുമ്പിലിട്ടു മകളുടെ മാനത്തെ തേച്ചു കഴുകിക്കളയുന്നതു കണ്ടുംകൊണ്ടു നിന്നപ്പോൾ ഈ മിഴി കുറ്റമിഴിയായിരുന്നുവോ? ആ തെമ്മാടിയുടെ അപരാധം ഈ അമ്മ പൊറുക്കുകയില്ല.

ദേശ--അനുജൻ അന്നു ചെയ്തതപരാധമല്ല, ഉപകാരമാണു്. നമുക്കു മാനഹാനി വരുത്തക്കവണ്ണം ഒന്നും ചെയ്തിട്ടില്ല. ആപൽക്കാലത്തു ശത്രുതാപം മറന്നു സഹായിക്കുന്നതു ഭ്രഷണമാണു്.

നേശ്യാർ--ആ മഹത്തായ സൗഹൃല്ലാഭം സമ്പാദിച്ച എന്നു എഴുത്തിൽ സൂചിപ്പിക്കുവാൻ കൈപേന്നില്ല, അല്ലേ?

ദേശ--അനുജന്റെ പ്രവൃത്തി അപ്രീതിക്കിടയാക്കുമെന്നു ഇപ്പോഴേ മനസ്സിലായുള്ളൂ. അപഖ്യാതി പറയരുതു്.

നേശ്യാർ--കുലമഹിമയെ നിലനിത്തിപ്പോരുവാൻ ഞാൻ ഇതുവരെ പാടുപെട്ടതെല്ലാം പാഴിലാക്കിയല്ലോ.

ദേശ--നമ്മുടെ കുലത്തിന്നും മാനത്തിന്നും ഭംഗം വരുത്തുക പ്രവൃത്തിയൊന്നും ഇവിടെ നടന്നിട്ടില്ല. വെറുതെ കശപിശകൂട്ടരുതു്.

നേശ്യാർ--പിതൃകുലത്തെ ഓർത്താൽ അവൻ ചെയ്തതു ഭ്ര

ഷണമാണെന്നു തോന്നുമായിരിക്കും. മാതൃവംശവുംക്രൂടി അതിൽപെട്ട കിടക്കുന്നുണ്ടെന്നു ഓർക്കേണ്ടതായിരുന്നു. എന്റെ കുലമഹിമ ആ തരത്തിൽ സമ്പാദിച്ചിട്ടുള്ളതല്ല.

ദേശ—ആപത്തിൽനിന്നു രക്ഷിച്ചവനെ തൽക്ഷണം ശിക്ഷിക്കാതിരുന്നതോ എന്റെ പേരിൽ കണ്ടതെറ്റ്? സഹായിച്ചതു് അനുജനാണെന്നു ആദ്യം മനസ്സിലായില്ല. പ്രവൃത്തിയുടെ മാഹാത്മ്യമോർത്തു് പിന്നെ പ്രത്യുപകാരേച്ഛയാണുണ്ടായതു്.

നേശ്യാർ—തൊട്ടതലോടി കൊട്ടക്കുവാൻ തലതാഴ്ത്തിക്കൊണ്ടുവരുന്ന പോത്തിനെക്കണ്ടു് ഒരു സാധുവിനെ മോഹിച്ചുപോൽ! മോഹിച്ചതു പോത്തിനെ കണ്ടിട്ടല്ലെന്നു് പിന്നീട്ടുള്ള പ്രവൃത്തി തെളിയിക്കുന്നില്ലേ? വായിലിട്ട വിരൽ കടിക്കുവാൻ കൊള്ളുന്നതാത്തവളോടു വഷളത്തം പ്രവർത്തിച്ചതോ അവന്റെ വീരകൃത്യം? അതിനു കന്യകാദാനംതന്നെ വേണം പ്രത്യുപകാരം!

ദേശ—ഞാൻ പറഞ്ഞതു ബോധിച്ചില്ലെങ്കിൽ ചിരുതക്കുട്ടിയോടു ചോദിക്കു. അമ്മയെ കണ്ടപ്പോഴേതന്നെ മകളുടെ ദീനമാറി.

നേശ്യാർ—മേൽനടവടി എനിക്കറിയാം. സഹായത്തിനുതന്നേറടത്തോട്ടുകൂടിയ ഒരു പ്രജ എന്റെ വയറ്റിൽ ജനിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

ദേശ—അയ്യോ? ഗർഭമാണോ? സന്തോഷം! എത്രമാസമായി? ഈ വർത്തമാനം എന്നോടു പ--

നേശ്യാർ—(ഇടയിൽതടഞ്ഞുകൊണ്ടു്) ഓ! നമ്മാലാപം

ചെയ്യാത്തകോട്ടമേ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളൂ! പറയുന്നതുംപ്രവത്തിക്കുന്നതും അസംബന്ധം!

ദേശ—എന്താ അസംബന്ധം? (ആത്മഗതം) എല്ലുപറഞ്ഞിട്ടെങ്കിലും കുറച്ചുശാന്തതവന്നാൽ മതിയായിരുന്നു.

നേശ്യർ—ഞാനിതു കേൾക്കാനല്ല ഗൌരവമേറിയ കാര്യങ്ങളുടെ ഇടക്കു് ഇങ്ങോട്ടുപോന്നതു്. ദൃശ്യസ്സിനെ അമച്ചു് ചെയ്യുവാനാണു്. ചിരുതക്കുട്ടിയുടെ പടമുറി ഉടനെ നടത്തണം.

ദേശ—പടയുടെലഹള ഒതുങ്ങിട്ടുപോരെ? ആരെല്ലാം ചാകുമോ ജീവിക്കുമോ എന്തോ! കൊച്ചിത്തമ്പുരാനെ കലശേഖരപ്പെരുമാൾ സഹായിക്കുമെന്നുള്ള കാര്യം തീർച്ചയായി.

നേശ്യാർ—സംസ്ഥാനങ്ങളിലെ തമ്പുരാക്കന്മാർ തമ്മിലുള്ള ബന്ധുശത്രുതവും അവരുടെ പടപുറപ്പാടും എന്നെക്ലേശിപ്പിക്കുന്നില്ല. സ്വസ്ഥാനത്തുതഴവിച്ചുമറൊരു പടയുടെ പുറപ്പാടാണു മനശ്ശല്യമായിരിക്കുന്നതു്.

ദേശ—നമുക്കു് ഒരു മകൾ അല്ലേ ഉള്ളൂ. പടമുറി കുറച്ചു ഭേദമായി കഴിക്കണമെന്നുണ്ടു്. നാടുതെളിഞ്ഞിട്ടുമതി.

നേശ്യാർ—ഒരുത്തിയുള്ളുതന്നെ ഇതയിടയിൽ വളരെ ഭേദപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടു്. നാടുതെളിയാൻ കാത്തിരുന്നാൽ നാൾതെറ്റിയെന്നുവന്നേക്കും. പിന്നെ ആളുണ്ടാകാൻ പ്രയാസമാവും.

ദേശ—ചിരുതക്കുട്ടി ഒഴിഞ്ഞേരിന്നിടവരുത്തുകയില്ല. അവളെ എടത്താംപ്പാട്ടിലേക്കു കൊടുക്കുവാൻ വഴി കണ്ടിട്ടുണ്ടു്.

നേശ്യാർ—ആവകപാടൊന്നും ഇനി ഇതിൽപെടുകയി

ല്ല. അച്ഛനും മകളുംകൂടി ശേഷംപേക്ഷ തലപൊക്കി നടക്കുവാൻ പാടില്ലാതാക്കി. ഒരുത്തനെ വിളിച്ചു രണ്ടു മുറികൊടുപ്പിക്കുംമുമ്പു പടവന്ന തടയുകയില്ല, പേടിക്കേണ്ട.

ദേശ—ചിരുതക്കുട്ടി ഒരു മരപ്പാവയല്ല. ചില ചൈതന്യം അവളിലും ഉണ്ടെന്നു കരുതണം. ആക്കാണുകൊടുക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നതു്?

നേശ്യാർ—പോത്തോട്ടം നശിക്കാൻ കാലത്തു പീച്ചും കലച്ചു പാറോല പോത്തോട്ടിക്കല്ലെങ്കിൽ ചൈതന്യം തുളുമ്പുന്ന പരിതുക്കുട്ടിക്ക സമ്മതിക്കില്ലായിരിക്കുമോ? അപേക്ഷ എനിക്കില്ല. മംഗലത്തു മേനോന്റെ കടപ്പാടു തീക്കാനാണു ഭാവം. പുടമുറി ഇന്നുതന്നെ നടക്കും.

ദേശ—ഇന്നോ? എന്നാൽ കന്യകാദാനം കൈയിൽ കൊടുക്കാൻ ഒക്കില്ല. വാളിൽ ചെയ്യേണ്ടിവരും. അല്ലെങ്കിൽ പലകപ്പുറത്തു. മേനോൻ കാശിക്കുപോയി.

നേശ്യാർ—മേനോൻ കാശിക്കല്ല പോയതു്. ഇവിടുത്തെ ദുഷ്പ്രവൃത്തിയെപ്പറ്റി പരിഭവിച്ചു് എന്നോടസകടം പറയാൻ വന്നിട്ടുണ്ടായിരുന്നു. ഇങ്ങോട്ടുകൂടെ പോന്നിട്ടുണ്ടു്.

ദേശ—ചിരുതക്കുട്ടിയോടു് ഒരു വാക്കു ചോദിക്കണ്ടേ?

നേശ്യാർ—അവളോടു ചോദിക്കേണ്ടതു വാക്കുകൊണ്ടല്ല ഉലക്കകൊണ്ടാണു്. മകളുടെ വരുതികേടു നടക്കേണ്ട കാലമായിട്ടില്ല. ഓമനിച്ചു ഓമനയുടെ കാമുകൻ കോമനാണെന്നു എനിക്കു തോന്നുന്നില്ല.

ദേശ—ചീരാമനും ഈ അഭിപ്രായമാണോ? എന്നോടൊന്നും പറഞ്ഞില്ല.

നേശ്യാർ—എന്റെ മകന്റെ അഭിപ്രായം അറിയേണ്ടതു വെൺകൊറ്റക്കുടയെ സംബന്ധിച്ച കാര്യത്തിലാണു്, പെൺകൊടയെപ്പറ്റിയല്ല. ചീരാമൻ സൈന്യാധിപതിയാണു ചാരനല്ല. രാജ്യം പിടിച്ചടക്കുവാനാണു ഞാൻ അവനെ നിയോഗിച്ചിട്ടുള്ളതു്.

ദേശ—ചീരാമൻ ഇവിടെ വന്നിട്ടുള്ള സ്ഥിതിക്കു തമ്മിൽ കണ്ടു സംസാരിച്ചറക്കുന്നതല്ലേ ഭംഗി? വേണ്ടപ്പെട്ടവരോടു് ആലോചിച്ചു പ്രവർത്തിക്കുന്നതു് ഏതുകാര്യത്തിനും നന്നു.

നേശ്യാർ—എന്റെ മകൻ ഇവിടെ വന്നിട്ടുണ്ടോ? എപ്പോൾവന്നു? ഈ വർത്തമാനംകേട്ട ലജ്ജിച്ചു വില്ലുംവേലയും വിട്ടുപോന്നതായിരിക്കുമോ?

ദേശ—അല്ല. സൈന്യം അരിമ്പൂരിറങ്ങി മഞ്ഞീങ്കര മഠം കൂത്തിപ്പൊളിച്ചു കൊള്ളിയുംവെച്ചു പുറനാട്ടുകര വഴിക്കു വരുന്നുണ്ടു്. പട പാട്ടുരായ്ക്കൽ എത്തുമ്പോൾ ഒന്നിച്ചു വേരാമെന്നു പറഞ്ഞു നമ്മളെകൂട്ടിപോകാൻ വന്നതാണു്.

നേശ്യാർ—അവനെ കാണാൻ വൈകി. ആരാ പറഞ്ഞു? ചീരാമനോടു് ഇങ്ങോട്ടു വരാൻ പറയൂ.

ദേശ—അവൻ ഇപ്പോളിവിടെ ഇല്ല. "അച്ഛാ! സോദരി എവിടെ?" എന്നാണു വന്നിട്ടാദ്യം ചോദിച്ചതു്. അവളെ കാണാൻ പോയിരിക്കുകയാണു്.

നേശ്യാർ—എന്നാൽ എന്റെ മകനും ഈ അപവാദം കേട്ടിട്ടുണ്ടു്. ഇഞ്ഞുഞ്ഞികഞ്ഞമ്മ പറഞ്ഞറിഞ്ഞതായിരിക്കണം.

ദേശ—ഈ ഇല്ലാപ്പാട്ടു കോവിലകത്തെത്തിയോ? ഞാൻ

ഗോപ്യമായി വെച്ച കായ്യും ചോന്നുപോയതെങ്ങിനെയാണെന്നറിയുന്നില്ല.

നേശ്യാർ—വെള്ളത്തിൽവീണ എണ്ണത്തുള്ളി പൊത്തിപ്പിടിച്ചാൽ പരക്കാതിരിക്കില്ല. നമ്മളുടെ നടപ്പും അവസ്ഥയും കണ്ട് അസൂയജനിച്ചവർ പലരുമുണ്ട്. അല്ലെങ്കിൽ പാറോല ചെക്കൻതന്നെ തന്റെ വീരകൃത്യം കൊട്ടിഘോഷിച്ചതായിരിക്കും.

ദേശ—ശത്രുത്വംവിട്ട സഹായിച്ചവൻ കുലകന്യകയിൽ കുറ്റം ആരോപിക്കുകയില്ല.

നേശ്യാർ—അപകാരികളും ഉപകാരികളാണെന്നു വിചാരിക്കുവാൻതക്ക മൌഢ്യം എനിക്കില്ല. ചീരാമൻ ഇതറിഞ്ഞുകൊണ്ടാണു് അവളെ കാണാൻ പോയിരിക്കുന്നതെങ്കിൽ കന്യകാദാനമല്ല, കാലദാനമാണു ചെയ്യേണ്ടിവരുന്നതു്.

അണിയറയിൽ—"എജ്മാനനേ! ആപത്തുപററി. അത്യാപത്തു്"

ദേശ—ആരാതു്, പൂതാടിയോ? ഇക്കോട്ടുവരു. എന്താപത്തു്? വേഗം പറയൂ.

പൂതാടി—(പ്രവേശിച്ചു, നേശ്യാരെകണ്ടു പരിഭ്രമിച്ചുമട്ടിൽ രണ്ടടി പിന്നാക്കം വാങ്ങിനിന്നു) വലീയമ്മ ഇവിടെ നീങ്ങീട്ടുണ്ടെന്നറിഞ്ഞില്ല. ക്ഷമിക്കണം.

ദേശ—ആപത്തെന്താണെന്നു പറയൂ. ക്ഷമായാചനം പിന്നെയാവാം.

നേശ്യാർ—വേണ്ടതു വേണ്ടപ്പോൾതന്നെ വേണം.

പൂതാടി—ചീരമാൻ കൊച്ചുമാന്നു പാരവശ്യംപററി. ചിരുതക്കുട്ടികുഞ്ഞമ്മയെ കാണാനില്ല.

ദേശ—എന്തു്?

നേശ്യാർ—അവർ എവിടെ?

ചൂതാടി—ഞാവോ!

(കട്ടൻ)

രംഗം ൫.

(പാറമേക്കാവിലെ പാലച്ചോടു്. കാരക്കാട്ടു നായരും പാറക്കളങ്ങര പണിക്കരും കുണ്ടുപട്ടരു് സമ്പ്രദികായുക്കാരും ഇരിക്കുന്നു.)

നായർ—കൊറേം കോളുംമുടക്കി ശത്രുക്കളെ വളഞ്ഞു് വെടിവെച്ചു പാക്കുന്നതു ഇനി എത്രകാലമാണു്? തോറേം ജയിച്ചുംകൊണ്ടു് ഇരുന്നാൽ മതിയോ? ഒരു അറുതി കാണണ്ടേ?

പണിക്കർ—ആളും ആയുധവും ശേഖരിച്ചു് ഉണ്ടയും മരുന്നും എടുപ്പിച്ചു് അങ്ങോട്ടു കടന്നു് എതുത്തു് ഒഴിപ്പിക്കുവാൻ നമുക്കു ബലമുണ്ടെന്നാണു് പാറോല അൻജനം അഭിപ്രായപ്പെട്ടന്നതു്. ആ കൊച്ചുമിടുക്കൻ വേട്ടമാടത്തിൽ അതിന്നു തക്ക പുരുഷാരം ശേഖരിച്ചിട്ടുണ്ടു്. എന്റെ പക്ഷവും ഒന്നുകൂടി പരീക്ഷിക്കണമെന്നാണു്.

കുണ്ടുപട്ടർ—ബന്ധുബലം തികച്ചു വന്നല്ലാതെ സങ്കേതത്തിനകത്തുവെച്ചു് ഇനി വെടിയും പടയും ഉണ്ടാക്കരുതെന്നാണു് തമ്പുരാൻ അരുളിച്ചെയ്തിട്ടുള്ളതു്. സങ്കേതത്തിൽവെച്ചു പടപൊരുതിയതിന്നു ശത്രുക്കൾ ക്ഷേത്രത്തിൽ പ്രായശ്ചിത്തം ചെയ്തില്ല. അതിന്നു പ

ട്ട്ണി തുടങ്ങിയത്ത് അവർ മുടക്കി. ഈശ്വരനെക്കൂടി ഭയമില്ലെന്നാണ് ഭാവം.

നായർ—എന്നിട്ടാണോ സാമൂതിരിയുടെ തിരുനാളിന്ന ക്ഷേത്രത്തിൽ തുലാഭാരവും അരിയളവും വഴിവാട്ട ന ടത്തിയത്?

കൃഷ്ണ—അതൊക്കെ കേൾവിക്കും പ്രതാപത്തിന്നുംവേ ണ്ടി മാത്രം.

നായർ—ഇനിയും ലന്ത സഹായിക്കുമെന്നാണോ തിരു മനസ്സിലെ നിനവ്? ആ ബന്ധുവിന്റെ ബലം തിരു വഞ്ചിക്കുളത്തുവെച്ച കൊലച്ചതിയിൽ കലാശിച്ചതു തമ്പുരാൻ മറന്നിട്ടുണ്ടാവില്ല.

പണിക്കർ—നമ്മുടെ തമ്പുരാൻ സഹായത്തിന്ന കരുതീട്ട ള്ള ലന്തക്കാരെ കുലശേഖരപ്പെരുമാൾ അടിമകളെ പ്പോലെയാണ് വെച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നത്. ഇവരാ ണോ സഹായിക്കാൻ വരുന്നത്?

നായർ—തുപ്പാപ്പിസ്വരൂപവുമായി ഒരു ഉടമ്പടിക്കു വ ട്ടമുണ്ടെന്ന കേട്ടതു വാസ്തവമാണോ?

കൃഷ്ണ—വാസ്തവംതന്നെ.

നായർ—അതു ഫലിക്കുമെന്ന കാര്യത്തിൽ അങ്ങുക്കു എ ത്രത്തോളം വിശ്വാസമുണ്ട്.

കൃഷ്ണ—ഇക്കുറി ഫലിക്കുമെന്നുതന്നെയാണ് എന്റെ വി ശ്വാസം.

പണിക്കർ—നമ്മുടെ ആളായി ഇതിൽ പരിശ്രമിക്കുന്ന തു പഴേപടി ലന്തതന്നെയല്ലെ?

കൃഷ്ണ—അല്ല, പ്രധാനമായി പാലിയത്തു കോമി അച്ച നാണ്.

പണിക്കർ—കോമിഅച്ചനോ? അമ്പലപ്പുഴ യുദ്ധത്തിൽ വെച്ചു കുലശേഖരപ്പെരുമാൾ തടവുപുള്ളിയായി പിടിച്ച നമ്മുടെ കോമിഅച്ചനോ? ഇതു് യോജിക്കുന്നില്ലല്ലൊ.

കൃഷ്ണ—യോജിക്കുന്നില്ലെങ്കിലും കാര്യം പരമാർത്ഥമാണു്; കുലശേഖരപ്പെരുമാൾ തന്നെയാണു് ഈ കാര്യം ആലോചിക്കുവാൻ കോമിഅച്ചനെ ഇങ്ങോട്ടയച്ചതു്.

നായർ—അച്ചൻ വന്നിട്ടുണ്ടോ?

കൃഷ്ണ—ശ്രദ്ധമായിവന്നു് തിരുമേനിയെക്കണ്ടു വേണ്ടുന്ന സന്ദേശങ്ങളും വാങ്ങിപ്പോയി.

പണി—ഇതിലെന്തൊ ഒരു കൌശലമുള്ളതുപോലെ എനിക്കു തോന്നുന്നു. വിജയിയായ കുലശേഖരപ്പെരുമാൾ ഇങ്ങോട്ടു സഖ്യത്തിനു യത്നിക്കുന്നതിന്റെ കാരണം?

കൃഷ്ണ—പ്രധാനമായി അച്ചന്റെ മിടുക്കും മൈസൂരിൽ നിന്നു ഹൈദരാലിയുടെ പുറപ്പാടുണ്ടെന്നുള്ള കേൾവിയും എന്നാണു് ഊഹം.

പണിക്കർ—ഇതു സംഭവിക്കാം.

നായർ—ലന്ത കമ്പഞ്ഞിയോടു സഹായം അപേക്ഷിച്ചുകൊണ്ടു് ഒരു ദൂതനെ ഇവിടെനിന്നും അയച്ചിട്ടുണ്ടോ?

കൃഷ്ണ—ഉണ്ടായിരുന്നു.

നായർ—അതാരാണു്?

കൃഷ്ണ—അതു തിരുമനസ്സിലെ ഒരു വിശ്വസ്തമിത്രം എന്നുമാത്രം തൽക്കാലം ധരിച്ചാൽ മതി.

പണിക്കർ—സ്വാമികൾ ഒന്നും മറച്ചുവെക്കരുതു്. ദോഷം വന്നാൽ നാടടക്കമാണെന്നു ഓർക്കുവേണം.

കൃഷ്ണ—കമ്പഞ്ഞിക്കയച്ച തിരുവെഴുത്തിനു മറുവടി കിട്ടീ

ട്ടുള്ളതുകൊണ്ട് ഇനി അതിനെ അറിഞ്ഞിട്ട കാര്യമുണ്ടോ? അവർ നിഷ്പക്ഷനിലപാടുകൈക്കൊണ്ടിരിക്കയാണത്രെ.

പണിക്കർ—അവർ നമ്മെ ഒരിക്കൽ ചതിച്ചു; ഇപ്പോഴും നിരാശപ്പെടുത്തി. എന്തിനാണു വീണ്ടും അപമാനത്തിനു പുറപ്പെട്ടതു്? ജന്മക്കാർ ഉപകാരസ്മരണയുള്ളവരാണെങ്കിൽ—

കുഞ്ഞ—അതു തിരുവെഴുത്തിനു് ഈ വിധം മറുവടി അയക്കുകയില്ല. ഇതാണ് തിരുവെഴുത്തിന്റെ പകർപ്പു്. (വായിക്കുന്നു.)

"അരുളിച്ചെയ്യുന്നതു നമ്മുടെ ഭരണാവിൽ എത്രയും വലുതെ കീർത്തിപ്പെട്ടിരിക്കും ജനങ്ങൾക്കെന്നാൽ തുപ്പാപ്പി സാമ്രാജ്യപത്തിങ്കലെ ശക്തികൊണ്ടു് ഇങ്ങോട്ടു കടന്നു നാം രക്ഷിക്കേണ്ടുന്ന രാജ്യങ്ങളും പലതും ഒതുക്കി അവരേയും നീക്കി അങ്ങുന്നതന്നെ അനുഭവിച്ചു ചെല്ലുന്ന പ്രകാരവും അധികം നമ്മുടെ രാജ്യമായ കരപ്പുറം ഒതുക്കിയിരിക്കുന്നപ്രകാരവുംഒന്നരണ്ടെഴുതിഅയച്ചുവല്ലോ. അതിൽ പിന്നേയും കരപ്പുറത്തു നാലുകാതം വഴി വടക്കോട്ടു കടന്നു് പാമ്പാ അഴിക്കലോളം വന്നു കൂറിയും കോലുമിട്ടറപ്പിച്ചു് പാക്കുകയും. കിഴക്കേ വീതിക്കും വടക്കുമലക്രമേണ അയ്യൂരനാട്ടും കുന്നത്തുനാടും ഒതുക്കി താന്നിപ്പുഴയോളം വന്നിരിക്കുന്നു. തുപ്പാപ്പിസാമ്രാജ്യപത്തിങ്കലെ ഇപ്പോഴത്തെ ശക്തിക്കു് അന്യോന്യംചേർന്നു ചെല്ലുകയേ ഉള്ളു എന്നുവെച്ചു കുമ്മവരുമായി വിചാരിച്ചുറച്ചുമാവേലിക്കരവെച്ചു് കാണുകയും ചെയ്തു. രണ്ടാമതും തുപ്പാപ്പിമൂപ്പിൽനിന്നും എളമയിൽനിന്നുംകൂടി തുപ്പുണിത്തുറക്കെത്തി അന്യോന്യം കണ്ടു. നാം കുമ്മവരുമായിക്കൂടി വിചാരിച്ച കാര്യങ്ങൾകൊണ്ടു് അങ്ങോട്ടു പറഞ്ഞതി

ന്റെ ശേഷം ശക്തികൊണ്ട് ഓരോന്നു പറകയല്ലാതെ ന്യായമായിട്ട് ഒന്നും പറഞ്ഞു കേട്ടതുമില്ല. കൂടുവരും നമുക്കുവേണ്ടി വളരെ പറഞ്ഞു. അതും ബോധിച്ചില്ല. കാഴ്ച കഴിയുന്നതിന്നുമുമ്പെ അന്യോന്യം കണ്ടാൽ കായ്മൊക്കെയും വേണ്ടുംവണ്ണം ആക്കാമെന്നും ഒഴിയേണ്ടതൊക്കെയും ഒഴിയാമെന്നും നിശ്ചയിച്ച പറകകൊണ്ടത്രേ ചെയ്യാവുന്നതും ചെയ്യരുതാത്തതും ചെയ്തിട്ടും കാൺക എന്നു വെച്ചതു്. തമ്മിൽ കണ്ടതിൽ പിന്നേയും ഒഴിയേണ്ടതൊന്നും ഒഴിഞ്ഞില്ലെന്നു മാത്രമല്ല പിന്നേയും നമുക്കുള്ള ആളുകളോടുള്ള ചോദ്യങ്ങളും നടേ ഒതുക്കിയിരിക്കുന്നേടത്തുനിന്നു ഇക്കൊട്ട കടന്നു നമുക്കു പ്രത്യേകമുള്ള കരുനാട്ടിൽ കടന്നു നമുക്കു വരേണ്ടും പലിശ പാട്ടങ്ങളും കരേറി തെണ്ടുകയും കുത്തുമതിയും ചുങ്കങ്ങളും അന്നന്നു് ആളാക്കി എടുപ്പിക്കുകയും അല്ലാതെ അടികൂടിയാരോടു് അടുത്തവണ്ണം പിരിക്കുകയും മുന്നിലചേരുമാനം ഏറ്റുകൊള്ളേണമെന്നു് ഞെരുക്കുള്ളം ആകുന്നു. തുപ്പാപ്പിസാത്രുപത്തികലെ ബലംകൊണ്ടു ഒതുക്കിയിരിക്കുന്ന ദിക്കുകളിൽ ഉള്ള ആളുകളും സങ്കടംകൊണ്ടു നാം ഇരിക്കുന്നേടത്തുവന്ന തങ്ങളെ രക്ഷിക്കേണമെന്നും അതിന്നു ഇന്നവണ്ണമെന്നു് കല്പിച്ചാൽ അവ്വണ്ണമൊക്കെയും ഞങ്ങൾ ചെയ്യാമെന്നു തികച്ചും പറയുന്നു. ഇനി കമ്പഞ്ഞിയുടെ ബലവും വന്നു നമ്മുടെ ബലവും തികയാതെ ഒന്നും ചെയ്താൽ ഫലം വരികയില്ലെന്നു നിശ്ചയിച്ച സഹിച്ചുക്കൂടാത്ത സങ്കടങ്ങളും ഒക്കെയും സഹിച്ച നാം ക്ഷമിച്ചിരിക്ക ആകുന്നു. ഇപ്പോൾ സാമൂതിരിയും, നമുക്കും കമ്പിഞ്ഞിക്കും ബലം ക്ഷയിച്ചിട്ടുള്ള സമയമാകുന്നു എന്നുവെച്ചു നമ്മുടെ അമ്മാമനും അമരാലുംക്കുടി പറഞ്ഞു് എഴുതിവെച്ച വ

യ്യ് കവിഞ്ഞു പടിഞ്ഞാറെ വഴിക്കു കടന്ന് ചേറുവാ അ
ഴിയിൽനിന്ന പാപ്പനിവട്ടത്തോളം പല സ്ഥലങ്ങളിലും
കുറിയും കോട്ടയുമിട്ട പാക്കുന്ന. കൊടുങ്ങല്ലൂർ പുതിയ
കോവിലകത്തും കടന്ന് ഉറപ്പിച്ചു പാക്കുന്ന. ആലങ്ങാട്ടും
പറവൂരും സാമൂതിരിയുടെ കായ്ക്കാരന്മാരും ആളുകളും
പാക്കുന്നമുണ്ട്. കിഴക്കേവഴിക്കു തൃശ്ശിവപേരൂക്കു കടന്ന്
അവിടെ നമ്മുടെ കോവിലകങ്ങളിലും പാലിയത്തും സാമൂ
തിരിയും അനന്തരവരും പാക്കയാകുന്ന. മാപ്രാണത്തും
കാട്ടരും പുതുക്കാട്ടും കോട്ടകളുമിട്ട കായ്ക്കാരന്മാരും ആള
കളും പാക്ക ആകുന്ന. കോടശ്ശേരിനാട്ടിലും ഏതാനും ആ
ളകൾ ചെന്ന പാക്കുന്നുണ്ട്. ഏനാമാക്കൽ കോട്ടയിൽ
പ്രമാണമാക്കി നാം കല്പിച്ചിരുന്നവന്റെ വ്യാജംകൊണ്ട്
അവിടേയും അവർ കേറിയിരുപ്പാനുള്ള സംഗതിവന്ന.
സാമൂതിരി ഇങ്ങോട്ട പുറപ്പെടുന്നതിന്നുമുമ്പെ പ്രമുക്കന്മാ
രിൽ ചിലർ അങ്ങു ചെന്നകണ്ടു സാമൂതിരി കല്പിക്കുന്നവ
ണ്ണം കേംക്കാമെന്ന് എഴുതിക്കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. ഇ
തൊക്കെയും നമുക്കിപ്പോഠം വന്നിരിക്കുന്ന ബലക്ഷയംകൊ
ണ്ടും കുമ്പഞ്ഞിയുടെ ശക്തി ഇനി നടേത്തപ്പോലെ തി
കഞ്ഞു വരികില്ലെന്ന് ഉറച്ചിട്ടല്ലോ ആകുന്ന. നമ്മുടെ സ്വ
രൂപത്തിങ്കൽ പണ്ട് അനേകം പ്രകാരത്തിൽ ഉള്ള അന
ർത്ഥങ്ങൾ വളരെ ഉണ്ടായിട്ടും ഉണ്ടല്ലൊ. അന്നും കുമ്പഞ്ഞി
യുടെ ശക്തികൊണ്ടും നേരുകൊണ്ടുംഎല്ലോ നമ്മുടെ പൂ
ർവ്വന്മാരെ രാജ്യം അനുഭവിപ്പിച്ചുതു്. ഇന്നും അതിൽ വല
തായിട്ടുള്ള ആപത്തുകൾ വന്നിരിക്കുന്ന എങ്കിലും ബഹുമാ
നപ്പെട്ട കുമ്പഞ്ഞിയുടെ സ്ഥായിയും സ്നേഹവും നമ്മെക്കു
റിച്ചുള്ളതു ശത്രുക്കളെ ബോധിപ്പിക്കുമ്പോൾ ഇതിൽപര
മായിട്ടുള്ള അനർത്ഥങ്ങൾ വന്നാലും കാററത്തെ പഞ്ഞി

പോലെ ആപത്തൊക്കെയും ഒഴിയുമെന്നു നാം നിശ്ചയിച്ചു് ഇരിക്കയാകുന്നു. രണ്ടു പുറത്തുനിന്നും ഇങ്ങിനെയുള്ള അനർത്ഥങ്ങൾ വരികകൊണ്ടു് നമുക്കു് എല്ലാ അവസ്ഥകൊണ്ടും വളരെ മനസ്സുമുട്ടു് ആകുന്നു. ഉള്ളിൽ ഉള്ള സങ്കടങ്ങൾ മറെറാരുത്തനോടു് പറകയും മറെറാരുത്തരു് അതു അറിഞ്ഞു ചെയ്യുകയും കീഴിൽ നമ്മുടെ സ്വതന്ത്രപ്രവൃത്തികൾ ഉണ്ടായിട്ടില്ലല്ലോ. ഇതുകൊണ്ടു തികച്ചുതികച്ചും ഴുവാൻ നമുക്കു വരുന്ന ദോഷവും ഗുണവും കുമ്പഞ്ഞിക്കും കുമ്പഞ്ഞിയിൽ വരുന്നതു നമുക്കും ഭേദംകൂടാതെ ഇരുന്നാലും ന്യായം എന്നതു നമ്മുടെ മനസ്സിൽ ഉറപ്പുകൊണ്ടു വേണ്ടിവന്നു. അങ്ങും അങ്ങനെതന്നെ ആയിരിക്കുമെന്നു നമ്മുടെ മനസ്സിൽ അതുകൊണ്ടു താനും. ഇതൊക്കെയും കീഴ്പ്പെട്ട നമ്മുടെ ജനരാലുടെ മനസ്സിൽ വഴിപോലെ ഉണ്ടായിട്ടു നമ്മുടെ സ്വതന്ത്രപ്രവൃത്തിക്കുത്തക്കവണ്ണവും ബഹുമാനപ്പെട്ട കുമ്പഞ്ഞിയുടെ കാര്യം മേൽക്കുമേൽ വർദ്ധിക്കുത്തക്കവണ്ണവും ഒട്ടും താമസിയാതെ കല്പിച്ചയക്കുകയും വേണം. കീഴിലും ഇങ്ങനെ ഓരോരോ ആപത്തുകൾ ഉണ്ടായിട്ടുള്ളതിൻെറ നിവൃത്തിവരുത്തുകകൊണ്ടല്ലൊ നമുക്കും കുമ്പഞ്ഞിക്കും ഓരോ ഗുണങ്ങൾ വന്നിരിക്കുന്നതു്. ഇതിന്നൊക്കെയും പ്രയത്നങ്ങൾ ചെയ്താൽ ബഹുമാനപ്പെട്ട കുമ്പഞ്ഞിക്കു് ഏറിയ ചിലവും കുറഞ്ഞ ലാഭവുമേ ഉണ്ടാവുള്ളു എന്നു വരില്ല. ക്രമേണ നിരൂപിച്ചാൽ കാര്യങ്ങൾ പലതും വരുത്തുവാനുണ്ടു്. ശേഷം ഉള്ള കാര്യങ്ങൾ ഒക്കെയും നാം നമ്മുടെ കൂടവരെ ബോധിപ്പിച്ചു് അങ്ങു് അറിയമാറാക്കുകയും ചെയ്യും. എല്ലാ കാര്യത്തിന്നും ഒരു

കുസ്വരൂപത്തെക്കഴിഞ്ഞാൽ നമ്മുടെ സ്വരൂപത്തിങ്കലെ രക്ഷക്കു കുമ്പഞ്ഞിയെ നാം വിശ്വസിച്ചിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ കൊല്ലം 932-ാമതു മേടമാസം 4-ാംനു- പവ്വത്തിൽ അമ്പാടി കൈയെഴുത്തു".

പണിക്കർ—തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു് അന്നനുഭവിച്ചിരുന്ന മനഃക്ലേശം അങ്ങനെതന്നെ ഇതിൽ പകർത്തീട്ടുണ്ടു്.

നായർ—തമ്പുരാന്റെ സ്ഥിതി ഇക്കുറുമാത്രം കഷ്ടത്തിലാണെന്നു നാട്ടിൽ പരന്നിട്ടില്ല. എന്നാൽ ഉറ്റ ബന്ധുക്കളാണെന്നു ഭാവിക്കുന്നവരിൽ ചിലർക്കുടി ക്രൂരമാറാതിരിക്കില്ല.

കൃഷ്ണ—കായ്യത്തിന്റെ സ്ഥിതി ഇങ്ങനെ ഇരിക്കെ ലന്തക്കുമ്പഞ്ഞി ഒരു സഹായവും ചെയ്യാതെ തിരുവിതാംകൂർ രാജാവുമായി സമാധാനത്തിൽ ഇരിക്കണമെന്നു മുവടി വന്നതുകൊണ്ടാണു് തുപ്പാപ്പിസ്വരൂപവുമായി ചേരുകയെന്നു നിശ്ചയിച്ചു കോമി അച്ചൻ പ്രയത്നം തുടങ്ങിയതു്.

പണിക്കർ—സമാധാനത്തിനു് അപേക്ഷിച്ചതു കൈക്കൊണ്ടു സൈന്യങ്ങളുടെ മുമ്പോട്ടുള്ള ഗതിയെ നിത്തിവെയ്പാൻ മഹാരാജാവു കല്പന അയച്ചിട്ടുണ്ടെന്നുകുടി സംസാരമായിട്ടുണ്ടല്ലൊ.

കൃഷ്ണ—രാമയ്യൻ ഭളവക്കു് അതതു സമ്മതമായിരുന്നില്ലെങ്കിലും കല്പന അനുസരിച്ചു സൈന്യങ്ങളുടെ മുമ്പോട്ടുള്ള ഗതിയെ തടഞ്ഞിട്ടുണ്ടു്.

നായർ—ഒരുപുറം ഒതുങ്ങിയ സ്ഥിതിക്കു മറുപുറത്തേക്കു കേറാൻ ഇതൊരു നല്ല തക്കമല്ലേ? നാം തട്ടത്തുകൊ

ണ്ടിരുന്നാൽ കുട്ടിത്തോട്ടുകൂടി വന്നുകേറാനാണ് എ
ളുപ്പം.

പണിക്കർ—എന്താ ഒരു ലഹള കേൾക്കുന്നത്! വലി
യൊരെരമ്പം!

കൃഷ്ണ—തെക്കുഭാഗത്തുനിന്നാകുമെന്നു തോന്നുന്നു. പുക
യും പൊങ്ങുന്നുണ്ട്.

പണ്ണി—നായരങ്ങാടി തീപ്പിടിച്ചിരിക്കുമോ? പൊട്ടിത്തെ
റിക്കുന്ന ശബ്ദം! അതാ ജനങ്ങളം നിലവിളിച്ച് ഓടു
ന്നു! തീഭയംതന്നെ.

കൃഷ്ണ—വാ! ആപത്തെന്തെന്നറിയുക.

(എഴുനേറ്റ് പുറത്തിനടുത്ത്) പടിഞ്ഞാറുപുറത്തും
പുകപൊങ്ങുന്നുണ്ട്. (അണിയറയിൽ തീയും പുകയും)

പണിക്കർ—അതാ! നായരങ്ങാടി നിരപ്പൊക്കത്തുന്നു.

(അണിയറയിൽ—"രക്ഷിക്കണേ! രക്ഷിക്കണേ!
വടക്കുന്നാഥ! കുഞ്ഞുകുട്ടികളം തീയിൽകിടന്നു പിടയു
ന്നു".) (ലോകർ ബദ്ധപ്പെട്ടു പ്രവേശിച്ചു) "നാലുപാല
ത്തിന്നകത്തുള്ള വീടുകളം കൊള്ളചെയ്തു ചുട്ടുമുടിക്കുന്നു.
പാറോല കൊച്ചുമാനനും ആയിരക്കണക്കും ശത്രുക്കളുടെ ഇ
ടയിൽ കുടുകൊരിയുന്നു. ഓടുവിൻ! ഇണപ്പിൻ!"

പണിക്കർ—നായരേ!

നായർ—സ്വാമി!

കൃഷ്ണ—പോകുക.

(കർട്ടൻ.)

രംഗം ഥ൨൨.

(വടക്കുന്നാഥൻ ക്ഷേത്രത്തിന്റെ അന്തർഭാഗം. ഒരു അന്തർജ്ജനം കല്ലറയുടെ സമീപത്തു കൂടമറച്ചു നില്ക്കുന്നു)

അന്തർജ്ജനം—(ആത്മഗതം) എന്റെ ജീവനെ രക്ഷിച്ച ആളെ ആയുസ്സുപേക്ഷിച്ചും മോചിപ്പിക്കുവാൻ ശ്രമിക്കും.

പാട്ടമാളി—(പ്രവേശിച്ച് ആത്മഗതം) തുപ്പുകകഴിഞ്ഞു് ആളൊഴിഞ്ഞിട്ടും ഇവർ പോകാനുള്ള ഭാവമില്ല. വൃഷലിയേയും കാണുന്നില്ല. ദേവനെ സാക്ഷിനിർത്തി ചോദിക്കുകതന്നെ (പ്രകാശം) അവിടെ ഒറ്റക്കു നില്ക്കുന്നതു് എന്തിനാണെന്നു മനസ്സിലായില്ല.

അന്ത--അകത്തുള്ള ആളെ ഒരു കണ്ണുകണ്ടുപോകാൻ മോഹിച്ചു നില്ക്കയാണു്.

പാട്ട--അകത്തുള്ള ആളൊക്കെ പൊയ്കഴിഞ്ഞു. നട പൂട്ടേണ്ട സമയമായി.

അന്ത--ഈ കല്ലറക്കുള്ളിലുള്ള ആളെ കാണാനാണ് കാത്തുനില്ക്കുന്നതു്.

പാട്ട--കല്ലറക്കുള്ളിലുള്ള പുള്ളിയേയോ? കാത്തുനില്ക്കുന്നതു് ആരാണെന്നു മനസ്സിലായില്ല.

അന്ത--ഞാൻ അമ്മയാണു്. അന്തിക്കുപിമ്പാണു് കേട്ടതു്.

പാട്ട--ആരായാലും ഇപ്പോൾ കാണാൻ തരമാകുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. അന്നവാദം കൂടാതെ അറത്തുറക്കാൻ പാടില്ല.

അന്ത—അനുവാദം ഉണ്ടാകുമ്പോൾ കണ്ടാൽമതി. അതുവരെ ഞാൻ ക്ഷേത്രോപവാസം ചെയ്യുകയാണു്.

പാട്ട—എടോ പാറാവേ! കുഴപ്പം വിഷമത്തിലായല്ലോ.

പാറാവ്—(പ്രവേശിച്ചു) എന്താ സ്വാമീ!

പാട്ട—ആരാ കല്ലറക്കകത്തു്?

പാറാവ്—അകത്തുള്ള ആളുതന്നെ!

പാട്ട—കുഞ്ഞാത്തോലാണൊ?

പാറാവു—എന്തു് തോലാണാവോ? അകത്താക്കുമ്പോൾ സ്വാമി കണ്ടില്ലേ? എനിക്കു രണ്ടാംപാറാവാണു്.

പാട്ട—ഒരിക്കൽ ചിലരെ കൊണ്ടുവന്നു് അകത്താക്കീട്ടു പൂട്ടാൻ പറയും. മറെറാരിക്കൽ തുറപ്പിച്ചുകൊണ്ടു പോകും. ബാക്കി കിടപ്പുള്ളതെന്താണെന്നു് ആരുകണ്ടു? താക്കോൽ സൂക്ഷിക്കേണ്ട ചുമതലയെ എനിക്കുള്ളൂ.

പാറാവ്—ആളെ അകത്താക്കാനോ പുറത്താക്കാനോ ആവശ്യമുണ്ടെങ്കിൽ സ്വാമിപോയി കല്പനവാങ്ങിച്ചുകൊണ്ടുവരും.

പാട്ട—ഈ സമയത്തു കോവിലകത്തോളം പോകിവരേണ്ട കാര്യം ഞെരുക്കമാണു്

അന്ത—സ്നേഹം എല്ലാ ജന്തുക്കൾക്കുമുണ്ടു്. ഒരുനോക്കു കണ്ടതുകൊണ്ടു് ആകെ ഒരു വൈഷമ്യവും വരാനില്ല. നാളെക്കു മുഴം ജീവിച്ചിരിക്കുമോ എന്തോ!

പാട്ട—പാറാവുകാരൻ സമ്മതിച്ചാൽ എനിക്കു വിരോധമില്ല.

അന്ത—പാറാവുകാരനും കുഞ്ഞുകുട്ടികളും ഉള്ള ആളല്ലേ?

പാറാവു—സ്വാമീ! അമ്മപെങ്ങന്മാരെല്ലാവക്കുമുണ്ടു്. ഉം, ഉം—കണ്ടുപോക്കോട്ടെ. അന്തർജ്ജനമോ എന്തു ജന്തുവോ?

(പാട്ടമാളി കല്ലുറുന്നു മാറിനില്ക്കുന്നു. അന്തഃജ്ജനം അകത്തുകടന്നു വാതിലടക്കുന്നു. പാട്ടമാളി ചെവിയോ ക്കുന്നു)

അന്ത—(സ്വകാര്യം) പരിഭ്രമിക്കണ്ട, ശത്രുപുത്രിയാണു്. പതുക്കെ പറയണം.

അന്ന—എന്തു്! ചിരുതക്കുട്ടിയോ? ഈ സാഹസത്തിനു് എങ്ങനെ സാധിച്ചു? ഇതോ സ്ത്രീഹൃദയം!

ചിരുത—ഞാൻ സാഹസിയാണെന്നു പറയുന്ന ആളാണു് അതു പ്രവൃത്തിച്ചതു്. നാട്ടിലൊരുത്തൻ മതിന്നു കൊണ്ടു് അരചൻ അമരുകയില്ലെന്നു ഞാൻ പറഞ്ഞതു ബോധിച്ചില്ലല്ലൊ.

അന്ന—ഒക്കെ ബോധിച്ചു. ഈ അവിവേകത്തിന്റെ ഉദ്ദേശമെന്താ? അതു പറയൂ. ഈ വേഷത്തിന്റെ ആശയവും.

ചിരുത—പുരുക്കിപ്പറയാം. ഇനി എന്നെ കാണണമെന്നു വിചാരമുണ്ടെങ്കിൽ ഇപ്പോഴം ഞാൻ പറയുന്നതുകേൾക്കണം. സമ്മതിച്ചു പ്രവർത്തിക്കണം.

അന്ന—സ്നേഹാധിക്യം നിമിത്തം തന്നെത്താൻ മറന്നു പ്രവൃത്തി ആവരുതു്. പറയൂ.

ചിരുത—സന്ധിബലത്തോട്ടക്കുടി പെരുമ്പടപ്പുതമ്പുരാന്റെ പുരുഷാരം അട്ടത്തെത്തീട്ടുണ്ടു്. അവിടുന്നു് ഈ സമയത്തു് ഇവിടെ കിടക്കേണ്ട ആളല്ല. ഇതാ വാരം! ഈ ഉടപ്പും കൂടെയും. ഇത്ര പറഞ്ഞാൽ പോരേ?

അന്ന—അതൊക്കില്ല. പുരുഷൻ സ്ത്രീയെ രക്ഷിക്കുകയാണു് വേണ്ടതു്. അപരാധം ചെയ്യാത്തവളെ ശിക്ഷക്കുപാത്രമാക്കി സ്വാത്മം മോഹിച്ചുപോകുന്നതു ധർമ്മമല്ല.

ചിരുത—ധമ്മം അനുഷ്ഠിക്കുന്നവരെ ചതിയിൽപെടുത്തിയാൽ ആ വഴിക്ക് അവർ രക്ഷപ്രാപിക്കുന്നതു അധമ്മമാവില്ല. എന്നെപ്പറ്റി വിചാരപ്പെടണ്ട. ഇനി തമ്മിൽ കാണാൻ ഇടവരുന്നതുവരെ എന്നെ .ഞാൻതന്നെ രക്ഷിച്ചുകൊള്ളാം. ഒരു കുലകന്യകയാണെന്നു് അറിയുന്ന പുരുഷൻ ഉണ്ടായാൽ എനിക്കു രക്ഷകിട്ടും. വൈഷമ്യം വിചാരിച്ചു സമയം കളയരുതു്.

പാട്ട—ഇതുവരെ ഇടക്കിടെ ചില അസ്പഷ്ടവാക്കുകൾ കേട്ടുകൊണ്ടിരുന്നു. ഇപ്പോൾ നീട്ടിവിടുന്ന നിശ്വാസം മാത്രമേ കേൾക്കാനുള്ളു. (വാതൽ ശബ്ദപ്പെടുത്തികൊണ്ടു) നേരം വൈകി, പുറത്തു വരൂ.

അകത്തുനിന്നു "പരിഭവിക്കരുതു്, ഇതാ വരുന്നു." വാതിൽ തുറക്കുന്നു. പാട്ടമാളി മാറിനില്ക്കുന്നു. മറുകടയോടുകൂടി പുറത്തു കടന്ന ആൾ കട്ടിളപഴുതിൽ കുറച്ചു നേരം തിരിഞ്ഞുനില്ക്കുന്നു. കൈയിൽനിന്നു വള ഉടൻ വീണതറിയാതെ പുറത്തേക്കിറങ്ങി പോകുന്നു.)

പാട്ട—(അറ പൂട്ടി, വള കൈയിൽ എടുത്തുനോക്കുന്നു.)

പാറാവു്—(മറുകടയുടെ പിന്നാലെ നാലടി നടന്നു തിരിച്ചുവന്നു) സ്വാമീ! പുറത്തേക്കു പോയതു ഒറ്റയോ ഇരട്ടയോ എന്നു ഞാൻ നോക്കി. പെട്ടുപില്ല.

പാട്ട—ആ സംശയം തീക്കാനോ താൻ പിന്നാലെ പോയതു്?

പാറാവു്—ഈ വകക്കാർ ഇരട്ടകുടയുടെ ഉള്ളിലും പെട്ടുകുടി നടക്കാറില്ല. ഒറ്റകുടയുടെ ഉള്ളിലും പെട്ടുകുടീട്ടുണ്ടോ എന്നറിവാൻ പോയതാണു്. ഇക്കാലത്തു ഒന്നിനേയും വിശ്വസിച്ചുകൂടാ.

പാട്ട—അകത്തേക്കു പോയതു് അന്തർജ്ജനമോ എന്തു ജന്തുവോ എന്നു താൻ സംശയിച്ചില്ലേ? ഇതാ അടയാളം (വള കാണിക്കുന്നു.)

പാറാവു്—ഓട്ടവളയായതുകൊണ്ടു തിരിച്ചു വരില്ലായിരിക്കും. പൊന്നാണെങ്കിൽ പെണ്ണു പിന്നാക്കം വരാതിരിക്കുമോ? സ്വാമീ! വള ഓട്ടതന്നെയല്ലേ?

പാട്ട—പൊന്നാണെങ്കിൽ ഞാൻ തന്നെ കാണിക്കുമോ?

പാറാവു്—ഓടെങ്കിൽ ഓട്ടു്, പാതി പാതി. പൊട്ടിച്ചോളൂ.

പാട്ടമാളി—അതുവേണ്ട. ഇതു തല്ക്കാലം എന്റെ കൈയിൽ ഇരിക്കട്ടെ.

പാറാവു്—ഓട്ട കാട്ടിപ്പോയ പെണ്ണു നമ്മുടെ ചെമ്പു പുറത്താക്കുകയില്ലല്ലൊ.

പാട്ട—ചെമ്പു പുറത്താക്കിയാലും പാതി പാതി, അല്ലേ?

പാറാവു്—സ്വാമീ! കളിയൊക്കെ കളയൂ. പാറാവു മാറിവരുന്നുണ്ടു്. ഞാനൊന്നും അറിഞ്ഞിട്ടില്ല കിട്ടോ.

(പോകുന്നു)

പാട്ട—(വിളക്കുപിടിച്ചു ചുറ്റിനടക്കുന്നു.)

(മാറിവന്ന പാറാവുകാരൻ പ്രവേശിച്ചു്)

പാറാവു്—എന്താ സ്വാമികളെ! കല്ലറക്കുള്ളിൽ കിടക്കുന്ന ആൾക്കു് സന്ധ്യാവന്ദനവും ഊണും ഒന്നും വേണ്ടേ?

പാട്ട—ഞാൻ ചോദിച്ചില്ല. ഊട്ടാൻ എനിക്കു കല്പനയില്ല.

പാറാവു്—കൊക്കാണിയിൽ കൊണ്ടുപോയി ചോറു കൊടുക്കാൻ കല്പനയായിട്ടുണ്ടു്.

പാട്ടാളി—(അറ തുറന്നു) അതേയി, പുറത്തേക്കു വരൂ. ഉണ്ണണ്ടേ? (മൌനം.)

പാട്ടമാളി—(വീണ്ടും) എന്തൊരുറക്കമാണിത്! എണീ
ക്കൂ. നേരം നന്നായി.
(അകത്തുനിന്ന്—"ഞാൻ ഉറങ്ങീട്ടില്ല. ഉണ്ണണ്ട".)
പാറാവ്—സ്വാമീ! ഇതെന്താഇത്! പാറോല രണ്ടാമ
ന്റെ മത്തളത്തൊള്ള പെണ്ണായിപ്പോയല്ലോ.
പാട്ടമാളി—പാറോല രണ്ടാമനോ? (വിളക്കെടുത്ത് അറ
ക്കുള്ളിൽ പോയിനോക്കീട്ട്) പാറാവേ! ഒച്ച മാത്രമ
ല്ല, ഒട്ടുക്കും പെണ്ണായിട്ടാണ് ഇവിടെ ഇരിക്കുന്നത്. അയ്യയ്യേ! എന്തൊരു മറിമായമാണിത്!
പാറാവ്—എന്താ സ്വാമീ! ആളൊട്ട മശക്കി, ഇല്ലേ?
പാട്ട—നമ്മടം പുത്തങ്ങി, അകത്തിട്ടടച്ചത് ആണോപെ
ണ്ണോ? ഉള്ളത്തു പറയൂ.
പാറാവ്—സ്വാമിക്കും പിടിച്ചുവോ പിച്ച്? ചീരാമൻ
കൊച്ചോമൻപടനായകനെ പരിക്കേല്പിച്ചത പെണ്ണ
ല്ല. പാറോലപ്രട ആണ്. കാരണം പെണ്ണാണെന്നു
വെക്കൂ.
പാട്ട—(ആലോചിച്ചുംകൊണ്ട്) ഇവിടെ ഇരിക്കുന്നത
പെണ്ണാണ്. അനുജൻകയ്മളെ ഞാനറിയും.
പാറാവ്—സ്വാമിക്കു വിളക്കത്തു ആളെ തിരിച്ചറിഞ്ഞു
കൂടെങ്കിൽ ഇങ്ങു പുറത്തുകൊണ്ടുവരു. ആണോ പെ
ണ്ണോ എന്നു ഞാൻ പറയാം.
പാട്ട—വിളക്കത്തു എനിക്കു കണ്ണുകാണാം. ആണോ
പെണ്ണോ എന്നു ഇവിടെ വന്നു നോക്കിക്കൂടെ?
പാറാവു—ഞാൻ അകത്തേക്കു വരുന്നില്ല. ഞങ്ങടംതമ്മി
ൽ അങ്ങിനെയാണ്. എന്നെ കൈയിൽ കിട്ടിയാൽ
ആ സാഹസി അമ്പലം തുലാംമാറാൻ മടിക്കില്ല.

ചിരുത—ദേവനിലുള്ള ഭക്തിയോ ജീവനിലുള്ള സക്തിയോ ഈ അഭിപ്രായം പറപ്പെട്ടുവിച്ചത്?

പാട്ട—അമ്മേ! നിങ്ങൾ ആരാണ്? മറേറ ആൾ എവിടെ?

ചിരുത—എന്നെ അറിഞ്ഞിട്ട് കായ്യമില്ല. മറേറ ആൾ എൻെറ ഉള്ളിലുണ്ട്. നിങ്ങൾചെയ്ത ഉപകാരം ഞാൻ മറക്കില്ല.

പാറാവ്—ഇതെന്തൊരാപത്താണീശ്വരാ! (കട്ട് ളപ്പുഴതിൽക്കുടിഅകത്തേക്കു തലകടത്തി ചെരിച്ചുനോക്കീട്ട്) സ്വാമീ! ഇങ്ങോട്ട പോര്. മനസ്സിലായി. (പാട്ടമാളിയുടെ കൈ പിടിച്ചുവലിച്ചു പറത്തേക്കു കൊണ്ടുവന്ന്, വാതിലടച്ച്) പൂട്ടിക്കോളൂ! വേഗം വേണം.

പാട്ട—എന്തിനാ? എന്തുകണ്ടു? പറയൂ.

പാറാവ്—പൂട്ട സ്വാമി! അപകടം വരുംമുമ്പു വേഗം ആട്ടെ.

പാട്ട—(വാതിൽ പൂട്ടീട്ട്) ഇനി പറയൂ. എനിക്കു കായ്യം മനസ്സിലായില്ല.

പാറാവ്—ഞാൻ ക്രൂരണ്ടായതുകൊണ്ടു സ്വാമി പിഴച്ച് അല്ലെങ്കിൽ മറവനെപ്പോലെ പാട്ടമാളിയും അതിൻെറ വയററിൽ പെടുമായിരുന്നു. യക്ഷിപ്പുരയിൽ ഇട്ടടച്ച മനുഷ്യനെയുണ്ടോ പിന്നെ കാണാൻപോകുന്നു.

പാട്ട—ഇതു പറവാനാണോ എന്നെ പിടിച്ചുവലിച്ച് ശുദ്ധം മാററിയതു്. ആ സ്ത്രീ യക്ഷിയുമല്ല, രക്ഷസ്സുമല്ല!

പാറാവ്—മറേറ ആൾ എവിടെ എന്നു സ്വാമി ചോദിച്ചപ്പോൾ എൻെറ ഉള്ളിൽ ഉണ്ടെന്നു പറയുന്നതു കേ

ട്ടില്ലെ? മൊരച്ച യക്ഷിയാണു്. പാറോല പ്രേതവിനെ തീറ്റ കഴിച്ചതു തിട്ടം.

പാട്ട—(അപവായ്യു) അന്തഃജ്ജനം വന്നതും പോയതും ഇയാളം അറിഞ്ഞിട്ടില്ല. മറേറ പാറാവുകാരൻ എന്തു പറയും എന്നാണു് ഭയം. (പ്രകാശം) ആ സ്ത്രീ ആരാണെന്നു് ഒന്നുകൂടി തിരക്കി ചോദിക്കണം. വരൂ.

പാറാവു—ഇനിയും സംശയം തീന്നില്ലെ? അവളുടെ കണ്ണും മുകവും മുടിയും, ആ ചന്തം കണ്ടാലറിഞ്ഞുകൂടേ? ഇത്ര സൌന്ദര്യ്യം മനുഷ്യസ്ത്രീക്കുണ്ടാവുകയില്ല.

പാട്ടാളി—ഈ കളി അവസാനം കണ്ണു തുറപ്പിക്കും. ഒന്നമയിരിക്കട്ടെ.

പാറാവു്—ഞാൻ പറയുന്നതു കളിയല്ല, അപ്പടി കാര്യ്യം. കരളുറപ്പുണ്ടെങ്കിൽ ചെന്നു് അറ തുറന്നുനോക്കു. ഇപ്പോഴുള്ള രൂപമല്ല അപ്പോൾ കാണുക. അല്ലെങ്കിൽ ആളെ കണ്ടില്ലെന്നും വരും. കൈയിൽ പെട്ടാൽ തിന്നെന്നും വന്നേക്കുമേ! അതുകൂടി പറഞ്ഞേക്കാം. ഇനി അറ തുറന്നാൽ ഞാൻ പറപറക്കും.

പാട്ട—വീണ്ടുവിചാരമില്ലാതെ വല്ലതും പറകയല്ല വേണ്ടതു്. കാര്യ്യത്തിന്റെ സൂക്ഷ്മം നാം തന്നെ തിരക്കി അറിയേണ്ടിവരും.

(അറയുടെ പൂട്ടു തുറന്നു കതകു തള്ളിനോക്കുന്നു. പാറാവുകാരൻ മുണ്ടു ഉരച്ചുകേറ്റി ഓടുവാൻ തുനിഞ്ഞുനില്ക്കുന്നു.)

പാട്ട—(വീണ്ടും വാതിൽ തള്ളുന്നു.) എന്താ തുറക്കാത്തതു്! അകത്തു തഴതിട്ടിട്ടുണ്ടു്. അപകടമായി.

പാറാവു്—സ്വാമീ! ആശ്വാസമായി. നാമുള്ള കതകു വെ

ട്ടിപ്പൊളിച്ചു നോക്കുമ്പോൾ അകത്താരും ഉണ്ടായിരിക്കയില്ല. മതി. ഇനി നമുക്കു പോകാം.

പാട്ട—അങ്ങനെ പോയാലോ? തനിക്കു കാവൽ നില്ക്കണ്ടെ?

പാറാവു്—അല്പരാത്രി, ശിവക്ഷേത്രത്തിലെ യക്ഷിവീട്ടിൽ കാവൽ കിടന്നിട്ടുള്ള സമ്പ്രദ്യം ഇനി എനിക്കുവേണ്ട. ഞാൻ ഇപ്പോൾതന്നെ ചെന്നുബോധിപ്പിച്ചേക്കാം

പാട്ട—അതു വേണ്ട. കാലത്തു മതി. അകത്താളെ കണ്ടില്ലെങ്കിൽ കുറെമൊന്നും വരാനില്ല. എന്നാൽ പോകുക.

(പോകുന്നു.)

(കർട്ടൻ)

രംഗം ൫ൻ.

(തൃശ്ശിവപേരൂർ കോവിലകം. ചിരുതപുരം ദേശവാഴിയും മന്ത്രി തലശ്ശേന്നവരും ഗ്രാമാധ്യക്ഷൻ നമ്പൂരിയും ഇരിക്കുന്നു.)

മന്ത്രി—ഞങ്ങൾ പാട്ടുരായ്ക്കൽ എത്തിയപ്പോഴാണു് ചിരാമൻ കിടപ്പിലായി എന്നു കേട്ടതു്. ആ ക്ഷണം മുതൽക്കു് ആ പാരോല സാഹസിയെ തേടിപിടിക്കാൻ യത്നിച്ചുതുടങ്ങി. ചീരാമനുണ്ണിക്കു സുഖക്കേട്ടു് അധികമൊന്നുമില്ലല്ലൊ.

ദേശ—ഭേദമാണു്. തൻറെ ദേഹവീണു. ബുദ്ധിതെളിഞ്ഞിട്ടില്ല. രണ്ടുദിവസംകൊണ്ടു് ആശ്വാസം വരുമെന്നാണു് വൈദ്യൻ പറഞ്ഞതു്.

മന്ത്രി—നമ്മുടെ കുറുക്കാരിൽ ഗ്രാമക്കാർ നമ്പൂരിമാരെ യാണു് എനിക്കു അധികം ബഹുമാനം. പാരോലപ്പട സങ്കേതത്തിൽ ഒളിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു അറിവുതന്നതു സമയോചിതമായി.

നമ്പൂരി—എലികളെ പുറത്താക്കാൻ ചില മടകളിൽ പുകക്കേണ്ടിവന്നു.

ദേശ—ശത്രുക്കളെ ഉടനടി അമത്തിക്കൊണ്ടുതന്നെ വരണം. പെരുമ്പടപ്പുപട ബന്ധുബലം തികച്ചുകൊണ്ടല്ലേ വരുന്നതു്?

നമ്പൂരി—വരട്ടെ, വരട്ടെ, അവരെ സല്ക്കരിക്കാനുള്ള മറ്റും ഇവിടെ ഒരുക്കിവരുന്നുണ്ടു്. ഇനി ക്ഷേത്രസങ്കേതത്തിൽ കടക്കുന്നവർ ഭസ്മംതൊടാതെ ശിവദർശനം ചെയ്യുകയില്ല. കുറച്ചൊരു ചുടലഭസ്മത്തിന്റെ മഹായ പററിയതു ശിവപ്രീതിക്കു അധികം നല്ലതാണല്ലൊ.

ദേശ—അനുജൻ വലിയ അക്രമം പ്രവർത്തിച്ചു. പലരും മരിച്ചിട്ടുണ്ടു്.

നമ്പൂരി—അവനെ പെട്ടെന്നാൻ നല്ല പ്രയത്നം വേണ്ടിവന്നു.

ദേശ—പാരോല രണ്ടാമനും വെണ്ണീറായോ?

മന്ത്രി—ഏയ്, ഇല്ല. അയാൾക്കു തീഭയവുമില്ല. ക്ഷേത്രത്തിൽ കല്ലറയോ പാമ്പറയോ ഒന്നില്ലേ? അതിൽ ബന്തോവസ്തു ചെയ്തിട്ടുണ്ടു്.

നമ്പൂരി—ശിക്ഷകല്പിക്കുന്നതിനു യോഗാതിരിയുടെ അഭിപ്രായം ചോദിക്കാൻ ആരും പോയിരിക്കുന്നു.

ദേശ—ക്ഷേത്രസംബന്ധമായ കുറ്റമല്ലല്ലൊ അനുജൻ ചെയ്തിട്ടുള്ളതു്.

മന്ത്രി—എന്നാൽ അവന്റെ തല വീശിക്കളയുവാൻ ഇപ്പോഴേതന്നെ കല്പനകൊടുത്തേക്കാം.

ദേശ—നാട്ടുനടപ്പനുസരിച്ചു പറയുകയാണെങ്കിൽ ബ്രാഹ്മണരേയും നായന്മാരിൽ താന്നജാതിക്കാരേയുമാണു കോയ്മസ്ഥാനത്തുനിന്നു ശിക്ഷിക്കുന്ന നടപ്പു്. നായന്മാരായ കുറക്കാരെ ശിക്ഷിക്കുന്നതു് അവരുടെ യോഗത്തിൽനിന്നാണു്.

മന്ത്രി—എന്നാൽ അനുജനെ അങ്ങോട്ടു വിളിച്ചുതന്നേക്കാം. പാകംപോലെ ആയിക്കോളൂ.

നമ്പൂരി—ശിക്ഷ മതിയാവില്ലെന്നൊരു ശങ്ക. ചില തടസ്സങ്ങൾ ഉണ്ടായിക്കൂടെന്നില്ല.

ദേശ—തിരുമേനി! ആകപ്പാടെ മനസ്സിനു സുഖമില്ല. മകളെ കാണാനില്ല.

മന്ത്രി—എന്തു്! എന്നാൽ അന്വേഷിക്കണ്ടേ?

ദേശ—അന്വേഷിക്കുന്നുണ്ടു് ചീരാമനും കിടപ്പിലായി.

നമ്പൂരി—മകൾ തിരിച്ചുവരുംമുമ്പു അനുജൻ അസ്സ അവട്ടെ.

മന്ത്രി—ഇപ്പോഴേതന്നെ അവനെ വിളിച്ചുതന്നേക്കാം. അതൊരു പുള്ളിയേ ബാക്കിയുള്ളൂ. ആരവിടെ?

(നാലകത്തധികാരി ചൂരൽവടിയുമായി പ്രവേശിച്ചു)

നാലകത്തധികാരി—കല്പന.

മന്ത്രി—അമ്പലത്തിൽചെന്നു പാട്ടമാളിയോടു് അറത്തുറന്നുകൊടുക്കാൻ പറയൂ. അതിൽകിടക്കുന്നവനെ പാറാവോടുകൂടി ഇങ്ങോട്ടു കൊണ്ടുവരട്ടെ.

അധികാരി—പാട്ടമാളി കാണാൻ സമയംകാത്തു പുറത്തു നില്ക്കുന്നുണ്ടു്.

മന്ത്രി—പാട്ടമാളി അകത്തേക്കു വന്നോട്ടെ.

(അധികാരി പോകുന്നു.)

പാട്ടമാളി—(പ്രവേശിച്ചു) കല്പന.

മന്ത്രി—കല്പനയിൽ കിടക്കുന്ന പുള്ളിയെ ഇങ്ങോട്ടയച്ചേക്കു.

പാട്ട—അറ തുറക്കാൻവയ്യ. അകത്തു തഴതിട്ടിരിക്കുന്നു. ഇന്നലെ അത്താഴവുംകൂടി കഴിച്ചിട്ടില്ല.

നമ്പൂരി—അത്താഴം കഴിക്കാത്തതുകൊണ്ടു് പരിഭ്രമിക്കണ്ട. രണ്ടു പട്ടിണി കഴിയുമ്പോൾ പട്ടിയെപ്പോലെ വന്നതിന്നോളും.

മന്ത്രി—ക്ഷേത്രത്തിലെ വാതിൽ വെട്ടിപ്പൊളിക്കുന്നതു ഭംഗിയല്ല. ഒന്നുകൂടി ഭീഷണിപ്പെടുത്തി നോക്കു. തുറക്കും.

പാട്ട—പലതും പരീക്ഷിച്ചു. ആരുംകൂ മിണ്ടാട്ടമില്ല.

ദേശ—ചീരാമൻ നല്ല കണക്കിനു കൊടുത്തിട്ടുണ്ടാവും. ചത്തുപോയിരിക്കുമോ?

നമ്പൂരി—ചാകയാണു് വേണ്ടതു്. എന്നാൽ സൊല്ലതീന്നു. അമ്പലം ശുദ്ധം മാറിയതിന്നു നമ്പൂരിമാക്കു സമ്പാദ്യവുംകിട്ടും.

മന്ത്രി—ഞങ്ങടെ ചാവാൻ തുടങ്ങുമ്പോൾതന്നെ നമ്പൂരിമാക്കു സമ്പാദ്യം ഉണ്ടാകുന്നുണ്ടു്. ഇനി ആളെ കൊന്നു സമ്പാദിപ്പാൻ തുടങ്ങിയാൽ ഞങ്ങളൊക്കെ എന്തു ചെയ്യും? കൊല്ലാൻ വരട്ടെ. തമ്മിൽ നാലുവാക്കു സംസാരിച്ചിട്ടുവേണം.

നമ്പൂരി—പാട്ടമാളിയോടുകൂടി ഞങ്ങളും പോകാം. തുറക്കുമോ എന്നു പരീക്ഷിക്കണമല്ലൊ.

ദേശം—എനിക്ക് അമ്പലത്തിൽ കടക്കാൻ പാടില്ല. കുളി കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല.

മന്ത്രി—ഇപ്പോൾ അമ്പലത്തിൽ കേറാൻ ആരെയൊന്നും ശുദ്ധം നോക്കാനില്ല. ക്ഷേത്രത്തിലെ അടിയാരും കുടിയാരും മതിലകത്തും പുറത്തുമാണ് വെപ്പും കുടിയും.

ദേശം—ഇഞ്ഞുഞ്ഞി കുഞ്ഞമ്മ കാണണമെന്ന കല്പന അയച്ചിട്ടുണ്ട്. പറഞ്ഞയച്ച സമയമായി.

മന്ത്രി—എന്നാൽ അങ്ങനെയാവട്ടെ. ഈ നിസ്സാരകാര്യത്തിനുവേണ്ടി താമസിക്കണമെന്നില്ല.

(ദേശവാഴി പോകുന്നു.)

പാട്ട—(നമ്പൂരിയെ വേറെ വിളിച്ച്—അപവായ്) ആരെയാണ് കല്ലറക്കുള്ളിൽ ആക്കിയിരിക്കുന്നത്?

നമ്പൂരി—(കൈകൊട്ടിച്ചിരിച്ചുകൊണ്ട്) കെങ്കേമം! രാമായണം ആറുകാണ്ഡം വായിച്ചു കഴിഞ്ഞിട്ടാണ് സീതക്കു രാമനാരെന്നു ശങ്കിക്കുന്നത്. മരിച്ച ആനയെ തളയ്ക്കാൻ കൊണ്ടുപോകുന്നതുപോലെ അവനെ കല്ലറയിൽ ഇട്ടടയ്ക്കാൻ കൊണ്ടുവന്നതു പാട്ടമാളി കണ്ടില്ലേ?

പാട്ട—എവിടേ? ഞാൻ കണ്ടില്ല.

നമ്പൂരി—അപ്പോൾ അമ്പലത്തിൽ ഒരു ശിവരാത്രിക്കുള്ള തിരക്കുണ്ടായിരുന്നു.

പാട്ട—ആ തിരക്കുകൊണ്ടാണു എനിക്കു ആളെ അറിവാൻ സാധിക്കാഞ്ഞത്.

നമ്പൂരി—പാറോല നാട്ടുവാഴി—പ്രേ- പിച്ച-ഏട്ട്ം—, ആന, കുതിര, ആട്ട്, കോഴിയായിപ്പോന്ന തെമ്മാടിയെ മീശകരിച്ച് അറക്കുള്ളിൽ ആക്കി.

പാട്ട—പൊളി പറയരുത്. അദ്ദേഹം പാറോല പടനാ

യ്കനായി കുമരപുരത്തെത്തിയിട്ടുണ്ടെന്നു ചന്ദനപ്പട്ടേ തിരി പറഞ്ഞു.

നമ്പൂരി—(മന്ത്രിയോട്) പാട്ടമാളി പറയുന്നതു മന്ത്രി സ്ഥാനത്തുനിന്നുകൂടി കേൾക്കേണ്ട കാര്യമാണു്.

മന്ത്രി—എന്തുകാര്യമാണതു്?

നമ്പൂരി—പാട്ടമാളിയുടെ ഒരു ദുശ്ശങ്ക. അതേയുള്ളൂ.

മന്ത്രി—ദുശ്ശങ്കക്കു കാരണം പറയൂ

നമ്പൂരി—അമ്പലത്തിൽ ഒരു കല്ലറയുണ്ടോ? കല്ലറക്കുള്ളിൽ ആളുണ്ടോ? ആളുണ്ടെങ്കിൽ ആണോ പെണ്ണോ? ആണാണെങ്കിൽ അനുജനോ അന്യനോ? അനുജനാണെങ്കിൽ കല്ലറക്കുള്ളിൽ കിടക്കുന്നവൻ പടനായകനായി കുമരപുരത്തു വരുമോ? എന്നൊക്കെപ്പാടെക്കൂടീട്ടൊരു ശങ്ക.

മന്ത്രി—(പാട്ടമാളിയോട്) കല്ലറയുടെ താക്കോൽ പാട്ടമാളിയല്ലേ സൂക്ഷിപ്പു്.

പാട്ട—താക്കോൽകുറവില്ല. അനുജനെ പുറത്തു കണ്ടു എന്നു് പട്ടേരി പറഞ്ഞതുകൊണ്ടു് സംശയിച്ചു ചോദിച്ചതാണു്.

നമ്പൂരി—"അങ്ങുണ്ടോ ഇങ്ങുണ്ടോ ശ്രീപാവ്വതീ,
ഭഗവാനു ഭാര്യ്യമാർ രണ്ടുണ്ടല്ലൊ"—
എന്നാണു് നാരദൻ ശങ്കിച്ചതു്.

പാട്ട—എജമാനനെ! കാര്യം വിചാരിച്ച മാതിരി അല്ലെന്നു തോന്നുന്നു. പാറമേക്കാവിൽ പാലച്ചോട്ടിലെ യോഗം കഴിഞ്ഞതിനുശേഷം മട്ടൊന്നു മാറീട്ടുണ്ടു്.

മന്ത്രി—എന്തൊക്കെയാണു് മാറീട്ടുള്ളതു്?

പാട്ട—പേരാറുവീതി, കവളപ്പാറ, മുള്ളക്കര എന്നീപ്ര

ദേശങ്ങളിലെ നായന്മാരോട്ടക്കൂടി അവരുടെ എജമാനന്മാരും കുമരപുരത്തെത്തീട്ടുണ്ട്. ഇന്നു രാത്രി കോവിലകം വളയും. സങ്കേതം ചുട്ടതിന്നു പകരംപോക്കാനാണ് ആലോചന, ചന്ദനപ്പട്ടേരി പശുത്താനത്തിന്നുപോയപ്പാൾ കിട്ടിയ വത്തമാനമാണിതു്.

മന്ത്രി—ആ പട്ടേരി ഗ്രാമക്കാരിൽ പെട്ടതാണോ?

പാട്ട—ക്ഷേത്രസംബന്ധിയാണ്.

മന്ത്രി—(നമ്പൂരിയാട്ട) പഴയമട്ടിലൊന്നിറങ്ങി തിരക്കിവരണം. പുലവ്വക്കുമുമ്പു വേണംതാനും.

നമ്പൂരി—കല്ലറതുറപ്പിച്ചു് ആളെ അറിഞ്ഞാൽ ഇതുക്രൂരതെ കഴിക്കരുതേ?

മന്ത്രി—പാലച്ചോട്ടിൽ കഴിഞ്ഞ യോഗനടവടി അറിയുവാൻ അന്വേഷണംതന്നെ വേണം. കുമരപുരം ശത്രുബാധയുള്ള സ്ഥലമാണേ!

നമ്പൂരി—അവർ ബ്രാഹ്മണരെ കൊന്നതുടങ്ങീട്ടില്ല.

മന്ത്രി—എന്നാൽ ചെല്ല. എനിക്കു ന്യായാപധിതിയെക്കണ്ടു് ചിലതാലോചിക്കേണ്ടതുണ്ട്. (പാട്ടമാളിയോടു്) പാട്ടമാളിയുടെ കായ്യം നാളെ തീരുമാനിക്കാം. പൊയ്ക്കോളൂ.

പാട്ട—കല്പന. (ആത്മഗതം) ഇന്നത്തേടവും കഴിഞ്ഞു. നാളത്തെ കായ്യവും വടക്കന്നാഥൻ നോക്കിക്കോളും.

(പോകുന്നു.)

(കർട്ടൻ)

രംഗം ൨൦.

(വടക്കുന്നാഥൻ ക്ഷേത്രത്തിലെ അന്തർഭാഗം)

കല്ലറ അല്ലെങ്കിൽ പാമ്പറ.

(കാവൽക്കാരൻ കല്ലറയുടെ കതകു പിടിച്ചു നിൽക്കുന്നു)

കാവൽ—നാഴി കഞ്ഞിയുള്ളതു നേരത്തിനു കുടിപ്പാൻ ഇന്നു ഒക്കുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. (വീണ്ടും കതകു തള്ളിക്കൊണ്ടു്) എന്റെ വലിയമ്മേ! അല്ലെങ്കിൽ കൊച്ചമ്മേ? വാതിൽ തുറന്നു പുറത്തേക്കു വരൂ. നേരം ഉച്ച തിരിഞ്ഞു.

ചിരുതക്കുട്ടി—പാറോല മൂപ്പീന്നു വന്നു വിളിച്ചല്ലാതെ ഞാൻ വാതിൽ തുറക്കില്ല; സത്യമാണ്.

കാവൽ—ചത്തുപോയ ആ എജമാനൻ ഇപ്പോൾ സ്വർഗ്ഗത്തിലൊ നരകത്തിലൊ ആവോ? രണ്ടിടത്തെങ്കിലും എനിക്കു വഴി അറിഞ്ഞുകൂടാ.

ചിരുത—പാറോല സ്ഥാനം അന്യംവന്നുവോ. അദ്ദേഹം യുദ്ധത്തിൽ മരിച്ചുപോയൊ?

കാവൽ—മൂത്തെജമാനൻ യുദ്ധത്തിനു മുമ്പു മരിച്ചു. അനുജൻ എജമാനൻ തമ്പുരാന്റെ തിരുമുമ്പിലാണു്. പടക്കു പോവാൻ പുറപ്പെട്ടനിൽക്കുന്ന ആളെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുവന്നു വാതൽ തുറപ്പിക്കുവാൻ ഞാൻ കൂട്ടിയാൽ കൂടില്ല. വെറുതെ വാശിപിടിക്കരുതു്. വാതിൽ തുറന്നു പുറത്തേക്കു വരൂ.

ചിരുത—ഈ സന്തോഷവർത്തമാനം പറഞ്ഞതിനു ദൈവം നിങ്ങൾക്കു ദീർഘായുസ്സു് തരും.

കാവൽ—എന്നെ ഇങ്ങിനെ പട്ടിണിക്കിട്ടാൽ ആയുസ്സു കുറയുകയെ ഉള്ളൂ. കായ്ക്കാർ സ്വാമി വന്നാൽ പിന്നെ ഇന്നു വീട്ടുകാണാനൊക്കില്ല. ദയവുചെയ്തു വാതിൽ തുറന്നാലും. വയറു കത്തുന്നു.

ചിരുത—നിങ്ങടെ സാമൂതിരിപ്പാട്ടിലെ ക്രൂരൊ കൊച്ചിക്രൂരോ?

കാവൽ—(ആത്മഗതം) ഏതു ക്രൂരെന്നു പറഞ്ഞാലാണു രസിക്കുക ആവൊ. (പ്രകാശം)സത്യം പറഞ്ഞേക്കാം. താമൂരിക്രൂറുകാരിൽ ഒരുത്തനെ മഷിയിട്ടുനോക്കിയാൽക്കൂടി ഇനി ഈ നാട്ടിൽ കാണുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല. ഒക്കെ പോയി.

ചിരുത—അയ്യൊ! എന്റെ അച്ഛാ! എന്നെ ചതിച്ചുവോ? ദൈവമെ! ഞാൻ അവിവേകമാണോ ചെയ്തതു്. അമ്മേ! ക്ഷമിക്കണെ.

കാവൽ—അറക്കുള്ളിൽ കിടന്നു "അയ്യൊ പാമി" വിളിച്ചാൽ കേൾക്കാൻ പുറത്തു ഞാൻ മാത്രമേയുള്ളൂ. പുറത്തുവന്നാൽ അച്ഛനെ അന്വേഷിപ്പാൻ ഞാനും തുണവരാം. വാതിൽ തുറക്കു.

ചിരുത—പാറോല മൂപ്പീന്നു വന്നല്ലാതെ എനിക്കു വാതിൽ തുറക്കാൻ പാടില്ല. സത്യംചെയ്തുപോയി.

കാവൽ—അമ്മിക്രുന്നും ആകാശവേരും അരച്ചിട്ടാലെ ദീനം പൊറുക്കുള്ളു എങ്കിൽ ഞാൻ ഉണ്ണാകഴിഞ്ഞു വരുന്ന വഴിക്കു കിട്ടിയാൽ കൊണ്ടുവരാം. ആപത്തുണ്ടാകേണ്ട എങ്കിൽ കടന്നുപൊയ്ക്കൊള്ളു.

(കാവൽക്കാരൻ പോകുംവഴി അന്യൻ അഭിമുഖമാ

യി പ്രവേശിക്കുന്നതു കണ്ടുനിൽക്കുന്നു.) (ആത്മഗതം) ആരാണു പട്ടുകുറവൻ. മീശക്കൊമ്പും ലന്തക്കുഴലും (പ്രകാശം)

കാവൽ—നിങ്ങളാരാണു്. ഉച്ചക്കു് നാലമ്പലത്തിനുള്ളിൽ വന്നതിനു കാരണം?

അന്യൻ—ഞാൻ തമ്പുരാന്റെ വലിയ വെടിയിലെ കപ്പിത്താനാണു്. ശത്രുപക്ഷത്തിൽപെട്ട ഒരു സ്ത്രീയെ അന്വേഷിച്ചുവന്നതാണു്. അറക്കുള്ളിൽ ഇരിക്കുന്നവരാരെന്നറിയണം.

കാവൽ—എളുപ്പം സാധിക്കുന്ന കാര്യമല്ലതു്. അങ്ങനെ പാറോല മൂപ്പിന്നാണെന്നു പറഞ്ഞാൽ കാര്യം പറയും. അല്ലെങ്കിൽ തിരിച്ചുപോകാം.

കപ്പിത്താൻ—ഈ പേരു പ്രത്യേകം പറയുവാൻ എന്താ കാരണം?

കാവൽ—സ്വാധിസ്വാമിയെക്കൊണ്ടു സാധിക്കാത്ത കാര്യം കപ്പിത്താനെക്കൊണ്ടു സാധിക്കില്ല. അതുതന്നെ. പാറോല മൂപ്പിന്നാണെങ്കിൽ ആ പെണ്ണു വാതിൽ തുറക്കും.

കപ്പിത്താൻ—ആളെ അറിയേണ്ട ആവശ്യമുണ്ടു്; കല്പനയാണു്.

കാവൽ—ഇഷ്ടംപോലെ ചെയ്യാം. ആളെ പുറത്താക്കേണ്ട ആവശ്യം സ്വാമിക്കും എനിക്കുമുണ്ടു്. ഉണ്ടില്ലെങ്കിൽ വേണ്ട; അവളെ തോല്പിച്ചിട്ടൊരു കാര്യം. വരൂ.

കപ്പിത്താൻ—(കല്ലറവാതിൽ പിടിച്ചുനിന്നുകൊണ്ടു്) ഇനി കതകു തഴുതിട്ടു് അകത്തിരിക്കുന്നതു ഭംഗിയല്ല. സാക്ഷ നീക്കി പുറത്തുവരൂ,

ചിരുത—ഒച്ച മാറിക്കേൾക്കുന്നു; ആരായിരിക്കും?

കുപ്പിത്താൻ—ഞാൻ പറഞ്ഞതു കേൾക്കാതിരുന്നാൽ വൈഷമ്യം നേരിടും.

കാവൽക്കാരൻ—(അപവാക്യം) കനപ്പിച്ച വാക്കു, തുറന്നാൽ കാണാം.

ചിരുത—ഒച്ചക്കു മാറ്റമായ തോന്നുന്നുണ്ടു്. ആരെന്നറിഞ്ഞല്ലാതെ എനിക്കു പറഞ്ഞതു കേൾക്കാൻ നിവൃത്തിയില്ല.

കുപ്പിത്താൻ—നിവൃത്തിയുണ്ടാക്കാം. കതകു തുറക്കു.

കാവൽ—ഈ മങ്ങിണിമായംകൊണ്ടൊന്നും ആ പഴതു് അടക്കാനൊക്കില്ല. പാറോല മൂപ്പീന്നാണെന്നു സമ്മതിച്ചാൽ പറയും.

കുപ്പിത്താൻ—ചിരുതപുരം ദേശവാഴിയുടെ മകൾ ചിരുതക്കുട്ടിയാണു് അകത്തിരിക്കുന്നതെങ്കിൽ കതകു തുറക്കണം, വിരോധം വരില്ല.

ചിരുത—ദൈവമേ! ഈ മറിമായം എനിക്കു മനസ്സിലാകുന്നില്ല. പ്രാണനാഥനല്ലെന്നു മനസ്സുപറയുന്നു. പിന്നെ മരിച്ചുപോയ മൂപ്പീന്നൊ? അതു് സംഭവിക്കാവുന്ന സംഗതിയുമല്ല. എന്റെ പേർ വിളിച്ചുപറഞ്ഞു ധൈര്യപ്പെടുത്തുന്നതു് ആരാണെന്നു എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ. പുറത്തു മറ്റാരെങ്കിലും ഉണ്ടൊ?

കാവൽ—(ഇല്ലെന്നു പറവാൻ ആംഗ്യം കാണിക്കുന്നു.)

(കുപ്പിത്താന്റെ ഭാവപ്പകർച്ചയോടുകൂടിയ നോട്ടം കണ്ടപ്പോൾ കാവൽക്കാരൻ സ്ഥലംവിട്ടുപോകുന്നു.)

കുപ്പിത്താൻ—കാവൽക്കാരൻ പോയി വേറെആരും പുറ

ത്തില്ല. ആളെ പറഞ്ഞറിവിക്കുന്നതിൽ അധികം നല്ലതു കതകുതുറന്നു് ആളെ കണ്ടറിയുകയാണു്.

ചിരുത—പാറോല നാട്ടുവാഴികൾ ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന കാലത്തു സത്യം പരിപാലിക്കുന്നവരാണെന്നു് എനിക്കറിയാം. എന്നോടു വാതിൽ തുറക്കാൻ ആവശ്യപ്പെടുന്നതു് ആരാണെന്നു സത്യം പറയണം. മരിച്ചുപോയ പാറോല മൂപ്പീന്നു എന്നെ ഉപദ്രവിപ്പാൻവേണ്ടിതിരിച്ചു വന്നതായാൽക്കൂടി എനിക്കു പുറത്തേക്കു വരാൻ പേടി തോന്നുന്നില്ല.

കപ്പിത്താൻ—ഞാൻ സത്യഭംഗം വരുത്തുകയില്ല. ഞനറിഞ്ഞു കണ്ടാൽ സംശയം തീരും. ക്ഷീണിച്ച മനസ്സിൽ ഇനിയും ആവേശം ചിലത്തരുതു്. ഇനിയും സംശയിച്ചു താമസിക്കുന്നതായാൽ കതകു വെട്ടിപ്പൊളിച്ചു കടക്കേണ്ടതായി വരും. അതു് ചെയ്യിക്കരുതു്.

ചിരുത—മൺമറഞ്ഞവൾക്കുകൂടി മറക്കാൻവയ്യാത്ത കുടിപ്പക എന്റെ അച്ഛൻ ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ അതിനുള്ള പ്രതിക്രിയ ഈ മകൾ അനുഭവിച്ചുകൊള്ളട്ടെ. ഇതാ ഞാൻ വരുന്നു.

(ചിരുതകുട്ടി പുറത്തേക്കു വരുന്നു. പ്രത്യക്ഷപ്പെട്ടു നിൽക്കുന്ന ഇട്ടണ്ണാർകയ്മളെ കണ്ടു് കുതുകാത്തുതപരവശയായി സംഭ്രമിച്ചു നോക്കുന്നു.)

ചിരുത—എന്റെ കണ്ണകംകൂടി എന്നെ ചതിക്കുകയാണോ?"

കപ്പിത്താൻ—ഏതു കണ്ണിനും നിന്നെ ചതിക്കാൻ താനുകയില്ല.

ചിരുത—മായാപ്രപഞ്ചത്തിൽ സത്യസ്വരൂപത്തെ എനി

ക്കു കാണാൻ സാധിക്കും എന്ന് വലിയമ്മ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. അവിടന്നു എന്റെ അപരാധം പൊറുക്കണം. (കുമ്പിട്ടു തൊഴുന്നു)

കുപ്പി—ഞാൻ—നന്മവരട്ടെ. കാളിഅമ്മയെ ഞാൻ കണ്ടു. ഞാൻ ഇട്ടണ്ണന്റെ പ്രേതമൊ പിശാചൊ അല്ല. എന്നെപ്പോലെതന്നെ സത്യം വെളിപ്പെടുത്താൻ വിഷമിക്കുന്ന മറ്റൊരുവനെ സമാധാനിപ്പിക്കുവാൻ എന്റെ കൂടെ പോരു.

ചിരുത—എന്റെ അച്ഛനമ്മമാരും ജ്യേഷ്ഠനും എവിടെയാണു്.

കുപ്പി—അവരെല്ലാവരും തിരുമുമ്പാകെയുണ്ടു്.

കാവൽക്കാരൻ—(പ്രവേശിച്ചു) ഓടിവരുവിൻ! ഓടിവരുവിൻ! രണ്ടു ശത്രുക്കൾ അമ്പലത്തിൽ പെട്ടിട്ടുണ്ടു. പിടിച്ചോളിൻ! പിടിച്ചോളിൻ! അതാ പോകുന്നു. (അട്ടത്തു ചെല്ലുന്നു.)

കുപ്പി—ഹട്ട്. മിണ്ടരുതു്. (വാളൂരിക്കാട്ടുന്നു)

കാവൽ—ഇല്ല ഏമാനെ! ഇല്ല. പട്ടിണിക്കു പുറമെ വെട്ടുംകൊണ്ടു വീട്ടിലക്കു പോകാൻ ഇടയാക്കരുതു്. ഞാൻ പൊയ്ക്കൊള്ളാം.

ചിരുത—ഞാൻ നിമിത്തം പട്ടിണികിടക്കേണ്ടിവന്നതിനു് ഈ പ്രായശ്ചിത്തംകൊണ്ടു തൃപ്തിപ്പെടണം. (മോതിരം ഊരി കൊടുക്കുന്നു.)

കുപ്പി—വിശപ്പിന്റെ രുചി അനുഭവിച്ചവളാണല്ലൊ.

കാവൽ—ഇതുപോലെയുള്ള കൊച്ചമ്മ ഇനിയും ആ മുറിക്കകത്തിരുപ്പുണ്ടോ?

ചിരുത—(കീഴ്പ്പോട്ടുനോക്കി പുഞ്ചിരിതൂകുന്നു.)

കപ്പിത്താൻ—സമ്മാനം രുചിപിടിപ്പിച്ചു അല്ലേ? ലഹള കൂട്ടാതെ പൊയ്ക്കോളുക.

(കാവൽക്കാരൻ തൊഴുതു പോകുന്നു)

കപ്പിത്താൻ—ക്ഷീണം നന്നെ ബാധിച്ചിട്ടുണ്ട്. കൈപിടിക്കണോ?

ചിരുത—വേണ്ട. പതുക്കെ നടന്നുകൊള്ളാം. (പോകുന്നു)

(കർട്ടൻ.)

രംഗം ൨൨.

(തൃശ്ശിവപേരൂർ ശ്രീമൂലസ്ഥാനം അയ്യപ്പമാത്താണ്ടപിള്ള ഭൃത്യയും കൃഷ്ണപ്പട്ടരും സംവാദികാര്യക്കാരും കോമിഅച്ചനും ഇരിക്കുന്നു. അനുജൻ അരികിൽ വണക്കത്തോടുകൂടി നില്ക്കുന്നു.)

കൃഷ്ണപട്ടർ—നിങ്ങളുടെ സഹായംകൊണ്ടു് രാജ്യത്തു് ഒരുവിധം സമാധാനമായി.

ഭൃത്യ—(ചിരിച്ചുകൊണ്ടു്) സ്വാമിയുടെ അഭിപ്രായത്തോടുകൂടി എനിക്കു യോജിക്കാൻ തരമില്ല. എന്താ കോമിഅച്ചന്റെ പക്ഷം?

കോമി—സാമൂതിരിപ്പാട്ടം പുരുഷാരവും ചേലക്കരക്കു വാങ്ങി പാർക്കയാണു്. അവർ അവിടെ മുവട്ടറപ്പിച്ചു പണിതുടങ്ങീട്ടുണ്ടെന്നാണു് അറിവു്.

ഭൃത്യ—അങ്ങനെ പറയൂ. രാജ്യത്തു് സമാധാനം വരണമെങ്കിൽ സാമൂതിരിപ്പാട്ടിലെ ഒരുദിക്കിൽ കൊണ്ടുപോയി ഇരുത്തീട്ടവേണം. എന്റെ തുപ്പിക്കുരവിനു വേ

റൊരു സംഗതിക്കൂടി ഈ തോന്നിയവാസി ചെയ്യു. (അനുജനെ മൂണ്ടിക്കാണിക്കുന്നു.)

അനു—ഞാനോ? അറിഞ്ഞുകൊണ്ടു ചെയ്തിട്ടില്ല. (അന്ധാളിച്ചുനില്ക്കുന്നു. മറ്റു രണ്ടുപേരും അനുജനെ നോക്കുന്നു.)

ദേവ—ഇല്ല്യേ? സന്ധിയിലെ നിശ്ചയം, അത്ഥപുരുഷാരം ചിലവിട്ട സാമന്തിരിയെ ഒഴിപ്പാൻ ഞങ്ങളുംകൂടി സഹായിക്കണമെന്നാണ്. സഹായത്തിനു വന്നെത്തും മുമ്പേ ഈ എനോടി,ഏറത്തംകാട്ടി ആ മൂരിയെ ചിരളി പിടിപ്പിച്ചു ശിവപുരം വിട്ടോടിച്ചു.

(മറ്റുള്ളവർ ചിരിക്കുന്നു.)

അനു—കൈവിട്ടുപോയിട്ടില്ല. ചേലക്കരെ പോയി ആട്ടി പിടിച്ചുകൊണ്ടുവരുവാൻ സഹായിച്ചാൽ മതി.

ദേവ—എന്നേ വിരുത!

കോമി—അനുജൻ പട പഠിച്ചുവന്നിട്ടും കൃഷിപ്രവൃത്തിയിലെ വാസന വിട്ടുപോകുന്നില്ല. ഒരിക്കൽ ഒരു പോത്തിനെ മേയ്ക്കാൻ പോയി. പിന്നെ ഒരു പശുവിനെ തൊട്ടതിലോടി ബന്ധവസ്സ് ചെയ്യു എന്നു കേട്ടു. ഇപ്പോൾ ഇതാ ഒരു മൂരിയെ മാടിക്കൊണ്ടുവരുവാൻ പുറപ്പെട്ടു. നല്ല മേച്ചിക്കാരൻതന്നെ.

(മറ്റുള്ളവർ ചിരിക്കുന്നു.)

കൃഷ്ണപട്ടർ—ചേലക്കര തലയ്ക്കുന്നവക്ക് സ്വാധിനമുള്ള നാടായതുകൊണ്ടായിരിക്കാം പടനില ഉറപ്പിച്ചു കോട്ടകെട്ടുന്നത്.

ദേവ—കോട്ട നല്ല ഉറപ്പിൽതന്നെ കെട്ടട്ടെ. വലിയ

കപ്പിത്താന്റെ പുതിയ വീരകൃത്യങ്ങൾക്ക് ഒരു നല്ല പ്രാതൽ കൊടുക്കുവാൻ ഇതുവരെ സാധിച്ചിട്ടില്ല.

കോമി—ഇതുയൊക്കെ ആയിട്ടും അനുജന്റെ മുഖത്തിന്നു തെളിമ മതിയാകുന്നില്ല. ചിരുതപുരത്തുകാരെ നേരിട്ടു ശിക്ഷിപ്പാൻ സാധിച്ചില്ലല്ലൊ എന്നു വിഷാദിക്കുകയാണോ?

അനുജൻ—അവരോട് നേരിട്ടെതിർക്കരുതെന്ന് അമ്മാമൻ ഉപദേശിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ളേവ—പേടിച്ചോടിയവരുടെ പിന്നാലെചെന്നു മോഹം സാധിക്കുവാൻ മിടുക്കൻ നോക്കിയില്ല. എന്നാൽ നേരിട്ട് എതിർക്കയും ആവില്ല, ഉദ്ദേശം സാധിക്കുകയും ചെയ്യും.

അനു—ഗുരുനാഥൻ പിമ്പട പഠിപ്പിച്ചിട്ടില്ല.

(അനുജനെ ബഹുമാനത്തോടുകൂടി നോക്കീട്ട്
പുഞ്ചിരിയോടുകൂടി)

ളേവ—പഠിച്ചതു മാത്രം പയറ്റിക്കൊണ്ടിരുന്നാൽ പടനായകനാവില്ല.

കോമി—ചിരുതപുരത്തുകാർ പിമ്പടയും പെൺപടയും ശീലിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതുകൊണ്ടാണു് നിങ്ങളെ തോല്പിച്ചതു്.

കൃഷ്ണ—പെൺപട എന്നു കേട്ടപ്പോഴാണ് എനിക്കു മാമ്മ വന്നതു്. ക്ഷേത്രത്തിൽ ഒരു അത്ഭുതമുണ്ടായി.

ളേവ—ചിരുതപുരത്തുകാരെപറ്റിയാണെങ്കിൽ ഈ കുട്ടിപ്പടനായകനു കോപ്പുകൂട്ടാൻ രസം ആയിരിക്കും.

കൃഷ്ണ—അമ്പലം ശുദ്ധിവരുത്തി പുണ്യാഹം കഴിപ്പാൻ അ

റമുറികൾ തുറന്നു വൃത്തിയാക്കിവരുമ്പോൾ കല്ലറ അടച്ചിട്ടിരിക്കുന്നതായി കണ്ടു.

കോമി—ക്ഷേത്രത്തിൽ പാത്തരുന്നിവർ സാമാനം വെച്ചു പൂട്ടിപ്പോയിട്ടുണ്ടായിരിക്കും.

കൃഷ്ണ—പൂട്ടു തുറന്നു. അകത്തു തഴതിട്ടിരിക്കുകയാണു്. കതകു തള്ളിവിളിച്ചിട്ടും അകത്തുള്ള ആൾ മിണ്ടുന്നില്ല.

അന്ന—അയ്യോ! അതു തുറന്നിട്ടില്ലേ. ആരാ അകത്തു്?

കൃഷ്ണ—ഒരു സ്ത്രീയാണെന്നു മനസ്സിലായി. വാതിൽ തുറക്കില്ലെന്നുള്ള പിടുത്തം എന്നിട്ടും വിട്ടില്ല.

അന്ന—(ദീർഘശ്വാസം ചെയ്യുന്നു.) സ്വാമി പേരു ചോദിച്ചുവോ? ഞാൻ പോയി തുറപ്പിക്കാം.

ദളവ—വണ്ട, ഒരു പീരങ്കി ഒഴിച്ചാൽ എല്ലാപിടുത്തവും വിടും.

കൃഷ്ണ—ക്ഷേത്രത്തിൽ പീരങ്കി ഒഴിക്കുവാൻ പാടുണ്ടോ? വാതിൽ വെട്ടിപ്പൊളിക്കുവാൻകൂടി പാടില്ലാത്തതു കൊണ്ടാണു് കുഴപ്പത്തിലായതു്.

ദളവ—പീരങ്കി ഒഴിച്ചാൽ ശാശ്വതശക്തിക്കു് ഇളക്കംതട്ടുമെങ്കിൽ വേണ്ട.

കോമി—ഇതുപോലെ എത്രപേർ ഏതെല്ലാംമുറികളിൽ കിടക്കുന്നുണ്ടെന്നു് ഈശ്വരനു് അറിയാം പെണ്ണും പിള്ളകളേയും ഉപദ്രവിക്കുകയോ? കഷ്ടം!

അന്ന—എണ്ണീറ്റുചെന്നു സാക്ഷ നീക്കുവാൻ ശക്തിയില്ലാതെ കിടക്കുകയായിരിക്കും.

കൃഷ്ണ—അതു വല്ലായ്മയുണ്ടെന്നു് ഒച്ച കേട്ടപ്പോൾ തോന്നിയില്ല.

കോമി—സാക്ഷതുറക്കുവാനുള്ള ഒഴികഴിവു ചോദിച്ചുവോ?

കൃഷ്ണ—പാറോലസ്വരൂപവും ആ സ്ത്രീയും എന്തൊ ബന്ധപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെന്നു വരുന്നുണ്ട്.

അന്ന—അതിനെന്താ കാരണം? സ്വാമി എങ്ങിനെ അറിഞ്ഞു?

ദളവ—വല്ല മുത്തിയും പടപേടിച്ച് ഒളിച്ചിരിക്കയായിരിക്കും. ഇത്രയൊക്ക തിരക്കി ചോദിച്ചിട്ട് എന്തു കായ്മാണ്?

കൃഷ്ണ—അനുജനെ സംബന്ധിച്ച കായ്മംതന്നെയാണ് എനിക്കു പറവാനുള്ളതു്. വാതിൽ തമ്മി വിളിക്കുന്നതു പാറോലമൂപ്പീന്നാണെന്നു സത്യംചെയ്താൽ വാതിൽതുറക്കാമെന്നവൾ പറഞ്ഞു.

ദളവ—സത്യം ചെയ്വാൻ മനസ്സില്ലെങ്കിൽ?

കൃഷ്ണ—സാക്ഷ തുറക്കാതെ അവിടെ പട്ടിണികിടന്നു മരിക്കാൻ അവൾ സത്യംചെയ്തിട്ടുണ്ടത്രെ.

കോമി—പട്ടിണി ഇട്ട് കൊല്ലുന്നതിൽ ഭേദം അനുജൻ പോയി വിളിക്കയല്ലേ.

അന്ന—തമ്പുരാൻതിരുമനസ്സുകൊണ്ടു പുരുഷാന്തരം കല്പിച്ചു സ്വീകരിക്കുന്നതുവരെ ഞാൻ പാറോലമൂപ്പീന്നല്ല.

കൃഷ്ണ—വാതിൽ തുറപ്പിച്ചു. അനുജൻ വിഷമിക്കേണ്ട. വലിയകപ്പിത്താൻവന്നു വിളിച്ചു വാതിൽ തുറപ്പിച്ച് ആ സ്ത്രീയെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടുപോയി എന്നു കാവൽക്കാരൻ പറഞ്ഞു.

അന്ന—കപ്പിത്താൻ പാറോലമൂപ്പീന്നാണെന്നു സത്യം ചെയ്യുവൊ?

കൃഷ്ണ—എനിക്കറിഞ്ഞുകൂടാ.

അന്ന—മുറിക്കുള്ളിൽ പെടാനുള്ള കാരണം അവൾ കപ്പിത്താനോടു പറഞ്ഞുവൊ?

കൃഷ്ണ—സ്ഥലം വൃത്തിയാക്കാനുള്ള തടസ്ഥം തീർന്നകിട്ടിയ പ്പോൾ പിന്നീട് ഒന്നും ഞാൻ ശ്രദ്ധിച്ചില്ല

അനു—ദേവസന്നിധിയിൽവെച്ച് അക്രമവും അസത്യവുമാണ് കപ്പിത്താൻ ചെയ്തത്. ഞാനല്ലാതെ പാറോല സ്ഥാനത്തു വേറെ ആളില്ല.

കോചി—അനുജന്റെ പൂവ്വീകന്മാരിൽ ആരെങ്കിലും വലിയ വെടി അഭ്യസിക്കുവാൻ പുറംദിക്കിൽ പോയിട്ടുണ്ടായിരുന്നിരിക്കാം.

അനു—അങ്ങനെ ഒരാളുണ്ടെന്നു ഞാൻ കേട്ടിട്ടില്ല.

ഭവള—അതു കതകു തുറന്നാൽക്കു ബാധകമാകുമോ? അന്വേഷണം ചെയ്യാത്തതു് അനുജന്റെ കുറ്റം.

അനു—ഒരു അബലയെ പിടിച്ചു ലന്തക്കപ്പിത്താനു കൊടുത്തതു ധർമ്മം പരിപാലിക്കുന്ന പ്രവൃത്തിയല്ല.

ഭവള—യുദ്ധത്തിൽ പിടിച്ചവരെ അടിമകളായി വില്ക്കുന്ന നടപ്പു് ഈ രാജ്യത്തില്ലേ?

അനു—അടിമയാക്കി വിൽക്കുവാനുള്ള അധികാരം തമ്പുരാനാണു്. അധികാരിമാർക്കും പ്രഭുക്കന്മാർക്കും ഇല്ല.

കൃഷ്ണ—അനുജൻ പുരുഷാന്തരം കൊടുത്തു് അറ തുറപ്പിച്ചു അവളെ കൊണ്ടുപോകുന്നതുവരെ അമ്പലത്തിൽ പൂജ അടിയന്തരം വേണ്ടെന്നു വിചാരിക്കുന്നുണ്ടോ?

അനു—ആ വിചാരം എനിക്കില്ല. യുദ്ധത്തിൽ പിടിച്ചെടുക്കാൻ ആ സ്ത്രീ യുദ്ധം ചെയ്തിട്ടുണ്ടോ? ശത്രുപക്ഷത്തിൽ ഉള്ളവളാണെങ്കിൽ ആ കല്പനയിൽ ബന്ധനത്തിൽപെടുവാൻ ഇടയില്ല. ആ സ്ഥിതിക്കു നമ്മുടെ ക്രൂരുകാരിയാണെന്നുവേണം വിചാരിക്കാൻ. അടിമയാക്കിക്കളഞ്ഞതു് അന്യായം ആയിപ്പോയി.

കൃഷ്ണ--അവളെ നിർബ്ബന്ധിച്ചയച്ചതല്ല. കപ്പിത്താൻകള്ള സത്യമാണ് ചെയ്തിട്ടുള്ളതെങ്കിൽ വാതിൽ തുറന്ന അവളെ കണ്ടു സംസാരിച്ചപ്പോൾ കായ്യം മനസ്സിലാക്കിയിട്ടുണ്ടാവാം.

കോമി—പാറോല മൂപ്പീന്ന് എന്നവൾ പറഞ്ഞതു് അനന്തനെ ഉദ്ദേശിച്ചാണെന്നു വിചാരിക്കുന്നുണ്ടെങ്കിൽ വലിയ കപ്പിത്താൻ അവളെ കൊണ്ടുപോയിട്ടുള്ളതും പാറോല സ്ഥാനത്തേക്കാണെന്നു വിചാരിച്ചുകൂടെ? വലിയ കപ്പിത്താനും നമ്മുടെ ക്രൂരകാരനല്ലെ? ആ സാധുക്കുട്ടിയുടെ സങ്കടം കണ്ടപ്പോൾ സഹായിക്കാൻ തോന്നിയതായിരിക്കും. ആപത്തിൽ അസത്യം ക്ഷേത്രത്തിലും തെറ്റല്ല.

അനന്തൻ—ആ സംശയം ഞാൻ ഇപ്പോൾതന്നെ തീർത്തുവരാം.

കോമി—ഞങ്ങൾക്കൊരു സംശയവുമില്ല. എഴുന്നള്ളി കണ്ടല്ലാതെ അനന്തൻ പൊയ്ക്കൂടാ.

കൃഷ്ണ—എഴുന്നള്ളത്തു കഴിഞ്ഞിട്ടു പോയാൽ മതി. കല്പനയാണ്.

കോമി—തമ്പുരാൻ കല്പിച്ചിട്ടില്ലെങ്കിൽകൂടി തിരുമനസ്സോ ഒരു പെണ്ണിന്റെ മറിമായമോ ശ്രേഷ്ഠമായിത്തോന്നേണ്ടതു്?

ദളവ—ഒരു ധീരന്റെ മനസ്സിനെ ക്ലേശിപ്പിക്കുവാൻവേണ്ടി ഉള്ളിൽ ഒളിച്ചിരുന്നവൾ ആരെന്നു് അവളെ കൊണ്ടുപോയവനെ ഞാൻ വരുത്തി ചോദിക്കാം. വിചാരപ്പെടേണ്ട. വലിയ കപ്പിത്താൻ ലന്തയും കൊന്തയുമല്ല. നല്ല തറവാട്ടിൽ പിറന്ന നായരാണു്.

(അണിയറയിൽ "അരേരങ്കം, രാംജയം" എന്ന മേനാവിന്റെ മൂളക്കം.)

കുഞ്ഞ—എഴുന്നെള്ളുന്നുണ്ട്. (ഇരിപ്പിടം ശരിപ്പെടുത്തുന്നു. തമ്പുരാൻ പ്രവേശിച്ച് എഴുന്നെള്ളിയിരിക്കുന്നു എല്ലാവരും വന്ദിക്കുന്നു. ഓരോരുത്തരേയും പ്രത്യേകം പ്രത്യേകം നോക്കി പരിചയം നടിക്കുന്നു.)

തമ്പുരാൻ—മേനോൻ കോവിലകത്തോളം ഒന്നു പോയി വരണം, ഇതാ, ഇതു കൊണ്ടുപൊയ്ക്കോളൂ. (കുറികൊടുക്കുന്നു.)

(കോമിഅച്ചൻ വാങ്ങിപ്പോകുന്നു)

(ഭളവനോട്ട) കാര്യങ്ങളം വിചാരിച്ചപോലെ ശരിപ്പെട്ടവരുന്നതുകൊണ്ടു വളരെ സന്തോഷവും സമാധാനവുമതാനുണ്ടുണ്ട്. ക്ഷേത്രസങ്കേതത്തിൽ ശത്രുക്കൾ അത്മനാശം വളരെ വരുത്തീട്ടുണ്ട് ഇല്ലേ, സുബ്ബുധി!

കുഞ്ഞ—കല്പന, മുന്നൂറിരുപത്തഞ്ചു ഭവനം കുത്തിപ്പൊളിച്ചു കൊള്ളചെയ്ത ചട്ടനശിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. പൊന്നുവെള്ളി, പണ്ടം പാത്രം, വിത്തു വല്ലി തൊട്ട ലക്ഷത്തിഎൺപതിനായിരത്തിലധികം പണം നാട്ടാരെ നഷ്ടപ്പെടുത്തീട്ടുണ്ട്.

തമ്പു—അവരെയൊക്കെ കൂടിയിരുത്താൻ വേണ്ട ഏർപ്പാട് ചെയ്യുകഴിഞ്ഞില്ലെ. ആകം അപകടം അധികം വരാത്തതു ദൈവാധീനം.

ഭളവ—അതു് പ്രധാനകാരണം. വേട്ടമാടത്തിലെ പടയും നായകനും ആയുസ്സു മറന്നു തീഭയം തീക്കാൻ പ്രയത്നം ചെയ്തിട്ടുള്ളതു് ആണ് രണ്ടാമത്തെ കാരണം. (അനുജനെ നോക്കുന്നു.)

തമ്പു—ഈ പാറോലച്ചായ? (അനുജനെ നോക്കീട്ട്)

ദളവ—ആ പടനായകൻ. പാറോല ഇട്ടണ്ണാന്റെ അനന്തിരവൻ, അനുജൻ.

തമ്പു—മനസ്സിലായി. വിജയശ്രീവരിച്ച വീരമാർത്താണ്ഡൻ. (അനുജൻ തൊഴുന്നു.) ദളവയെ നോക്കി പുഞ്ചിരി തൂകി) ദളവക്കപ്രീതി തോന്നരുതു്. പാതിപ്പേര് ഞാൻ ഇവനു പൊട്ടിച്ചുകൊടുത്തു.

ദളവ—ഈ തരക്കാക്ക് അടിയൻ സ്വസ്വവും കൊടുക്കാൻ ഒരുക്കമുള്ളവനാണു്. ഡിലനോയ് പടിഞ്ഞാറൻ വഴിക്കുള്ള ശത്രുബാധ മുഴുവൻ ഒഴിച്ചുകളഞ്ഞു.

തമ്പു—ആ വഴിക്കുള്ള ശത്രുക്കളെ ഒഴിച്ചുതിലധികം കഴിക്കുകയല്ലേ ചെയ്തിട്ടുള്ളതു്? എന്തെങ്കിലുമാട്ടെ. പുതിയ വലിയ തോക്കിന്റെ ശക്തി ഭയങ്കരം. ചാവക്കാട്ടുള്ള കോട്ട രണ്ടുവെടി "അംബരംപാറി" എന്നാണ് വലിയ കപ്പിത്താൻ പറഞ്ഞതു്. ഡിലനോയി ഇവിടെ എത്തീട്ടില്ലേ?

ദളവ—നാളെ വിടകൊള്ളും. (അനുജനോട്) രാജ്യഭാരം ക്ലേശിക്കുന്നതിൽ പങ്കുകൊള്ളുവാൻ മോഹിക്കുന്നവൻ മനസ്സിരുത്തേണ്ട സംഗതികളാണു് തിരുമനസ്സുകൊണ്ടു കല്പിക്കുന്നതു്.

(അനുജൻ തൊഴുതുകൊണ്ടുനില്ക്കുന്നു)

തമ്പു—ദളവ വന്നിട്ട് അധികനേരം ആയോ? എനിക്കുവരാൻ കുറച്ചു വൈകിപ്പോയി. എന്നെകാത്തു മുഷിഞ്ഞിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ നമുക്കു കായ്തത്തിൽ പ്രവേശിക്കാം.

ദളവ—അശേഷംമുഷിപ്പുതോന്നുന്നില്ല. എത്രതാമസിച്ചാലും അസൌകര്യം തോന്നിക്കുന്ന സ്ഥാനമല്ലഇതു്. മേ

ടമാസത്തിൽ ഇത്ര സുഖമായ കാറ്റു മറ്റൊരിടത്തും കിട്ടില്ല.

തമ്പു—(രസിച്ചുകൊണ്ട്) ശ്രീമൂലസ്ഥാനം.

ദേവ—ഹാൻ! കല്പിച്ചതു പരമാർത്ഥമാണു്. ഈ സ്ഥാനം പേടിക്കു കൊടുക്കുവാൻശത്രുക്കൾ യത്നിച്ചതു് അക്രമം തന്നെ.

തമ്പു—നമ്മെ കാറഞ്ഞിട്ടാൽ പോരല്ലോ. കായ്ത്തിലും പ്രവേശിക്കുക.

ദേവ—കല്പന. ഉടമ്പടി യുക്തിയിൽ തരുന്നതു് ഇവിടെ വെച്ചതന്നെയല്ലേ?

തമ്പു—എന്നാണ് നിശ്ചയിച്ചു പിരിഞ്ഞിട്ടുള്ളതു്. അതു പോലെതന്നെ നടക്കട്ടെ, എന്താ സംശയം!

കൃഷ്ണ—കല്പന. കുലശേഖരപ്പെരുമാൾ കായ്ം സാധിപ്പിച്ചതുനിമിത്തമാണ് കാരണത്തിൽ പ്രവേശിക്കുന്നതു്.

തമ്പു—ധീരോദാത്തന്മാരുടെ ധർമ്മമാർഗ്ഗം ഒന്നു വേറെതന്നെയാണു്

ദേവ—സന്ധിക്കാലം തമ്മിൽ ചേരുവാൻ ഒരിക്കൽ കണ്ടാൽ മതി. ഓല ഉത്തരങ്ങളും രാജനീതിക്കനുസരിച്ചു പ്രവൃത്തിമാത്രം.

തമ്പു—ഉടമ്പടി നമുക്കു വേണ്ടപ്പെട്ടവരെല്ലാം അറിഞ്ഞിരിക്കേണ്ടതല്ലേ?

കൃഷ്ണ—രണ്ടുരാജ്യങ്ങളും തമ്മിലുള്ള സഖ്യത്തെ നിലനിർത്തിപ്പോരേണ്ടതു പ്രജകളുടേയും പ്രത്യേകിച്ചു പട്ടക്കന്മാരുടേയും സ്വതന്ത്രികളുടേയും ചുമതലയാണു്. സ്വതന്ത്രികൾ പലരും ഇവിടേക്കു തിരിഞ്ഞു നോക്കീട്ടില്ല.

ദേവ—വന്നറിയാത്ത പട്ടക്കാരും സ്വതന്ത്രികളും നിന്നറി

യുവാൻ വേണ്ട ഏർപ്പാട് വലിയ കപ്പിത്താൻ ഉടമ്പടിയിൽ ചേർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. തിരുമനസ്സിലെ ഉത്തമമിത്രമാണ് വലിയ കപ്പിത്താൻ. കുലശേഖരപ്പെരുമാൾക്ക് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പേരിൽ വലിയതിരുവുള്ളവും ഉണ്ട്.

തമ്പുരാൻ—നമ്മുടെ രാജ്യത്തുള്ള പ്രഭുക്കന്മാരുടേയും സ്വരൂപികളുടേയും നില ഭേദവ മനസ്സിലാക്കിയിട്ടുണ്ടായിരിക്കും.

ഭേദവ—തമ്പുരാനേ! സ്വയാധികാരം ധ്വംസനംചെയ്യുന്ന പ്രഭുക്കന്മാരുടെ ഇടയിൽ രാജശാസനം ശരിക്കുനടത്തുവാൻ സാധിക്കയില്ല. പ്രജാപരിപാലനം ദുസ്സാദ്ധ്യമായിത്തീരും. നാട്ടിൽ സമാധാനവും നശിക്കും. ഈ കാര്യം അനുഭവപ്പെട്ടതുകൊണ്ടാണ് മാർത്താണ്ഡവർമ്മമഹാരാജാവ് എട്ടുവീട്ടിൽ പിള്ളമാരുടെ മൂലം മുടിച്ചത്.

തമ്പു—നമ്മുടെ രാജ്യത്തിന്റെ സ്ഥിതിയും ഏതാണ്ട് അതരത്തിൽ ആയ്ക്കേണ്ടതായി വന്നിട്ടുണ്ട്.

കുഞ്ഞ—(വടക്കോട്ടുനോക്കീട്ട്) കോമിഅച്ചനും വലിയ കപ്പിത്താനും വരുന്നുണ്ട്

അനു—(നോക്കുന്നു. ആത്മഗതം) അച്ഛനെന്നിച്ചു വരുന്നതു് അമ്മാമനോ? അല്ല! അതെ! നല്ലൊരായ! എന്റെ മോഹം!

തമ്പു—ഉടമ്പടി ഞാൻ കൊണ്ടുവരുവാൻ മറന്നു. അതിനാണ് പാലിയത്തു മേനോനെ അയച്ചത്.

(അനുജൻ അവരുടെ വരവിനെതന്നെ നോക്കിക്കൊണ്ടുനില്ക്കുന്നു.)

ദളവ—അനുജനു തലചുറ്റുന്നുണ്ടോ? എന്താ കണ്ണു ചുഴലുന്നത്? വിഴരുത്. ഇരിക്കു.

അനു—എനിക്കു നില്ക്കാൻ വയ്യ.

(കോമിഅച്ചൻ ബദ്ധപ്പെട്ടു പ്രവേശിച്ചു് അനുജനെ താങ്ങുന്നു. പിന്നാലെ വലിയകുപ്പിത്താൻ പ്രവേശിക്കുന്നു)

അനു—ദൈവമേ! എന്റെ അമ്മാമൻ! (പൊട്ടുന്നനെ കാല്ക്കൽ വീഴുന്നു)

പാറോല മൂപ്പിനു—അനുജൻ എണീക്കു. നമ്മുടെ ജന്മോദ്ദേശം സഫലമാക്കുക. സാമൂതിരി രാജ്യംവിട്ടു പോകുന്നതുവരെ സന്തോഷംകൊണ്ടും സന്താപംകൊണ്ടും പാരവശ്യം പറയരുതു്.

തമ്പു—ഇട്ടണ്ണാന്റെ മരുമകനു രാജഭക്തിയോ ഗുരുഭക്തിയോ അധികം എന്നായി സംശയം.

കോമി—(അനുജനെ പിടിച്ചെഴുനേല്പിച്ചു് അടുത്തുനിത്തിക്കൊണ്ടു്) എന്തു് ചാപല്യമാണു് കാണിച്ചതു്. നമ്മുടെ രാജ്യംതന്നെ ഒട്ടാകെ ചത്തുജീവിക്കുകയല്ലേ ചെയ്തിട്ടുള്ളതു്. അതിൽ ഒരു പ്രജക്കു് പുനർജ്ജന്മംഉണ്ടായതു കണ്ടിട്ടു് ഇങ്ങനെ പരിഭ്രമിക്കുകയോ?

അനു—മനസ്സൊതുക്കീട്ടു് ഒതുങ്ങിയില്ല.

തമ്പു—ഒരു രാജ്യത്തിന്റെ രക്ഷക്കു തോക്കും വാളും ആണു് ആയുധം. അതു രണ്ടും അമ്മാമനും മരുമകനും ഏറെറടുത്തു. നമ്മുടെ രാജ്യത്തിന്റെ പൂട്ടും താക്കോലുമായി വാഴുക! ഇട്ടണ്ണാൻ! ഉടമ്പടി ദളവയുടെ കൈയിൽ കൊടുക്കു. വായിക്കട്ടെ.

ദളവ—അക്ഷരംപ്രതി ആലോചിച്ചെഴുതിച്ചതു പാറോല

മൂപ്പീന്നാണ്. അദ്ദേഹംതന്നെയാണ് വായിക്കേണ്ടതും. തനു—ദളവയുടെ ഹിതംപോലെ ആവട്ടെ.

(മൂപ്പിന്ന് ഉടമ്പടി വായിക്കുന്നു.)

"അരുളിച്ചെയ്ക. നമ്മുടെ പുത്രശ്രേരിക്കെനാൽ. 932-ാം ആണ്ട് മകരമാസം 13-ാംന- തിരുവനന്തപുരത്തുവെച്ച് അന്യോന്യം പറഞ്ഞു ഉടമ്പടിക്കു എഴുതിപ്പിടിച്ചതിൽ 929-ാമതു ചിങ്ങമാസം 30-ാംന- മാവേലിക്കരവെച്ച് അന്യോന്യം മേല്പട്ടചെല്ലേണ്ടുന്നതിന്ന കീഴിലുണ്ടായ ദുഷ്ടങ്ങളും പറഞ്ഞുവെച്ച ബന്ധുശത്രു ഒന്നായിട്ടും ഉണദോഷം ഒന്നായിട്ടും അന്യോന്യം ചന്ത ചെല്ലുമാറെന്ന നിശ്ചയിച്ചപ്രകാരം അങ്ങുമിങ്ങും ചേന്ന കൊഠംക എന്നും അവിടേനിന്നും വിപരീതിച്ചവരുന്നവരെ നമ്മുടെ നാട്ടകത്തു പാർപ്പിച്ചകൊഠംക ഇല്ലെന്നും അവക്കു ഒരു സഹായം ചെയ്ക ഇല്ലെന്നും നമ്മുടെ നാട്ടിന്മേൽ ഉണ്ടാകുന്ന മുളകിൽ നമ്മുടെവക കത്തുവകക്കു അഞ്ചുറുകണ്ടി മുളകു ഇന്നോടത്തുള്ളതു അളന്നു വാങ്ങിക്കൊഠംക എന്നുവെച്ചാൽ അങ്ങു ആക്കുന്ന കച്ചവടക്കാരെ ബോധിപ്പിച്ചു നാം ആക്കുന്ന കച്ചവടക്കാരൻ വാങ്ങിക്കൊഠംകയും ശേഷമുള്ള മുളകു ഒക്കേയും അങ്ങു ആക്കുന്ന കച്ചവടക്കാരൻ മടിശ്ശീലയും കൊടുത്തു വാങ്ങിക്കൊള്ളുമാറെന്നും ഇപ്രകാരം എഴുതിപ്പിടിച്ചു പിരിഞ്ഞതിൽപിന്നെ ചെമ്പകശ്ശേരിയും വടക്കുംകൂറിലേയും നിമിത്തമായിട്ടുണ്ടായ ആപത്തിന്നു അങ്ങു ചിലവിട്ട ദ്രവ്യം ബോധിപ്പോളത്തേക്കു ആ രണ്ടു രാജ്യവും അങ്ങുതന്നെ അനുഭവിച്ചു കൊഠംകയെന്നും ആ രണ്ടു സ്വരൂപത്തിങ്കലേക്കും വേണ്ടിട്ട മേൽ ഒരു സഹായത്തിന്ന നാം വരികയില്ലെന്നും ചെമ്പകശ്ശേരി തു

ശ്ശിവപേരൂര് പാത്തുകൊള്ളട്ടെ എന്നും അങ്ങ് അനുവദി
ച്ചപ്രകാരം അവിടെ പാക്കുന്നേടത്തു ഒരു ഓല ഉ
ത്തരവ് എഴുതുക എങ്കിലും അന്യോന്യം കാൺക എ
ങ്കിലും ചെയ്തയില്ലെന്നും ശേഷം അങ്ങു് വിപരീതമാ
യിട്ടുള്ളവരെ നമ്മുടെ നാട്ടകത്തു് പാർപ്പിച്ചുകൊൾക ഇ
ല്ലെന്നും നമ്മുടെ നാട്ടകത്തു് അങ്ങുള്ള കോയ്മസ്ഥാന
ങ്ങളും അങ്ങേ നാട്ടകത്തു നമുക്കുള്ള കോയ്മസ്ഥാനങ്ങളും
കീഴിലെപ്പോലെ ചെന്നുകൊള്ളുമാറെന്നും പറഞ്ഞുവെ
ച്ചു് അന്യോന്യം എഴുതിപ്പിടിച്ചതിൻറശേഷം സാമൂതി
രി നമ്മുടെ രാജ്യത്തിൽ പുരുഷാരത്തോടു കടന്നു നമ്മുടെ
ആളുകളെ ഒഴിച്ചു രാജ്യം സ്വാധീനമാക്കിക്കൊൾകകൊ
ണ്ടു നമ്മുടെ ശത്രുക്കളെ ഒഴിച്ചു മുമ്പിലത്തെപ്പോലെ രാ
ജ്യം വടക്കേ അതൃത്തി പടിഞ്ഞാറേ വഴിക്കു പൂക്കൈത
ക്കു തെക്കോട്ടും വെള്ളപ്പനാട്ടുകരയും കീഴിൽ നാം അനുഭ
വിച്ചിരുന്ന പ്രദേശങ്ങളും നമുക്കു സ്വാധീനമാവോളത്തി
ന്നും അങ്ങുക്രടെ അതഥപുരുഷാരം ചിലവിട്ടു നമുക്കുവേണ്ടു
ന്ന സഹായങ്ങളും ചെയ്യണമെന്നും അങ്ങോട്ടു് അപേക്ഷി
ക്കകൊണ്ടു് അതിൻവണ്ണം അങ്ങു നമുക്കു വേണ്ടുന്ന സഹാ
യങ്ങളും ചെയ്യുന്നതിന്നു കരപ്പുറം പാമ്പാ അഴിക്കു തെ
ക്കു് ആലപ്പുഴക്കു വടക്കുള്ള പ്രദേശങ്ങളിൽ അണ്ടിക്കടവും
ചെല്ലാനിയും നീക്കിശേഷമുള്ള പ്രദേശങ്ങളും പറവൂരും
ആലങ്ങാട്ടും രണ്ടു രാജ്യവും അതിൽ സംബന്ധിച്ച സ്ഥാ
നമാനങ്ങളും സമ്പത്തും അങ്ങു നാം എഴുതിയിരിക്കകൊ
ണ്ടു് അതിൻവണ്ണം അനുഭവിച്ചുകൊൾകയും വേണം. ന
മ്മുടെ രാജ്യം സ്വാധീനമായി അങ്ങേ ആളുകളെ പിരി
പ്പോളത്തേക്കും രാജ്യത്തിൽ എടുക്കുന്ന മുതലിൽ നേർപാ

തി അങ്ങേ അളുകൾക്കു ചിലവിനായിട്ട നാംതന്നെ അ
ളാക്കി മുതലെടുത്തു് അങ്ങേ ആളെ ബോധിപ്പിച്ചേക്കയും
ആം. വെള്ളപ്പനാട്ടുകരെ കടന്നാൽ നെടിയിരിപ്പു സ്വരൂ
പം പണ്ടു് അനുഭവിച്ചു വരുന്ന പ്രദേശങ്ങളിൽ അങ്ങുതാ
ന്നെ ആളാക്കി മുതൽ എടുത്തുകോൾകയും വേണം. ന
മ്മുടെ രാജ്യത്തിൽനിന്നു ശത്രുക്കളെ ഒഴിച്ചു രാജ്യം നമുക്കു
സ്വാധീനമാവോളുകും അങ്ങുക്രടെ അത്യുപുരുഷാരം ചി
ലവിട്ടു വേണ്ടുന്ന സഹായങ്ങളും അങ്ങു നമുക്കു ചെയ്യയും
വേണം. മുറിഞ്ഞപുഴക്കു വടക്കു വരാപ്പുഴക്കു തെക്കു കരു
നാടു് ഉൾപ്പെട്ട പ്രദേശങ്ങളിൽ 933-ാമാണ്ടുവരെയിൽ
അങ്ങു് അനുഭവിച്ചിരിക്കുന്ന പ്രദേശങ്ങളും നീക്കി ശേഷ
മുള്ള പ്രദേശങ്ങളും ഒക്കേയും നാം അനുഭവിച്ചുകൊൾകയും
ആം. നമ്മുടെ നാട്ടുകത്തുള്ള പ്രമുഖന്മാർ എടപ്പെട്ട കാ
ര്യത്തിനു നീക്കേണ്ടവരെ നീക്കുവാനും ആക്കേണ്ടവരെ
ആക്കുവാനും നാം ക്ലേശിക്കുന്ന കാര്യത്തിനു് അങ്ങുക്രടി
സഹായിയായി ഇരിക്കുകയും വേണം. എന്നാൽ ഈ അ
വസ്ഥയെല്ലാം താൻ വായിച്ചു് തുപ്പാപ്പിസ്വരൂപത്തി
ങ്കൽ കുലശേഖരപ്പെരുമാളെ ധരിപ്പിച്ചേക്കയും വേണം.
937 ധനുമാസം 12-ാംനു പന്തിയിൽ ഇക്കോന്നൻ
കൈയെഴുത്തു്".

തനു—ഉടമ്പടി എല്ലവരും കേട്ടവല്ലൊ.

(അനുജൻ കൈതിരുമ്മുന്നു.)

ഭൂവ—(ഉടമ്പടിവാങ്ങി തൊഴുതു തുക്കെയിൽ കൊടുക്കു
ന്നു). ഇനി ശുചീന്ദ്രത്തു് എഴുന്നള്ളി ഒരു സത്യവായ്
മൊഴികൂടി ചെയ്യേണ്ടതുണ്ടു്.

തനു—അല്ല നാംഅങ്ങോട്ടു വരുന്നതുംപോരെ?

ളേവ—മതി.

(അണിയറയിൽ മണിയടിക്കുന്നു.)

കൃഷ്ണ—ഉച്ചപൂജ നടതുറന്നു. നല്ല സമയം.

തമ്പു—(എഴുനേറ്റു തൊഴുതുകൊണ്ട്) ഈശ്വരോരക്ഷതു

(കർട്ടൻ)

രംഗം ൨൨.

(പാറോലസ്ഥാനം)

(പാറോലമൂപ്പിനും ളേവയും ഇരിക്കുന്നു.)

ളേവ—ഇന്നു ഞാൻ പടനായകനല്ല. ഗൃഹസ്ഥാശ്രമിയാണു്. ചിരുതക്കുട്ടിയുടെ കാര്യം എന്തുവെച്ചു. മൂപ്പിലെ തീരാശ്ശങ്ക നീങ്ങുകയില്ലെന്നു അച്ചൻ പറഞ്ഞു.

മൂപ്പിന്നു—അച്ചൻ പരിഭവിച്ചുകൊണ്ടാണു പോയതു്. പക്ഷെ തിരുമനസ്സിലേക്കു ചിരുതപുരത്തുകാരോടുള്ള നീരസത്തിന്റെ ശക്തിയറിയാതെ എനിക്കിതിൽ പ്രവേശിച്ചുകൂടാ.

ളേവ—പാറോലസ്ഥാനം അന്യംവരുത്തുന്നതു് തിരുമനസ്സിലേക്കു രസമാകുമോ? അനുജൻ മറെറാരുത്തിയെ കൈക്കൊള്ളുമെന്നു തോന്നുന്നില്ല.

മൂപ്പിന്നു—തമ്പുരാൻ ചിരുതക്കുട്ടിയെ രക്ഷിച്ചു മറവുള്ളവരെ ശിക്ഷിക്കുകയാണെങ്കിൽ അതു ധർമ്മസങ്കടമായിതീരും.

ളേവ—മൂപ്പിന്നു് ആ കുട്ടിയെ അന്വേഷിച്ചു പിടിച്ചുകൊണ്ടുവന്നതു തമ്പുരാനു ഹിതമാകുമെന്നെന്താനിശ്ചയം?

മൂപ്പിന്ന്—നിശ്ചയമില്ല. അനുജനെ തെറ്റിദ്ധരിക്കാതിരിപ്പാൻ വേണ്ടി അയ പ്രവൃത്തിചെയ്തു.

ദളവ—ചിറ്റപുരത്തുകാരുടെ കാര്യം ഇന്ന തീരുമാനിക്കും. തമ്പുരാന്റെ ഹിതം മൂപ്പിന്നതന്നെ അറിയേണ്ടതായിരുന്ന.

മൂപ്പിന്ന്—അതു ഭംഗിയല്ല. അനുജനും കോമി അച്ചനും കല്പനപ്രകാരം കോവിലകത്തേക്കു പോയിട്ടുണ്ട്.

[കോമിഅച്ചൻ പ്രവേശിക്കുന്ന.]

മൂപ്പിന്ന്—എന്തായി കാര്യം? എന്താ ഒരു ഉദാസീനന്റെ മട്ട്.

കോമി—എന്തു കാര്യം? പറയാൻ നന്നല്ല. അനുജനേയും ചിറ്റത്തക്കുട്ടിയേയും തമ്പുരാൻ ശിക്ഷിച്ചു.

മൂപ്പിന്ന്—അനുജനെ ശിക്ഷിക്കുകയൊ?

കോമി—അതെ; വല്ലാത്ത ബന്ധനം. അവർ ഇത്ര വലിയ ഭാരം എങ്ങനെ ചുമക്കും. ചെറുപ്പത്തിന്റെ സ്ഥിതിക്കു അയ കെട്ടും ചുമടും അവർ കൊണ്ടുനടക്കുമായിരിക്കും.

ദളവ—മൂപ്പിലെ വിഷമിപ്പിക്കരുത്. കാര്യം തുറന്നു പറയു.

മൂപ്പിന്ന്—അനുജനെവിടെ? ഇങ്ങോട്ടു വരാൻ പാടില്ലെന്നുണ്ടൊ?

കോമി—വരാം; വരാം; ചീരാമനേയും പേറികൊണ്ടു വരുന്നുണ്ട്.

മൂപ്പിന്ന്—എന്ത്? അനുജൻ ചീരാമനെ ചുമക്കുകയൊ? രാജഹൃദയം ഇരു പുറം വായ്തലയുള്ള വല്ലാത്ത കട്ടത്തിലതന്നെ.

ളേവ—അ പെൺകുട്ടി എന്തു പിഴച്ചു?

കോമി—അതു് എനിക്കു പറയാൻ പാടില്ല. അവിടം ഗൃഹസ്ഥാശ്രമധർമ്മത്തിൽ പെട്ടു.

ളേവ—അതുകൊണ്ടു് എന്താ?

കോമി—ബ്രഹ്മചാരിക്കു ഗൃഹസ്ഥാശ്രമധർമ്മം പറഞ്ഞുകൂടെന്നാണു് മൂപ്പിലെ പക്ഷം.

ളേവ—അ പരിഭവം പോക്കുകയാണോ അമ്മൻ ചെയ്യുന്നതു്.

കോമി—അതു മാത്രമല്ല. തൊട്ടതിനൊക്കെ തിരുവുള്ളക്കേടുണ്ടാകുമെന്നൊരു ജലപിശാചു് മൂപ്പിലെ ബാധിച്ചിട്ടുണ്ടു്. അതിനെ ഒഴിച്ചുകളവാൻ ഒന്നിളക്കി നോക്കുകൂടി ചെയ്യു.

മൂപ്പിന്നു്—(നീരസം നടിച്ചു്) അതു പൊളിപറഞ്ഞിട്ടവേണ്ടിയിരുന്നില്ല.

കോമി—ഞാൻ പറഞ്ഞതു പൊളിയല്ല. പാരോലസ്ഥാനം അന്യംനില്ക്കാതെ പുലർത്തിപോരുവാനുള്ള ഭാരമാണു് അനുജനും ചിരുതക്കുട്ടിയും ചുമക്കുന്നതു്.

ളേവ—അനുജൻ ചീരാമനെ ചുമക്കുന്നതൊ?

കോമി—അനുജൻ ചീരാമനെ തലയിൽ കേറ്റിട്ടില്ലെങ്കിലും അതുമാത്രം മമതയിലാണു് അവരുടെ ഇപ്പോഴത്തെ നില.

ളേവ—ചീരാമന്റെ സുഖക്കേടു മാറിയൊ?

കോമി—ഉവ്വു്; തിരുമനസ്സിലെപ്രയോഗം കൂറിക്കുകൊണ്ടു.

മൂപ്പിന്നു—അവിടുന്നു് വൈദ്യം പഠിച്ചിട്ടുണ്ടു്; പ്രയോഗിച്ചു കണ്ടിട്ടില്ല.

കോമി—ചികിത്സിപ്പിച്ചതു് അനുജനെക്കൊണ്ടാണു്.

ഭൂവ--അനുജനോ? ആ വിരുതനില്ലാത്ത കോപ്പില്ല

മൂപ്പീന്ന്--അച്ചൻ ഇന്നു പൊളിപറയാൻ ഒരുങ്ങിവന്നിരിക്കയാണോ?

കോമി--പൊളിയല്ല. തമ്പുരാൻ പോത്തിന്റെ കഥകേട്ടപ്പോൾ ചീരാമന്റെ ദീനത്തിന്നുള്ള കാരണം ഊഹിച്ചു, അനുജനോട് ചോദിച്ചു.

ഭൂവ--ചീരാമന്റെ രോഗവും അനുജന്റെ മർമ്മപ്രയോഗംകൊണ്ടുണ്ടായതായിരിക്കും.

കോമി--അതെ. ഞരമ്പുപിണക്കമാണെന്നും മാറാമെന്നും അനുജൻ സമ്മതിച്ചു. ഞരമ്പുപിണക്കം മാത്രമല്ല വീട്ടുപിണക്കവും തീർത്തു.

ഭൂവ--പറയൂ; ആ കൊച്ചുമിടുക്കന്റെ സാമർത്ഥ്യം കേൾക്കട്ടെ.

കോമി--എന്തിനധികം പറയുന്നു. അനുജൻ ചീരാമന്റെ ദേഹത്തിൽ അവിടെ തൊട്ടു; ഇവിടെ തൊട്ടു; ശരീരം അങ്ങോട്ടു ചരിച്ചു; ഇങ്ങോട്ടു ചരിച്ചു. ചീരാമൻ മോഹാലസ്യപ്പെട്ടു. അല്പം കഴിഞ്ഞു കണ്ണുമിഴിച്ചെഴുനേറ്റു. ബുദ്ധിയും തെളിഞ്ഞു.

ഭൂവ--അത്യത്ഭുതം!

മൂപ്പീന്ന്--അനുജൻ ദീർഘായുസ്സായിരിക്കട്ടെ. ആവൂ!

കോമി--ചിരുതക്കുട്ടിയുടെ പുടമുറി ഇന്നുതന്നെ നടത്തുവാൻ കായ്യക്കാരോട് കല്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.

ഭൂവ--അതു നന്നായി.

(കേളുമ്മാൻ പ്രവേശിക്കുന്നു)

കേളു--(സന്തോഷം നടിച്ചു) കേളുനു പറയാൻ വയ്യ; അവരൊക്കെ വന്നിട്ടുണ്ട്.

മൂപ്പീന്നു്—ആരൊക്കെയാണ്; പറഞ്ഞോളൂ.

കേളു—അച്ചന്നും അമ്മേം മോന്നും കൊച്ചേമാൻ ദൂരെ പോയി നില്ക്കുന്നു. കാളിയമ്മേം കുഞ്ഞെണ്ണം.

കോമി—ആരുടെ അച്ഛനമ്മമാർ? കേളുമ്മാന്റേയോ? കേളുമ്മാന്നു് ഒരു മകനുമുണ്ടോ?

കേളു—ഇത്തരം പേച്ചാണു് കേളുന്നു് ഒക്കാത്തതു്.

ഭളവ—ചിരുതക്കുട്ടിയുടെ അച്ഛനും അമ്മയും അല്ലെ.

കേളു—(ചിരിക്കുന്നു) മറേറ ഏമാൻ കേളുനെ കളിപ്പിക്കയാണു്.

മൂപ്പീന്നു്—ഞാൻ അകത്തുപോയി വരാം. (പോകുന്നു)

കോമി—ചിരുതക്കുട്ടിയുടെ പുടമുറിക്കു് കേളുമ്മാൻ എന്തൊക്കെ വട്ടം കൂട്ടീട്ടുണ്ടെന്നു നോക്കാനാണു് അവർ വന്നിട്ടുള്ളതു്.

കേളു—ഇന്നല്ലെ പിന്നെ പുടമുറി? മൂത്തേമാൻ പറഞ്ഞില്ലല്ലൊ.

ഭളവ—ഉള്ളതാണു് കാരണവരെ! ഉത്സാഹിച്ചോളൂ.

കേളു—ഇന്നൊ? എത്ര ധിർതി വെച്ചാലും ഒരുക്കുമാനം ഒരുങ്ങില്ല. കൊച്ചേമാൻ ഇങ്ങോട്ടൊന്നും വരുന്നില്ല. അങ്ങേ അറത്തുപോയി നില്ക്കുന്നു.

കോമി—അനുജന്റെ നില കണ്ടില്ലേ? അതാണു് പുടമുറിക്കുള്ള ലക്ഷണം.

(കല്യാണസാമാനങ്ങളും എടുപ്പിച്ചുകൊണ്ടു് കൃഷ്ണപട്ടരു് സ്വാധി കായ്ക്കാർ പ്രവേശിക്കുന്നു. കോമിഅച്ചനും ഭളവയും എഴുനേറ്റുപചരിക്കുന്നു. കേളുമ്മാൻ ഓരാനിച്ചു വഴങ്ങി നില്ക്കുന്നു.)

കുഞ്ഞ—ഇരിക്കു. അച്ചൻ,മുഹൂർത്തം എപ്പോഴാന്നാണ് പറഞ്ഞതു്.

കോമി—പാട്ടരാശി കഴിഞ്ഞാൽ കഷ്ടിയാവും.

കുഞ്ഞ—എന്നാൽ അതിന്നു മുമ്പുതന്നെ നടന്നോട്ടെ. ഇവിടെ എല്ലാം ഒരുങ്ങി കഴിഞ്ഞില്ലെ.

കേളു—കേളു ഇപ്പോൾ ഒരുക്കിക്കോളാം. (സാമാനം കൊണ്ടുവന്നവരോടു) കൊണ്ടിരിൻ, കൊണ്ടിരിൻ! കേളു എത്ര നേരായി കാത്തുനില്ക്കുന്നു. (സാമാനങ്ങൾ വാങ്ങിവെക്കുന്നു)

(അച്ചുനും ഇളവയും മുഖത്തോടുമുഖം നോക്കി ചിരിക്കുന്നു)

മൂപ്പീന്ന്—(പ്രവേശിക്കുന്നു) സ്വാമി എത്തിയോ? അകത്തെല്ലാം തയാറായി.

കേളു—വരിൻ വരിൻ! ഒക്കെ ശരിക്കു വെക്കണം. ഒന്നും തെറ്റരുതു്. (വിളക്കു കൊളുത്തുന്നു)

മൂപ്പീന്ന്—കേളുമ്മാൻ അകത്തുചെന്ന് അവരെ കൂട്ടിക്കൊണ്ടു വരൂ.

(കേളുമ്മാൻ ബദ്ധപ്പെട്ടു പോകുന്നു. വീണ്ടും അദ്ധ്യപ്രവേശം ചെയ്തു) "വരിൻ, വരിൻ! മടിച്ചുനിന്നാൽ പാട്ടരാശികഴിയും. പിന്നെ പണം കഷ്ടിയാവും എന്നു അച്ചൻ കല്പിച്ചു.

കോമി—കേളുമ്മാൻ കല്യാണച്ചിലവിന്നു ഒരു പുതുപ്പണമുണ്ടാക്കി. എനിക്കു മുതൽപിടിസ്ഥാനവും തന്നു.

ഇളവ—പരമശുദ്ധൻ. ക്രൂരനിറഞ്ഞ മനസ്സു്.

(കുഞ്ഞണ്ണ വിളക്കും മടയുമെടുത്തുകൊണ്ടു മുമ്പിലും

കാളിഅമ്മയും ചെറോണനേശ്വരും ചിരുതക്കുട്ടിയുടെ കൈകൾ പിടിച്ചുകൊണ്ടു പിന്നാലെയും പ്രവേശിക്കുന്നു)

കേളു—കൊച്ചേച്ചമാൻ ഇങ്ങോട്ടവരു. ഭക്ഷിണക്കുള്ള പാട്ടരാശിപ്പണം അച്ചനോട് വാങ്ങിക്കോളു.

(അനുജൻ പ്രവേശിച്ചു അകന്നുനില്ക്കുന്നു.)

മൂപ്പിന്നു—എല്ലാവരും ഇരിക്കിൻ. വലിയമ്മെ, ഈ സംഭവം ഞാൻ വിചാരിക്കാത്തതാണു്. പാറോല പാരമ്പര്യം പുലർത്താൻ ഓജസ്സും സ്നേഹവുമുള്ള ഒരു പെൺകുട്ടിയെ അനുജനു് കൊടുത്താൽ കൊള്ളാമെന്നു് എനിക്കു വളരെ മോഹമുണ്ടായിരുന്നു. ചിരുതക്കുട്ടിയെക്കൊണ്ടു് ആ മോഹം സാധിപ്പിച്ചുതന്നതിനുവലിയമ്മേടെ ഭീഷ്ടദൃഷ്ടിക്കു് നമസ്കാരം. കുട്ടികളെ വലിയമ്മയെവന്ദിപ്പിൻ. (അനുജനും ചിരുതക്കുട്ടിയും കാളിയമ്മയുടെ കാല്ക്കൽ കുമ്പിട്ടുന്നു.)

കേളു—(കോമിഅച്ചനെ തൊട്ടു മാന്തിക്കൊണ്ടു്)അപ്പൊ കേളേച്ചാ?

മൂപ്പിന്നു— (ചിരിച്ചുകൊണ്ടു) കേളുമ്മാൻ ഞങ്ങൾക്കു് ഒക്കെ വലിയമ്മാമനാണു്. അനുജനേയും ചിരുതക്കുട്ടിയേയും വേണ്ടപോലെ നോക്കണം.

കേളു—കേളു എല്ലാവരേയും നോക്കിക്കോളാം.

കൃഷ്ണ—കാരണവരു് ഈ പട്ടും വളയും മൂപ്പിലെ കയ്യിൽ കൊടുക്കണം.

കേളു—എല്ലാവരേയും നോക്കിക്കോളാം. പട്ടും വളയും മൂപ്പിലെ കയ്യിൽ കൊടുത്തോളാം.

മൂപ്പിന്നു—എന്നാൽ ഇങ്ങോട്ടു വാങ്ങിത്തരു.

(കേളുമ്മാൻ അപ്രകാരം ചെയ്യുന്നു)

(കല്യാണക്രിയ നടക്കുന്നു. മൂപ്പീന്ന് അനുജന്റെ കയ്യിൽ കൊടുത്ത പട്ടുംവളയും അനുജൻ ചിരുതക്കുട്ടിയുടെ കയ്യിൽ കൊടുക്കുന്നു. കേളുമ്മാൻ ആപ്പുവിളിക്കുന്നു)

കാളിയമ്മ—മകളെ വലിയമ്മക്ക് ജന്മസാഫല്യം വന്നു. (മടിയിൽനിന്നു് ഒരു ഉക്കഴുത്തു് എടുത്തു കയ്യിൽപിടിച്ചു കൊണ്ടു്) ഈ മാല പാരോലസ്ഥാനത്തെ മാനംപുലത്തിപോന്ന ആശം അന്നു് എന്നെ അണിയിച്ചതാണു്. ഇനി ആ വംശം നിലനിറുത്തേണ്ടതു് എന്റെ കുട്ടിയാണു്. വലിയമ്മ ഏറെറ ചുമതല ഇതാ ഒഴിയുന്നു. (മാല ഇടിയിക്കുന്നു.)

കേളു—(വീണ്ടും ആക്കുന്നു.) കേളുന് ഒച്ച പൊന്തുന്നില്ല. നുറെണ്ണംമിഴിച്ചു പുറത്തുനില്ക്കുന്നുണ്ടല്ലോ. ഒന്നും വാ പൊളിക്കുന്നില്ല. ആക്കിൻ, ആക്കിൻ. (അണിയറയിൽ ക്കുട്ടാപ്പും വായ്ക്കുരവയും.)

ശുഭം.

DHARMARAM LIBRARY

BANGALORE-560 029

Due Date	Due Date	Due Date

DC Library
00003905
T62 P98

ദേവാസനം

അഥവാ

ചിരുതക്കുണ്ടിലെ പോത്തോട്ടം

ഗ്രന്ഥകർത്താവ്:

എ. നാരായണപുത്തുവാൾ

T62
P98

POT & PRINTING WORKS
DRUM & TRICHUR.

Indic Digital Archive Foundation
gpura.org